

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Meddelelser

angaaende

Sorø Akademi

for

Aarene 1889—98,

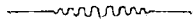
udgivne

efter Foranstaltning af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet

af

S. Sporsén,

Fuldmægtig i Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

Kjøbenhavn.

Gyldendalske Boghandel.

Trykt hos J. H. Schultz.

1899.

Indhold.

Sorø lærde Skole og Opdragelsesanstalt S. 1—25.

Tilsynsførelse S. 1—3, Elev- og Discipeltal S. 3, Eksaminer S. 3, Indskrivningspenge, Elevkontingent og Skolebetaling samt Betaling for Testimonier S. 3—5, Beneficier og Stipendier S. 5—7, Forandringer i Reglement af 15de Juli 1843 og Reglement af 11te Juni 1851 S. 7—14 (Frier, Klædedragt, Spisetid, Kirkegang, smitsom Sygdom), Undervisning i Sløjd S. 14, Undervisning i Riffelskydning S. 14, Sportsplads S. 14—15, Forberedelsesskole S. 15, Afgang og nye Udnævnelser blandt Lærerpersonalet S. 15—17, Titler og Ordensdekorationer S. 17, Lønningsforhold for Lærerpersonalet S. 17—18, Assistance ved Gymnastikundervisningen S. 18, Sognepræsten S. 19, Lægen S. 19, Spiseværtten S. 20, Oldfruen S. 20, Sygeplejersken S. 20—22, Oppasserne S. 22, Gangkonerne ved 5te og 6te Klasse S. 23, Vægteren S. 23, Biblioteket S. 23, Discipelbiblioteket S. 23, den naturhistoriske Samling S. 23, Oldsagssamlingen S. 23, den etnografiske Samling S. 23, den fysiske Samling S. 24, Skolens Programmer S. 24, Skolens Arkiv S. 24—25.

Personalforhold ved Akademiet i Almindelighed S. 26—47.

Gods-, Kasse- og Regnskabsvæsenets Bestyrelses-, Lønnings- og Personalforhold S. 26—40, Lønningslovsforslag S. 26—39, den samlede Lønningssum S. 39, Embedspersonalet ved den lokale Bestyrelse i Sorø S. 39—40 (Bogholder og Forvalter S. 39—40, Kassereren S. 39, Assistenten S. 39), Gartneren S. 40, Skorstensfejeren S. 40—41, Organisten ved Sorø Kirke S. 41, Klokker og Kordegn ved Sorø Kirke S. 41, Graver, Ringer og Bælgetræder ved Sorø Kirke samt Bud og Fyrbøder ved Akademiets Kvæsturkontorer i Sorø og Bibliotek sammesteds S. 41—44, Bygningskonduktør S. 45, Betjenten ved Kloakanlægget S. 45—47.

Legater S. 48—54.

Professorinde Karen Schyttes Enkesæde-Legat i Sorø S. 48, Scaevnius' Stiftelse S. 48—49, Holbergs Understøttelseslegat S. 49—50, det Kalckreutzske Legat S. 50—54, Gravstedslegater S. 54.

Økonomiske Anliggender S. 55—216.

I. Godsvæsenet S. 55—143.

Erhvervelser af Gods S. 55—56, Salg af Gods S. 56—61, Afløsning af aarlig Kanon S. 61, Fæste- og Lejehuse S. 61—68, Nordruplund Hovedgaard S. 69—74, Mørup Hovedgaard S. 74—76, Sorø store Ladegaard S. 76—77, Sorø lille Ladegaard S. 78—92, Bjernedegaard S. 92—96, Tersløsegaard S. 96—97, Brorupgaard S. 98, Hellestrupgaard S. 98—99, Oversigter med Forklaringer S. 100—113, Eskildstrup og Munkebjergby Søer S. 113—14, Tillæg til de foregaaende Meddelelser om Godsvæsenet S. 114—28 (Udstykning og Afhændelse af den under Nordruplund Hovedgaard hørende Mark »Skætholmen« S. 114—19), Rekognition ved Ejerskifte S. 129, Skolelærere og Kirkesangere paa Akademiets forhenværende Fæstegods S. 129, Kirkerne S. 129—36 (Kirkebøger S. 129, Cirkulære af 24de Juni 1896 angaaende Oplysninger om Grunde bestemte til Begravelsespladser S. 129—31, Sorø Kirke: Større Begravelsesplads S. 131—34, Regulativ for Kirkegaarden S. 132—34; Landsbykirkerne S. 134—36, Betaling for Brug af Alterlys og Alterlamper S. 134, Lighuse S. 135—36, Klokkerhuset i Stenlille S. 136), Vandafledningsforholdene paa Akademiets til Sorø By stødende Terræn og til Dels i selve Byen S. 136—38, Akademihaven S. 138—39, Tilsynet med Stien omkring Sorø Sø S. 139, Anbringelse af Akademiets Penge S. 139—42, overtaget Pant S. 142—43, eftergivet Tilgodehavende S. 143.

II. Bygningsvæsenet S. 143—55.

Akademiets Ejendomme i Sorø Købstad S. 143—44, Vaskeribygningen S. 144, Akademiets Ejendomme paa dets Grund indenfor Klosterporten S. 144—47, Situationsplan over disse Ejendomme S. 145—46, udførte Arbejder ved Akademibygningen og andre Bygninger indenfor Klosterporten S. 148—49, udførte Arbejder ved Bygninger udenfor Klosterporten S. 149, ved Sorø Kirke S. 149—50, Regler om Syn over Sorø Kirke S. 150—52, udførte Arbejder ved Landsbykirkerne S. 152—54, Syn over Fjenneslev Kirke S. 153, udførte Arbejder ved Hovedgaardene S. 154—55, Tilsyn med Lynledninger S. 155.

III. Budgetter og Regnskabsberetninger S. 155—72.

Forklaringer om de enkelte Indtægtsposter S. 155—60, Forklaringer om de enkelte Udgiftsposter S. 160—68, Oversigt over Akademiets Kapitaltilstand i Tiden fra 1ste April 1889 til 31te Marts 1898 S. 168, Oversigt over Akademiets Formue den 31te Marts 1898 S. 169—71, Oversigt over hvad der i Tiden fra 1ste April 1889—31te Marts 1898 er udbetalt af Akademiets Midler til Øjemed, der ikke vedkomme Akademiet som saadant, S. 170—71, Oversigt over de med Akademiet forbundne Legaters Kapitaltilstand den 31te Marts 1898 S. 170—72.

IV. Skovvæsenet. S. 172—216.

Om Skovene i Almindelighed S. 172—73, Planen for Skovdriften S. 173—80, Bestyrelses-, Lønnings- og Personalforhold S. 180—81, Embedsboliger S. 181—86, Bortforpagtning af Tjenestejendomme S. 186, Græsningsret for Skovbetjente S. 186—88, Lægetilsynet med Skovbetjente S. 188—90, Understøttelser til Skovbetjente S. 190, Afgang og Udnævnelser blandt Embedspersonalet S. 190—91, Oversigt over Personalets Anciennetetsforhold, Lønninger og Emolumenter S. 192—94, Erhvervelser og Salg af Gods S. 195, Leje- og Forpagtningsforhold S. 195—96, Fiskeriet i Sorø, Pedersborg og Tuel Søer S. 196—99, Dampbaadsfart i Sorø Sø S. 199—200, Badeanstalter i Sorø og Tuel Søer S. 200—1, Retsspørgsmaal vedrørende Akademiets Søer S. 201—2, Tilsynet med Stien omkring Sorø Sø S. 202, Snekastning S. 202, Afskrifter af Auktionskataloger S. 202—3, Salg af Skoveffekter S. 203—6, Budgetter og Regnskabsberetninger S. 207—12, Skovvæsenets Netto-Overskud for Tiden 1ste April 1889—31te Marts 1898 S. 212, Brændedeputater S. 213—16.

Sorø lærde Skole og Opdragelsesanstalt.

Om Undervisningen med dertil hørende indre Skoleforhold henvises til »Meddelelserne angaaende de lærde Skoler med dertil hørende Realundervisning« for Aarene 1889—98. Her skal i saa Henseende kun følgende bemærkes.

Tilsynsførelsen ved Opdragelsesanstalten.

Med Hensyn til Antallet af inspektionshavende Lærere er ingen Forandring foregaaet i det Tidsrum, nærværende Meddelelser omfatte, og det samme gælder de for Inspektionen fastsatte Honorarer, for hvis Vedkommende Lov af 12te April 1892 om Lønninger for Rektorerne og Lærerne ved de lærde Skoler samt ved Sorø Akademis lærde Skole og Opdragelsesanstalt i § 6, jfr. Medd. om de lærde Skoler m. m. for Tiden 1891—92, bestemmer følgende: »Tilsynet med Eleverne ved Akademiets Opdragelsesanstalt besørges af 5 af Akademiets Lærere, af hvilke i det mindste 3 skulle bo i selve Opdragelsesanstalten. Disse sidste nyde i Vederlag for de særegne Forretninger, der ere dem paalagte, 200 Kr. aarlig hver, samt fri Bospisning og Vask, hvilke Emolumenter skulle oppebæres in natura. Naar en tilsynsførende Lærer bor udenfor Opdragelsesanstalten, tillægges der ham en aarlig Godtgørelse af 400 Kr. For Udførelsen af de Forretninger, der ere overdragne til en af Adjunkterne som Inspektor ved Skolen, fastsættes et Honorar af 300 Kr. aarlig«. I Henhold hertil har der som tidligere været 3 inspektionshavende med Bolig i selve Opdragelsesanstalten, fri Bospisning og Vask samt hver et Honorar af 200 Kr. aarlig, 2 inspektionshavende hver med et Honorar af 400 Kr. aarlig, den ene som Læseinspektor, den anden som tilsynshavende med Orden og Renlighed i Akademiets Hovedbygning, med Skolens Inventarium og Elevernes Garderobe og med den specielle Affattelse af Time-tabeller og Eksamensskemaer, samt endelig 1 inspektionshavende med 300 Kr. aarlig som Inspektor ved Skolen. Med Hensyn til Fordelingen af de til Inspektionen hørende Forretninger paa de enkelte inspektionshavende er der foregaaet nogle mindre Forandringer i Henhold til Ministeriets Skrivelse af 21de Januar 1897, hvorved Ministeriet bifaldt følgende Indstilling af 14de s. M. fra Rektor:

»I Anledning af Overlærer Kiellerups eventuelle Afsked fra sit Embede tillader jeg mig for det høje Ministerium at fremsætte Forslag til nogle Forandringer i Fordelingen af Tilsynet paa Opdragelsesanstaltens yngste Afdeling.

Overlærer Kiellerup har som Læseinspektør de søgne Dage Inspektion om Morgenens fra Kl. 7 (i 3 Sommermaaneder fra Kl. 6½) til Kl. 8, nemlig i Morgenlæsetiden og ved Morgenmønstringen før Lovsang. Desuden har han Tilsyn om Middagen fra Kl. 1—3 og om Aftenen fra Kl. 6—8½ (i de tre Sommermaaneder til Kl. 8). Hans Undervisningspligt er 6 Ugetimer. De to paa Hovedbygningen boende Lærere dele det øvrige Tilsyn og have hver 24 Ugetimers Undervisningspligt. Det er en Ulæmpe ved Læseinspektørens Stilling, at hans Forretninger ere saa meget spredte, nemlig baade Morgen, Middag og Aften, hvortil endda kommer, at hans Undervisningstimer kunne falde paa en fjerde Tid. En anden Ulæmpe er, at han paa Grund af sine faa Timer kommer saa lidt i Berøring med Eleverne som Lærer. Begge Ulæmpen kunne fjernes, naar Tilsynet i Morgenlæsetiden de søgne Dage henlægges til de 2 paa Hovedbygningen boende Lærere (for hvem det vil være en ringe Byrde, da de have Forretninger lige forud for den), og de til Gengæld fritages hver for 3 Timers Undervisningspligt, hvilke 6 Timer da kunne paalægges Læseinspektør, som saaledes faar 12 Ugetimer.

Morgenmønstringen Kl. 7⁵⁰ vilde da ogsaa gaa over paa disse 2 Lærere, men da Mønstringen gælder baade Elever og skolesøgende Disciple og helst hver Dag maa udføres af samme Person, passer den bedre for Skoleinspektør, som i Følge sin Stilling skal være tilstede umiddelbart forud, medens Disciplene samles. Den nuværende Skoleinspektør, Overlærer Wørner, finder det ogsaa rimeligt, at han overtager dette Arbejde.

I Henhold hertil udbeder jeg mig det høje Ministeriums Bifald til, at der, naar Overlærer Kiellerup fratræder sit Embede, foretages følgende Ændringer i Fordelingen af Tilsynet:

Læseinspektør fritages for Inspektion i Morgenlæsetiden de søgne Dage, mod at hans Undervisningspligt forandres fra 6 til 12 Ugetimer.

De 2 paa Hovedbygningen boende Lærere overtage nævnte Inspektion, mod at deres Undervisningspligt nedsættes fra 24 til 21 Ugetimer. Fordelingen af denne Inspektion imellem dem bestemmes af Rektor.

Morgenmønstringen, som nu udføres af Læseinspektør, paalægges Skoleinspektør uden særlig Godtgørelse.

Hvad særlig angaar de inspektionshavende med Bolig paa Opdragelsesanstalten, maa her bemærkes, at Ministeriet ved Skrivelse af 14de Juli 1890 efter Rektors Indstilling tillod en Adjunkt, der som inspektionshavende havde den større Lærerbolig i Hovedbygningen til Benyttelse, at have sin Søster boende hos sig paa visse nærmere Betingelser, navnlig den, at han selv bekostede Brændsel og Belysning til de Værelser, der overlodes hende.

Den 1ste April 1889 vare Inspektionsforretningerne med Bolig paa Opdragelsesanstalten fordelt mellem Adjunkterne Lunddahl, Boesen og Petersen, saaledes at de to første havde Tilsynet med Eleverne i Hoved-

bygningen, den sidste med Eleverne i Rektorgaarden, Overlærer Kiellerup var Læseinspektør, Overlærer Hoff havde Tilsynet med Orden og Renlighed m. v., og Adjunkt Wørmer var Skoleinspektør.

I Tidsrummet 1889—98 ere efternævnte Personalforandringer foregaaede med Hensyn til Inspektionen. Efter Adjunkt Lunddahls Entledigelse blev Adjunkt Gad fra 19de August 1890 inspektionshavende med Bolig i Akademiets Hovedbygning. Efter Overlærer Höffs Udnævnelse til Rektor bløve de af ham hidtil varetagne Inspektionsforretninger fra 1ste Marts 1894 overdragne til daværende Adjunkt, nuværende Overlærer Thaarup. Adjunkt Boesen afløstes 1ste August 1894 af Adjunkt Wiese som inspektionshavende med Bolig i Akademiets Hovedbygning. Efter Overlærer Kiellerups Entledigelse overgik Forretningerne som Læseinspektør fra 19de August 1897 til Adjunkt Matthiessen. Efter Overlærer Wørmers Død blev Adjunkt Zoffmann fra 1ste November 1897 Skoleinspektør. Adjunkt Petersen afløstes fra 19de August 1898 af Adjunkt Wiese som inspektionshavende med Bolig i Rektorgaarden, og denne sidste afløstes fra samme Tidspunkt af Adjunkt Nissen som inspektionshavende med Bolig i Akademiets Hovedbygning.

Den 31te December 1898 vare herefter Inspektionsforretningerne med Bolig paa Opdragelsesanstalten fordelte mellem Adjunkterne Gad, Nissen og Wiese, saaledes at de to første havde Tilsynet med Eleverne i Hovedbygningen, den sidste med Eleverne i Rektorgaarden, Adjunkt Matthiessen var Læseinspektør, Overlærer Thaarup havde Tilsynet med Orden og Renlighed m. m., og Adjunkt Zoffmann var Skoleinspektør.

Elev- og Discipeltallet ved Skolen og Opdragelsesanstalten.

Herom henvises til Tabellen nedenfor S. 7 og Medd. om de lærde Skoler m. m. for Tiden 1889—98.

Eksaminer.

Herom henvises til Medd. om de lærde Skoler for Tiden 1889—98.

Indskrivningspenge, Elevkontingent og Skolebetaling samt Betaling for Testimonier.

I de om Elevkontingent og Skolebetaling tidligere gældende Regler, jfr. Medd. for 1857—78 S. 67—68, er ingen Forandring foregaaet i det Tidsrum, nærværende Medd. omfatte.

Angaaende Indskrivningspenge og Betaling for Testimonier gjorde Rektor under 6te Oktober 1890 følgende Indstilling til Ministeriet:

»Medens jeg hidtil i Henhold til de Oplysninger, jeg modtog ved Overtagelsen af Rektoratet her ved Skolen, har antaget, at der aldrig er blevet betalt Indskrivningspenge og Testimoniumsgebyr af Disciple, der optoges i Akademiets Skole eller forlod den, er jeg ved et Tilfælde bleven opmærksom paa, at denne Antagelse ikke er ganske rigtig; thi ifølge Universitetsdirektionens Rundskrivelse til Rektorerne af 13de September 1845, hvori der udtales, at Forpligtelsen til at medbringe Testimonium ved Optagelsen i en Skole (eller til Privatdimission) for en Discipel, der udgaar fra en

offentlig lærd Skole, ogsaa gjælder for Disciple, der optages i eller ere udgaaede fra Sorø Akademis Skole og Opdragelsesanstalt, ligesom ogsaa Reglerne om Testimoniets Betaling ere anvendelige ved denne Skole, er der i Aarene 1845, 1846 og 1847 her ved Skolen forlangt Gebyr for Testimonier til Elever og Disciple, der herfra forflyttedes til andre Skoler eller forlod Skolen for at dimitteres privat. Derimod er der, saa vidt man her har kunnet finde, aldrig erlagt Indskrivningspenge eller betalt Gebyr for Testimoniet ved Dimission til Universitetet eller efter bestaaet Realafgangs-eksamen, og fra 1848 af er heller ikke det ovennævnte Gebyr for Testimonier til Disciple, der afgik til andre Skoler eller privat Dimission, erlagt. Om Anledningen til, at man ophørte at kræve dette Gebyr, har jeg ingen Oplysning kunnet finde.

Da nu det høje Ministeriums Cirkulære af 1ste Marts d. A. tilsendtes mig, antog jeg, at det ikke gjaldt Akademiets Skole, idet det refererede sig til Forordningen af 7de November 1809, der formentlig kun angaar de offentlige lærde Skoler, der staa i Forhold til den almindelige Skolefond, og at det var tilstillet mig, for at der her skulde vaages over, at der ikke optoges nogen i Akademiets Skole fra en anden offentlig lærd Skole, uden at han foreviste et Testimonium fra dennes Rektor.

Imidlertid har Indholdet af den ovenfor anførte Rundskrivelse fra Universitetsdirektionen og den Omstændighed, at der i Henhold til denne i 3 Aar er krævet Gebyr for Testimoniet af Disciple, der afgik herfra til andre Skoler og til privat Dimission, samt Mangelen af Hjemmel for, at man har ophørt at hævde dette Gebyr, gjort mig usikker i min Betragtning af dette Anliggende, og jeg tillader mig derfor at henvende mig til det høje Ministerium med Forespørgsel om, hvorvidt Sorø Akademis Skole kan betragtes som fritaget for at kræve de Indskrivningspenge og Gebyrer for Testimonier, der erlægges ved andre offentlige lærde Skoler i Henhold til Forordningen af 7de November 1809.

Jeg tillader mig endnu at tilføje, at Bestemmelsen i Universitetsdirektionens Rundskrivelse om Gebyr for en enkelt Art af Testimonier forekommer mig at være en ganske isoleret staaende Bestemmelse, der ikke stemmer med den Liberalitet, der ellers i Spørgsmaal af denne Art har været udvist af Akademiet ligeoverfor den Ungdom, der besøger dets Skole, og at gjøre opmærksom paa, at Bestemmelsen ikke er overholdt fra den Tid, da Styrelsen af Akademiets Anliggender gik over til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, samt at bemærke, at Antallet af Elever og Disciple, der aarlig afgaa herfra til andre Skoler og privat Dimission kun er ringe, og at Akademiets Skole er saa rigt udstyret med Beneficier, at kun en ubetydelig Indtægt vilde tilflyde Akademiets Kasse, hvis Testimoniumsgebyr skulde erlægges her ved Skolen, i Overensstemmelse med hvad der sker ved andre offentlige lærde Skoler; i disse falder nemlig Forpligtelsen til at betale Gebyr bort for de Disciple, der have fri Undervisning eller oppebære et Stipendium; i Analogi hermed vilde Forpligtelsen formentlig falde bort for alle Elever, da disse i deres Elevplads besidde et Beneficium, der i Værdi langt overgaar, hvad en Discipel kan opnaa i Understøttelse andensteds, fremdeles for Disciple, der oppebære

Slagelse Stipendiet, og endelig for de Disciple, der have fri Undervisning, eller omtrent for alle Disciple, hvem det lykkes at gaa Skolen igennem«.

Herpaa svarede Ministeriet under 21de s. M., at det efter de fra Rektor saaledes modtagne Oplysninger og i Henhold til hans øvrige Bemærkninger om Sagen vilde »have fastsat, at det ommeldte Gebyr ikke skal opkræves for Vidnesbyrd, der udstedes for Disciple og Elever ved Sorø Akademis Skole og Opdragelsesanstalt, medens det derimod som hidtil bliver at iagttage, at der ved Optagelse af de fra andre Statsskoler overflyttede Disciple udkræves en efter de almindelige Regler gebyrpligtig Attest fra vedkommende Skole«, og Ministeriet udtalte derhos samtidig udtrykkelig, »at der ved Sorø Akademi ligesom hidtil ikke bør fordres noget Gebyr for Indskrivningen af nye Disciple eller Elever«.

Beneficier og Stipendier.

Ved Tilstaaelsen af Fripladser til skolesøgende Sønner af andre Embeds- og Bestillingsmænd ved Akademiet end Lærere, med Fritagelse for Prøveaaret, i Lighed med hvad der tilstaaes Lærersønner, har Ministeriet ved forskellige Lejligheder, saaledes ved Skrivelse af 18de Februar 1890 angaaende en Søn af Akademiets Økonom og Skrivelse af 12te Januar 1898 angaaende en Søn af Akademiets Gartner, udtrykkelig tilføjet, at den paa-gældende Elev dog derfor ikke kunde betragtes som ekstraordinær Gratist i den Forstand, at han i Lighed med Lærersønnerne skulde blive at fradrage i den aarlige Beregning af det samlede Discipelantal, hvorefter Antallet af Fripladser bestemmes.

Med Hensyn til det Müllerske Legat tilskrev Rektor under 12te Juni 1894 Ministeriet saaledes:

»Herved tillader jeg mig at fremlægge for det høje Ministerium følgende Bemærkninger om det ved Fundats af 23de Maj 1829 oprettede Distriktskirurg Müllers Legat for Sorø Akademi. Legatet skal uddeles til Embedsmænds Sønner, Elever paa Opdragelsesanstalten, som, foruden at være flittige, velbegavede og sædelige, tillige skulle være trængende. Legatportionernes Størrelse sættes til 100 Kr. Deres oprindelige Antal var 16, og det forbeholdes i Fundatsens § 9 at træffe nærmere Bestemmelser, naar Portionernes Antal er blevet 20. Dette er alt for nogen Tid siden sket, og af Grunde, som nedenfor ville blive fremsatte, maa den 21de Portion formentlig snart kunne oprettes, og hvis en Ændring ikke sker, vil Portionernes Tal vokse med stigende Hastighed.

Det har i lang Tid ikke været og vil næppe blive muligt at uddele alle Portioner. Af de gennemsnitlig 90 Elever ere vel omtrent en Trediedel Embedsmændssønner, men fra dem maa regnes de, som gaa i deres første Skoleaar, de, som ikke ere trængende, og de, som ikke kunne komme i Betragtning paa Grund af ringere Flid eller Ævner. Men navnlig maa det bemærkes, at de virkelig trængende og dygtige jo ville søge og opnaa Gratistplads, og skønt nu Fundatsen ikke udelukker disse fra at faa Legatet, er dog en saadan Accumulation — bortset fra særlige Tilfælde — lidet rimelig og heller ikke udøvet i Praksis i en længere Aarrække. Der har derfor i indeværende Skoleaar kun været uddelt 10 Portioner, i 1892—93

11, i 1891—92 18, i 1890—91 17, i 1889—90 17, i 1888—89 19, i 1887—88 17, i 1886—87 15, i 1885—86 19, i 1884—85 16, i 1883—84 17, i 1882—83 17. Jeg tager Rektor Blicherts Rektoratsaar og kan bevidne, at Skolen i sine Indstillinger har strakt sig saa langt som muligt, men ikkun en eneste Gang har det været muligt at anvende den fulde Legatsum efter Bestemmelse (skønt det navnlig er de sidste 2 Aar, i hvilke store Summer, henholdsvis 900 og 1000 Kr., ikke ere komne til Anvendelse), et Forhold, som sikkert vil vedblive i de følgende Aar, navnlig naar som ovenfor nævnt Portionernes Antal forøges. Da Pengene formentlig bør anvendes efter Testators gode Vilje, forekommer det mig, at man maa benytte den Bemyndigelse, som Fundatsens § 9 giver, til en Forandring i eller et Tillæg til samme. At uddele Legatet til andre end trængende, flittige, velbegavede og sædelige Embedsmandssønner, som ere Elever, vilde være i Modstrid med Testators bestemt udtalte Ønske. Denne Indvending kan derimod formentlig ikke gøres mod at benytte de ledige Portioner til at forøge Beløbet af en eller flere af dem, der uddeles, til 200, 300 eller 400 Kr., og en saadan Ordning vilde være saare heldig for Skolen, thi en trængende Embedsmandssøn, som oppebar en saadan større Portion, vilde da ikke behøve Gratistplads, og til de 14 Gratistpladser, som findes, kunde da flere af de mange trængende Sønner af Ikke-Embedsmænd anbefales. Mange meget ubemidlede — Enker, Skolelærere og andre — se hen til Sorø Skole som et Sted, hvor de haabe at kunne faa en velbegavet Søn billigt oplært, og Kontingentet er jo ogsaa lille, men overstiger dog manges pekuniære Evner, naar det skal udredes gennem en længere Aarrække. Her er derfor altid flere værdige Ansøgere til Gratistplads, end der er ledige Pladser — omvendt af, hvad Tilfældet er med Müllers Legat. Naturligvis maatte der træffes en Bestemmelse om, at saadanne forøgede Legatportioner ikke kunne have sammen med Gratistplads, og hvis det høje Ministerium finder mine Bemærkninger grundede, vil jeg allerærbødigst andrage paa, at det foranlediger følgende Tillæg til Fundatsen af 23de Maj 1829:

Naar der ikke er saa mange kvalificerede Ansøgere, som der er Portioner, kan det overskydende Beløb anvendes til at forhøje een eller flere af de Portioner, som uddeles, til 200, 300 eller 400 Kr., dog saaledes, at den, som oppebærer en Portion paa 400 Kr., ikke kan faa noget andet Skolebeneficium, og at den, som oppebærer en Portion paa 300 eller 200 Kr., ikke kan opnaa Gratistplads.

I Henhold til denne Skrivelse blev efter Ministeriets Indstilling den i § 2 i den ommeldte Fundats indeholdte Bestemmelse, at Stipendieportionerne skulle være 100 Kr., ved kgl. Resolution af 10de Juli s. A. modificeret derhen, »at naar der ikke maatte være kvalificerede Ansøgere til de nuværende 20 Portioner paa 100 Kr., kan Resten af Legatindtægten anvendes til at forhøje een eller flere af de Portioner, der uddeles, indtil 400 Kr., dog saaledes at den, der ved en saadan Forhøjelse maatte faa en Portion paa 200 Kr. eller derover, ikke i samme Beneficieaar kan have Gratistplads, og at den, der derved maatte faa en Portion paa 400 Kr., ikke i samme Beneficieaar kan have noget andet Skolebeneficium«.

Da Rektor i de første Dage af Aaret 1895 indberettede, at det Müllerske Legats Renteindtægter tilstedede Uddeling af ialt 22 Stipendieportioner, bifaldt Ministeriet under 5te Januar s. A., at der oprettedes to nye Stipendieportioner foruden de allerede bestaaende 20 Portioner.

Angaaende Stipendierne af Slagelse nedlagte lærde Skoles Stipendiefond, jfr. Medd. 1849—56 S. 90—92, bemærkes, at Ministeriet, da Fondens Kapital ved Udgangen af Finansaaret 1896—97 var vokset til 26,040 Kr., i Henhold til sin Skrivelse af 7de Januar 1853 § 5, jfr. de nævnte Medd. l. c., ved Skrivelse af 16de Januar 1897 til Rektor bestemte, at der fremtidig til Stipendier ved Sorø lærde Skole kunde anvendes 520 Kr. aarlig af Fonden i Stedet for som hidtil 360 Kr., hvorhos Ministeriet samtidig i Forbindelse hermed bemyndigede Rektor til, for saa vidt det maatte anses for hensigtsmæssigt, at fordele det paagældende Beløb i andre Portioner end de ved Frd. af 7de Novbr. 1809 § 74 fastsatte, dog saaledes at ingen Portion blev større end 120 Kr. og mindre end 40 Kr.

I Tidsrummet 1889—98 ere følgende Beneficier og Stipendier tilstaaede ved Sorø Akademi:

Skoleaaret.	Gratistpladser. Fri Undervisning.	Stipendier.						Müllers Legat.					Discipeltallet ved Skoleaarets Begyndelse.	
		100 Kr.	80 Kr.	70 Kr.	60 Kr.	50 Kr.	40 Kr.	400 Kr.	300 Kr.	200 Kr.	150 Kr.	100 Kr.		
1889—90 ...	14 40	1		2			3						17	188
1890—91 ...	14 29	1		2			3						17	176
1891—92 ...	14 36	1		2			3						18	179
1892—93 ...	14 35	1		2			3						11	172
1893—94 ...	14 28	1		2			3						10	155
1894—95 ...	14 31	1		2			3	1		3			10	153
1895—96 ...	14 39	1		2			3	2		1	1		9	166
1896—97 ...	14 29	1		2			3			1	4		11	170
1897—98 ...	14 39	3			2	2				1	3		13	180
1898—99 ...	14 38	1	1		4	2					6	2	7	174

Bestemmelser vedrørende Reglement af 15de Juli 1843 og Reglement af 11te Juni 1851.

Ferierne ved Skolen og Opdragelsesanstalten.

Herom tilskrev Rektor under 11te Novbr. 1896 Ministeriet saaledes:

»Uagtet Sorø Akademis Skole har sit eget af Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler udfærdigede Reglement (af 15de Juli 1843), har man dog uden videre givet al, de lærde Skoler vedkommende, Lovgivning Anvendelse paa Sorø Skole uden udtrykkelig at ophæve de Afsnit i Reglementet, som stode i Strid med de ny Forhold. At Sorø Skole, hvad Undervisning og Eksamensvæsen angaar, maa følge med de andre Skoler, kan jo ikke undgaas. Derimod tillader jeg mig her at henlede det høje Ministeriums Opmærksomhed paa, at Ferielovgivningen, som den er ordnet ved Bekendt-

gørelse af 19de Juni 1882, udfyldt ved Circ. af 20de Juli s. A., ikke i alle Punkter er passende for vor Skoles Forhold. Jeg skal nævne de enkelte Punkter:

1) Juleferien maa af Hensyn til de mange fjærntboende Disciple helst begynde den 23de Decbr. og altsaa ophøre med 5te Jan. (med mindre denne Dag er en Lørdag eller Søndag). Jeg har under mit Rektorat hvert Aar søgt og faaet denne Tilladelse.

2) Lørdag efter Store Bededag har, saa langt som nogen nulevende Lærer kan mindes, været Fridag. To Økonomer have haft deres Stillinger under denne Forudsætning, hvilket bevirker, at de i 3½ Dag have haft ca. 90 Personer mindre at koste daglig. En Forandring vil altsaa paaføre Økoken et betydeligt Pengetab.

3) Der er ingen Grund til at give fri St. Hansdag. Denne Dag falder altid ved Eksamens Begyndelse og bliver efter Opdragelsesanstaltens Organisation alligevel Læsedag for Eleverne.

4) Een Fridag i Septbr., een i Novbr. og to, som ikke skulle falde, men dog i Reglen lægges i Oktbr., ere ikke i enhver Henseende heldige her. Selv om den enkelte Fridag lægges en Lørdag eller en Mandag, saa der udkommer en to Dages Ferie, er det for kort Tid til Bortrejse for mange Disciple og for lang samlet Fritid for Elever, som maa blive her. Bedst vil det være, hvis der gives Skolen Tilladelse til at lægge de fire Fridage mellem Sommerferie og Jul, hvor den efter Forholdene finder det passeligst.

5) En Frieftermiddag vil ved andre Skoler i Reglen være en halv Skoledag (3 Timer). I Sorø, hvor Skolegangen falder mellem Kl. 8—12 og Kl. 3—5, er den kun 2 Timer, som for en stor Del ere Skrive-, Tegne-, Sang- og Gymnastiktimer. Hvor pædagogisk rigtigt det end i det hele er at have kortvarige Fritider mellem Arbejdstiderne (om Søgnedage er her Fritid fra Kl. 12—1, [stundum] Kl. 2—3, Kl. 5—6 og Kl. 8⁴⁰—9⁴⁵), kan det dog være oplivende af og til især paa Godtvejrdsdage at give en lidt større samlet Fritid fra Kl. 2—6. Det er navnlig ønskeligt at give saadanne Frieftermiddage til Nøddeplukning i Skoven, til Skøjteløb paa Søen, paa Skolens Mærkedage, paa Holbergs Fødselsdag og lignende. En halv Snes Frieftermiddage (= 6 à 7 i andre Skoler) vil formentlig være passende.

I Henhold til ovenstaaende indstiller jeg til det høje Ministerium at bestemme:

at Sorø Akademis Skole har Paaske-, Pinse- og Sommerferie sammen med de andre lærde Skoler,

at dens Juleferie varer fra 23de Decbr. til 5te Januar, begge Dage iberegnete, saa at Undervisningen begynder den 6te Jan. eller, hvis denne falder ind paa en Lørdag eller Søndag, da den paafølgende Mandag,

at Kongens Fødselsdag, Grundlovsdagen, Fastelavns Mandag, Eftermiddagen for Store Bededag og Lørdagen efter samme ere Fridage, samt at Rektor kan give fri 4 Søgnedage (spredte eller samlede) mellem Sommerferie og Jul og 10 Frieftermiddage i Løbet af hvert Skoleaar.

Egentlig bør vel Feriebestemmelserne i § 7 af Reglementet af 15de Juli 1843 samtidig sættes ud af Kraft. Faktisk have de jo længe været

ugyldige, men formelt ophævede tror jeg ikke, at de nogensinde ere blevne, saa lidt som de mange andre Bestemmelser i dette Reglement, som nu ikke gælde mere«.

I Henhold til denne Skrivelse blev efter Ministeriets Indstilling de ved kgl. Resolution af 19de Juni 1882 angaaende de lærde Skolers Ferier og Fridage nærmere fastsatte Regler ved kgl. Resolution af 11te Decbr. 1896 ændrede saaledes, at der for Sorø Akademis lærde Skole og Opdragelsesanstalt fastsattes følgende Bestemmelser:

»Skoleaaret begynder den 19de August, og den aarlige Sommerferie gaar fra den 15de Juli til den 18de August, begge iberegned, dog at i de Aar, hvor den 19de August falder paa en Lørdag, Ferien og som Følge heraf ogsaa Eksamen begynder enten en Dag tidligere eller sildigere, saaledes at det nye Skoleaar begynder enten en Fredag eller en Mandag.

Juleferien varer fra 23de Decbr. til 5te Januar, begge Dage iberegned, saa at Undervisningen begynder den 6te Januar eller, hvis denne falder ind paa en Lørdag eller Søndag, da den paafølgende Mandag.

Paaskeferien gaar fra Onsdagen før Skærtorsdag til den paafølgende Tirsdag, begge iberegned.

Pinseferien gaar fra Fredagen før Pinsedag til den paafølgende Onsdag, begge iberegned.

Hs. Maj. Kongens Fødselsdag, Grundlovsdagen, Fastelavns Mandag, Eftermiddagen før Store Bededag og Lørdagen efter samme ere Fridage, hvorhos Rektor kan give fri 4 Søgnedage (spredte eller samlede) mellem Sommerferie og Jul og 10 Frieftermiddage i Løbet af hvert Skoleaar.«

Ved bemeldte kgl. Resolution erholdt Ministeriet derhos Bemyndigelse til, naar der i enkelte Tilfælde maatte findes særlig Anledning dertil, at tillade en Afgivelse fra de ommeldte Bestemmelser.

Elevernes og de skolesøgende Disciples Klædedragt. I Skrivelse af 15de Juli 1898 til Ministeriet fremhævede Rektor, at det altid havde været en almindelig Klage, at den for Skolens Disciple foreskrevne Kasket var for varm til Sommerbrug, medens Straahat, som Disciplene i 5te og 6te Klasse ifølge Ministeriets Skrivelse af 4de Juni 1883 havde Tilladelse til at bære om Sommeren, efter hans Formening klædte meget ilde til en uniform Dragt; han anholdt derfor om Tilladelse for alle Disciplene til om Sommeren at bære Kasket med hvid Puld efter en af ham fastsat Façon, saaledes at samtidig Tilladelsen for de to øverste Klassers Disciple til at bære Straahat hævedes. Ved Skrivelse af 23de s. M. bevilgede Ministeriet dette Andragende.

Spisetiden. I Skrivelse af 19de Juli 1898 anholdt Rektor i Overensstemmelse med de inspektionshavende Lærere og Akademiets Læge om Bemyndigelse til at lade Elevernes Aftensbord om Vinteren afholde Kl. 7½ i Stedet for som hidtil foreskrevet Kl. 8½, naar han fandt saadant hensigtsmæssigt. Ved Skrivelse af 8de August s. A. gav Ministeriet Rektor den nævnte Bemyndigelse.

Elevernes og de skolesøgende Disciples tvungne Kirkegang, jfr. Mødd. 1857—78 S. 70—72. Herom tilskrev Rektor under 21de Februar 1898 Ministeriet saaledes:

»Efter 30 Aars Forløb — jeg tillader mig at henvise til Ministeriets Skrivelser til Rektor af 27de April 1865 og 13de Marts 1868 — henleder jeg paa ny det høje Ministeriums Opmærksomhed paa den ved Reglement af 15de Juli 1843 § 24 foreskrevne tvungne Kirkegang for Eleverne og de skolesøgende Disciple. Medens jeg i de senere Aar ofte har drøftet Sagen med Præsten og Medlærere samt ført den paa Tale for Biskoppen ved sidste Visitats, er det Indretningen af en Børnegudstjeneste i denne Vinter, som er den nærmeste Foranledning til, at jeg bringer Sagen frem nu.

Kirkegangen er saaledes ordnet, at der ingen Befaling udstedes for Disciple af VI. og V. Klasse, men at Disciple af IV.—I. Klasse efter Ordre gaa een Gang maanedlig i Kirke under en Lærers Tilsyn. I det hele og store mødes Foranstaltningen med sløv Ligegyldighed som noget, der ikke kan være anderledes. Sjældnere kan det mærkes, at der kommer nogen positiv Uvillie til Syne derimod. Da der nu i indeværende Skoleaar indrettedes en Børnegudstjeneste, tillod jeg mig som et Forsøg, skøndt mod Reglementets Ordlyd, at lade Disciplene af II. og I. Klasse, som omtrent ere identiske med ukonfirmerede Disciple og Disciple, som ikke forberedes til Konfirmation, søge denne i Steden for Hovedgudstjenesten, og jeg ved ikke rettere, end at det har været til alles Tilfredshed, hvorfor jeg vil foreslaa denne Ordning bibeholdt for Elevernes Vedkommende. Derimod maa jeg paa det indstændigste anbefale, at Tilsynet med de skolesøgendes Kirkegang her, som nu ved alle andre lærde Skoler, overlades Hjemmene.

At sætte Kløften mellem frivillig og tvungen Kirkegang ved Overgangen fra IV. til V. Klasse forekommer mig ganske vilkaarligt. Grænsen maa aabenbart sættes ved Konfirmationen eller rettere ved Konfirmationsforberedelsens Begyndelse, der for saa godt som alle Disciple falder i Begyndelsen af III. Klasse. Præsten bør virke paa Konfirmanderne, at de i Forberedelsestiden søge de voksnes Gudstjeneste, og han vil kunne gøre det med bedre Udbytte, naar de ikke kunne henvise til, at de dog skulle paa Kommando i Kirke hver Maaned. De konfirmerede Disciple i (III. og) IV. Klasse bør stilles som Disciplene i VI. og V. Klasse. Jeg kan ikke sige, at disse ere flittige Kirkegængere, men af et Antal af 23 Elever i VI. og V. Klasse har jeg dog i dette Skoleaar, da jeg har haft min Opmærksomhed henvendt paa dette Forhold, hver Søndag set fra 2 til 8 i Kirken. Der vil sikkert ogsaa komme Disciple af IV. Kl., især naar, hvad jeg jo mener bør være en Selvfølge, Rektor og de tilsynshavende Lærere ikke lade det skorte paa venlige Tilskyndelser. Men selv om der ingen kommer, forekommer det mig heldigere end den netop i denne Alder ulidelige Tvang paa aandelige Omraader.

I Henhold hertil foreslaar jeg § 24 af nævnte Reglement saaledes ændret:

Eleverne af II. og I. Klasse skulle een Gang maanedlig under Ledsagelse af en Lærer deltage i Børnegudstjeneste, naar en saadan holdes.

Den i sidste Sætning tilføjede Bemærkning sigter til, at Børnegudstjeneste ikke vil blive afholdt i Sommermaanederne. Men da disse for Skolen dels medgaa til Ferier, dels til Eksaminer eller Forberedelse dertil,

har der heller ikke hidtil i dem været nogen tvungen Kirkegang af videre Omfang.

Fra Herlufsholm har jeg indhentet Underretning om, at tvungen Kirkegang der er afskaffet, og at Skolen ved en Lærer lader afholde en Husandagt een Gang maanedlig, til hvilken ukonfirmerede Elever skulle og konfirmerede kunne indfinde sig.

Mit Forslag har jeg ladet drøfte i et Lærermøde, hvorefter følgende tilførtes Protokollen: Alle vare enige i at ønske Tvungen hævet for de skolesøgende Disciples Vedkommende. Overlærer Ibsen ønskede Forpligtelsen bibeholdt for IV. og III. Klasses Elever. Adjunkterne Matthiessen og Hansen samt Tegnelerer v. Schmidt-Phiseldeck ønskede al Kirketvang afskaffet, men foretrak Rektors Forslag for den nuværende Tilstand. De øvrige Lærere (3 Overlærere og 8 Adjunkter) sluttede sig til Rektors Forslag.

En Udtalelse fra Sognepræsten vedlægges.

Hvis det høje Ministerium billiger denne Ordning, anser jeg det for bedst, at den sættes i Værk fra næste Skoleaars Begyndelse.»

Den i Rektors Skrivelse paaberaabte Udtalelse fra Sognepræsten i Sorø lyder saaledes:

»Efter anmodning af rektoren for Sorø Akademis lærde skole skal jeg som stedets sognepræst tillade mig at udtale mig angående spørgsmaalet om, hvorvidt den tvungne kirkegang for eleverne i skolens fire nederste klasser kan anses for hensigtsmæssig eller ikke.

Det står for mig som utvivlsomt, at en tvang, som den nævnte, der har sin forklaring i, at Akademiet træder i forældres sted overfor eleverne, kan være både til gavn og til skade. Det beror på de forhåndenværende omstændigheder. Hvis bevidstheden om tvungen enten kan træde tilbage hos de unge eller de kan betragte den som noget ganske naturligt, da vil foranstaltningen sikkert virke til gavn. Anderledes, hvis kritikken er vågnet og den nævnte foranstaltning føles som et unaturligt tryk; isåfald vil den sikkert virke frastødende istedetfor dragende. Hvorledes forholdet er her ved skolen, er naturligvis vanskeligt at sige med sikkerhed. Jeg har før ment, at den tvungne kirkegang gik fri for en almindelig kritik. Jeg tror det imidlertid ikke mere. Selv hos de unge er der en stærk følelse af, at det er unaturligt, at der udøves tvang på det religiøse område. Og det er ikke blot de ringere elementer, hvorom dette gælder; det er ligesåfuldt de bedre og de bedste. Også de, som ellers frivilligt søger kirken, holder ikke af at komme der under lærerens opsig. Det er naturligvis især hos de ældre (i fjerde klasse), at oppositionen kommer frem. Men hos de yngre kommer der den særegne vanskelighed til, at de kun med besvær følger en prædiken, som er anlagt for voksne. Det er disse to mest iøjnefaldende svagheder ved det nuværende system, som vilde blive afhjulpne, hvis den forandring vilde blive gennemført, som rektoren har bragt i forslag for det høje Ministerium. Da vilde nemlig de konfirmerede elever blive undtagne tvungen og de ikke-konfirmerede (de to nederste klasser) vilde komme til at høre ordet på en måde, som svarede til deres fatteevne. Efter de frugter, som jeg har set af den børnegudstjeneste, som jeg fra forrige efteraar af har holdt

i kirken, er det min hensigt at fortsætte denne for fremtiden. Endelig skal jeg endnu fremhæve som en fordel ved den foreslåede forandring, at jeg som præst mere frit kan påvirke mine konfirmander til at gå i kirke, når de ikke i forvejen er bundne. Med disse ord skal jeg paa det bedste tillade mig at støtte rektorens forslag.«

Ministeriet indhentede en Erklæring i Sagen fra Sjællands Biskop og vedkommende Provst. Denne sidste sluttede sig ganske til Sognepræstens Erklæring, idet han dog anbefalede, at det gjordes til Pligt for Akademiet at lade en maanedlig Børnegudstjeneste afholde ved en af Lærerne eller en anden dertil skikket Person, for saa vidt Sognepræsten ikke holdt Børnegudstjeneste eller den, han holdt, ikke fandtes hensigtssvarende. Biskoppen udtalte sig for Rektors Forslag alene med den Undtagelse, at han bemærkede, at det ikke forekom ham heldigt, at der i en saa lille By som Sorø gjordes en saadan Forskel som af Rektor foreslaaet mellem de paa Akademiet boende Elever af 1ste og 2den Klasse og de skolesøgende Disciple af samme Klasser, men at han dog i Betragtning af Rektor Hoff's bestemte Standpunkt i Sagen ikke skulde tilraade, hvad han ellers var mest tilbøjelig til, at de skolesøgende Disciple i de to Klasser i den ommeldte Henseende stilledes lige med Eleverne, men derimod anbefale, at Rektor ved Henvendelse til de respektive Hjem skulde søge bevirket, at man ogsaa i dem befalede de yngste Klassers Elever at deltage i Børnegudstjenesten sammen med deres Kammerater. Biskoppen anbefalede derhos i Overensstemmelse med Provsten, at det, hvis den foreslaaede Ordning godkendtes, gjordes Akademiet til Pligt at sørge for Afholdelsen af en Børnegudstjeneste, naar Sognepræsten ikke var villig eller i Stand til at holde den.

I Skrivelsen af 15de Juli s. A. til Rektor bifaldt Ministeriet, at den tvungne Kirkegang bortfaldt baade for Elevernes og de skolesøgende Disciples Vedkommende, medens baade Elever og skolesøgende Disciple i 1ste og 2den Klasse fremtidig under Ledsagelse af en Lærer skulde deltage i en Børnegudstjeneste een Gang maanedlig, dog ikke i Sommermaanederne.

Smitsom Sygdom blandt Eleverne. Under 13de Januar 1897 tilskrev Rektor Ministeriet saaledes:

»I Anledning af, at en Elev, som har henligget et Par Dage paa Opdragelsesanstaltens Sygehus, har vist sig at have Skarlagensfeber, udbeder ieg mig det høje Ministeriums Opmærksomhed for følgende:

Til det, som Opdragelsesanstalten byder Eleverne, hører Tilsyn med deres Helbred, saaledes at de i Sygdomstilfælde indlægges paa dens Sygehus. I de 30 Aar, i hvilke jeg har været ansat i Sorø, have mangfoldige Elever ligget paa Sygehuset, ogsaa med smitsomme Sygdomme, selv naar saa mange have været angrebne, at det kunde kaldes en Epidemi, og de ere blevne tilsete af vor fortræffelige Sygeplejerske, Enkefru Jensen. De hygieiniske Krav stige imidlertid, og man finder det nu betænkeligt, at samme Person tilser Patienter med en smitsom Sygdom og andre, der kun ere indlagte for Hovedpine, Forkølelse o. lign. Fru Jensen har derfor bestemt sig til at søge en Sygeplejerske fra det røde Kors til at passe den før nævnte

Elev; men dette vil jo ved en saa langvarig Sygdom paadrage hende en ganske betydelig Udgift af mellem 100 og 200 Kr. Jeg skal i sin Tid tillade mig at fremkomme for det høje Ministerium med et Forslag til mulig at erstatte hende en saadan Udgift, der jo vil gøre et stort Skaar i hendes ikke store Løn, men for Øjeblikket vil jeg kun fremføre en af Akademilægen fremsat Tanke. Patienter med Skarlagensfeber, Difteritis og Tyfus behandles nu vederlagsfrit paa Amtets Sygehus, som ligger i Sorø. Lægen foreslaar derfor, at Ministeriet bemyndiger Rektor til, naar denne og han derom ere enige, at indlægge Elever, som have en af disse Sygdomme, paa Amtssygehuset. Jeg ømmer mig noget ved en saadan Foranstaltning, da jeg selv finder, at det er hyggeligere for et Barn og ungt Menneske at ligge syg i, hvad man dog maa kalde Hjemmet, og jeg antager, at Eleverne og deres Forældre ville være af samme Møning; men Hensynet til det Heles Vel kan jo stundom gøre den ønskelig for ikke at sige nødvendig, og det er jo ogsaa kun en Bemyndigelse, der søges, ikke en ufravigelig Ordre.

En bedre Udvej forekommer det mig, det vilde være, om Ministeriet vilde bemyndige Rektor til i saadanne heldigvis sjeldne Tilfælde at antage en ekstraordinær Sygeplejerske paa Akademiets Bekostning. Udgifterne dertil maatte da formentlig afholdes af Konto 14, af hvilken der ogsaa betaales Medicin til de Personer, som ere berettigede til at faa denne gratis.«

Ministeriet indhentede derefter gennem Rektor en Erklæring fra Akademilægen, der udtalte sig saaledes:

»Efter Rektors Opfordring skal jeg udtale mig om Forholdene paa Akademiets Sygehus, naar der er smitsomme epidemiske Sygdomme (Skarlagensfeber, Difteri, Tyfus).

For Tiden ligger der 2 Elever med Skarlagensfeber, som have givet Anledning til Spørgsmaalet om, hvad der nu maa gøres.

I vor Tid holdes der anderledes strengt over Isolation i de smitsomme Sygdomme end tidligere, og dette er godt kendt af den hele Befolkning. Naar Sygeplejersken passer baade de smitsomme og de øvrige Syge, saa kan hun dog nok iagttage en Del Forsigtighed og lade være at overføre Smitten. Men det kan man ikke se ude i Verden, der hører man kun, at hun passer baade den ene og den anden. Med Hensyn til den Udvej at indlægge de smitsomme Syge paa Amtssygehuset (vederlagsfri Behandling), saa maa man maaske sige, at det vil klæde Akademiet daarligt at overlade sine Elevers Sygepleje til fremmede, naar Akademiet har Sygehus og Sygeplejerske. Og Forældrene, som ved, hvor godt Drengene har det paa Akademiets Sygehus (hvilket beror paa Sygeplejersken), vil næppe synes om, at deres Børn bringes til et dem ubekendt Amtssygehus, hvor alle og enhver indlægges. Dog hvis Sygdommens større Ondartethed og Udbredelse gør det ønskeligt, vil det være heldigt, at der havest en Bemyndigelse til at indlægge paa det nævnte Amtssygehus.

Hidtil har de øvrige Patienter paa Akademiets Sygehus været meget lette Tilælde, saa Sygeplejersken kan dirigere det Hele ved Hjælp af Pigen. Men kommer der en heftig Lungebetændelse eller Gigtfeber, saa maa hun have en anden Sygeplejerske til at tage sig af Epidemien, saa hun selv kan blive fra den.

Sygeplejersken heri Byen kan ikke faas. Skal der skaffes en fra det røde Kors, bliver det for en enkelt Skarlagensfeber (6—7 Uger) 160—200 Kr. foruden den fremmede Plejerskes Forplejning; den Udgift kan vor Sygeplejerske ikke taale. Og naar der kommer flere Syge med Mellemrum, bliver det ubestemt meget mere.

Derfor bliver det nødvendigt, at Sygeplejersken under saadanne Omstændigheder faar sine Udgifter erstattet; disse Udgifter, som hun i et enkelt Tilfælde ikke kan bære og under fortsat Epidemi endnu meget mindre.«

Samtidig med at indsende denne Erklæring til Ministeriet indberettede Rektor, at Tanken om da at søge fremmed Hjælp paa Sygehuset foreløbig var opgiven i Betragtning af, at den paagældende Sygdom havde vist sig meget mild denne Gang, og der derhos ikke da havde vist sig nogen videre Sygelighed hos andre Elever.

Under 12te Oktober 1897 bemyndigede Ministeriet derefter Rektor til »i saadanne Tilfælde, hvor der opstaar smitsom Sygdom blandt Akademiets Elever, og hvor Sygdommens større Ondartethed og Udbredelse maatte gjøre det ønskeligt, at lade de Elever, der ere lidende af smitsom Sygdom, indlægge paa Amtssygehuset, saaledes at det undgaas, at Akademiets Sygeplejerske samtidig maa tilse Patienter, der lide af smitsom Sygdom, og andre, for hvem der kan opstaa Fare for Overførelse af Smitte.«

Undervisning i Sløjd.

Efter at der i flere Aar i Løbet af Vinteren var givet Eleverne paa Akademiet Vejledning i Haandgærning, og det havde vist sig, at Lysten var stor hos dem til at benytte denne Vejledning, blev denne efter Rektors Forslag i Efteraaret 1891 i Henhold til Ministeriets Skrivelse af 10de Novbr. s. A. udvidet til en egentlig Undervisning i Sløjd, hvortil ikke blot Eleverne, men ogsaa de skolesøgende Disciple fik Adgang. Det fornødne Lokale til Undervisningen tilvejebragtes ved Omdannelse af Lejligheden i den tidligere Staldbygning, jfr. nedenfor under Bygningsvæsenet.

Undervisning i Riffelskydning.

Medens Disciplenes Skydeøvelser hidtil havde fundet Sted paa en Plads i Gryde Skov vest for Sorø Sø, blev det, da denne Plads i forskellige Henseender fandtes mindre godt egnet til Brug i det nævnte Øjemed, ved Ministeriets Skrivelse af 20de Marts 1890 bestemt, at de paagældende Øvelser fremtidig skulde foregaa ved Sydsiden af Tuel Sø paa et dertil særlig godt egnet Terræn, som derefter indrettedes til den nævnte Brug.

Sportsplads.

Efter Indstilling fra Rektor, der fremhævede, at Akademiets to hidtidige Legepladser for Disciplene i umiddelbar Nærhed af Akademiets Hovedbygning ere smaa og beliggende i Nærheden af Bygninger og Træer, hvorved den frie Leg hindres, stillede Ministeriet paa Forslaget til Finansloven for Finansaaret 1894—95 Forslag om Bevilling til Anlæg af en Sportsplads

paa et Akademiet tilhørende Jordstykke paa henved 3 Tdr. Land beliggende ved Filosofgangen. Forslaget blev imidlertid ikke tiltraadt af Rigsdagen, og da der omtrent samtidig rejstes Spørgsmaal om mulig Anlæg af en Assistenskirkegaard paa det til den nye Sportsplads udsete Jordstykke, ere Planerne om Tilvejebringelse af en saadan, der dog fremdeles meget ønskes, foreløbig stillede i Bero efter Afgørelsen af Spørgsmaalet om Pladsen for Assistenskirkegaarden, jfr. nedenfor S. 131—34.

Forberedelsesskolen til Sorø lærde Skole.

Den hidtil af nogle af Akademiets Lærere ledede Forberedelsesskole til Sorø lærde Skole, jfr. Medd. 1879—88 S. 7, blev nedlagt med Udgangen af Skoleaaret 1893—94. Allerede i Marts 1894 havde imidlertid Rektor overfor Ministeriet, samtidig med at meddele Underretning om Forberedelsesskolens forventede Nedlæggelse med Skoleaarets Udgang, fremhævet den Interesse, det havde, at der i Sorø fandtes en Forberedelsesklasse, da det dels var vanskeligt for Forældre i Byen og dens Omegn at faa deres Børn forberedte udover de Krav, som maatte stilles i en saadan til den nedlagte 2den Klasse i den lærde Skole svarende Klasse, dels mange Børn kom til Prøve ved Skolen andensteds fra, som i Virkeligheden manglede 1 Aars Undervisning for at kunne følge godt med i Skolens nuværende 1ste Klasse og altsaa enten maatte afvises ganske eller optages utilstrækkelig forberedte, naar de ikke kunde henvises til en Forberedelsesklasse. Efter Rektors Mening var der Udsigt til, at en saadan Forberedelsesklasse med Tiden vilde blive søgt, naar den fandtes paa Akademiet, i hvis Hovedbygning der kunde overlades den et Værelse, og under Rektors Ledelse, og da et tilstrækkeligt stort Antal Lærere havde forpligtet sig til at overtage Undervisningen i Klassen, indstillede Rektor derfor, at Akademiet fra det følgende Skoleaars Begyndelse uden Betaling skulde afgive et Værelse med Belysning og Opvarmning til den paagældende Klasse, hvis øvrige økonomiske Forhold skulde være Akademiet uvedkommende. Ved Skrivelse af 24de s. M. bifaldt Ministeriet denne Indstilling, og Forberedelsesklassen oprettedes derefter fra det nye Skoleaars Begyndelse saaledes som paatænkt og bestaar fremdeles (Antallet af Elever i den har været følgende: 18 i 1894—95, 19 i 1895—96, 25 i 1896—97, 22 i 1897—98 og 25 i 1898—99).

Under 6te Oktober 1894 tillod Ministeriet efter Rektors Indstilling, at Disciple i Forberedelsesklassen faa Adgang til Deltagelse i Sløjd undervisningen i den lærde Skole, hvis der paa et eller flere af Undervisningsholdene maatte findes Pladser, som ikke er optagne af Disciple fra den lærde Skole.

Under s. D. tillod Ministeriet efter Rektors Indstilling de Disciple i Forberedelsesklassen, som maatte ønske det, at bære den for den lærde Skoles Elever og skolesøgende Disciple reglementerede Dragt.

Personalforhold.

Lærerpersonalet.

I det Tidsrum, nærværende Medd. omfatte, ere følgende Forandringer i Lærerpersonalet foregaaede, jfr. Medd. 1879—88 S. 7—8:

Den 9de Juni 1890 blev Adjunkt Lunddahl efter Ansøgning paa Grund af Svagelighed entlediget i Naade og med Pension fra 19de August s. A.

Den 11te Juli 1890 blev cand. theol. Henrik Gottlieb Nicolaj Gad konstitueret som Adjunkt fra 19de August s. A., og under 5te Maj 1892 fik han kgl. Udnævnelse i dette Embede fra 19de August s. A.

Den 15de Juni 1892 blev Tegnelerer Dalsgaard efter Ansøgning paa Grund af Alder og Svagelighed entlediget i Naade og med Pension fra 19de August s. A.

Den 26de Juli 1892 blev Landskabsmaler Carl Anton Ferdinand v. Schmidt-Phiseldeck konstitueret som Tegnelerer fra 19de August s. A., og under 9de August 1893 fik han kgl. Udnævnelse i dette Embede fra 19de August s. A.

Den 28de Januar 1894 afgik Rektor Blichert ved Døden.

Den 17de Februar 1894 udnævntes Overlærer Hoff til Rektor.

Den 27de Februar 1894 udnævntes Adjunkt Wørmer til Overlærer fra 1ste Marts s. A.

Den 2den April 1894 blev Cand. philol. Carl Peter Jacob Wiese konstitueret som Adjunkt fra 1ste s. M. at regne, og under 25de Marts 1895 fik han kgl. Udnævnelse i dette Embede fra 1ste April s. A.

Den 23de Januar 1897 blev Overlærer Kiellerup efter Ansøgning paa Grund af Alder og Svagelighed entlediget i Naade og med Pension fra 19 August s. A.

Den 18de Februar 1897 udnævntes Adjunkt Michelsen til Overlærer fra 19de August s. A.

Den 18de Marts 1897 blev cand. phil. Hans Hendrik Nissen konstitueret som Adjunkt fra 19de August s. A., og under 20de Juni 1898 fik han kgl. Udnævnelse i dette Embede fra 19de August s. A.

Den 25de Oktober 1897 afgik Overlærer Wørmer ved Døden.

Den 4de November 1897 udnævntes Adjunkt Thaarup til Overlærer fra 1ste s. M. at regne.

Den 26de November 1897 blev cand. mag. Alfred Rosenstand Glahn konstitueret som Adjunkt fra 1ste December s. A., og under 10de November 1898 fik han kgl. Udnævnelse i dette Embede fra 1ste December s. A.

Den 10de November 1898 blev Lærer i Gymnastik og Dans L. Christensen efter Ansøgning paa Grund af Svagelighed entlediget i Naade og med Pension fra 31te December s. A. at regne.

Den 12te December 1898 blev Premierlieutenant i Fodfolket Ernst Gustav Adolf Niels Brix fast ansat som Lærer i Gymnastik og Dans og under s. D. sat uden for Nummer i Fodfolket, begge Dele fra 1ste Januar 1899 at regne.

Skolens Lærerpersonele var herefter den 1ste Januar 1899 følgende:

Stilling og Navn.	Fødselsaar.	Eksamen.	Konstitutionsdag.	Dagen for den kgl. Udnævnelse.
Rektor B. Hoff	1840	Cand. philol. 1865. II. ld.	18/3 1867 som Adjunkt.	17/2 1894.
Overlærer N. E. G. O. Ibsen	1834	— polyt. (anvendt Naturvidenskab) 1861. I. ld.	21/4 1866 do. do.	4/5 1867.
— H. P. M. Rosing . .	1830	— philol. 1858. II. hd.	18/4 1863 do. do.	16/6 1882 fra 1/8 s. A.
— A. P. V. Michelsen	1844	— theol. 1868. II. ld.	25/3 1871 do. do.	18/2 1897 fra 19/8 s. A.
— F. J. R. Thaarup .	1836	— polyt. (anvendt Naturvidenskab) 1864. I. hd.	28/4 1871 do. do.	4/11 1897 fra 1. s. M.
Adjunkt C. J. C. Lauritzen	1855	— polyt. (Ingeniørfaget) 1878. I. hd.	11/11 1881.	26/11 1884.
— O. S. A. Zoffmann .	1855	— polyt. (anvendt Naturvidenskab) 1880. II. hd.	13/5 1882.	31/12 1884.
— J. J. E. Boesen . . .	1850	— mag. (nordisk Filologi) April 1876. Adm.	18/7 1882.	8/8 1885.
— P. J. J. Petersen . .	1846	— theol. 1871. II. ld.	16/8 1882.	17/8 1885.
— F. C. Matthiessen .	1855	— polyt. (anvendt Naturvidenskab) 1881. I. hd.	5/4 1883 fra 19/8 s. A.	31/7 1886.
— H. P. H. Hansen . .	1855	— philol. 1880. I. ld.	10/6 1884 fra 19/8 s. A.	28/7 1887.
— H. G. N. Gad	1862	— theol. 1885. II. hd. I.	11/7 1890 fra 19/8 s. A.	5/5 1892 fra 19/8 s. A.
— C. P. J. Wiese	1857	— philol. 1882. I. hd.	2/4 1894 fra 1. s. M.	25/3 1895 fra 1/4 s. A.
— H. H. Nissen	1871	— phil. 1891.	18/3 1897 fra 19/8 s. A.	20/6 1898 fra 19/8 s. A.
— A. R. Glahn	1865	— mag. (Fransk, Latin og Dansk) 1891. II. ld.	26/11 1897 fra 1/12 s. A.	10/11 1898 fra 1/12 s. A.
Musiklærer E. Jæhnigen	31/10 1883.	29/10 1884.
Lærer i Tegning C. A. F. v. Schmidt-Phiseldeck . .	1853	Landskabsmaler	26/7 1892 fra 19/8 s. A.	9/8 1893 fra 19/8 s. A.
Lærer i Gymnastik og Dans E. G. A. N. Brix	1873	Student 1891, Premierlieutenant		12/12 1898 fra 1/1 1899.

Titler og Ordensdekorationer.

Overlærer Kiellerup blev under 2den Marts 1892 udnævnt til Ridder af Dannebrog. Entlediget Tegnælærer Dalgaard blev under 9de September 1892 udnævnt til Professor. Overlærer Hoff blev under 14de Februar 1893 udnævnt til Ridder af Dannebrog. Overlærer Kiellerup blev under 27de Juli 1897 udnævnt til Professor fra sin Afgang fra Skolen 19de August s. A. at regne.

Lønningsforhold. De hidtidige Lønninger for Lærerpersonalet, jfr. Medd. 1879—88 S. 9, bleve forandrede ved Lov af 12te April 1892 om Lønninger for Rektorerne og Lærerne ved de lærde Skoler samt ved Sorø Akademis lærde Skole og Opdragelsesanstalt, hvilken Lov nu indeholder Hjemmelen for Lærernes Lønninger. Om denne Lovs nærmere Indhold og de forud for den fremsatte Forslag og foregaaede Forhandlinger i den paa-

gældende Henseende henvises til Medd. angaaende de lærde Skoler m. m. for Skoleaaret 1891—92.

Det i sin Tid Gymnastiklæreren tillagte Honorar af 200 Kr. aarlig for Tilsyn med Disciplenes Svømning og Skøjteløbning, jfr. Medd. 1857—78 S. 77, blev efter Gymnastiklærer Lieutenant Brix's Ansættelse ogsaa tillagt ham ved Ministeriets Skrivelse af 29de December 1898, der i Henhold til Rektors Indstilling bestemte, at dette Honorar, der udredes af Akademiets Udgiftspost I. b. (til Timeundervisning), og som hidtil er blevet udbetalt Læreren kvartalsvis bagud, fremtidig efter Rektors Anvisning skal udbetales med 100 Kr. i Marts efter Skøjteløbningens Ophør og med 100 Kr. i Efteraaret efter Svømningens Ophør.

De Rektor og Tegnelerer Dalsgaard tillagte Brændedeputater (henholdsvis 20 og 10 Favne), jfr. Medd. 1879—88 S. 10, ere i Henhold til fornævnte Lønningslov af 12te April 1892 (jfr. Bemærkningerne til § 5 i det i Rigsdagssamlingen 1890—91 fremsatte Forslag til den paagældende Lov) bortfaldne ved henholdsvis Rektor Blicherts Død den 28de Januar 1894 og Tegnelerer Dalsgaards Afgang fra Skolen med Udgangen af Skoleaaret 1891—92, hvorefter nu ingen af Lærerpersonalet nyder Brændedeputater.

Assistance ved Gymnastikundervisningen, jfr. Medd. 1879—88 S. 10—11. Efter Andragende fratraadte Sergent Holger Louis Nielsen Stillingen som Assistent ved Gymnastikundervisningen med Udgangen af Septbr. 1890 og afløstes af Sergent ved Ingeniørregimentet A. V. B. Hansen, der af Krigsministeriet beordredes til at overtage den nævnte Stilling for et Tidsrum af 2 Aar fra 1ste Oktober 1890 at regne. Med bemeldte Ministeriums Tilladelse beholdt Sergent Hansen Stillingen yderligere i to Aar, altsaa indtil Udgangen af Septbr. 1894. Han afløstes da af Sergent ved samme Regiment V. H. C. Frederiksen, der fungerede indtil Udgangen af Septbr. 1898, hvorefter han afløstes af Sergent ved Livgardens Liniebataillon A. H. T. Soelberg, der overtog Stillingen paa 2 Aar. Baade i 1894 og i 1898 (2 Skrivelser af 31te Oktbr. 1894 og Skrivelser af 9de og 16de Novbr. 1898) tilstodes der efter Forhandling mellem Krigsministeriet og Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet saavel de fratrædende som de tiltrædende Gymnastikassistenter som Flytningshjælp, Rejsseudgifter m. m. saadanne Beløb, som vilde tilkomme dem efter de for Hæren gældende Regler ved Udkommandoer, og ved Skrivelser af 2den Novbr. 1894 tilstodes der de paagældende et lille Beløb i Huslejegodtgørelse i Anledning af, at de havde maattet betale Leje til Flyttedag af deres hidtidige Boliger uanset deres Flytning den 1ste Oktober.

I Henhold til Rektors Indstilling bestemte Ministeriet ved Skrivelse af 8de November 1894, at den Karl, som dels har Arbejde ved Opvarningen paa Opdragelsesanstaltens ældste Afdeling, dels udfører Karlearbejde ved Gymnastikundervisningen, og som i denne sidste Egenskab fra ældre Tid, inden Gymnastiklæreren fik en egentlig Medhjælper ved Undervisningen, kaldtes Gymnastikassistent, jfr. Medd. 1879—88 S. 10, fremtidig skulde benævnes Gymnastikkarl, medens Benævnelsen Gymnastikassistent skulde forbeholdes for Hjælpelæreren ved Gymnastikundervisningen.

Andre Personalforhold ved Skolen og Opdragelsesanstalten.

Sognepræsten.

Se Medd. 1879—88 S. 11. Sognepræst Wamberg blev under 12te April 1893 befordret til Embedet som Sognepræst for Brøndshøj og Rødovre Menigheder i Sjællands Stift, og i hans Sted ansattes under 10de Juli s. A. Sognepræst i Mariager lic. theol. Frederik Christian Krarup som Sognepræst i Sorø.

Da Sognepræst Wamberg fratraadte Embedet i Sorø i Maj efter at have hævet den paa denne Maaned faldende $\frac{1}{12}$ af den Sognepræsten af Akademiets Kasse tillagte Løn 1000 Kr. aarlig (der udbetales med $\frac{1}{12}$ maanedlig forud), medens Sognepræst Krarup først tiltraadte Embedet i Sorø i August, og Universitetskvæsturen under disse Omstændigheder ikke ansaa sig for berettiget til at lade de paa Maanederne Juni og Juli faldende Tolvte dele af den paagældende Lønning udbetale uden ministeriel Resolution, indbragte Sognepræst Krarup gennem sine kirkelige Foresatte Spørgsmaalet for Ministeriet, der under 28de Marts 1894 i Overensstemmelse med Sognepræst Krarups og Provstens saavel som Biskoppens Udtalelser i Sagen resolverede, at de nævnte to Tolvte dele af Lønningen efter de almindelige Regler med Hensyn til Præsters Løn skulde udbetales Sognepræst Krarup for at inddrages under Opgørelsen af Naadensaaret med hans Formand i Embedet.

Da det kort Tid efter Sognepræst Krarups Tiltraadelse af Embedet viste sig, at den ved Sorø Sø mellem Hachsensstræde og den nuværende Amtmands Bolig beliggende Arvefæsteejendom under Sorø Akademi Matr. Nr. 49 af Sorø Købstad da var at faa til Købs, rejstes der Spørgsmaal om Ejendommens Erhvervelse til Bolig for Sognepræsten, enten saaledes at Akademiet erhvervede den og udlejede den, med Undtagelse af en Del af dens Tilliggende, til Præsten, eller saaledes at den erhvervedes for Præsteembedet, mod at Akademiet skulde afkøbe Embedet en Del af Ejendommens Tilliggende og laane Embedet en Del af Købesummen mod Pant i Ejendommen. I Henhold til Indstillinger fra Kvæstor udtalte Ministeriet sig imidlertid først i Skrivelse af 26de Februar 1894 mod Tanken om Akademiets Erhvervelse af Ejendommen paa den først angivne Maade og senere i Skrivelse af 18de December s. A. mod Sagens Ordning paa den anden projekterede Maade.

Akademiets Læge.

Se Medd. 1879—88 S. 11. I Lægens Stilling er der i det Tidsrum, nærv. Medd. omfatte, kun i Forhold til Skovvæsenet sket en Forandring. Om denne, der nærmest er af formel Karakter, se nedenfor S. 188—90. Praktiserende Læge Gjellerup er fremdeles Akademiets Læge. Han udnævntes 28de Juli 1894 til Ridder af Dannebrog.

I Henhold til et af Rektor anbefalet Andragende fra Læge Gjellerup blev der baade i Finanslovforslaget for 1894—95 og i Finanslovforslaget for 1895—96 under Akademiets Udgiftspost 1. a. 3 stillet Forslag om Forhøjelse af Lægens hidtidige aarlige Honorar 700 Kr. (600 Kr. for hans Virksomhed ved Opdragelsesanstalten og 100 Kr. for hans Virksomhed i Skovvæsenets Tjeneste), med 300 Kr. som personligt Tillæg til Læge Gjellerup, men begge Gange forkastedes Forslaget ved Finanslovforslagets 2den Behandling i Folketinget.

Spiseværten.

Se Medd. 1879—88 S. 11—12. C. Landsperg er fremdeles Økonom.

I December 1893 ansøgte Økonomen om, at der maatte blive truffet en Forandring i den i Ministeriets Skrivelse af 23de Decbr. 1882 givne Bestemmelse, at hans Betaling for det Kød, han leverer Akademiet, skal beregnes efter den Bekendtgørelse om Priserne for ringere Stude og unge fede Køer, der fra Kjøbenhavns Kvægmarked ugentlig optages i Berlingske Tidende, idet han til Støtte for Andragendet henviste til, at han i længere Tid havde lidt Tab ved den gældende Ordning, hvorefter han, der kun kunde bruge de bedre Stykker af Kreaturerne, maatte betale en Del mere for Kødet, end han selv fik derfor af Akademiet. Rektor anbefalede Andragendet, og efter at Ministeriet nærmere havde faaet Sagen oplyst, bestemtes det ved Skrivelse af 28de Marts 1894, at Økonomens Godtgørelse fra 1ste Januar s. A. at regne skulde fastsættes til Middelpriisen for »bedste unge fede Stude og fede Kvier«, efter de i Berlingske Tidende optagne ugentlige Noteringer fra Kjøbenhavns Kvægtorv, dog saaledes at Spørgsmaalet om Godtgørelsen skulde tages under fornyet Overvejelse, saasnart der kom til at foreligge en af Kvægtorvets Administration foretagen Notering af Kødpriserne, og senest i Decbr. 1898, hvorved bemærkes, at det under Sagens Behandling oplystes, at Avisernes Prisangivelser fra Kjøbenhavns Kvægtorv ikke hidørte fra Administrationen for Kvægtorvet, men fra de derværende Kommissionærer, og ikke engang dem i Forening, saaledes at der fremkom forskellige Angivelser, medens det forventedes, at Administrationen for Kvægtorvet snart vilde overtage Noteringen. Efter at der senere i de ugentlige Noteringer var foregaaet den Forandring, at Rubriken »bedste unge fede Stude og fede Kvier« var bleven afløst af Rubriken »bedste Stude og Kvier«, bestemte Ministeriet ved Skrivelse af 26de Februar 1897, efter Rektors Indstilling, at Godtgørelsen til Økonomen indtil videre, dog ikke ud over December 1898, skulde fastsættes til Middelpriisen for den nye Rubrik, og ved Skrivelse af 13de Januar 1899 bestemtes, at Godtgørelsens Fastsættelse skulde ske paa samme Maade foreløbig ogsaa for Aarene 1899 og 1900.

Ved Skrivelse af 12te Novbr. 1896 foretog Ministeriet efter Rektors Indstilling den Forandring i Optragelsesanstaltens Spisereglement af 5te Februar 1873, jfr. Medd. 1857—78 S. 78 ff, at det Festmaaltid, der efter Reglementet skulde gives Eleverne paa den efter Konfirmationsdagen følgende Altergangsdag, henlagdes til en af Skolens Mindedage (f. Eks. Stiftelsesdagen eller Dagen for Skolens Genoprettelse) eller den nærmest ved en af disse Dage faldende Søndag efter Rektors Skøn om, hvorledes det i det enkelte Aar vilde passe bedst.

Oldfruen.

Se Medd. 1879—88 S. 12. Enkefru Dankier er vedblivende Oldfrue.

Sygeplejersken.

Se Medd. 1879—88 S. 12. Sygeplejerske Sine Jensen, Enke efter fhv. Økonom paa Akademiet Jensen, fratraadte efter eget Ønske paa Grund af Svagelighed med Udgangen af Oktober 1897 Sygeplejerskestillingen, som

hun overtog den 1ste Novbr. 1872 og saaledes beklædte netop i 25 Aar. I Anledning af hendes Afgang bevilgedes der hende en aarlig Understøttelse af Akademiets Kasse paa 300 Kr. I hendes Sted antoges i Henhold til Ministeriets Skrivelse af 29de Juni 1897 Frøken Clara Christensen, der var uddannet som Sygeplejerske, fra 1ste Novbr. s. A. at regne med en aarlig Løn af 1200 Kr. (foruden Bolig og Brændsel), medens den tidligere Sygeplejerske havde haft 1368 Kr. i aarlig Pengeløn, jfr. Medd. 1879—88 S. 20. I Henhold til Indstilling fra Rektor af 14de Oktbr. s. A., hvori fremhævedes de Byrder, der paahvilede Sygeplejersken i økonomisk Henseende, og som efter Rektors Mening let kunde reducirere hendes Indtægt med henved 500 Kr. aarlig, bifaldt Ministeriet ved Skrivelse af 2den Novbr. s. A., at den nye Sygeplejerske straks fra sin Ansættelse fik samme Løn som den tidligere, altsaa 1368 Kr. aarlig.

Under 8de Juni 1897 gav Ministeriet efter Rektors Forslag følgende Instruks for Sygeplejersken.

§ 1. Sygeplejen ved Sorø Akademis Opdragelsesanstalt overdrages til en Enke uden Børn eller en ældre ugift Kvinde, hvis Pligt det er personlig at passe Eleverne fra begge Anstaltens Afdelinger samt de paa samme Steder boende Lærere, naar disse henlægges paa Sygestuerne. Til Hjælp kan hun antage en ældre paalidelig Gangkone, men maa ikke overlade Plejen til en Tjenestepige.

§ 2. Sygeplejersken staar umiddelbart under Rektor og antages ikke som fast Betjent, men kan opsiges og opsige til hvert Aars første Maj eller første November, dog saaledes at Opsigelsen fra en af Siderne maa ske 16 Uger forud. Skulde hun udvise et Forhold, hvorefter det maatte anses nødvendigt straks at fjerne hende, er hun pligtig til uden Opsigelse og uden Løn udover Afskedsdatoen at fratræde Tjenesten, naar Rektor har erhvervet Ministeriets Samtykke til Afskedigelsen.

§ 3. Ved Sygeplejen har hun følgende Pligter at iagttage:

- a. Hun holder altid Sygestuerne rede til at modtage de syge. De maa derfor jævnlig udluftes. Staa de længe ubrugte om Vinteren eller i fugtigt Vejrlig, maa der gøres Ild i Ovnene for at afdampe dem.
- b. Naar en syg indlægges, bringer en Tjener hans Lagner og Sengetøj (med mindre det, som Sygestuen har, er tilstrækkeligt). Fra Oldfruen leveres til de bestemte Tider eller tiere, om det gøres nødvendigt, rent Linned. Det, som er fornødent til Sygestuernes Oplysning, indkøber hun efter Rektors Anvisning og attesterer Regningerne derpaa.
- c. Hun lader øjeblikkelig Lægen kalde, naar det behøves, og plejer de syge efter hans Anvisning. Medicin lader hun hente ved den Tjener, hvem det er paalagt. Hvis det er fornødent, vaager hun selv eller hendes Hjælperke ved den syge. Om Dagen opholder hun eller Hjælperken sig i Nærheden af de syge, og det, hvis fornødent gøres, bestandig; hvis ikke, maa hun jævnlig personlig overbevise sig om, at alt er i god Orden. Ligeledes skal hun selv eller Hjælperken være tilstede under Lægebesøget. Hun har at paase, at den Mad, som fra Økonomen bringes over til Sygestuerne, stemmer med Lægens Forskrift.

- d. Paa Sygestuerne holder hun nøjagtig over Orden og Renlighed. Naar en Stue ikke længere bruges, efterser hun dens Bohave, og hvis noget ved Slid er blevet brøstfældigt eller af Eleverne beskadiget, melder hun det straks til den Lærer, som fører Tilsyn med Bohavet.
- e. Hun skal altid være beredvillig til at hjælpe Eleverne, naar disse i mindre betydelige Upasselighedstilfælde henvende sig til hende eller af Lærerne henvises til hende; men i betydeligere Tilfælde maa hun intet foretage sig uden efter Lægens Anordning.
- f. Hvis en Elev bliver befængt med Utøj, henvises han til hende til jævnlige Eftersyn og Rensning.
- g. Naar en Elev indlægges paa eller udgaar fra Sygestuen, melder hun det straks skriftlig til Rektor og vedkommende tilsynshavende Lærer.

§ 4. Foruden Sygestuerne skal hun holde alle øvrige Værelser i Sygehuset samt Trapper og Gange i renlig og ordentlig Stand. Hun skal paase, at ingensomhelst uden Rektors eller Lægens Tilladelse faar Adgang til Sygestuerne.

§ 5. Hun antager og holder for egen Regning de Folk, som til ovennævnte Forretninger findes fornødne. Dersom nogen af disse maatte belindes skadelig for Elevernes Moralitet eller ved sin Opførsel give Anledning til Klage, skal hun være forpligtet til straks at afskedige en saadan paa Rektors Opfordring.

§ 6. Hun leder og fører Tilsyn med Rengøringen i Opdragelsesanstaltens ældste Afdeling, hvilken udføres af Gangkoner, der antages og lønnes af Akademiet. Hun tilser den daglige Rengøring af Elevkamre, Sovesale, Gange og Trapper og anordner og leder større Rengøringer, Udluftninger af Sengetøj m. m. Forsømmer en af Gangkonerne sin Pligt og vil ikke lade sig sige, melder hun det til Rektor, at den forsømmelige kan blive afskediget og en ny antagen.

§ 7. Som Godtgørelse tilstaas der Sygeplejersken:

- a. Fri Bolig i Sygehuset efter nærmere Paavisning.
- b. 9 Favne godt Brændet til Sygestuernes og eget Brug. Brændet leveres frit tilkørt, men hun bekoster det selv kløvet og savet. Til Sygestuerne leveres desuden 50 Tdr. Kul og Kokes.
- c. En aarlig Løn af 1200 Kr.

Brændet, som leveres i Sommerens Løb, beregnes til Brug i et Aar fra den følgende 1ste Oktober, saaledes at der beregnes 1 Favn for hver af de 6 Maaneder Oktober-Marts og $\frac{1}{2}$ Favn for hver af de 6 Maaneder April-Septbr. Den Sygeplejerske, som fratræder en 1ste November, vil saaledes have at tilsvare sin Efterfølgerske 8 Favne, den som fratræder en 1ste Maj, vil have at tilsvare $2\frac{1}{2}$ Favn. Af Brændet maa intet sælges eller bortgives.

Oppasserne.

Se Medd. 1879—88 S. 12 og det foran S. 18 om Gymnastikkarlen bemærkede. Som nedenfor S. 39 bemærket forhøjedes den ældste Oppasser Ole Thor Rasmussens Løn fra 1ste April 1893 med 150 Kr. aarlig som personligt Tillæg, altsaa til 450 Kr. aarlig. Bemeldte Oppasser blev under 7de Marts 1895 benaadet med Dannøbrogsmændenes Hæderstegn.

Gangkonerne ved 5te og 6te Klasse.

Se Medd. 1879—88 S. 12. Som nedenfor S. 39 bemærket forhøjedes Gangkonernes Løn fra 1ste April 1893 for hver med 4 Kr. maanedlig, altsaa til 25 Kr. maanedlig.

Vægteren.

Den under 10de Maj 1883 ansatte Vægter Christen Hansen (i Medd. 1879—88 S. 12 fejlagtig benævnt Christen Christensen) fratraadte efter eget Ønske Stillingen 1ste Maj 1885, og i hans Sted ansattes i Henhold til Ministeriets Skrivelse af 13de Maj s. A. Arbejdsmand Hans Peter Nielsen af Sorø som Vægter ved Akademiet paa de samme Vilkaar, paa hvilke hans Forgænger havde Stillingen. Efter at Vægter Nielsen i Henhold til Ministeriets Skrivelse af 10de Oktober 1898 var bleven antaget som Betjent ved Kloakanlægget paa Akademiets til Byen stødende bebyggede Territorium, jfr. nedenfor S. 46, ansattes i Henhold til Ministeriets Skrivelse af 19de December s. A. Arbejdsmand Søren Sørensen af Sorø som Vægter ved Akademiet paa samme Vilkaar som Forgængerne, dog saaledes at der ikke udtrykkelig tillagdes ham Ret til fri Medicin.

Videnskabelige Samlinger.

Biblioteket.

Som i Medd. 1879—88 S. 13 meddelt var Seddelkatalogens Antal af Sedler efter Skolens Program for 1889 23,078. Efter Programmet for 1898 var Antallet 24,278.

Tilsynet og Udlaanet er blevet besørget af Overlærer Michelsen.

Discipelbiblioteket.

Om Bibliotekets Forøgelse henvises til Skolens aarlige Programmer.

Bestyrelsen har paahvilet først Overlærer Wørmer og efter hans Død Adjunkt Boesen, begge med Bistand af en Elev.

Den naturhistoriske Samling.

Om Samlingens Forøgelse henvises til Skolens aarlige Programmer. Tilsynet er blevet ført af Adjunkt Zoffmann.

Oldsagssamlingen.

Om Samlingens Forøgelse henvises til Skolens aarlige Programmer. Tilsynet er blevet ført af Adjunkt Zoffmann.

Den etnografiske Samling.

Medens de Skolen tilhørende etnografiske Genstande tidligere havde ligget utilgængelige i den naturhistoriske Samling, bleve de i 1895 anbragte i et særligt Skab. Om Samlingens oprindelige Indhold og senere Forøgelser henvises til Skolens aarlige Programmer.

Tilsynet er blevet ført af Adjunkt Zoffmann.

Den fysiske Samling.

Om Samlingens Forøgelse henvises til Skolens aarlige Programmer.
Tilsynet er blevet ført af Overlærer Ibsen.

Hvad angaar Honorarerne for Tilsyn med Biblioteket og Samlingerne, bemærkes, at Lønningsloven af 12te April 1892 ikke har forandret den hidtidige Størrelse af Honoraret for Tilsynet med Biblioteket, hvilket altsaa fremdeles er 360 Kr. aarlig, men derimod har fastsat et Honorar af 360 Kr. aarlig for Tilsynet med den naturhistoriske Samling og Oldsags-samlingen, medens der hidtil kun var hjemlet et Honorar af 160 Kr. for Tilsynet med den første Samling og intet for Tilsynet med den sidste, hvorhos Loven ogsaa har forhøjet Honoraret for Tilsynet med den fysiske Samling, nemlig fra 120 Kr. til 200 Kr. aarlig.

Skolens Programmer.

De aarlige Indbydelsesskrifter til Sorø Skoles Afgang- og Aarsprøver have foruden de sædvanlige Skoleefterretninger indeholdt:

- 1889. Højtideligheden paa Akademiet den 28de Maj 1889. (Hundredaarsdagen for B. S. Ingemanns Fødsel).
- 1890. Pindars sex første pythiske Oder, oversatte af M. Rosing.
- 1891. Pindars sex sidste pythiske Oder, oversatte af M. Rosing.
- 1892. Pindars nemeiske Oder, oversatte af M. Rosing.
- 1893. Pindars isthmiske Oder, oversatte af M. Rosing.
- 1894. Archimedes' Behandling af Parabel og Paraboloide i kort elementær Fremstilling af C. J. C. Lauritzen, Adjunkt.
- 1895. 1. Hovedtræk af det franske Sprogs historiske Udvikling. Ved H. Hansen.
2. Sorana I—III. Ved B. Hoff.
- 1896. Hovedtræk af det franske Sprogs historiske Udvikling. Ved H. Hansen.
- 1897. Dansk Adel, en Række Skildringer, I. 1—3. Ved J. E. Boesen.
- 1898. 1. Dansk Adel, en Række Skildringer, I. 4--5. Ved J. E. Boesen.
2. Sorana IV. Ved B. Hoff.

Skolens Arkiv.

Ifølge den fra Ministeriet i Henhold til Lov af 30te Marts 1889 om Rigsarkivets Oprettelse udgaaede Bekendtgørelse af 10de Marts 1891, om Provinsarkiverne, § 1. d. skulle de kongelige lærde Skolers Arkivalier, som ere over 50 Aar gamle, afleveres til Provinsarkiverne. Da der i 1898 blev Spørgsmaal om den første Aflevering i Henhold til denne Bekendtgørelse af Arkivalier fra Akademiets lærde Skole og Opdragelsesanstalt, anholdt Rektor — med Henvisning til, at han ofte havde Brug for Arkivalierne fra Tiden efter 1820 indtil 1849 ved Undersøgelser om Anledningen til Indretninger paa Opdragelsesanstalten — om, at Afleveringen maatte ind-

skrænkes til Arkivalierne fra forrige Aarhundrede, subsidiært til disse og hvad der særlig vedkom den i 1849 nedlagte akademiske Lærestalt, mest subsidiært til disse to Dele samt Skolearkivalierne til og med 1842. Efter Forhandling med Rigsarkivaren, der dels gjorde gældende, at der ikke var nogen Grund til alene for Sorø Skoles Vedkommende i den ommeldte Henseende at gøre Undtagelser fra de for alle de lærde Skoler givne Regler, der naturligvis ogsaa kunde genere andre Rektorer, men som det desuagtet var anset for rigtigt at give for at faa Arkivalierne bevarede samlede paa et trygt Sted under kyndigt Tilsyn, dels fremhævede, at det var naturligst, om der nu fra Sorø Skole ogsaa afleveredes for Aaret 1849, da den akademiske Lærestalt nedlagdes, afslog Ministeriet under 18de August 1898 Andragendet, idet det bemærkede, at det var rettest, at Afleveringen ogsaa kom til at omfatte Aaret 1849.

Personalforhold ved Akademiet i Almindelighed.

Gods-, Kasse- og Regnskabsvæsenets Bestyrelses-, Lønnings- og Personalforhold.

Om Lønningerne for Sorø Akademis Embeds- og Bestillingsmænd udenfor Lærerpersonalet gælde fremdeles de i de tidligere Medd. angivne Regler, jfr. Medd. 1879—88 S. 15 og Medd. 1857—78 S. 111—12.

I Rigsdagssamlingen 1889—90 og alle senere ordinære Rigsdagssamlinger har Ministeriet i Folketinget fremsat Forslag til Lov om Lønningsforholdene for de nævnte Embeds- og Bestillingsmænd samt for Universitetskvæsturen, hvilke Forslag alle ere blevne underkastede en 1ste Behandling i Tinget og derefter henviste til et Udvalg, men der er aldrig fra Udvalgene kommet Betænkning eller Beretning om Forslagene, der saaledes ikke ere blevne behandlede videre i Rigsdagen. Da Forslagene have været i det væsentlige enslydende, vil det være tilstrækkeligt her at anføre et af dem, naturligst det sidste, og bagefter angive dets vigtigste Afvigelser fra de tidligere.

Det i Rigsdagssamlingen 1898—99 fremsatte Lovforslag var saalydende:

Forslag til Lov

om

Lønninger for Universitetskvæsturen og Sorø Akademis
Kontor i Sorø samt de ved Sorø Akademis Skovvæsen
ansatte Embedsmænd og Betjente.

I.

§ 1.

Kvæstor ved Universitetet og Sorø Akademi m. v. lønnes med 4,400 Kr. aarlig; for hver 5 Aars Tjenestetid tiltaas der ham et Tillæg af 400 Kr. aarlig, dog kan Lønningen ikke overstige 6,000 Kr. Desuden tillægges der ham fri Bolig eller, hvis den ikke kan anvises in natura, en Godtgørelse derfor af 1,200 Kr. aarlig.

§ 2.

Bogholderen og Kasseren ved Universitetskvæsturen lønnes hver med 4,000 Kr. aarlig, stigende hvert 5te Aar med 400 Kr. indtil 5,600 Kr.

Kassekontrolløren og Forvalteren ved Universitetskvæsturen lønnes hver med 3,200 Kr. aarlig, stigende hvert 5te Aar med 400 Kr. indtil 4,400 Kr. Naar en af disse to Embedsmænd beskikkes som Bogholder ved Universitetskvæsturen eller som Kasserer ved samme, indtræder han paa et saadant Lønningstrin, at han ikke lider Afgang i sin hidtil oppebaarne Lønning.

Foruden som hidtil Kvæstor og Bogholderen ved Universitetskvæsturen samt Bogholderen ved Sorø Akademis Kontor i Sorø kunne Kassereren, Kassekontrolløren og Forvalteren ved Universitetskvæsturen erholde kongelig Udnævnelse.

Tjeneste med Lønning af samlet Medhjælpssum medregnes kun i Følge særlig Bevilling i Tjenestetiden for de alt nu i de sidstnævnte tre Stillinger ansatte Embedsmænd.

§ 3

Bogholderen ved Sorø Akademis Kontor i Sorø, som tillige er Forvalter, lønnes med 4,000 Kr. aarlig, stigende hvert 5te Aar med 400 Kr. indtil 5,600 Kr. Desuden tillægges der ham fri Bolig. Hvis nogen af de i § 2 nævnte Embedsmænd beskikkes som Bogholder ved Sorø Akademis Kontor i Sorø, indtræder han paa et saadant Lønningstrin, at han ikke lider Afgang i sin hidtil oppebaarne Lønning.

§ 4.

Til Raadighed for Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet stilles to samlede Summer af 14,300 Kr. — hvoraf 300 Kr. ere tillagte en bestemt Person — og 5,000 Kr. for dermed at lønne samtlige øvrige, henholdsvis ved Universitetskvæsturen og ved Sorø Akademis Kontor i Sorø ansatte Bestillingsmænd og Betjente.

§ 5.

For de af de i fornævnte Paragraf omhandlede Medhjælpssummer lønnede gifte Bestillingsmænd afkortes 5 pCt. i deres Lønninger for at anvendes til Enkeforsørgelse. Hel eller delvis Fritagelse for denne Afkortning kan imidlertid finde Sted, for saa vidt det for Finansministeriet godtgøres, at der paa anden betryggende Maade er sikret Enken for Livstid en aarlig Indtægt. Anvendes det afkortede Beløb til at sikre Enken Overlevelsese-rente i vedkommende af Staten garanterede Livsforsikringsanstalt, skal Tegningen af saadan Overlevelsese-rente finde Sted under samme Vilkaar, som i Følge Loven af 5te Januar 1851 gælde med Hensyn til de af Embedsmænd for deres Enker tegnede Overlevelsese-renter.

Af Universitetets Kasse godskrives Bestillingsmanden, dog ikke før hans fyldte 25de Aar, et til 5 pCt. af hans Lønning svarende Beløb, der med Rente og Rentes Rente til 4 pCt. aarlig anvendes til Forsørgelse for vedkommende Bestillingsmand selv. Det saaledes opsparede Beløb bliver imidlertid inddraget til Fordel for Universitetet, naar Bestillingsmanden opnaar pensionsberettiget Ansættelse, naar han afskediges af en ham tilregnelig Aarsag eller frivillig udtræder af Statstjenesten, samt naar han dør; dog kan der i sidste Tilfælde, for saa vidt han maatte efterlade

sig umyndige Børn, deraf tilstaaes disse Understøttelse til deres fyldte 18de Aar.

Indtil anderledes ved Lov bestemmes, fastsættes de nærmere Regler med Hensyn til Gennemførelsen af de ovenstaaende Bestemmelser angaaende det i Lønningen afkortede og det af Universitetets Kasse tilskudte Beløb af Finansministeren.

§ 6.

Samtlige Udgifter ifølge foranførte §§ 1—5 udredes af Universitetet, mod at Kommunitetet og Sorø Akademi ved Regnskabsaarets Udgang hvert erstatte en Tredjedel af de afholdte Udgifter.

II.

§ 7.

De to ved Sorø Akademi ansatte Skovridere lønnes med 2,600 Kr. aarlig, stigende hvert 5te Aar med 400 Kr. indtil 3,800 Kr. Desuden tillægges der dem, foruden Skydepenge som hidtil, fri Bolig og Benyttelse af den for Tjenesterne normerede Jordlod samt Skovrideren for 2det Distrikt endvidere 500 Kr. aarlig i Befordringsgodtgørelse. Skovriderne kunne erholde kongelig Udnævnelse.

§ 8.

Der stilles til Ministeriets Disposition en samlet Sum af 14,520 Kr. til dermed at lønne Overinspektøren ved Sorø Akademis Skove og samtlige de ved dem ansatte underordnede Betjente.

§ 9.

For de ved Akademiet ansatte Skovfogders Vedkommende gælde aldeles tilsvarende Regler til de foran i § 5 anførte, dog at hele Udgiften ifølge 2det og 3dje Stykke, uden Anvendelse af den ved § 6 fastsatte Fordeling, falder Akademiet til Byrde.

§ 10.

Denne Lov træder i Kraft den 1ste April 1899.

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag. •

Lovforslaget er enslydende med det om samme Emne i Rigsdags-samlingen 1897—98 i Folketinget fremsatte Lovforslag, der ikke naaede til 2den Behandling i dette Ting.

I Overensstemmelse med Anmærkningerne til Lovforslaget, saaledes som det senest fremsattes i Samlingen 1897—98, bemærkes følgende:

Formuebestyrelsen og Regnskabsførelsen under Universitetskvæsturen omfatte foruden Universitetet og Kommunitetet samt de med Universitetet forbundne Legater og Fonds endvidere Sorø Akademi, den almindelige

Skolefond og det lærde Skolevæsens Hovedregnskab samt Metropolitanskolen og den polytekniske Lærestanstalt.

Omfanget af de under Universitetskvæsturen henlagte Forretninger er i det væsentlige blevet bestemt ved Finansloven for 1862—63, jfr. Anmærkningerne til Finanslovsforslaget S. 197—200, idet det Sorøske Gods-, Kasse- og Regnskabsvæsen samt det lærde Skolevæsens Hovedregnskab da blev henlagte under Kvæsturen. Efter Regnskabet for 1862—63 udgjorde de af Kvæstors under Ministeriets eller Konsistoriums Overtilsyn bestyrede rentebærende Kapitaler i alt omtrent 14 Millioner Kroner, og dette Beløb var 1878—79 steget til henved 17 Millioner Kroner. Det vil efter Budgettet for 1899—1900, efter at Universitetets og den almindelige Skolefonds Kapitalformue helt ere forbrugte, udgøre ca. 19½ Million Kroner, et Beløb, som fremtidig aarlig antagelig vil blive forøget ved Anbringelse af Overskud for Kommunitetet og Sorø Akademi. Naar der til foranførte rentebærende Kapital efter Budgettet for 1899—1900, ligeledes efter dette Budget med dets forholdsvis lave Sædpriser, lægges de kapitaliserede Forpagtningsafgifter og Arvefæsteafgifter samt Tiendeindtægter, tilsammen henved 12½ Million Kroner, vil som den samlede under Universitetskvæsturen henlagte Formue udkomme henved 32 Millioner Kroner. At Universitetskvæsturen paa Grund af de nedadgaende Konjunkturer langt mere end tidligere har de med Bestyrelsen af et egentligt Pengeinstitut forbundne Vanskeligheder at overvinde, vil endnu være at anføre for at betegne den Forskel i Forholdene, der er indtraadt siden Forelæggelsen i 1883 af et Lønningsforslag vedrørende Universitetskvæsturen.

For Kvæstors Vedkommende kan endnu bemærkes, at han efter sin Stilling maa i økonomisk Henseende blive Raadgiver i Bevillingsspørgsmaal for Bestyrerne af de under Universitetet henhørende Instituter, og at denne hans Virksomhed har maattet stige med den i Aarenes Løb tiltagende Forgrening af Finanslovens Bevillinger. Da derhos ingen Udgift kan passere Kassen uden Kvæstors Anvisning, medens dog hans bedste Arbejdstid maa falde uden for Ekspeditionstiden, synes Forholdene at medføre en Tvang for ham til at søge Bolig i Nærheden af Universitetet, ligesom da ogsaa i Virkeligheden samtlige Kvæstorer, siden Embedet i 1836 fik sin nuværende Ordning, have boet nær ved Kvæsturen. Ved Lov af 25de Marts 1871 § 6 er Lønningen for Kvæstors bestemt til 4,400 Kr., stigende med 4 Stigninger paa 400 Kr. til 6,000 Kr. Af Konsistorium blev hans Lønning i 1879 foreslaaet til 5,600 Kr., stigende med 4 Stigninger til 7,200 Kr., medens den derefter i sin Tid af Ministeriet foreslaaede Lønning var 5,200 Kr., stigende til 6,800 Kr. Efter den foran givne Forklaring er den ønskede Forbedring i Kvæstors Stilling nu søgt opnaaet ved at forøge den for ham allerede gældende Lønning med fri Bolig eller, hvis den ikke kan anvises in natura, en Godtgørelse af 1,200 Kr. aarlig.

Bogholderen ved Universitetskvæsturen lønnes efter Lov af 25de Marts 1871 § 6 med 3,200 Kr., stigende til 4,400 Kr. I Overensstemmelse med Konsistoriums Forslag af 1879 har der tidligere af Ministeriet for denne Embedsmand, der paa eget Ansvar bestyrer Aflæggelsen af Kvæsturens, siden 1883—84 trykte Hovedregnskaber, ligesom nu værret foreslaaet en Be-

gyndelseslønning af 4,000 Kr., men medens der i ældre Lovforslag har været foreslaaet en Stigning til 5,200 Kr., er der her i Overensstemmelse med Konsistoriums oprindelige Forslag og under Hensyn til det for Bogholderen forøgede Arbejde opført en Stigning til 5,600 Kr. Det bemærkes, at 4 Stigninger overhovedet ere at anbefale ikke blot for denne Embedsmand, men ogsaa for Kassereren i Universitetskvæsturen og for Bogholderen ved Kontoret i Sorø, som tillige er Forvalter, naar der henses til, at Avancement ikke vil kunne paaregnes for disse 3 Embedsmænd. Om fast Ansættelse for Kassereren, Kassekontrolløren og Forvalteren i Universitetskvæsturen har der, som Forhandlingerne forud for det i Rigsdagssamlingen 1880—81 fremlagte Lønningsforslag udvise, allerede tidligere været Spørgsmaal. Naar disse Embedsmænd ifølge Lovgivningsmagtens Afgørelse ved Loven af 25de Marts 1871 forbleve staaende med Lønninger af samlet Medhjælpssum, og de i det her foreliggende Lønningsforslag ere optagne under Universitetskvæsturens Embedsmænd med fast Ansættelse, da er dette sket under Hensyn til den store Forandring i Forholdene, der siden den nævnte Lov er indtraadt. Til det, som foran i disse Motiver er anført i saa Henseende, skal endnu føjes en Henvisning til Stigningen paa Udgiftsbudgetterne for de under Kvæsturen henhørende Fonds. For Kassereren, om hvem det maa bemærkes, at han stiller en Kaution paa 10,000 Kr., vil det saaledes tiltagne Pengeansvar utvivlsomt begrunde fast Ansættelse, og for Kassekontrollørens Vedkommende bemærkes, at hans Tilsyn under eget Ansvar med, at enhver enkelt Udgift eller Indtægt er rigtig udregnet og falder inden for de normerede Konti og Underkonti, er betydelig tiltaget sammen med Stigningen i Udgifter og Indtægter. Angaaende Forvalteren i Universitetskvæsturen, der stiller en Kaution paa 6,000 Kr. og blandt sine Forretninger har hele Beregningen af Jordebogsafgifter, ogsaa af de Beløb, der indkræves ved Kontoret i Sorø, tilføjes til Oplysning, at Antallet af dem, der udrede Jordebogsafgifter, paa Grund af Udstykninger og Delinger er steget fra omtrent 13,000 i 1862 til henved 17,000 nu. I det foreliggende Lovforslag træder den Opfattelse, at det er nye Forhold, der begrunde fast Ansættelse for de førnævnte 3 Embedsmænd, frem deri, at deres hidtilværende Tjeneste med Lønning af samlet Medhjælpssum ikke kommer i Betragtning hverken ved deres Lønningstillæg eller deres Pensionsret, medmindre særlig Bevilling i saa Henseende maatte blive given. Paa Finansloven tør imidlertid en saadan ventes opnaaet for Kassekontrolløren og Forvalteren, naar der henses til, at disse have en virkelig Tjenestetid i deres nævnte Stillinger af henholdsvis 27 og 22 Aar.

Med Hensyn til de nu opførte Lønninger bemærkes, at Kassereren i ældre Lovforslag har været foreslaaet til en Begyndelseslønning af 3,600 Kr., men at han, saaledes som Pengeomsætningen i Kvæsturen nu stiller sig, ikke synes at burde opføres med en lavere Begyndelseslønning end 4,000 Kr. For Kassekontrolløren og Forvalteren i Kvæsturen er der foreslaaet en Begyndelseslønning af 3,200 Kr., stigende til 4,400 Kr., altsaa kun med 3 Stigninger, idet de ville kunne have Udsigt til Avancement.

Bogholderen ved Sorø Akademis Kontor i Sorø, som tillige er Forvalter for Akademiet og besørger en Del af Forvalterforretningerne for Uni-

versitetet og Kommunitetet, er ifølge Lov af 25de Marts 1871 § 10 ansat med en Pengelønning af 2,800 Kr., stigende til 4,000 Kr. Da det tiltagende Omfang af Regnskabsvæsenet og Indtægtsopkrævningen i meget betydelig Grad har forøget hans Arbejde og Ansvar, og da han stiller en Kaution paa 6,000 Kr. og tillige, som ovenfor anført, ikke kan paaregne Befordring fra sin Stilling, er der al Grund til at tillægge ham den foreslaaede Penge-lønning. Den i tidligere Lønningsforslag indeholdte Bestemmelse om en alternativ Erstatning for den ham tillagte Fribolig, til Beløb 500 Kr., er nu udeladt, idet der er al Sandsynlighed for, at Bolig in natura stedse vil kunne anvises denne Embedsmand.

Angaaende de af nærværende Lovforslags Gennemførelse følgende Forandringer i de faste Lønninger saavel for Kvæsturen som for Kontoret i Sorø henvises i øvrigt til Bilag I. nedenfor, ligesom man angaaende Lovforslagets Betydning for de samlede Lønningssummer skal henvise til Bilag II. og III. nedenfor, idet man derhos maa tilføje følgende:

Da det maa anses for særdeles ønskeligt, at samtlige Embedsmænd i Kvæsturen, derunder ogsaa Kassekontrolløren, som hidtil slet ingen Medhjælp har haft, paa enkelte Tider af Aaret, navnlig i de 4 Terminer og Regnskabsafreggelsestiden, for at Forretningerne kunne gaa deres behørig Gang, kunne faa nogen Ekstrahjælp ved deres Arbejders Udførelse, er der i dette Øjemed opført et samlet Beløb af 1,200 Kr., hvoraf dog allerede nu 200 Kr. haves til Raadighed for Forvalteren til Vederlag for Hjælp ved Udregninger.

Hvad angaar Kontoret i Sorø, skal særlig bemærkes, at den derværende Kasserer nærmest maa opfattes som ligestillet med Fuldmægtige i Universitetskvæsturen, men desuden har et betydeligt Pengeansvar og stiller en Kaution paa 8,000 Kr., hvorfor han er opført med en Forøgelse af Lønningen fra 2,200 Kr. til 2,800 Kr. Af Hensyn til det ogsaa ved dette Kontor paa bestemte Tider af Aaret overvældende Arbejde er der til Disposition opført et samlet Medhjælpsbeløb af 400 Kr.

De i Forslagets § 5 indeholdte Bestemmelser ere optagne i Overensstemmelse med Lov om Oprettelse af et Rigsarkiv af 30te Marts 1889 § 4.

Siden Finansloven for 1862—63 har der bestaaet den Fordeling af forørgeldte Lønnings-Udgifter, at Sorø Akademi foruden at udrede de Kontoret i Sorø vedkommende Udgifter — hvorved er at bemærke, at den derværende Forvalter tillige er Universitets- og Kommunitets-Forvalter — ikkun har deltaget i de paa Kvæstor og Universitetskvæsturen faldende Lønnings-Udgifter, for saa vidt som hele Lønningen for Kvæstors Fuldmægtig er udredet af Akademiet. Naar det imidlertid betænkes, hvorledes det Arbejde nu stiller sig, der som Følge af Henlæggelsen af Akademiets Gods-, Kasse- og Regnskabsvæsen under Kvæsturen er bleven overdraget denne — og her skal kun anføres, at Akademiet ejer 9 Millioner af de nu under Kvæstors Bestyrelse værende 19½ Millioner i rentebærende Kapitaler — kan hin Fordeling ikke længere anses for billig mod Universitetet og Kommunitetet, der hidtil have maattet dele de efter Fradrag af foranførte Fuldmægtig-Lønning tilbageblivende Lønnings-Udgifter for Kvæsturen. Paa Grund heraf er i det foreliggende Lønningsforslag indsat Bestemmelsen i § 6.

Med Hensyn til de foreslaaede Bestemmelser vedrørende Akademiets Skovvæsen bemærkes følgende: Den i Lønningsloven af 25de Marts 1871 § 12 ommeldte samlede Lønningssum af 15,500 Kr., hvortil der dog maa lægges Forskellen mellem to til Inddragning bestemte Skovfogedtjenesters Lønning (1,000 Kr.) og hvad der under den samlede Lønningssum dertil var optaget (480 Kr.) = 520 Kr., saa at der i alt havdes til Fordeling 16,020 Kr., er senere bleven forhøjet med 2×10 pCt. Tillæg, i alt 3,100 Kr., hvorhos der i Finansaaret 1887—88 yderligere tilkom 200 Kr., i Finansaaret 1892—93 800 Kr. og i Finansaaret 1893—94 60 Kr. til en bestemt Person, jfr. Forslaget til Finansloven for 1893—94 (Rigsdagstidenden for 1892—93, Tillæg A. Sp. 1065—66), saaledes at der for Finansaaret 1896—97 er bevilget i alt 20,180 Kr. til Lønning for Skovvæsenets Embedsmænd og Betjente. For Finansaaret 1899—1900 er imidlertid hertil kun foreslaaet bevilget 19,720 Kr., da det Skovriders Hanson ved Finansloven for 1892—93 bevilgede Lønningstillæg er bortfaldet ved hans Afskedigelse, og ovennævnte i Finansaaret 1893—94 tilkomne Beløb af 60 Kr. ligeledes er bortfaldet ved Afskedigelse af den paagældende Betjent. Den anførte Lønningssum af 19,720 Kr. fordeler sig saaledes:

	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Overinspektøren, Honorar	1,200.	»
Til Kontorassistance.....	600.	»
	<hr/>	1,800. »
2 Skovridere ansatte i Finansaaret 1896—97, hver med en Be- gyndelseslønning af 2,600 Kr.....		5,200. »
12 Skovfogder, 4 à 900 Kr., 4 à 800 Kr. og 4 à 650 Kr., hvortil kommer til Skovfogden i Bromme Skov paa Grund af Tjeneste- loddens slette Beskaffenhed 200 Kr., i alt.....		9,600. »
Skovløbere og Ledvogtere.....		1,322. 61
hvorunder 192 Kr. 61 Ø. som Godtgørelse for Brændsel til 17 af de ældste Betjente à 11 Kr. 33 Ø.		
	Til Disposition...	1,797. 39
		<hr/>
	I alt...	19,720. »
		<hr/>

Af det til Disposition staaende Beløb anvendes 480 Kr. til en Skovfoged som Vederlag for Besørgelsen af Underhaandssalget i Bromme Skov, medens det i øvrigt er bestemt til at anvendes til ekstraordinære Arbejders Besørgelse, til Vederlag ved Konstitutioner eller lignende uforudsete Udgifter samt til Lønningstillæg.

I Modsætning til de saaledes bestaaende Lønningsforhold ved Akademiets Skovvæsen gaar det foreliggende Forslag ud paa, at de to Skovridere skulle have kongelig Ansættelse, hvorved de dem tillagte Beløb udgaa af den samlede Lønningssum, af hvilken der derefter bliver tilbage 14,520 Kr., der tænkes anvendt saaledes:

	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Overinspektøren, Honorar	1,600. »	
Til Kontorassistance.....	600. »	
	—————	2,200. »
12 Skovfogder, 4 à 650 Kr., 4 à 800 Kr. og 4 à 950 Kr., i alt	9,600. »	
hvortil kommer til Skovfogden i Bromme Skov paa Grund af hans Tjenestelods særdeles slette Be- skaffenhed.....	200. »	
	—————	9,800. »
Skovløbere og Ledvogtere	1,348. 61	
Til Disposition til Anvendelse som hidtil.....	1,171. 39	
	—————	14,520. »

Ved at foreslaa de to Skovridere tillagt kgl. Udnævnelse har man villet søge den Forskel hævet, der i saa Henseende bestaar mellem dem og Skovriderne ved Statsskovene til Ugunst for Akademiets Skovridere, en Forskel, der ikke kan anses for begrundet i en forskellig Beskaffenhed og Betydning af Embederne. Den foreslaaede Begyndelseslønning er lig den ved Loven af 8de December 1859 § 3, sammenholdt med Loven af 25de Februar 1851, normerede Begyndelseslønning for Skovridere ved Statsskovene under Forudsætning af, at de disse tilstaaede Procenter af Auktionssalg opnaas fuldt. Slutningslønningen er derimod 200 Kr. højere end den i ovennævnte Lov for Statsskovridere normerede Slutningslønning. Befordringsgodtgørelsen til Skovrideren i 2det Distrikt er motiveret ved Tjenestejordens slette Bonitet og det store Hestehold, som Distriktets spredte Beliggenhed nødvendiggør. Overinspektørens Honorar er foreslaaet forøget med 400 Kr. til 1,600 Kr.; det Honorar, han nu oppebærer, maa anses for ringe i Forhold til Stillingens Betydning og det Arbejde, der nu er forbundet med den. Det til Lønning af Skovfogder beregnede Beløb er kun foreslaaet forhøjet med 200 Kr., 50 Kr. til hver af de 4 ældste Betjente, mod en tidligere foreslaaet Forhøjelse af ca. 550 Kr., idet man i de Aar, der ere forløbne, siden dette Lovforslag første Gang forelagdes, ved Nedlæggelsen af en Skovfogedtjeneste har opnaaet at kunne tillægge de to andre Aldersklasser Lønning overensstemmende med Lovforslaget, saa at der endnu kun mangler at bringe den ældste Aldersklasse op til den foreslaaede Lønningsats.

Bilag I.

Oversigt

over

faste Lønninger af Universitetets Udgiftspost 1. c. og Sorø Akademis Udgiftspost 1. a. 2. efter Lønningsloven af 25de Marts 1871 og efter Forslaget.

Stilling.	Lønninger for Finansaaret 1899—1900				Anmærkninger.
	efter Lov 25. Marts 1871.		efter Forslaget.		
	Lønning	Lønning	Personl. Tillæg	I alt	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
Kvæstor (Lønning for den nuværende Kvæstor at beregne fra 1ste August 1873, jfr. Rigsdagstid. for 1890—91, Till. B. Sp. 919—20 og 1053).	6,000	6,000 + Bolig eller Godt- gørelse for Bolig 1,200	»	6,000 + Bolig eller Godt- gørelse for Bolig 1,200	Under hvert af Lønnings- Beløbene er indbefattet 1,600 Kr. i Alderstillæg. Halvdelen af dem er hid- til udredet af Universi- tetet, Halvdelen af Kom- munitetet. Desuden er holder Kvæstor aarlig 300Kr. som Honorar for særlige Forretninger som Medlem af Almanakko- miteen, jfr. Statsrevi- sorernes Antegning 2 til Universitetsregnskaber for 1856—57 og 1857— 58, samt senere Finans- lovforslag.
Bogholderen i Kvæsturen:					Under hvert af Beløbene er indbefattet 1,100 Kr. i Alderstillæg. Halvde- len af dem er hidtil ud- redet af Universitetet, Halvdelen af Kommuni- tetet. Desuden oppe- bærer Bogholderen 400 Kr. aarlig i Anledning af Regnskabsberetnin- gernes Trykning, jfr. Rigsdagtid. for 1884—85 Till. B. Sp. 1603—04.
April — Juni à 4000 Kr. Kr. 1000					
Juli — Marts à 4400 Kr. 3300					
	4,300				
April — Juni à 4800 Kr. 1200					
Juli — Marts à 5200 Kr. 3900					
			5,100	»	5,100
Bogholderen og Forvalteren ved Sorø Akademi	4,000	5,200	»	5,200	Under hvert af Beløbene er indbefattet 1,200 Kr. i Alderstillæg. Til Em- bedet hører Friholig. Lønningen udredes af Sorø Akademi.
Kassereren i Kvæsturen	»	4,000	»	4,000	Oppebærer nu af Univer- sitetets og Kommunitet- ets samlede Lønnings- summer, hver for en Halvdel, 3516 Kr.
At overføre	14,300	21,500	»	21,500	

Stilling.	Lønninger for Finansaaret 1899—1900				Anmærkninger.
	efter Lov 25. Marts 1871.		efter Forslaget.		
	Lønning	Lønning	Personl. Tillæg	I alt	
Overført...	Kr. 14,300	Kr. 21,500	Kr. »	Kr. 21,500	Oppebærer nu af Universitetets samlede Lønningssummer, hver for en Halvdel, 3288 Kr.
Kassekontrolløren i Kvæsturen	»	3,200	88	3,288	
Forvalteren i Kvæsturen	»	3,200	88	3,288	
I alt...	14,300			28,076	
Forøgelse...				13,776 Kr.	
Deraf vil imidlertid komme til Afgang paa Universitetets og Kommunitetets samlede Lønningssummer				10,092 —	
Virkelig Forøgelse				3,684 Kr.	

Bilag II.

Oversigt

vedkommende Universitetskvæsturen

over

Lønninger under Universitetets, Kommunitetets og Sorø Akademis samlede Lønningssummer efter Lønningsloven af 25de Marts 1871 og efter Forslaget.

Stilling.	Lønninger for Finansaaret 1899—1900							Anmærkninger, navnlig angaaende den nuværende Udredelsesmaade.
	efter Lov 25de Marts 1871				efter Forslaget			
	Lønning	Finanslov-tillæg 1873—74	Finanslov-tillæg 1875—76	I alt	Lønning	Personligt Tillæg	I alt	
Kvæstors Fuldmægtig.....	Kr. 1,720	Kr. 204	Kr. 276	Kr. 2,200	Kr. 2,500	.. .	Kr. 2,500	Lønningen udredes af Sorø Akademi.
Kvæstors Assistent.....	1,400	1,400	1,400	1,400	Lønningen udredes af Universitetet og Kommunitetet, af hvert med Halvdelen.
At overføre..	3,120	204	276	3,600	3,900	»	3,900	

Stilling.	Lønninger for Finansaaret 1899—1900							Anmærkninger, navnlig angaaende den nuværende Udredelsesmaade.
	efter Lov 25de Marts 1871				efter Forslaget			
	Lønning	Finanslov- tillæg 1873—74	Finanslov- tillæg 1875—76	I alt	Lønning	Personligt Tillæg	I alt	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
Overført	3,120	204	276	3,600	3,900	»	3,900	
Kvæstors eneSkriv- ver	1,156	163	81	1,400	1,100	300	1,400	Af Universitetet udredes henholdsvis 578 Kr. + 93 Kr. + 49 Kr. (hvoraf 170 Kr. personligt Til- læg). Af Kommunitetet udredes henholdsvis 578 Kr. + 70 Kr. + 32 Kr. (hvoraf 130 Kr. person- ligt Tillæg).
Kvæstors anden Skriver	1,100	1,100	1,100	1,100	Lønningen udredes af Uni- versitetet og Kommuni- tetet, af hvert med Halv- delen.
Bogholderens Fuldmægtig	1,744	337	419	2,500	2,500	2,500	Af Universitetet udredes henholdsvis 872 Kr. + 179 Kr. + 255 Kr. (hvoraf 150 Kr. personligt Til- læg). Af Kommunitetet udredes henholdsvis 872 Kr. + 158 Kr. + 194 Kr. (hvoraf 150 Kr. person- ligt Tillæg).
Bogholderens Assistent	1,228	100	72	1,400	1,400	1,400	Lønningen udredes af Uni- versitetet og Kommuni- tetet, af hvert med Halv- delen.
Assistenten hos Kasserer og For- valter	1,248	98	54	1,400	1,400	1,400	Lønningen udredes dels af Universitetet, dels af Kommunitetet.
Kvæsturens Bud.	1,300	75	25	1,400	1,400	1,400	Ligeledes.
Forvalteren i Kvæ- sturen til Udreg- ning	200	200	Halvdelen af Universitetet, Halvdelen af Kommuni- tetet.
Til ekstraord. As- sistance for Kvæ- stor, Bogholder, Kasserer, Kasse- kontrollør og Forvalter	1,200	1,200	Under dette Beløb er det ovennævnte Beløb for Forvalteren til Udreg- ning indbefattet.
At overføre	11,096	977	927	13,000	14,000	300	14,300	

Stilling.	Lønninger for Finansaaret 1899—1900							Anmærkninger, navnlig angaaende den nuværende Udredelsesmaade.
	efter Lov 25de Marts 1871				efter Forslaget			
	Lønning	Finanslov- tillæg 1873—74	Finanslov- tillæg 1875—76	I alt	Lønning	Personligt Tillæg	I alt	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
Overført..	11,096	977	927	13,000	14,000	300	14,300	
Kassereren i Kvæ- sturen.....	3,200	20	296	3,516	Lønningen udredes af Uni- versitetet og Kommuni- tetet, af hvert med Halv- delen. Foreslaas overført til Uni- versitetets Udgiftspost 1. c.
Kassekontrolløren i Kvæsturen...	2,800	200	288	3,288	Lønningen udredes af Uni- versitetet og Kommuni- tetet, af hvert med Halv- delen. Foreslaas overført til Uni- versitetets Udgiftspost 1. c.
Forvalteren i Kvæ- sturen.....	2,980	20	288	3,288	Ligeledes.
Til Disposition..	384	384	Er et den tidligere Kas- serer i Kvæsturen til- staaet personligt Tillæg, over hvilket der endnu ikke er disponeret.
			I alt...	23,476	14,300	
Til Universitetets Udgiftspost 1. c. fore- slaas imidlertid overført				10,092				
			tilbage...	13,384				

hvorefter den virkelige Forøgelse bliver... 916 Kr.

Bilag III.

Oversigt
vedkommende Kontoret i Sorø
over
**Lønninger under Akademiets samlede Lønningssum efter Lønningsloven
af 25de Marts 1871 og efter Forslaget.**

Stilling.	Lønninger i Finansaaret 1899--1900					Anmærkninger.
	efter Lov af 25de Marts 1871				efter Forslaget	
	Lønning	Finans- lovtillæg 1873--74	Finans- lovtillæg 1875--76	I alt		
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr.	Kr. Ø.	Kr.	
Kassereren	2,000. »	124. »	76	2,200. »	2,800	
Assistenten	1,198. 66	117. 34	84	1,400. »	1,400	
Kontorbudet	220. »	144. 66	30	394. 66	400	
Til Kontorerne's Ren- holdelse	45. 34	45. 34	Foreslaas overført til Udgiftspost 2.b.
Til ekstraordinær Assi- stance	400	
				4,040. »	5,000	
Til Udgiftspost 2 b. foreslaas imidlertid overført....				45. 34		
			tilbage...	3,994. 66		

hvorefter den virkelige Forøgelse bliver... 1,005 Kr. 34 Øre.

Den samlede Forøgelse paa foranførte 3 Oversigter er:

Under faste Lønninger.....	3,684 Kr. » Ø.
Under Medhjælpssummer	{ 916 — » -
	{ 1,005 — 34 -
I alt...	5,605 Kr. 34 Ø.

I de to første Lovforslag lød § 1 saaledes:

»Kvæstor lønnes med 5,600 Kr. aarlig; for hver 5 Aars Tjenestetid tilstaas der ham et Tillæg af 400 Kr. aarlig, dog kan Lønningen ikke overstige 6,800 Kr.«

I de tre første Lovforslag lød § 3 saaledes:

»Bogholderen ved Sorø Akademis Kontor i Sorø, som tillige er Forvalter, lønnes med 3,600 Kr. aarlig, stigende hvert 5te Aar med 400 Kr. indtil 5,200 Kr. Desuden tillægges der ham fri Bolig.«

I de to første Lovforslag var Lønnen for Kvæsturens Bud beregnet til 1,200 Kr. aarlig i Stedet for 1,400 Kr. aarlig i de senere.

I de fire første Lovforslag var Lønnen for Kassereren ved Kontoret i Sorø beregnet til 2,500 Kr. aarlig i Stedet for 2,800 Kr. aarlig i de senere.

I de to første Lovforslag var i § 7 Skovridernes Lønningstillæg sat til 300 Kr. i Stedet for 400 Kr. i de senere.

Bestemmelsen i § 7 om Befordringsgodtgørelse til Skovrideren for 2det Distrikt fremkom første Gang i det i Rigsdagssamlingen 1893—94 fremsatte Lovforslag.

Medens der saaledes ikke i det Tidsrum, nærværende Medd. omfatte, er kommet nogen almindelig Lønningslov for Akademiets Embeds- og Bestillingsmænd udenfor Lærerpersonalet, er der dog paa dette Omraade i det paagældende Tidsrum sket een Forandring, idet den samlede Lønningssum, der den 1ste April 1889 udgjorde 13,420 Kr., jfr. Medd. 1879—88 S. 20, fra Finansaaret 1893—94 forhøjedes med 246 Kr., nemlig som foran S. 22—23 nævnt med 150 Kr. aarlig i Lønningstillæg til den ældste Akademi-tjener (Oppasser) Ole Thor Rasmussen, der hidtil havde haft en aarlig Løn af 300 Kr., men fandtes at burde have en Lønningsforhøjelse i Anledning af, at han havde tjent Akademiet med Troskab i 35 Aar, og med 4 Kr. maanedlig i Lønningstillæg til hver af de to Gangkoner paa Opdragelsesanstaltens Afdeling for 5te og 6te Klasse, der hidtil havde oppebaaret 21 Kr. maanedlig hver uden Kost. Iøvrigt er der ikke sket nogen Forandring i den samlede Lønningssum eller dens Fordeling lige saa lidt som i Lønningen for Bogholder- og Forvalterstillingen.

Cand. juris C. H. Sarauw er fremdeles Bogholder og Forvalter, medens Kasserer Hartmann paa Grund af Sygdom efter Ansøgning entledigedes fra Kassererstillingen med Udgangen af Juni Maaned 1891, hvorhos der bevilgedes ham en aarlig Understøttelse af 1,100 Kr. Han efterfulgtes i Stillingen af hidtilværende Assistent ved Kontoret i Sorø cand. phil. Julius Alfred Emil Rénaud fra 1ste Juli s. A. at regne, medens examinatus juris V. H. R. Hanson for samme Tidspunkt antoges som Assistent ved Kontoret, hvilken Stilling han beklædte indtil 1ste Oktbr. 1895, da han afløstes af Lieutenant examinatus juris O. F. Johannessen, der vedblivende er Assistent ved Kontoret. Denne har, ligesom Hanson havde, en fast aarlig Løn af 1,200 Kr.

Efter Andragende fra Rektor, der gjorde gældende, at det af forskellige Grunde vilde være ønskeligt, om de Skolen og Opdragelsesanstalten vedkommende Udgifter til Brændsel kunde blive anviste af ham, ligesom Til-

fældet ifølge de gældende Regler var med de andre Skoleudgifter, jfr. Post 3 i Instruksen for Bogholderen og Forvalteren (Medd. 1879—88 S. 22), blev det ved Ministeriets Resolution af 22de Oktbr. 1896 bestemt, at der fra 1ste April 1897 skulde foregaa en Døling af Regnskabsaflæggelsen for den vedkommende Udgiftspost i Akademiets Budget, Udgiftspost 5, saaledes at der, medens Regnskabet for denne Udgiftspost iøvrigt som hidtil skulde føres i Universitetskvæsturen, til Regnskabet for Skolen og Opdragelsesanstalten skulde overføres Posterne angaaende Kul og Kokes til Gymnastiksalen, Sløjdlokalet, Badeanstalten og Sygeplejersken (derunder til Opvarmning af Sygehuset), angaaende Ildtændere til Skolen og Opdragelsesanstalten samt angaaende Savning og Hugning af Brændet til Opdragelsesanstaltens ældste Afdeling, Tjenerværelserne, Badekamrene, Gymnastiksalen og Sløjdlokalet.

Som i Medd. 1879—88 S. 26 nærmere angivet blev Post 8 i Instruksen for Bogholderen og Forvalteren ændret og nærmere suppleret ved Ministeriets Skrivelse til Kvæstor af 24de Marts 1882. De ved denne Skrivelse givne Regler ere senere blevne nærmere bestemte ved Ministeriets Skrivelse til Kvæstor af 2den Maj 1899, der har fastsat følgende:

1. Samtlige Rejser til Optrækning af Landgildens 1ste Trediedel fuldføres indenfor Tidsrummet 16de—31te Oktober, begge Dage indbefattede, samtlige Rejser til Optrækning af Tiende fuldføres indenfor Tidsrummet 10de—31te Marts, begge Dage indbefattede, dog skal Forvalteren være bemyndiget til at ansætte Rejsen til Faxe noget før den 10de Marts, og endelig fuldføres samtlige Rejser til Optrækning af Resten af Landgilden indenfor Tidsrummet 10de—31te Maj, begge Dage indbefattede.
2. Forvalteren bemyndiges til at foretage en Deling af hver af de 3 Rejser indenfor de nævnte Optrækningsterminer.
3. Forvalteren har med Hensyn til Optrækningsstederne at træffe fornøden Aftale med Kvæstor.
4. Forvalteren har at gøre Indberetning til Kvæstor om sine Optrækningsrejser senest Dagen før hver Rejse.

Gartneren.

Se Medd. 1879—88 S. 27—29. Cand. phil. E. C. Thayssen er fremdeles ansat i Stillingen. Med Hensyn til denne er ingen Forandring foregaaet i det Tidsrum, nærværende Medd. omfatte.

Skorstensfejeren.

Se Medd. 1879—88 S. 30. C. C. Olsen er fremdeles ansat i Stillingen. Med Hensyn til denne blev der i 1893 foretaget en Forandring; det maatte nemlig erkendes, at det Skorstensfejeren tillagte aarlige Honorar 360 Kr., efter at hans Arbejde var blevet forøget ved Ombygninger og Nybygninger, var for ringe i Forhold til den Betaling, der ydedes for tilsvarende Arbejde i Sorø By, og paa den anden Side fandtes det naturligst til Rensning af Ovne og Komfurer i Akademiets Ejendomme som Regel at benytte en Murer, som samtidig med Rensningen af Ildstederne kunde foretage de hyppigt nødvendige mindre Istandsættelser af dem ved Indmuring

af Sten eller lignende. Efter et af Kvæstor fremsat Forslag, der var tiltraadt af Bygningsinspektøren, bestemtes det derfor ved Ministeriets Skrivelse af 26de Oktober 1893, at Skorstensfejer Olsen fra 1ste s. M. at regne uden Afkortning i det fornævnte ham tillagte Vederlag skulde fritages for Fejningen af Kakkelovne, Komfurer og andre Ildsteder i Akademiets Bygninger, dog med Undtagelse af de enkelte Ovne, Komfurer og andre Ildsteder, hvor den særlige Konstruktion af vedkommende Skorstene og Forbindelsen mellem disse og Ildstederne efter Bygningsvæsenets Skøn medførte, at Fejningen maatte besørges af Skorstensfejeren samtidig med Fejningen af Skorstenen, samt at Fejningen af Kakkelovne, Komfurer og andre Ildsteder i Akademiets Bygninger i og ved Sorø iøvrigt herefter skulde foretages af en Murer efter Bygningsvæsenets nærmere Bestemmelse, saaledes at Udgiften herved skulde afholdes af Sorø Akademis Kasse under Udgiftskonto 10 a. (aarlige Vedligeholdelsesarbejder ved Bygningerne).

Organisten ved Sorø Kirke.

Se Medd. 1879—88 S. 30. Musiklærer Jæhnigen er fremdeles Organist ved Kirken. I Stillingen er ingen Forandring foregaaet i det Tidrum, nærværende Medd. omfatte.

Klokker og Kordegn ved Sorø Kirke.

Se Medd. 1879—88 S. 30. Under 18de Juni 1892 blev Førstelærer ved Borgerskolen i Sorø samt Kordegn og Klokker ved Sorø Kirke Carsten Nielsen Kaysen, Dbm., der under 31te Aug. 1891 havde faaet tildelt Fortjenstmedaillen i Sølv, efter Ansøgning paa Grund af Alder og Svagelighed entlediget i Naade og med Pension fra sine nævnte Stillinger, og under 23de September s. A. ansattes i disse hidtilværende Andenlærer ved Borgerskolen i Sorø Søren P. Hansen.

Stillingerne som

Graver, Ringer og Bælgetræder ved Sorø Kirke

samt

Bud og Fyrbøder ved Akademiets Kvæsturkontorer i Sorø
og Bibliotek sammesteds.

Se Medd. 1879—88 S. 30—31. Den 24de Februar 1891 afgik Joseph Steen, der hidtil havde beklædt disse Stillinger, ved Døden, og i hans Sted ansattes ved Ministeriets Resolution af 10de Juni 1891 Stabstambour i Livgarden Johan Vilhelm Frederik Schrøder, Dbm., fra 1ste Juli s. A. at regne, med de med Stillingerne hidtil forbundne Forretninger og Indtægter og med særlig Forpligtelse »dels til at overtage den Buddet ved Kontorerne hidtil paahvilende Forpligtelse i Henseende til Renholdelse af Kontorerne og Biblioteket og dels til som Bud at assistere Akademiets Forvalter ved dennes Tilsyn med Renholdelsen og Belysningen af Akademiets Territorium samt med Akademivægterens Funktioner i det hele og iøvrigt at finde sig i de Bestemmelser og Instruktioner, der maatte

blive givne angaaende hans Forretningers Omfang og Udførelse«. Schrøder udnævntes den 26de Maj 1892 til Krigsassessor, men afgik allerede det følgende Aar den 28de Oktober ved Døden. Han efterfulgtes af hittilværende Lærer i Landerslev pr. Frederikssund Peter Madsen, der ansattes ved Ministeriets Resolution af 27de April 1894 fra 1ste Maj s. A. at regne paa samme Vilkaar som hans Forgænger.

Under 21de Januar 1899 approberede Ministeriet følgende Instruks for Indehaveren af de nævnte Stillinger:

Instruks

for den som Graver, Ringer og Bælgetræder ved Sorø Akademis Kirke i Sorø samt Bud og Fyrbøder ved dets Kvæsturkontorer og Bibliotek sammesteds ansatte Bestillingsmand under Akademiet.

1.

Han skal have Opsyn med Kirken og dens Inventarier, med Kirkegaarden og dennes Redskaber samt med Ligkapellet paa Kirkegaarden og Inventariet deri, navnlig Kirkens Klokker. Han skal saavel under som udenfor Gudstjenester eller præstelige Forretninger have Omsorg for, at der er god Orden i Kirken, paa Kirkegaarden og i Ligkapellet, særlig for, at intet usømmeligt sker. Om forefaldende Uordener eller Mangler gør han Anmeldelse til det vedkommende Medlem af Kirkeinspektionen.

2.

Ved enhver Art af Gudstjeneste eller præstelig Forretning i Kirken, Ligkapellet eller paa Kirkegaarden er han forpligtet til at være tilstede og til under og i Anledning af samme, foruden at have det almindelige Tilsyn som foran nævnt med, at der hersker Orden og Ro, tillige at udføre de nedennævnte særlige Tjenester.

Han skal aabne og lukke Kirken, til- og afdække Prædikestol, Alterbord, Knæleskammel og Knæfald i det Omfang, hvori det foreskrives, opsætte Psalmenumrene i Nummertavlerne, tænde og slukke Alterlysene, fremsætte eller fremlægge paa Alteret og efter Brugen paany hengemme, samt renholde, efter Omstændighederne ved Vask, hvad der bruges ved Altertjenesten og ved Daaben, navnlig Alterkarrene, Alterdugen, Messehagelen, Messesærken, Døbefadet og Haandklæderne, fremdeles forsyne Døbefonten med Vand af passende Varmegrad og i øvrigt efter nærmere Anvisning af Kirkeinspektionen foranstalte eller have Tilsyn med hvad andet der bliver Brug for ved Gudstjenester eller anden tilladt Benyttelse af Kirken, samt saavidt fornødent modtage og indvise dem, der komme til Barnedaab, Altergang, Bryllup eller Begravelse i Kirken. Han skal holde Kirken udluftet og foretage den fornødne Afstøvning og Aftørring af hvad der i Kirken kommer i Brug ved Gudstjeneste og øvrige kirkelige Handlinger, navnlig Stole og Bænke. Andre og større Rengøringer af Kirken og dens Inventarier end de foran angivne foranstaltes og bekostes af Akademiet.

Han skal ringe og kime eller besørge for egen Regning forsvarligt ringet og kimet til sædvanlig Tid og paa sædvanlig Maade paa og i Anledning af Søn- og Helligdage og paa Søgnedage og give Klokkesignal i Ildebrandstilfælde, samt lade udføre, ligeledes paa forsvarlig Maade, Ringning og Kimning ved Begravelser og Bryllupper, naar saadan Ringning eller Kimning rettelig forlanges af de vedkommende, der da have at vederlægge ham derfor foruden at yde til Akademiet Kendelsen for Klokkernes Brug. Endelig skal han i alle andre Tilfælde, hvor der bliver Spørgsmaal om Ringning eller Kimning med Klokkerne for Akademiets eller andens Regning, saaledes ved Ringning i Anledning af fyrstelige Personers Dødsfald og ved Krigsmagtens Mobilisering, have Tilsyn med Ringningens eller Kimningens Udførelse.

Han skal for egen Regning besørge Bælgen forsvarlig traadt til Orgelspil ved den almindelige Gudstjeneste.

Han skal efter Udvisning af Akademiets Forvalter besørge Gravene gravede overensstemmende med de gældende Anordninger og efter Begravelsen tilkastede, mod en passende Betaling til ham af de vedkommende udenfor den Akademiet eventuelt tilkommende Kendelse for Ligets Nedsættelse i Jorden samt Betaling for Gravsted, Monument eller Gitter. Naar et Lig ønskes indsat i Ligkapellet, skal han modtage det der, dog kun efter forevist Dødsattest, og naar Lig føres fra Kapellet til Graven eller Kirken, skal han være tilstede. I øvrigt skal han efter de paagældendes Begæring og mod passende Betaling fra dem være dem behjælpelig med hvad andet der vedrører Begravelsen. Under selve Begravelsesforretningen paa Kirkegaarden skal han lede Nedsænkningen af Kisten i Graven, sørge for, at Jord til Jordspaaastelsen, naar saadan skal finde Sted, og den dertil hørende Spade er ved Haanden, og række Præsten Spaden. Ligkapellets almindelige Renholdelse paahviler ham; større Rengøring og eventuel Desinficering bekostes af Akademiet, medens han skal iværksætte Desinficeringen i Kapellet.

3.

Han skal føre det ham leverede Eksemplar af Gravprotokollen nøjagtigt og afgive fornødne Meddelelser og Oplysninger til Akademiets Forvalter angaaende Begravelser m. v. paa Kirkegaarden til Brug ved Førelsen af Hovedprotokollen og ved Indfordringen af Ydelserne til Akademiets Kasse.

4.

Det paahviler ham at have Opmærksomheden henvendt paa, om Gravstederne paa Kirkegaarden holdes i passende Stand af de vedkommende, og i modsat Fald gøre Anmeldelse til Akademiets Forvalter. Det skal være ham tilladt efter Overenskomst med Gravstedsejere at paatage sig Pasningen af Gravsteder paa Kirkegaarden, og bliver han da selv forpligtet, ogsaa overfor Akademiet, til at holde saadanne Gravsteder i god Stand efter Aarstiden. Kirkegaardens Renholdelse besørges af Gartneren ved Akademiet, dog saaledes at selve Gravstederne ligge udenfor hans Omraade.

Kirkegaarden skal han lukke og aabne til de af Kirkeinspektionen foreskrevne Tider, hvorhos han skal paase, at de Bestemmelser, som af In-

spektionen i øvrigt træffes til Opretholdelse af Orden og Fred paa Kirkegaarden, efterkommes. Særlig skal han være opmærksom paa, at der ikke af uberettigede borttages Blomster og Planter eller andet fra Gravstederne.

5.

Han skal, naar der haves Lejlighed dertil og der ingen kirkelige Handlinger foregaar i Kirken, forevise denne for besøgende mod Betaling af disse efter den af Kirkeinspektionen satte Takst og givne nærmere Forskrift. I Henseende til den Adgang, der ifølge Kirke- og Undervisningsministeriets Resolution af 28de Maj 1875 skal være paa Søndage i visse Maaneder af Aaret til uden Betaling at bese Kirken, forholdes efter Resolutionens Bestemmelser.

6.

Han skal udføre Bud- og Fyrbøderforretningerne ved Akademiets Kvæsturkontorer i Sorø og Bibliotek sammesteds, saaledes at det særligt skal være paalagt ham dels at overtage den Budet ved Kontorerne hidtil paahvilende Forpligtelse i Henseende til Renholdelsen af Kontorerne og Biblioteket, dels som Bud at assistere Akademiets Forvalter ved dennes Tilsyn med Renholdelsen og Belysningen af Akademiets Territorium samt med Akademivægterens og den til Pasning af Petroleumsmotoren ved Sorø Sø og Udskyllingen af de nye Kloakanlæg paa Akademigrunden m. v. ansatte Bestillingsmands Funktioner i det hele.

Han skal have Tilsyn med Akademiets Ministerielejlighed i Sorø.

7.

I øvrigt skal han finde sig i de Tillæg og Forandringer, som fremtidig maatte blive givne til denne Instruks.

8.

Hans nærmeste Foresatte er i Henseende til hans Forretainger ved Kirken og Kirkegaarden og i de Tilfælde, hvor de forskellige Bestillinger maa betragtes som et Hele, Kirkeinspektionen — bestaaende af Sognepræsten, Rektor ved Akademiets Skole og Opdragelsesanstalt og Akademiets Forvalter, denne sidste specielt Kirkens Værge —; men foruden at han i Udførelsen af Forretningerne som Graver, Ringer og Bælgetræder efter Omstændighederne vil komme til specielt at fungere under et enkelt Medlem af Kirkeinspektionen, navnlig Sognepræsten eller Akademiforvalteren, staar han, medens han fungerer under Gudstjenesten og de præstelige Forretninger, særligt under Sognepræsten som saadan, og hvad angaar Forretningerne ved Biblioteket, særligt under Akademiets Rektor, samt endelig i Henseende til Bud- og Fyrbødertjenesten ved Kvæsturkontorerne og til, hvad der i Følge Post 6 er sat i Forbindelse med Budtjenesten ved Kontorerne, særligt under Akademiets Forvalter.

Med Hensyn til den nærmere Udførelse af de ham ved hans Instruks paalagte Forpligtelser skal han følge de Anvisninger, som gives ham af Kirkeinspektionen eller efter Omstændighederne af den enkelte af de nævnte Embedsmænd.

Bygningskonduktøren.

Se Medd. 1879—88 S. 31. Arkitekt F. C. C. Hansen beklæder fremdeles den nævnte Stilling. I Begyndelsen af Aaret 1892, da Etatsraad Herholdts Fratræden fra Embedet som Bygningsinspektør var forestaaende, rejstes der Spørgsmaal om, hvorvidt der kunde være Anledning til at give Konduktøren i Sorø en fastere og mere selvstændig Stilling som Arkitekt ved Akademiet, saaledes at han ikke som hidtil skulde sortere under Bygningsinspektøren. Etatsraad Herholdt anbefalede en saadan Ordning, medens Kvæstor i en fra ham indhentet Erklæring udtalte sig derimod under Henviisning til, at det formentlig maatte anses for uforeneligt med Grundtanken ved Oprettelsen af Bygningsinspektorater, nemlig Samlingen af den tekniske Ledelse af det offentlige Byggevæsen paa enkelte med særlig Dygtighed og Autoritet udrustede Mænd, om man til en særlig i Sorø boende Arkitekt vilde overdrage en saadan Gruppe som Akademiets Bygninger, der paa den ene Side har tilstrækkelig Betydning og Interesse til at kræve en saa stor Intelligens i Byggeledelsen, som overhovedet kan erholdes, men paa den anden Side dog ikke er stor nok til en passende Lønning for en Bygningsinspektør med saa fremragende Egenskaber, bunden, som han skulde være det, til at bo i Sorø By. Der er derefter ikke foretaget videre i Sagen.

Ved Skrivelse af 8de Juli 1891 bevilgede Ministeriet, at det Bygningskonduktøren hidtil af Akademiets Kasse tillagte aarlige Vederlag for Udgift til Porto m. v. 10 Kr. fra 1ste April 1890 at regne forhøjedes til 40 Kr. aarlig, saaledes at dette Beløb ligesom hidtil de 10 Kr. skulde afholdes af Akademiets Udgiftspost 10 a. (Kontoen for Bygningernes Vedligeholdelse).*

Fra Begyndelsen af Finansaaret 1893—94 blev den nævnte Konto forhøjet med 400 Kr. til Forhøjelse af Bygningskonduktørens hidtidige aarlige Honorar 1,600 Kr. til 2,000 Kr.

Ved Skrivelse af 18de Juli 1893 tilstod Ministeriet Bygningskonduktøren fra 1ste April s. A. at regne indtil videre et aarligt Honorar af 150 Kr. — at udredes af fornævnte Konto med Halvdelen 1ste Oktober og Halvdelen ved Finansaarets Slutning mod Bygningsinspektørens Attest — for Arbejde ved Tilsynet med og Fornyelsen af den i den saakaldte Saxo's Celle i Klosterportbygningen anbragte Samling af arkitektoniske Brudstykker, jfr. nedenfor under Bygningsvæsenet S. 147.

Ved Skrivelse af 14de April 1897 tilstod Ministeriet Bygningskonduktøren fra den 1ste s. M. at regne en Kontorholdgodtgørelse af 160 Kr. aarlig foruden den fornævnte ham tidligere tillagte aarlige Godtgørelse for Porto m. v., saaledes at det samlede Beløb 200 Kr. skal udbetales ham med Halvdelen ved hvert Halvaars Udgang og afholdes af Udgiftspost 10 a.

For Tilsyn med Renholdelsen af samtlige Skorstene, Kakkelovnsrør og Ildsteder i Akademibygningen oppebærer Bygningskonduktøren fremdeles det ham ved Ministeriets Skrivelse af 16de Marts 1887 tillagte aarlige Honorar af 160 Kr. af Udgiftspost 10 a.

Betjenten ved Kloakanlægget.

Ved Finansloven for Finansaaret 1898—99 blev der under Akademiets Udgiftspost 14 bevilget 400 Kr. som aarligt Vederlag for en Mand til Pas-

ning af de paa Akademiets til Sorø By stødende bebyggede Territorium anbragte Kloakledninger. I denne Stilling blev som ovenfor S. 23 anført Akademiets hidtidige Vægter Hans Peter Nielsen antagen i Medfør af Ministeriets Skrivelse af 10de Oktober 1898, der lyder saaledes:

Efter Universitetskvæsturens Indstilling i Skrivelse af 17de f. M. bifalder Ministeriet herved:

I. at den til Arbejdet med Kloakudskylning paa Sorø Akademi Grund samt Rensning af Maskiner og Kloakbrønde antagne Mand forpligtes til

1) at udføre i saa stort Omfang og saa hyppigt, som dette maatte blive ham paalagt, Udskylningen af de nye Kloakledninger paa Akademiets, til Sorø By stødende Territorium ved Pumpning med de dertil bestemte Indretninger, særligt Akademiets ved Sorø Sø anbragte Petroleumsmotor, med videre, samt at udføre den øvrige Pasning og almindelige Rensning af Maskinen med tilhørende Pumper og af Pumpehuset med de deri værende andre Brugsgenstande, dog saaledes at der, for saa vidt det skønnes nødvendigt, gives ham den fornødne Medhjælp for Akademiets Regning, navnlig ved Rensningen af den i Pumpehuset værende Brønd,

2) at rense i saa stort et Omfang og saa hyppigt, som det maatte blive ham paalagt, de Kloakbrønde og Skyllebeholdere, der allerede ere eller fremtidig maatte blive indrettede ved de samme nye Kloakledninger, indtil videre dog kun udenfor de lukkede Gaarde,

3) i Tilfælde, hvor Pumpeindretningen allerede benyttes eller herefter maatte blive benyttet udenfor Udskylningen af de nævnte Kloakledninger — særligt til Oppumpning af Vand til Brug i Skolens og Opdragsanstaltens Vinter-Badecanstalt, til Forsyning af Brandsprøjter m. v. i Ildebrandstilfælde og eventuelt til Brug i Akademiets Hovedbygning — at betjene Indretningen samt ved Prøvepumpninger og Eftersyn eller lignende Undersøgelser vedrørende Pumpeindretningen og, hvad derfra forsynes eller paa anden Maade dermed staar i Forbindelse, at være tilstede og efter Omstændighederne behjælpelig,

4) i Tilfælde af Sygdomsforfald for Akademiets Vægter at vikariere for denne, og dette, for saa vidt angaar 4 Nætter i Løbet af et Finansaar, uden særskilt Vederlag;

II. at der tillægges den nye Betjent et fast aarligt Vederlag af 400 Kr. for de ham i Følge ovenstaaende Poster 1 og 2 paahvilende Forpligtelser og i øvrigt en efter Akademiets Bestemmelse passende Betaling for de ham i Følge Posterne 3 og 4 mod særlig Betaling paahvilende Forretninger og Arbejder;

III. at nu værende Vægter ved Akademiet Hans Peter Nielsen efter sit Ønske maa fratræde denne Bestilling og de ham i Forbindelse dermed overdragne Rengørings Arbejder paa Akademiets Territorium for at overtage den forommeldte nye Tjeneste ved Pumpeindretningen og Kloakudskylningen paa Akademiets Territorium m. v., saaledes at han i denne nye Stilling bevarer den ham som Vægter ved Ministeriets Resolution af 13de Maj 1885 givne Adgang til fri Medicin, og at han forpligtes til at underkaste sig Bestemmelserne i den Instruks, som bliver at udfærdige for ham

i hans nye Stilling, og til hvilken Universitetskvæsturen anmodes om at tilvejebringe et Forslag;

IV. at der ikke bliver givet den Mand, der bliver at ansætte i den ledigblevne Vægtertjeneste, om hvis Besættelse et Forslag imødeses, et udtrykkeligt Tilsagn om fri Medicin, medens man dog ogsaa for hans Vedkommende vil være betænkt paa at bevare den for adskillige underordnede Bestillingsmænd ved Sorø Akademi bestaaende Adgang til det nævnte Emolument.

Legater.

Professorinde Karen Schyttes Enkesæde-Legat i Sorø.

Se Medd. 1879—88 S. 32—35. Efter at Skovrider Schlegels Enke i Juli 1893 var afgaaet ved Døden, blev den hende hidtil tillagte større (første) Portion af Legatet, 300 Kr. aarlig og et Brændedeputat paa 5 Favne, under 11te Septbr. s. A. tillagt Rektor Tregders Enke paa Betingelse af, at hun flyttede til Sorø. Samtidig fik Forvalter Finsens Enke, der hidtil havde haft en midlertidig Understøttelse af Legatet paa 200 Kr. aarlig og et Brændedeputat paa 3 Favne, som fast anden Portion af Legatet 250 Kr. aarlig foruden Brændedeputatet paa 3 Favne og Sognepræst for Munkebjergby og Bromme Menigheder Voetmanns Enke en midlertidig Understøttelse paa 150 Kr. aarlig. Efter at Rektor Tregders Enke i Februar 1897 var afgaaet ved Døden, fik Forvalter Finsens Enke under 27de Marts s. A. tildelt Legatets større Portion, og under 5te Juni s. A. fik Sognepræst Voetmanns Enke Legatets anden Portion 200 Kr. aarlig foruden Brændedeputatet paa 3 Favne.

Ved kgl. Resolution af 11te Septbr. 1897 blev det bifaldet, at der i Legatets Fundats foretoges følgende Forandringer:

1) I § 5 tilføjes efter Ordene: »det nuværende Sorø Amt« følgende: »eller efter saadanne Funktionærer ved Sorø Akademi, hvis Stillinger i 1791 have været kongelige Embeder«;

2) I samme Paragraf tilføjes efter »har eller tager Ophold i Sorø By« Ordene »eller Landsogn«;

3) I § 6 tilføjes efter »beholder Bolig i Sorø By« Ordene »eller Landsogn«.

Scavenius' Stiftelse for Lærerenker ved Sorø Akademi.

Se Medd. 1879—88 S. 35—36. I Februar 1892 blev den hidtil ledige Plads i Stiftelsen tildelt fhv. Musiklærer og Organist Sibonis Enke fra April Flyttedag s. A., saaledes at hun fik Bolig i Lejligheden i øverste Etage i Stiftelsens Ejendom og et Brændedeputat paa 4 Favne. I Marts 1893 døde Indehaverinden af Stiftelsens anden Plads Lektor Wilsters Enke, der beboede nederste Etage i Stiftelsens Ejendom, hvorefter Enkefru

Siboni flyttede ned i denne Etage (Septbr. 1893). Øverste Etage har siden været udlejet. I Juni 1894 døde Enkefru Siboni, og hendes Plads tildeltes da Rektor Blicherts Enke, som dog først indflyttede i Lejligheden efter Sommerferien 1895, indtil hvilken Tid hun beboede en Del af Rektorboligen. Ved Skrivelse af 17de September 1894 tilstod Ministeriet uanset Bestemmelsen i dets Skrivelse af 3dje Maj 1869 om, at Deputatet først tilstaa vedkommende Enker fra den Tid at regne, fra hvilken de tage fast Bolig i Stiftelsen, se Medd. 1857—78 S. 119, hende Nydelsen af Deputatet (4 Favne) fra Juli 1894 at regne. Med Udgangen af Aaret 1894 frasagde Overlærer Kiellerup, der hidtil havde været Formand i Stiftelsens Bestyrelse (samtlige gifte Lærere ved Akademiet), sig denne Stilling, som Bestyrelsen derefter overdrog til Adjunkt Zoffmann.

Holbergs Understøttelseslegat.

Se Medd. 1879—88 S. 36—37. Med Hensyn til Legatnyderne er der siden den i de fornævnte Medd. omtalte sidste Forandring sket følgende Forandringer:

Afd. Kordegn Tolderlunds Enke døde den 5te Maj 1891, og de hende tillagte 50 Kr. bleve ved Ministeriets Resolution af 21de August s. Aar tillagte afdøde Skovrider ved Sorø Akademis Skovvæsen Schlegels Datter Elisabeth Schlegel.

I Marts 1892 renoncerede Sufflør Bojes Enke, født Haack, paa de hende tillagte 100 Kr., og den 15de s. M. afgik afd. Godsforvalter Høyers Datter Laura Høyer, der havde 100 Kr., ved Døden, hvorefter det saaledes ledigt blevne Beløb 200 Kr. ved Ministeriets Resolution af 7de Maj s. A. tillagdes fhv. Koristinde ved det kgl. Teater Enkefru Laura Marie Staw, født Holm, Frisør ved samme Teater Aug. Hoppensachs Enke Camilla Hoppensach, afd. Professor ved Sorø Akademi Peder Hjorts Datter Louise Hjort og afd. fhv. Lektor ved samme Akademi Professor C. F. Molbechs Datter Enkefru M. Louise Thomsen med 50 Kr. hver.

Afd. Kontrollør ved det kgl. Teater Lenkewitz' Datter Tonesse Lenkewitz døde i Mai 1892, og de hende tillagte 50 Kr. bleve ved Ministeriets Resolution af 10de April 1893 tillagte afd. Skolelærer i Lyngø Lavignes Datter Marie Lavigne fra 1ste Oktbr. 1892 at regne.

Afd. Skuespiller Haacks Datter Amalie Haack døde den 7de Febr. 1893, og de hende tillagte 100 Kr. bleve ved Ministeriets Resolution af 24de Marts s. A. tillagte afd. Bygningskonduktør ved Akademiet Nissens Enke Jensine Nissen og afd. Lødevogter ved Akademiets Skovvæsen Hans Olsens Datter Karoline Hansen med 50 Kr. hver.

Enkefru Laura Marie Staw døde den 27de Juni 1898, og de hende tillagte 50 Kr. bleve ved Ministeriets Resolution af 20de August s. A. tillagte afd. Sognepræst for Munkebjergby og Bromme Menigheder N. C. Voetmanns Datter Kirstine Bolette Voetmann.

Prøveskuespiller Ravnkildes Enke Caroline Ravnkilde, senere Enke efter Ritmester Oppenhagen, døde den 11te Januar 1899, og de hende tillagte 100 Kr. bleve ved Ministeriets Resolution af 24de Februar s. A. tillagte fhv. Korsangerinde ved det kgl. Teater Frøken Emilie Sophie

Meier og afd. Graver og Ringer ved Sorø Kirke samt Bud ved Akademiets Kontor i Sorø Krigsassessor Schrøders Enke Catharine Dorothea Schrøder, født Fridrichsen, med 50 Kr. hver. Legatet var herefter den 1ste April 1899 tildelt følgende med de vedføjede aarlige Beløb:

Biinstrumentist Heins Enke Eline Hein	50 Kr.,
Fhv. Skuespillerinde Augusta Holm	300 —
— Danserinde Mad. Carpentier	300 —
Afd. Professor Hjorts Datter Louise Hjort	100 —
— Professor Overskovs Datter Julie Overskov	50 —
Adjunkt Møllers Enke Julie Augusta Møller, født Luplau, ...	100 —
Afd. Gymnastiklærer Jungs Datter Johanne Marie Jung	50 —
— kgl. Danser Stramboes Datter Juliane Stramboe	100 —
— Gymnastiklærer Jungs Datter Caroline Jung	50 —
Fhv. Korsangerinde Frøken Anna Oppenhagen	50 —
Afd. Skovrider Schlegels Datter Elisabeth Schlegel	50 —
Frisør Aug. Hoppensachs Enke Camilla Hoppensach	50 —
Afd. fhv. Lektor Professor C. F. Molbechs Datter Enkefru M. Louise Thomsen	50 —
— Skolelærer Lavignes Datter Marie Lavigne	50 —
Bygningskonduktør Nissens Enke Jensine Nissen	50 —
Afd. Ledevogter Hans Olsens Datter Karoline Hansen	50 —
— Sognepræst N. C. Voetmanns Datter Kirstine Bolette Voet- mann	50 —
Fhv. Korsangerinde Frøken Emilie Sophie Meier	50 —
Graver og Bud, Krigsassessor Schrøders Enke Catharine Dorothea Schrøder, f. Fridrichsen,	50 —

1600 Kr.

Det Kalckreutz'ske Legat.

Af den under 14de Maj 1751 allernaadigst givne Foundation for bemeldte Legat ere Posterne 2—4 og 10—12 anførte i Medd. 1849—56 S. 138—39. Da det ved Afgørelsen af Spørgsmaal vedrørende Legatet har været følt som et Savn, at ikke ogsaa den øvrige Del af Foundationen er optagen i Medd. og saaledes let tilgængelig (Foundationen findes in extenso i Kvartudgaven af Forordningerne for 1751), anføres dens Indledning og øvrige Poster her:

Vi Friderich den Femte, af Guds Naade Konge til Danmark o. s. v., gjøre alle vitterligt: Eftersom afgangne Oberst Rabe von Kalckreutz ved sit efterladte Testamente dat. 13de November 1743 haver legeret sin Sædegaard her i Vort Land Siælland, Hellestrup Gaard med alt sit Tilliggende, til Underholdning for Ti aldrende Officierer og Ti andre Fattige paa Hellestrup Gaards Gods, og samme hans Testamente, er af Vores Høy-Salige Kiære Hr. Fader, Høylovlig af Ihukommelse paa allerunderdanigst Ansøgning, efter den deri befundne Ret og Billighed, bleven Allernaadigst confirmeret den 11te September 1744. Saa paa det, at denne Gudelige og nyttige Stiftelse, som fornemmelig sigter til at forsørge endeel i Vores og

Fæderne Landets Tieneste vel fortiente Officierer i deres tiltrædende Alderdom, kunde komme i Stand, have Vi, saa vel som Vores Høy-Salige Kiære Hr. Fader i sin Tiid, derfor baaret Allernaadigst Omsorg, og føyet fornødne Foranstaltninger til at faae Sterv-Boet bragt i tilbørlig Rigtighed, at Stiftelsen derefter kunde tage sin Begyndelse; Men, som Vi Allernaadigst have befunden, at bemeldte Hellestrup Gaard og Gods, med een anseelig Gield var behæftet, hvoraf endnu den største Deel er ubetalt, og som ikke uden ved Vor egen Allernaadigste Forsorg og Omhue endnu i mange Aar kand af Godsets egne Indkomster blive afdragen; Vi ogsaa, eftersom Testator ingen Exsecutor Testamenti haver indsat, finde Os af Lands Faderlig Kiærlighed Allernaadigst forbunden selv at gjøre den fornødne Disposition til denne Stiftelses Istandsættelse og Vedligeholdelse; Saa have Vi Allernaadigst været betænkt paa at udfinde Middel til at befordre denne Vor Allernaadigst Hensigt, og til den Ende Allernaadigst fundet for got at byde og befale, ligesom Vi ogsaa hermed Allernaadigst byde og befale, at som Hellestrup Gaard ligger i Sorøe Amt, saa skal ogsaa Sorøe Ridderlige Academie antage sig Executionen af bemeldte afgangne Oberst Rabe von Kalckreutzs Testamente, og afbetale den Gield, som hæfter paa Gaarden og Godset, og det saaledes, at der strax gjøres Begyndelse til at forsørge nogle Pensionister, hvis Tal Aar efter andet skal formeeres, indtil det Antal er opnaaet, som Testamentet foreskriver, og bliver Sorøe Ridderlige Academie derefter Os og Vore Efterkommere i Regieringen til ævig Tiid ansvarlig for Testamentets Fuldbyrdelse paa følgende Maade:

1.

Som Testator i ovenmældte sit Testamente, som er Allernaadigst confirmeret, haver beskikket Hellestrup Gaard med alt sit Tilliggende at forblive bestandig samlet og u-adsprede, saa længe Verden staaer, til Underholdning for Ti aldrende Officierer eller andre skikkelige Mennesker, som kand medføre got Vidnesbyrd om deres Opførsel og Levemaade; Og han ligeledes dernæst haver villet, at Ti Almisse-Lemmer af Godsets Fattige skulle deraf nyde en aarlig Pension; Saa ville Vi Allernaadigst, at Testatoris Villie skal blive heri, i Verk sat, og ubrødelig efterkommet, saa at Pensionister antages, og enhver nyder det, som for ham ved Testamentet er fastsatt, nemlig, en Officier Tredsindstyve Rigsdaler, og enhver af Godsets egne Pensionister Fire og Tyve Rigsdaler aarlig, som dem til hvert Aars 11te Junii og 11te Decembris, halvdeelen hver Termin betales; Og endskiønt Testator haver tilladt, at istæden for Officierer kunde ogsaa andre skikkelige Personer nyde denne Pension, saa viiser dog Testamentets Ord, at hans Hensigt haver fornemmelig været for dem, som i den Militaire Stand have gjort sig fortiente; Thi er hermed Vores Allernaadigste Villie og Befaling, at Testamentets Meening i denne Punct saaledes stricte skal følges, at gamle Velfortiente Officierer skal frem for andre være berettigede til, at deelagtig gjøres i denne Pension, naar nogen Vacance indfalder.

5.

For at gjøre strax Begyndelse med denne Stiftelses Fuldbyrdelse, ville Vi Allernaadigst, at Fiire Pensionister i Aar, strax efter 11te Junii skal

indsættes, nemlig: Toe Officierer og Toe af Godsets egne, og skal saaledes i den følgende Tiid Aar efter andet Fiire Pensionister hvert Aar antages, indtil det fastsatte Tal af Tyve Pensionister er opnaaet, som skal være completeret strax efter 11te Junii 1755. De, som i Aar indsættes, nyder den første Termin betalt til 11te Decembris indeværende Aar, og saaledes bliver Pensionen for de fleere, som aarlig antages, ogsaa beregnet. Naar Stiftelsen engang er kommen i Stand, skal den til ævig Tiid uforandret vedligeholdes.

6.

Som Testator haver allerunderdanigst overdraget Os selv at udnævne og indsætte det første Antal af de Officierer, som skal nyde denne Pension; men, naar nogen af dem ved Døden afgaaer, da tilladt de Fiire Ældste af de øvrige, selv i deres Sted at antage dem, som de efter deres Samvittighed finde med Biskoppens Raad at være nødtørftige; Saa ville Vi ogsaa Allernaadigst, at det derved skal have sit Forblivende, og til den Ende ville Vi selv fra Vort Krigs-Cancellie tilkiendegive Ober-Hof-Mesteren over Vores Kongelige Ridderlige Academie i Sorøe, hvem Vi Aar efter andet, som ovenmældt, indtil Tallet er complet, dertil Allernaadigst have indsat; Men naar efter den Tiid nogen Vacance forefalder, ville Vi Allernaadigst, at de Fiire Ældste Pensionister, skal i Vort Krigs-Cancellie indgive derom deres allerunderdanigste Forestilling, og maa det Forslag, som de derved for den nye Pensionist allerunderdanigst agter at gjøre, være med Biskoppens Attest og Paategning forsynet, da Vi, naar samme Person dertil agtes værdig, ville ligeledes fra Vort Krigs-Cancellie give Ober-Hof-Mesteren det giorte Val tilkiende, at Pensionen fra samme Dag, som dette Val er Allernaadigst approberet, for ham ved første faldende Termin kand blive beregnet og betales.

7.

Men, som Testator ikke haver fastsatt, hvorledes de Ti andre Pensionister af Godsets Fattige skal udnævnes; Saa ville Vi Allernaadigt, at Ride-Fogden paa Hellestrup Gaard tillige med vedkommende Sogne-Præster derom skal gjøre deres Forslag paa de skikkeligste og meest Nødtrængende til Vores Ober-Hof-Mester over Sorøe Academie, som vi Allernaadigst have betroet Exsecutionen af Testamentet, da han derefter til Pensionen antager og indsætter de Værdigste, saadanne som ere rette Almisse-Lemmer.

8.

Men, som Testator ikke haver funden tienligt, at nogen Pensionist skulle være berettiget til, at have Boepæl paa hans efterladte Gaarder; Saa ville Vi Allernaadigt hermed have anordnet og befalet, at de Officierer, som nyde denne Pension, skulle give Ober-Hof-Mesteren over Academiet deres Boe-Pæl og Opholds-Stæd tilkiende, og maa de til de fastsatte Terminer, som er hvert Aars 11te Junii og 11te Decembris, indsende deres Qviteringer for Pensionen, som derimod udbetales, naar samme Qvitering af vedkommende Sogne-Præst om Pensionistens ustraffelige Forhold er attesteret. Hvad de andre Pensionister paa Godset angaaer, da ville vi iligemaade, at

deres Qviteringer med deres Sogne-Præstes Attest skal være forsynet, eftersom Vi alvorlig ville Allernaadigst holde over Testatoris Villie og Gudelige Hensigt, at Pensionisterne skulle cy allene være nødtørftige, men og saa skikkelige, som kand medføre got Vidnesbyrd om deres Opførsel og Leve-maade.

9.

Ved Sorø Ridderlige Academie skal holdes en Protocol, hvorudi Pensionisternes Navne tillige med den Forandring, som ved Dødsfald eller i andre Maader med dem maatte forefalde, Tiid efter anden indføres, samme skal tillige med det Allernaadigst confirmerede Testamente, samt denne Vores Allernaadigste Foundation og de fleere Breve og Documenter, som an-gaaer denne Stiftelse, stedse forblive paa Academiet i god og sikker Forvaring.

I Medd. 1857—78 S. 122—23 er nærmere anført, at det ved allerhøjeste Resolution af 30te April 1860 blev bifaldet, at Udnævnelsesretten til Understøttelserne af det Kalckreutz'ske Legat til 10 Fattige paa det forrige Hellestrupske Gods indtil videre overgik til Bestyrelserne for de ved Lov af 8de Marts 1856 oprettede »de Fattiges Kasser« i Flinterup, Steenmagle, Munkebjergby, Steenlille og Nidløse Sogne, hvorhos Ministeriet be-myndigedes til at give de nærmere Regler for Udøvelsen af denne Ret. I Henhold hertil udtalte Ministeriet i Skrivelse af 31te Mai s. A. til Gods-inspektøren i Sorø, efter at have anført den kgl. Resolutions Ordlyd, følgende:

»Ved at meddele denne allerhøjeste Resolution skal Ministeriet med Hensyn til hin ved den allerhøjeste Resolution Ministeriet allernaadigst tilstaaede Bemyndigelse tilføje, at man i den allerunderdanigste Forestilling er gaaet ud fra, at Retten til at udnævne til Legatet ved indtrædende Vacance i en Portion bør alternere mellem Sognene i Forhold til Størrelsen af det omhandlede Gods Hartkorn, saaledes at hver 25 Tdr. Hartkorn giver Sognet Ret til een Udnævnelse dog saaledes, at hvad der er mindre end $12\frac{1}{2}$ Td. Hartkorn ikke giver nogen Ret, medens hvad der er over $12\frac{1}{2}$ Td. Hartkorn giver Ret lig med 25 Tdr. Hartkorn. Herefter vil i en Omgang af 13 Vacancer Flinterup og Steenmagle Sogne komme til at udnævne hver een Gang, Munkebjergby Sogn 2 Gange, Steenlille Sogn 4 Gange og Nidløse Sogn 5 Gange.

Overensstemmende hermed vil Sagen være at ordne saaledes, at det afgjøres ved en af samtlige 5 Sognes Forstanderskabers Formænd under Bestyrelse af Hr. Etatsraaden foretagen Lodtrækning, i hvilken Orden de skulle træde til Udnævnelsesretten, hvorefter hvert Sogn i den givne Orden udnævner een Gang, derefter følger en Omgang, i hvilken kun de 3 Sogne, som have Adgang til at udnævne 2 Gange, deeltage i samme Orden, derpaa følge 2 Omgange mellem dem, som have Adgang til at udnævne 4 Gange, og endelig udnævner Nidløse Sogn altid ved den 13de Vacance. Udfaldet af Lodtrækning bliver strax at tilføre Legatprotokollen, som opbevares i Sorø Akademis Godsarkiv.

Saasnart en Udnævnelse har fundet Sted, vil vedkommende Bestyrelse for de Fattiges Kasse i det Sogn, som har Denominationsretten ved den

stødfundne Vacance, have at indberette til Akademiets Godsinspektør eller den Embedsmand, hvem i Tiden hans Forretninger maatte tilfalde, den nye Pensionists fulde Navn og Opholdssted, for at det Fornødne i saa Henseende kan blive indført i Legatprotokollen og Anvisning af Legatportionen kan finde Sted, hvis Udbetaling som hidtil vil ske fra Akademiets Hovedkasse med Halvdelen 12 Rdl. i hver 11te Juni og 11te December Termin. Forøvrigt er det en Selvfølge, at de i Testamentet indeholdte Betingelser for Adgang til Legatet blive nøje at iagttage, og da Ophold paa Godset er een af disse, har man til Oplysning i saa Henseende ladet vedkommende Sogne tilstille Gjenpart af den af Hr. Etatsraaden hertil indsendte Fortegnelse over de til Godset hørende Steder. Ministeriet tilføjer, at Bestyrelserne for de Fattiges Kasser i de paagældende Sogne ville gennem vedkommende Amtmænd blive meddelt det Fornødne angaaende Sagens Ordning, og skal kun med Hensyn til den i Hr. Etatsraadens behagelige Skrivelse af 25de Marts d. A. yttrede Betænkelighed, for saa vidt denne grunder sig paa, at Legatet vil blive tildelt Almissemønstre, bemærke, at dette efter Indholdet af Lov af 8de Marts 1856 ikke vil kunne finde Sted.

Gravstedslegater.

I Henhold til Ministeriets Skrivelser af 30te Januar 1890 og 28de Oktober 1891 har Akademiet paa Sorø Kirkes Vegne modtaget to kontante Beløb, henholdsvis 600 Kr. og 400 Kr., med Forpligtelse til stedse — det Tilfælde, at Sorø Kirkegaard maatte blive nedlagt, dog undtaget — paa almindelig passende Maade at vedligeholde henholdsvis afdøde Godsinspektør ved Akademiet Etatsraad Povelsens og Families Gravsted paa bemeldte Kirkegaard og afdøde fhv. Lektor ved Akademiet Professor L. A. Rothes og Hustrus Gravsted paa samme Kirkegaard. De aarlige Renter af Legatbeløbene anvendes under Akademiets Udgiftspost 11, Sorø Kirkes Udgifter udenfor Bygningens almindelige Vedligeholdelse.

Økonomiske Anliggender.

I. Godsvæsenet.*)

Da Afsnittet om Godsvæsenet i Medd. 1879—88 S. 45—52 kun medtog det væsentligste af det i saa Henseende i det paagældende Tidsrum passerede, omfatter nærværende Afsnit paa enkelte Punkter ogsaa bemeldte Tidsrum. Paa den anden Side giver det — som Følge af, at det oprindelig er affattet som sluttende med Marts 1896 — kun indtil dette Tidspunkt en helt udtømmende Behandling af Æmnet (det gælder navnlig de forskellige tabellariske Oversigter), medens alt det i den følgende Tid passerede af nogen Betydning er omhandlet i et Tillæg, hvortil der er henvist paa de vedkommende Steder i Hovedafsnittet.

Erhvervelser af Gods.

I Tidsrummet 1ste April 1879—31 Marts 1896 har Akademiet foruden de Grundstykker, hvis Køb omhandles i Medd. 1879—88, erhvervet følgende Ejendomme:

1.

Et Grundstykke paa 2,150 □ Alen i Nidløse er med Ministeriets Approbation i Skrivelser af 18de November 1891 og 14de Januar 1893 købt til Udvidelse af Nidløse Kirkegaard. For dette Jordstykke, der i Henhold til Indenrigsministeriets Resolution af 29de April 1893 er udskilt fra Ejendommen Matr. Nr. 12 a af Nidløse By og Sogn, og som er ført til Afgang i Matrikulen, har Akademiet erlagt en Købesum af 675 Kr. Under denne er indbefattet Erstatning for alle forbigaaende Ulemper for Sælgeren ved Afstaaelsen samt Godtgørelse til ham for Overtagelsen af den paa det afhændede Jordstykke faldende Del af den hidtil samlede Ejendoms Tiendebyrder, som fremdeles udelte skulle paahvile den tilbageblivende Hovedparcel og dennes Ejer. Alle med Købet forbundne Udstyknings- og Overdragelsesomkostninger ere afholdte af Akademiet. Den paa Jordstykket opførte Del af Kirkegaardens Mur ligger indenfor dets Grænser, saaledes at der udenfor Muren og langs med denne, saa langt Stykket rækker, løber en

*) Affattelsen af dette Afsnit indtil S. 128 skyldes i det væsentlige Kasserer ved Akademiets Kontor i Sorø Rénaud, der saaledes har Æren for den Fuldstændighed og Nøjagtighed, som nærværende Medd. formentlig vil findes at besidde paa dette Omraade.

2 Alen bred, uegnet Jordstrimmel, der er medregnet i det ovenanførte Areal, og som saaledes ogsaa tilhører Akademiet. Denne Jordstrimmel skal benyttes til derfra at foretage Reparationer paa Muren, naar saadanne maatte blive nødvendige. Skødet paa Grundstykket er af 29de Juni 1893.

2.

Gaarden Matr. Nr. 42 paa Sorø Købstads Torv er i Henhold til Ministeriets Skrivelser af 11te og 21de Oktober 1893 erhvervet for Akademiet. Udgiften ved Købet af denne Gaard, i hvilken der af Akademiets Midler indestod paa 1ste Prioritet en Kapital af 20,000 Kr., og til hvis Erhvervelse der ved Lov om Tillægsbevilling for Finansaaret 1893—94 blev bevilget et anslaaet Beløb af 26,500 Kr., har udgjort 27,228 Kr. 26 Øre. Ejendommen, skyldsæt for 2½ Alb. Købstadshartkorn med Bygninger, nu brandforsikrede for 32,000 Kr., blev tilligemed det til en i Gaarden opført Fabriksbygning hørende Fabriksinventar, som Akademiet senere har afhændet, overdraget dette ved Udlægsskøde af 17de Marts 1894, tinglæst 5te April s. A. Medens Forhuset og underste Etage i fornævnte Fabriksbygning nu ere indrettede til 2de Lejeboliger, som fra April Flyttedag 1896 ere udlejede mod en aarlig Afgift af ialt 800 Kr., samt til Aftrædelseslejlighed for Kvæstor, tjene de øverste Etager i Fabriksbygningen som Opbevaringssted for en Del af Akademiets Inventarium. (Jfr. nedenfor Side 144).

Om senere Erhvervelse af Gods se nedenfor S. 114.

Salg af Gods.

Foruden de i Medd. 1879—88 anførte Salg har der i Tidsrummet 1ste April 1879—31te Marts 1896 fundet følgende Overdragelser og Afhændelser Sted:

1.

Overdragelse uden Vederlag til Sorø Købstads Kommune af Matr. Nr. 1 u af Sorø lille Ladegaards Parceller samt Salg til nævnte Kommune af Matr. Nr. 1 v og 1 x af samme Hovedgaards Jorder.

Parcellen Matr. Nr. 1 u var et Vejstykke, der fra Sorø Stræde løb langs den nordre Side af fhv. Købmand Heidemanns Ejendom, Gaarden Matr. Nr. 22 i Sorø Købstad. Den udgjorde i Følge modtagen Oplysning fra Matrikuskontoret

dels et i Aaret 1872 ved Salget af Matr. Nr. 1 a af Sorø lille Ladegaard til Udvidelse af Vej forbeholdt Areal af.....	1,320	□	Alen
dels et i Aaret 1876 til yderligere Udvidelse af Vej fra Matr. Nr. 1 a tilbagekøbt Jordstykke, stort	880	□	Alen
	I alt...	2,200	□ Alen.

Parcellen blev i Henhold til Kirke- og Undervisningsministeriets Resolution af 17de August 1882, Indenrigsministeriets Udstykningsapprobation af 15de September 1883 og allerh. Bevilling af 24de December s. A. udskilt med Hartkorn 2¼ Alb. og Gammelskat 35 Øre fra Matr. Nr. 1 i af samme Hovedgaards Parceller og derefter indlemmet under Sorø Købstadgrund.

Ved Købekontrakt af 13de April 1891 med paategnet Skøde af 6te December 1892, tinglæst 15de s. M., oprettet i Henhold til Ministeriets Resolution af 28de Juli 1890, blev

1) det hidtil som privat Vej for Akademiet benyttede og forannævnte Vejstykke indbefattende Areal, der fra Sorø Stræde fører mod Øst i en Bredde af c. 20 Alen og i en Længde af c. 200 Alen, og som mod Syd begrænses af Bygrundene Matr. Nr. 22 b, 22 c og 21 b, overdraget uden Vederlag til Sorø Kommune,

2) det Areal af Matr. Nr. 1 b og 1 l af Sorø lille Ladegaard, der under Matr. Nr. 1 v og 1 x i Henhold til Indenrigsministeriets Resolution af 4de Marts 1892 er skyldsæt for Hartkorn 4 Sk. 3 Fk. $1\frac{1}{4}$ Alb. og Gammelskat 9 Kr. 76 Øre for førstnævnte og for Hartkorn 3 Sk. 3 Fk. 1 Alb. og Gammelskat 7 Kr. 69 Øre for sidstnævnte Matrikuls Nummer, afhændet til samme Kommune for en Købesum af 1,500 Kr. pr. Td. Land, hvilken Købesum, efter at nogle i Købekontraktens 4de Stykke betingede Tilskud fra Akademiets Side dels til Anlæggelse af Tværgade med Kloak fra Sorø Stræde i østlig Retning i en Længde af 158 Alen, dels til Udgifter ved Kloakanlægget fra nævnte Tværgade ned til Fiskerstien ere afkortede i den, har udgjort 4,171 Kr. 43 Øre. Matr. Nr. 1 v og 1 x, der bleve indlemmede under Sorø Købstads Markjorder som Matr. Nr. 19 og 20, indeholde henholdsvis 3.₁₀₀₈₀ og 3.₃₂₅₀ Td. Land g. Maal.

2.

Afhændelse til Sorø Købstads Kommune af Parcellen Matr. Nr. 35 C af Sorø lille Ladegaard.

Efter at der i Henhold til Indenrigsministeriets Resolution af 4de Marts 1892 af den paa det under Akademiets Forstsvæsen hørende Matr. Nr. 35 A af nævnte Hovedgaards Parceller hvilende Skovskyld 3 Td. 4 Sk. 3 Fk. 2 Alb. var — som Forberedelse af Udstykningen af Forstsvæsenets Ejendom Matr. Nr. 35 B, hvis Gammelskatsforpligtelse er indbefattet under Skovskyldforpligtelsen paa Matr. Nr. 35 A — omsat $1\frac{1}{4}$ Alb. til et Gammelskatsbeløb af 9 Øre, og efter at dette Beløb var anført for Matr. Nr. 35 B som en Del af denne Parcellers Gammelskatsforpligtelse, blev Matr. Nr. 35 B (med Hartkorn 3 Fk. $\frac{3}{4}$ Alb. og Gammelskat 9 Øre foruden yderligere Gammelskatsforpligtelse under Matr. Nr. 35 A) ved en anden Resolution af samme Dato udstykket i 2de Parceller, nemlig:

Matr. Nr. 35 B med Hartk. » Td. » Sk. 2 Fk. $1\frac{1}{4}$ Alb. og G1-Skat under 35 A og — — 35 C — — » — » — » — $2\frac{1}{2}$ — — — 9 Øre.

Ved Skøde af 4de Oktober 1892 er derefter Matr. Nr. 35 C, der nu under Matr. Nr. 21 er indlemmet under Sorø Købstads Markjorder, afhændet til Sorø Kommune imod en Købesum til Akademiets Skovkasse af 1,500 Kr. og et Areal af Matr. Nr. 2 af Sorø Købstads Markjorder. Den ved dette Magelæg skete Overdragelse til Forstsvæsenet af sidstnævnte Areal er ordnet som Grænseberigtigelse, saaledes at Arealet er afgivet til Matr. 35 B mod en tilsvarende Del af det Areal, som Forstsvæsenet har afhændet til Købstaden; og saavel denne Berigtigelse som en imellem den under Købstadens Markjorder hørende Fiskersti og Matr. Nr. 35 B samtidig foretagen Skel-

berigtigelse har i Følge Slutningsbemærkningen i Udstykningsapprobationen af 4de Marts 1892 ikke medført nogen Forandring i Skyldsætningen for Matr. Nr. 35 B.

3.

Afhændelse til Sorø Amtskommune af Parcellen Matr. Nr. 3 b af Sorø lille Ladegaard.

Matr. Nr. 3 b, som med Hartkorn » Td. » Sk. 3 Fk. 1½ Alb. og Gammelskat 1 Kr. 74 Øre er udskilt fra Matr. Nr. 3 ved Indenrigsministeriets Resolution af 8de September 1894, er ved Arvefæste- og Skødebrev af 10de og 23de April 1895, tinglæst 25de s. M., solgt til Sorø Amtskommune til Udvidelse af det Amtets Syge- og Arbejdshus tilhørende Areal, Arvefæsteejendommen Matr. Nr. 1 e af samme Hovedgaard. For Ejendommen, der indeholder 1 Td. Land g. M., er der ikke erlagt kontant Købesum, hvorimod der er paalagt den en aarlig Arvefæsteafgift til Akademiet af 2 Td. 4 Sk. 2 Fk. af hver af Kornsorterne Rug, Byg og Havre. Ligesom Arealet altid skal holdes sammen med Arvefæsteejendommen Matr. Nr. 1 e og alene anvendes til Brug for Amtets Syge- og Arbejdshus, skulle samtlige Bestemmelser i det under 27de Maj 1862 paa den sidstanførte Ejendom udstedte Arvefæsteskode — derunder ogsaa Bestemmelsen om, at Akademiet, saafremt Arealet maatte blive anvendt til anden Brug end den foran berørte, er berettiget til at fordre det tilbage — ogsaa gælde for Matr. Nr. 3 b.

4.

Overdragelse til Alsted-Fjenneslev Kommune af en Del af et Akademiet tilhørende Jordstykke ved Fjenneslevlille Kirke.

Efter Rekvisition af 14de Marts 1891 fra Alsted-Fjenneslev Sogneraad og i Følge Sorø Amts Kommissorium af 18de s. M. blev en Landvæsenkommission nedsat for i Overensstemmelse med Anordningen om Skoler paa Landet af 29de Juli 1814 § 52 at behandle Spørgsmaalet om Ekspropriation af det Sorø Akademi tilhørende, ved Fjenneslev Kirkes nordlige Side liggende Jordstykke af Areal 7,450 Kv.-Alen, der var ubebygget, og hvis Erhvervelse ovennævnte Sogneraad ansaa for nødvendig til Byggegrund for en paatænkt Skole i Fjenneslev. Ved Mødet, som denne Kommission afholdt den 27de November s. A., blev der da, under Forbehold af Kirke- og Undervisningsministeriets Approbation, indgaaet et Forlig imellem Sogneraadet og Akademiet om Overdragelse til Alsted-Fjenneslev Kommune af et Areal paa 5,250 Kv.-Alen i den nordlige Ende af nævnte Jordstykke, navnlig paa Betingelse af, at ingen Pengekøbesum herfor skulde være at erlægge, men at Kommunen forpligtede sig til aarlig at udrede til Akademiet en Afgift af 1½ Td. Byg, at betale 14 Dage efter Kapitelstakstens Sættelse, og at Akademiet for denne Afgift erholdt 1ste Prioritet i bemeldte Areal med Bygninger, til enhver Tid brandforsikrede til fuld Værdi, samt med Indskrænkninger i Henseende til Bebyggelsen af Hensyn til den nærliggende Kirkebygning.

Dette Forlig approberedes af Ministeriet under 3dje Maj 1892, dog saaledes

at Grænsen for det afstaaede Areal mod Syd ikke maatte forlægges udover den paa det under Forhandlingerne optagne Situationskort dragne røde Linie,

at Kommunen, med mindre Ministeriet efter et igennem Skoledirektionen for Ringsted og Alsted Herreder indsendt Andragende fra Sogneraadet skulde frafalde sin Fordring i saa Henseende, optog i sin Deklaration en Forpligtelse til ikkun ved det afstaaede Jordstykkets østlige Grænselinie at anbringe Gymnastikapparater,

at det aarlige Vederlag af $1\frac{1}{2}$ Td. Byg efter Kapitelstakst blev at udrede fra 1ste Januar 1892, og

at det omhandlede Areal overdroges til Kommunen i den Stand, hvori det ved Tiltrædelsen forefandtes.

Da Jordstykket, til hvilket dette Areal hørte, og af hvilket Akademiet hidtil havde haft en aarlig Lejeindtægt af $1\frac{1}{2}$ Td. Byg, viste sig at være, formentlig ved en Misforstaaelse i sin Tid*), blevet skyldsatsat under Skolelodden Matr. Nr. 1 i Kirkefjenneslev, medens det havde været anset som skyldsatsat under Matr. Nr. 30, der forlængst er indtaget til Kirkegaard, jfr. Indenrigsministeriets Resolution af 14de April 1893, er sidstnævnte Matr.-Nummer med sit Hartkorn nu ført til Afgang i Matrikulen, og Matr. Nr. 1 derefter blevet delt saaledes:

Matr. Nr. 1 med Hartkorn 1 Td. » Skp. 2 Fk. $2\frac{1}{2}$ Alb., uden særlig Gmlskat, er ved Indenrigsministeriets Resolution af 2den Septbr. 1893 udstykket i

Matr. Nr. 1 a med..... 1 — » — 2 — » — , ligeledes, (herunder det Kommunen overdragne Areal paa 5,250 □ Alen)

Matr. Nr. 1 b med..... » — » — » — $2\frac{1}{2}$ — , ligeledes. (det Areal af Jordstykket paa 2,200 □ Alen, som Akademiet har forbeholdt sig nærmest Kirkegaarden).

I Henhold til Resolution af 6te August 1894 er Hartkornet for Matr. Nr. 1 a paa Grund af Gadejords Indtagelse forandret til.... 1 — » — 2 — $1\frac{1}{2}$ — , ligeledes, hvorefter det ved Resolution af 15de s. M. er udstykket i

Matr. Nr. 1 a med..... 1 — » — 1 — 1 — , ligeledes,
— - 1 c — » — » — 1 — $\frac{1}{2}$ — , ligeledes,
og i Henhold til Land-

*) Jordstykket har i tidligere Tid været benyttet til en af Læreren i Fjenneslev bestyret Planteskole.

brugsministeriets Resolution af 22de Juli 1896 er Matr. Nr. 1 a atter udstykket i

Matr. Nr. 1 a, der forbliver ved Skolelærerembedet

med..... » Td. 7 Skp. 3 Fk. $1\frac{1}{4}$ Alb., uden særlig Gmlskat, og Matr. Nr. 1 d, der er det til Kommunen overdragne Areal paa 5,250

□ Alen, med..... » — » — 1 — $2\frac{3}{4}$ — , ligeledes.

Med Hensyn til disse Udstykninger bemærkes, at vedkommende Ejere ere forpligtede til at overtage det Gammelskatsbeløb, som ved en eventuel Ordning af Gammelskatsforholdet maatte findes at paahvile Jorderne.

Ved det en Udskrift af Landvæsenskommissions-Protokollen under 4de Oktober 1895 tilførte Skøde, med Sogneraadets Tiltrædelsespaategning af 13de November s. A., er det under Matr. Nr. 1 d, med Hartkorn » Td. » Skp. 1 Fk. $2\frac{3}{4}$ Alb. uden særlig Gammelskat, skyldsatte Jordstykke paa 5,250 □ Alen overdraget til Alsted-Fjenneslev Kommune, og Akademiet ejer herefter af Matr. Nr. 1 i Alsted nu ikkun Parcelen Matr. Nr. 1 b, der er ubebygget og foreløbig ubenyttet. Overdragelsesdokumentet, der tillige indeholder en Erkendelse fra Kommunens Side af, at det omhandlede Jordstykke i sin Helhed har været og den Akademiet forbeholdte Del af samme fremdeles er Akademiets Ejendom, er ligesom Sogneraadets Deklaration tinglæst den 24de December 1896.

5.

Overdragelse til Alsted-Fjenneslev Kommune af Matr. 35 i Alsted.

Denne Ejendom, der ifølge Kirke- og Undervisningsministeriets Resolution af 2den Oktober 1857 skulde foranlediges overdraget til Alsted Skolevæsen, saasomt Vakance i nævnte Embede indtraf, og som stod skyldsatt for Hartkorn » Td. 2 Skp. 2 Fk. $2\frac{3}{4}$ Alb. med Gammelskat 4 Kr. 08 Øre, samt af hvilken Læreren ved Alsted Skole aarlig har udredet til Akademiet en Pengeafgift af 8 Kr., foruden en Rekognition ved Embedstiltrædelse af 2 Kr., er ved Overdragelsesdokument af 2den April 1894, med Sogneraadets Tiltrædelsespaategning af 9de Maj s. A., tinglæst 28de Juni næstefter, overdraget til Alsted-Fjenneslev Kommune uden Vederlag, men dog saaledes, at Nyttens og Brugen af denne Jordlod vedblivende forbeholdes Skolelæreren i Alsted Skoledistrikt, og at samtlige Amtstueskatter af Lodden til April Termin 1894 og derefter udredes af Kommunen, til hvilken derimod den til enhver Tid i Alsted Skolelærerembede ansatte Lærer har, fra 1ste Januar 1894 at regne, at erlægge en aarlig Afgift af 8 Kroner.

Om senere Afhændelser se nedenfor S. 114—120.

I Henhold til Kirke- og Undervisningsministeriets Resolution af 18de September 1891 og Indenrigsministeriets Resolution af 6te Maj 1892 er paa

Grund af Inddragelse af et Areal af den under Sorø Købstads Markjorder hørende Fiskersti under Akademiets Økonomi- og Frugthave, Matr. Nr. 113 af Sorø Købstads Grunde, Hartkornet for dette Matr. Nr. forandret fra 4 Skp. » Fk. $\frac{3}{4}$ Alb. til 4 Skp. » Fk. 2 Alb.

Efter en Meddelelse af 8de September 1892 fra Landinspektør Dedenroth indeholder Matr. Nr. 113 et Areal af 2.⁹⁴⁹⁰ □ Alen.

I Henhold til Kirke- og Undervisningsministeriets Resolution af 30te November 1891 er den aarlige Kanon til Akademiet, 2 Kr., af Matr. Nr. 15 a i Kyringe By, Thostrup Sogn (Matr. Nr. 15 b er i Følge Ministeriets Resolution af 8de Januar 1876 frigjort for Afgiftsbehæftelse), hvilken Ejendom stod skyldsats for Hartkorn » Td. 2 Skp. » Fk. » Alb. med Gammelsskat 8 Kr. 45 Øre, bleven afløst fra 1ste Januar 1892 at regne ved Indbetaling den 23de December 1891 af Afgiftens kapitaliserede Værdi, 50 Kroner.

Af de 15 Fæste- og Lejehuse, som til den 1ste April 1879 tilhørte Sorø Akademi, havde dette efter Salget af Matr. Nr. 1 D under Sorø store Ladegaard, det saakaldte Sejehus, jfr. Medd. 1879—88 S. 47, ved Udgangen af Aaret 1896 14 tilbage.

Angaaende disse Huses nuværende Skyldsætnings-, Brandforsikrings- og Afgiftsforhold m. m. fremsættes her en Oversigt, idet der i øvrigt henvises til de i Medd. for 1857—78 S. 149 givne Oplysninger, hvorved dog bemærkes, at Huset Matr. Nr. 6 under Nordruplund Hovedgaard ikke, som i Anmærkningernes 3die Stykke anført, har tilhørt Sønderup Kirke, jfr. Anmærkningerne til efterfølgende Oversigt.

Hvorunder beliggende	Løbe-Nr.	Matrikuls-Nr.	Hartkorn								Gammel- skat		Geo- metrisk Areal	
			i 1879				i 1896				Kr.	Øre	Td. Land	
I. Nordruplund Hovedgaard	1	2	»	6	3	1/2	»	6	3	1/2	13	52	9.12490	
	2	3	»	6	»	2 3/4	»	6	»	2 3/4	11	16	8.8490	
	3	4	1	2	2	2	1	2	3	1	20	43	15.5740	
	4	5	1	3	3	2 1/4	1	3	3	2 1/2	24	91	17.9450	
	5	6	1	»	»	3/4	1	»	»	1/4	14	91	13.790	
	6	7 a	»	4	3	3/4	»	4	3	3/4	8	87	8.11460	
I alt for Husene under Nordruplund Hoved- gaard...	6	»	2	»	6	»	2	1 3/4	93	80	73.6360	
II. Mørup Hovedgaard	7	1 A e	}	»	1	3	1 3/4	»	1	2	2 3/4	1	75	2.9420
		1 D												
		1 B b												
	8	1 A f	}	»	3	1	1 1/4	»	2	2	2 1/4	2	70	3.10730
		1 E												
	9	1 F	»	»	2	3	2 3/4	»	2	3	2 3/4	3	»	4.13170
	10	1 G a	»	»	»	2	»	»	»	»	2	»	18	0.2690
	11	1 H a	»	»	»	1 3/4	»	»	»	»	1 3/4	»	14	0.2400
	12	1 J a	}	»	»	1	1/4	»	»	»	3/4	»	4	0.910
		1 J c												
	13	1 K a	}	»	»	»	2 1/2	»	»	»	1/2	»	4	0.710
		1 K c												
	14	1 L b	»	»	2	1/2	»	»	2	1/2	»	»	54	0.6370
	I alt for Husene under Mørup Hovedgaard.	1	1	2	3/4	1	1	2	3/4	9	55	15.1100
For Husene under Nor- druplund Hovedgaard	6	»	2	»	6	»	2	1 3/4	93	80	73.6360	
Tilsammen...	7	2	»	3/4	7	2	»	2 1/2	103	35	88.7160	

Afgift											Bygningernes		Kgl. Skatter og Brandkontingent i Tiaaret 1885—1894 inkl. gennemsnitlig	
Rug			Byg			Havre			Penge		Fors.-Nr.	Assurance-sum		
Td.	Sk.	Fk.	Td.	Sk.	Fk.	Td.	Sk.	Fk.	Kr.	Øre	Nor-drup Sogn	Kr.	Kr.	Øre
»	»	»	»	»	»	»	»	»	73	75	36	1110	25	62
»	»	»	»	»	»	»	»	»	73	75	35	2154	24	86
»	»	»	»	»	»	»	»	»	130	»	34	2693	40	92
»	»	»	»	»	»	»	»	»	150	»	33	2755	48	30
»	»	»	»	»	»	»	»	»	120	»	38	1717	30	14
»	»	»	»	»	»	»	»	»	70	»	41	1546	19	31
»	»	»	»	»	»	»	»	»	617	50				
											Fjenneslev Sogn			
»	»	»	»	»	»	»	»	»	40	»			6	41
1	3	»	1	3	»	1	3	»	20	»	164	2920	11	96
1	3	»	1	3	»	1	3	»	20	»	162	1560	9	65
»	»	»	»	»	»	»	»	»	12	»	163	515	1	76
»	»	»	»	»	»	»	»	»	12	»	159	595	1	68
»	»	»	»	»	»	»	»	»	16	»	156	640	2	22
»	»	»	»	»	»	»	»	»	12	»	160	740	1	92
»	»	»	»	»	»	»	»	»	32	33	161	670	2	60
2	6	»	2	6	»	2	6	»	164	33				
»	»	»	»	»	»	»	»	»	617	50				
2	6	»	2	6	»	2	6	»	781	83				

Anmærkninger.

I.

Husene under Nordruplund Hovedgaard.

Husene Matr. Nr. 2, 3, 4 og 5 tilhøre Akademiet som Ejer af Sønderup Kirke. Deres samlede Hartkorn udgjorde før Matrikuleringen i Aarene 1840—44 5 Tdr. 1 Skp. » Fdk. » Alb., og deres Bygninger ere efter det af det kgl. Rentekammer i Aaret 1796 approberede Magelæg opførte paa de Jorder, der af Nordruplunds nordre Hovmark, Tyvekrogen kaldet, udlagdes i Stedet for den Sønderup Kirke tilhørende og i Aaret 1782 nedlagte Gaard i Aarsløv, Gaarden Nr. 9, der stod skyldsats for samme Hartkorn som ovenfor nævnt, og hvis Jorder senere ved Udskiftningen af Sønderup og Nordrup Byer bleve fordelte paa Nordrup og Skaftelev Lødder.

Huset Matr. Nr. 2

er i Henhold til Kirke- og Undervisningsministeriets Resolutioner af 12te September 1893 og 7de Juli 1894 efter Lejerens, gl. Hans Andersens Død bortlejet ved Kontrakt af 4de og 5te Marts 1895 til Sønnen Jens Hansen, som siden 1886 har haft det i Brug. Da den egentlige Husbygning, opført af Bindingsværk med Straatag, af den nye Lejer er istandsat saaledes, at den har kunnet overleveres ham i forsvarlig Stand til fremtidig almindelig Vedligeholdelse, har Akademiet som Tilskud til Dækning af de af ham hertil afholdte Udgifter tillagt ham et Beløb af 294 Kr., der er ydet ham saaledes, at der deri først er afkortet Akademiets Tilgodehavende for udlagte Skatter m. m. af Stedet for Aarene 1886—92, begge Aar inkl., ialt 167 Kr. 84 Øre, medens Resten 126 Kr. 16 Øre er udbetalt ham kontant, hvorefter han intet Krav har paa Akademiet for den af ham foretagne Reparation. En anden Bygning paa Husets Lod, fraliggende dettes egen Bygning, er under Fors. Nr. 56, Nordrup Sogn, assureret for 224 Kr. og tilhører Lejeren. Denne Bygning er Lejeren eller hans Bo pligtig til paa Anfordring at bortskaffe.

Huset Matr. Nr. 3

er i Henhold til Ministeriets Resolution af 3die Februar 1883 bortlejet ved Kontrakt af 18de Oktober s. A. til Husmand Christian Larsen af Tersløse, fra 1ste November 1882 at regne. Efter en Stedet i 1877 overgaaet Ildsvaade opførtes nye Bygninger dels af Grundmur, dels af Bindingsværk med Straatag.

Huset Matr. Nr. 4,

hvis Bygninger ere Bindingsværk med Straatag, er i Henhold til Ministeriets Resolution af 4de Januar 1878, ved hvilken der meddeltes den daværende Fæster Jens Hansen Tilladelse til at afstaa sin Fæsterot til Ejendommen, efter Fæsterens Død, der indtraf i den paafølgende April Maaned, overdraget i Leje, fra 1ste Maj s. A. at regne, til den Afdødes Svingerson

Christian Hansen ved Kontrakt af 13de s. M. Lejeren er pligtig til, foruden at deltage i de aarlige Udgifter til Tude Aas Vedligeholdelse, hvilke Udgifter imidlertid i Tiaaret 1885—1894 inkl. ikkun have udgjort for denne Ejendoms Vedkommende 30 Øre aarlig, tillige at udrede de Bidrag, som af Stedet endnu maatte blive opkrævede til den i Landvæsenkommissionens Kendelse af 14de Marts 1871 omhandlede Regulering og Uddybning af nævnte Aa. Forandringen i Skyldsætningen er sket i Henhold til Indenrigsministeriets Resolution af 23de December 1882.

Huset Matr. Nr. 5,

der ved Fæstebrev af 27de Januar 1865 var overdraget til Christoffer Christensen, er, efter at Skyldsætningen er bleven forandret ved Indenrigsministeriets Resolution af 23de December 1882, og efter at Fæsteren er afgaaet ved Døden i Aaret 1892, bortlejet i Henhold til Ministeriets Resolution af 9de Januar 1896 til den Afdødes Søn Niels Christoffersen (der siden 1892 har haft Ejendommen i Brug), saaledes at Lejemaalet bliver at regne fra d. 1ste Maj 1893. Da Bygningerne, Bindingsværk med Straatag, af Sidstnævnte ere blevne forbedrede og forøgede, har Akademiet som Tilskud til Bestridelse af de af ham dertil afholdte Udgifter tilstaaet ham et Beløb af 342 Kr. 50 Øre, saaledes at han efter Udbetalingen heraf intet Krav har paa Akademiet for disse Reparationsarbejder; desuden har Akademiet tilsagt ham en Godtgørelse af indtil Halvdelen af de Udgifter, der vilde medgaa til Opførelse af en Sidebygning i Nord, som det blev ham paalagt at opføre i Løbet af Sommeren 1896, dog ikke udover 136 Kr. 50 Øre, efter hvilken Godtgørelses Udbetaling den paagældende Bygning bliver Akademiets Ejendom, jfr. herom nedenfor S. 120. — Forrentningen af det Bidrag, som Akademiet har udlagt i sin Tid til Tude Aas Regulering, er bortfalden fra 11te Juni 1893 at regne, hvorimod Lejeren fremdeles udreder de aarlige Bidrag til Aaens Vedligeholdelse, der i Tiaaret 1885—94 inkl. have udgjort gennemsnitlig 2 Kr. 52 Øre aarlig.

Huset Matr. Nr. 6, der før Matrikuleringen i 1840—44 stod skyldsæt som Nr. 7 under Nordrup By med Hartkorn 1 Td. » Sk. 2 Fk. $2^{25}/_{32}$ Alb., og som er en af de 7 Jordlodder, der har hørt til den for Bøndernes Græsningsret i Nordruplund Skov i sin Tid nedlagte Gaard, Gaarden Nr. 10 i Nordrup*), blev ved nævnte Matrikulering inddraget under Nordruplund Hovedgaard som Matr. Nr. 6 med Hartkorn 1 Td. » Sk. » Fk. $3/4$ Alb. og Gammelskat 7 Rdl. 44 β. Dette Hartkorn er senere i Henhold til Indenrigsministeriets Resolution af 23de December 1882 forandret saaledes, at Ejendommen nu staar skyldsæt for 1 Td. » Sk. » Fk. $1/4$ Alb. og Gammelskat 14 Kr. 91 Øre. Ved Kontrakt af 21de og 31te August 1875 bortlejedes Huset, hvis Bygninger ere af Bindingsværk med Straatag, til Jørgen Jørgensen, som paa Grund af Bygningsforbedringer fritoges for Forrentningen af det Beløb af 109 Kr. 08 Øre, som Akademiet indtil Udgangen af Aaret 1874 forskudsvis havde

*) Naar det saavel i en ældre Jordebog som i Jordebogen af 1841 for Nordruplund Gods hedder, at Gaarden Nr. 10 i Nordrup er en „nedlagt Gaard for Bøndernes Græsningsret i Nordruplunds Skov“, maa der formentlig herved menes, at nævnte Gaard er nedlagt og udstykket til Bondebrug som en Erstatning for Ophævelsen af en Bønderne i Nordrup i ældre Tid tilkommende Græsningsret i foranførte Skov.

udredet til Tude Aas Regulering. Derimod deltager han i Udredelsen af de aarlige Bidrag til Vedligeholdelsen af bemeldte Aa. Disse Udgifter have i Tiaaret 1885—1894 inkl. udgjort gennemsnitlig 2 Kr. 64 Øre aarlig.

Huset Matr. Nr. 7 a, det saakaldte Beilevadshus, er en Parcel af Huset Matr. Nr. 7, der før Matrikuleringen i 1840—44 stod skyldsatsom Nr. 5 under Nordrup By for Ager- og Engs Hartkorn 1 Td. 1 Sk. 3 Fk. $\frac{3}{4}$ Alb. og Skovskyldshartkorn $\frac{1}{4}$ Alb., og som med Bygninger har ligesom foran nævnte Matr. Nr. 6 udgjort en Del af den nedlagte Gaard Nr. 10 i Nordrup. Dette Hus Nr. 5 blev efter at det i Henhold til den kgl. Universitetsdirektions Resolution af 27de Januar 1835 var underlagt Akademiets Forstvæsen, og efter at Lejeren af Huset var ansat som Ledvogter under Akademiet, ved fornævnte Matrikulering inddraget under Nordruplund Hovedgaard som Matr. Nr. 7

med Hartkorn 1 Td. 1 Sk. » Fd. $\frac{1}{2}$ Alb., Gl. sk. 8 *Rdt.* 37 β ,

Ved Indenrigsministeriets Resolution af 8de April 1862 blev Matr. Nr. 7 efter en imellem dette Matr. Nr. og Matr. Nr. 1 A af Nordruplund Hovedgaard foretagen Grænseforandring, hvorved der fra sidstnævntes Hartkorn og Gl. skat overgik til førstnævntes henholdsvis $1\frac{1}{2}$ Album og 6 β , udstykket i:

Matr. Nr. 7 a med Hartkorn » Td. 7 Sk. 1 Fk. $\frac{1}{4}$ Alb., Gl. sk. 6 *Rdt.* 68 β ,
 » » 7 b » — » - 1 - 3 - $1\frac{3}{4}$ - — 1 - 71 -.

Medens Matr. Nr. 7 b er forblevet under Akademiets Forstvæsen og for Tiden afgiver Bolig og Tjenestelod for Ledvogteren ved Nordruplund Skov, blev Matr. Nr. 7 a i Henhold til Ministeriets Resolution af 22de December 1864 atter henlagt under Akademiets Godsvæsens Bestyrelse, og efter at et Areal af Husets Tilliggende var overladt, i Henhold til samme Resolution, til Brug for Forpagteren af Nordruplund Hovedgaard for senere ved ny Bortforpagtning at inddrages under samme, jfr. Medd. 1857—1878 S. 147—148, blev det ved Indenrigs-

ministeriets Resolution af 27de

Juni 1865 udstykket i:

Matr. Nr. 7 a med Hartkorn » Td. 4 Sk. 3 Fk. $\frac{3}{4}$ Alb., Glsk. 4 *Raf* 42 β ,
 » » 7 c » — » - 2 - 1 - 2 $\frac{1}{2}$ - , — 2 - 26 β .

Ved Brev af 17de August 1865 bortfæstedes derefter Matr. Nr. 7 a til den tidligere Besidderinde af det saakaldte Missebjerghus, Huset Matr. Nr. 10 under Nordruplund Hovedgaard, Johan Andreassens Enke, som imidlertid i Aaret 1877 afstod sin Fæsteret til Gunst for Svigersønnen Niels Nielsen, til hvem Fæstebrev derefter udstedtes under 25de April s. A. Ved denne Fæsters Tiltrædelse indbetaltes der i Akademiet Kasse en Indfæstning af 250 Kr., og han forpligtedes til, fra 1ste Januar 1877 at regne, at udrede alle de Bidrag, som endnu maatte blive opkrævede til den i Landvæsenkommissionens Kendelse af 14de Marts 1871 omhandlede Regulering og Uddybning af Tude Aa, medens Forrentningen af de hertil af Akademiets Kasse hidtil erlagte Beløb samtidig bortfaldt. Endvidere blev han pligtig til at deltage i Udgifterne til Aaens almindelige Vedligeholdelse, hvilke Udgifter for Tiaaret 1885—1894 inkl. have udgjort gennemsnitlig 4 Kr. 02 Øre aarlig, ligesom der ogsaa paahviler ham som Fæster at præstere een Klapjagtsdag aarlig. For Afgiften til Akademiet af Huset, hvis Bygninger ere af Bindingsværk med Straatag, er betinget Udpantningsret.

II.

Husene under Mørup Hovedgaard.

Huset Matr. Nr. 1 A e 1 D 1 B b, hvis Bygning, der var opført i Forbindelse med Bygningen paa Huset Matr. Nr. 1 A f 1 E, nu er nedreven og udgaaet af Assurancen, er i Henhold til Kirke- og Undervisningsministeriets Resolutioner af 19de September 1891 og 6te April 1893 bortlejet ved Kontrakt af 30te April 1894 til Niels Nielsen, der med Ministeriets Samtykke har Bolig, Stald m. m. hos Fæstersken af Huset med Jordlod Matr. Nr. 1 F, og som fra dette Sted driver, saalænge begge Brugsforhold samtidig staa ved Magt, saavel de til dette Hus hørende Jordlodder som Lodden til Matr. Nr. 1 A e 1 D 1 B b. Lejeren er pligtig til, naar det af Akademiet maatte forlanges, at afstaa af det lejede, uden Afgang i Lejeafgiften eller anden Godtgørelse, saa stort et Areal, som af Akademiet findes passende til Byggeplads og Have for et Hus med Udbygninger, hvilket Hus, indtil anden Bestemmelse træffes, vil være Lejemaalet uvedkommende.

Huset Matr. Nr. 1 A f 1 E, der hidtil har været i Fæste, er nu i Henhold til Ministeriets Resolutioner af 10de Maj 1892 og 6te April 1893 bortlejet ved Kontrakt af 9de August 1894 til Jens Johansen mod samme Afgift som den, hvormed den tidligere Fæster besad Ejendommen, og med Hensyn til hvilken Afgift det i Følge Ministeriets Resolutioner er bestemt, af den for Lejeren bliver at beregne kalendersaarlig. Bygningen paa denne Lod, der saaledes som ovenfor bemærket var forenet med Bygningen paa Lodden Matr. Nr. 1 A e 1 D 1 B b, er nedreven og opført andet Steds paa Lodden med grundmuret Beboelseslejlighed og Bindingsværks Stald, alt med Straatag.

Huset Matr. Nr. 1 F blev ved Brev af 12te Marts 1864 overdraget i Fæste til Niels Olsen, der i Indfæstning indbetalte i Akademiets Kasse et

Beløb af 50 Rdl. Efter Niels Olsens Død har Enken Ane Olsen fortsat Fæstet, dog nu saaledes, at Svigersønnen fornævnte Niels Nielsen driver Jordlodden for hende og har Ophold paa Stedet. Til den tidligere Bygning paa Lodden, Bindingsværk med Straatag, er føjet 3 Fag, ligeledes Bindingsværk, der afgiver Beboelseslejlighed, medens det tidligere Stuehus med Lo og Lade, bestaaende af 9 Fag, benyttes som Stald og Lade.

Husene Matr. Nr. 1 Ga og 1 Ha benævnes under et som »Langehuset«. Til disse Huse, hvis Bygninger ere sammenopførte af Bindingsværk med Straatag, men indgaaede i Assurancen under hvert sit Forsikringsnummer, hører ingen Jordlodder. De ere ved Kontrakter af 10de Maj 1878 og 12te Oktober 1871 bortlejede henholdsvis til Hans Edvardsen og til Claus Schnack.

Huset Matr. Nr. 1 Ia 1 Ic, det saakaldte »Bødkerhus«, er uden Jordlod. Dets Bygning er opført af Bindingsværk med Straatag. Efter tidligere at have været bortlejet til Jens Hansen og efter dennes Død i Aaret 1892 til Enken, er det nu efter Sidstnævntes Død i 1893 overdraget indtil videre i Henhold til Ministeriets Resolution af 14de Oktober 1893 uden særlig Kontrakt til Forpagteren af Mørup Hovedgaard mod samme Afgift som hidtil, fra 1ste Maj s. A. at regne.

Huset Matr. Nr. 1 Ka 1 Kc, kaldet »Brohuset«, der ligeledes er uden Jordlod og har Bygning af Bindingsværk med Straatag, er ved Kontrakt af 30te April 1894 i Henhold til Ministeriets Besolution af 12te Februar s. A. overdraget i Leje til Niels Jørgensen.

Huset Matr. Nr. 1 Lb er det saakaldte »Skov-« eller »Alléhus«, der ogsaa er uden Jordlod og har Bygning af Bindingsværk med Straatag. Huset, som tidligere har været i Fæste, blev efter Forhandling mellem Ministeriet og Overinspektøren for Sorø Akademis Skove efter den sidste Fæsterskes, Anders Jensens Enkes Død i 1894 bortlejet til Forpagteren af Mørup Hovedgaard. I Henhold til Ministeriets Resolution af 21de Maj 1895 er Overdragelsen sket uden særlig Kontrakt. Afgiften blev ved dette Lejemaal forøget med 15 Kr. aarlig. Huset, der ved Universitetsdirektionens Resolution af 25de April 1840 var bestemt til ved indtrædende Fæsteledighed at skulle afgives til Skovvæsenet til Anvendelse som Ledvogtersted, vil formentlig, saasart saadant skulde vise sig nødvendigt, gaa over fra Godsvæsenets til Skovvæsenets Bestyrelse.

Af Husene under Mørup Hovedgaard deltager ikkun Huset Matr. Nr. 1 Ka 1 Kc i de aarlige Udgifter til den almindelige Vedligeholdelse af Frøsmoseaaen, men disse Udgifter have for denne Ejendoms Vedkommende hidtil været ganske ubetydelige.

Med Hensyn til alle Husene under Nordruplund og Mørup Hovedgaarde bemærkes det, at efterhaanden som disse Huse i de senere Aar ere blevne ledige, ere Lejerne i Henseende til Opfyldelsen af deres aarlige Vedligeholdelsespligt blevne underkastede aarligt Bygningssyn af Akademiets Bygningsvæsen, ligesom Jagtretten er forbeholdt Akademiet. Brugerne af Husene udrede de af disse gaaende Skatter, Tiender, Afgifter og Byrder, de kgl. Skatter og Brandkontingentet saaledes, at disse Afgifter indbetales til Amtstuen fra Akademiet, hvorefter de refunderes dette af Brugerne og derved komme til at passere Akademiets Kontributionskasse.

Nordruplund Hovedgaard.

1.

Den bortforpagtede Del af Gaarden.

Ved Resolution af 28de Juni 1884 bifaldt Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, at Enkefrue G. Jochimsens Forpagtningsforhold til Akademiet i Henhold til den med hendes afdøde Mand under 7de Marts 1877 oprettede Forpagtningskontrakt ophævedes paa hendes Begæring fra d. 1ste Maj 1884, og at Hovedgaarden med tilhørende Kvægbesætning m. v. overdroges til hendes Svigersøn, fhv. Forpagter P. Graae for et Tidsrum af 13 Aar, dog saaledes at Forpagtningstidens Udløb fastsattes til d. 1ste April 1897, mod en aarlig Afgift til Akademiet af 200 Td. af hver af Kornsorterne Rug, Byg og Havre samt i Penge 8,500 Kr., Kornafgiften at udrede i Penge efter hvert Aars Kapitelstakst. Det paalagdes den nye Forpagter fremdeles ligesom den tidligere Forpagter at svare alle Skatter, Afgifter og Byrder af Gaarden saavel som Brandkontingentet af alle Gaardens Bygninger samt i det væsentlige at indgaa paa de samme Vilkaar som i den med Fru Jochimsen hidtil gældende Forpagtningskontrakt, dog saaledes at ligesom den nye Forpagter forpligtede sig til at være underkastet Akademiets Redaktion af fornævnte Forpagtningskontrakt, saaledes indgik han paa foruden at svare den Gaarden paahvilende Præste- og Kongetiende samt Degnerrettigheden tillige fra Forpagtningens Tiltrædelse at overtage Udredelsen af Kirketiendeafgiften til Akademiet, det Gaarden ligeledes paahvilende Bidrag til Anskaffelse af Brændsel til Nordrup Skole samt en aarlig Jagtafgift til Akademiets Skovkasse, dog ikke udover 150 Kr. Sidstnævnte Afgift, hvis virkelige Størrelse Ministeriet forbeholdt sig senere at bestemme, blev ved dettes Resolution af 26de Juli s. A. fastsat til 50 Kr. aarlig. Derimod tillodes det Forpagter Graae at nedbringe den Akademiet tilhørende Kvægbesætning paa Gaarden fra 173 til 150 Stk. Køer derved, at 23 Stk. ekstraordinært udskødes og overlodes ham til fri Disposition imod en nærmere fastsat Vederlagssum, der efter et i den Anledning senere tilvejebragt Skøn ved Ministeriets Resolution af 12te Marts 1895 blev sat til 3,000 Kr., at erlægge i 4 paa hinanden følgende halvaarlige Terminer med 750 Kr. hver Gang, første Gang i Juni Termin 1895.

Som i Medd. 1879—88 S. 50—51 anført gav Ministeriet under Hensyn til de daarlige Konjunkturer for Landmændene Tilladelse til, at 3000 Kr. af Forpagter Graaes Forpagtningsafgifter for hvert af Finansaarene 1886—87, 1887—1888 og 1888—89 maatte henstaa uopkrævede i Forventning om, at Lovgivningsmagten vilde eftergive ham de paagældende Beløb, og den samme Tilladelse gaves ogsaa for de to følgende Finansaar. Den derved fremkomne Afgiftsrestance paa ialt 15,000 Kr. eftergaves derefter ved Lov om Tillægsbevilling for Finansaaret 1890—91. Ogsaa for Finansaarene 1891—92 og 1893—94 fik han eftergivet 3,000 Kr. af hvert Aars Forpagtningsafgift, medens han for Finansaaret 1894—95 fik eftergivet 6,000 Kr. (foruden en Afgiftsrestance 5,874 Kr. for 1893—94) og for Finansaaret 1895—96 atter 3,000 Kr.

Graaes Forpagtningsforhold til Akademiet blev imidlertid løst inden Forpagtingens Udløb i 1897, idet Ministeriet under 21de Oktober 1895 paa hans derom indgivne Andragende tillod ham at fratræde Forpagtingen til den 1ste April 1896, hvorefter Akademiet selv indtil videre har overtaget Gaarden og ledet Driften ved en Bestyrer, jfr. nærmere nedenfor S. 120.

Angaaende Gaardens Skyldsætningsforhold bemærkes:

Ager og Engs Hartkorn for den bortforpagtede Del udgjorde 1ste April 1896..... 66 Td. 2 Skp. 2 Fk. $1\frac{3}{4}$ Alb. og Gammelskatten 501 Kr. 11 Øre.

Denne Skyldsætning fremkommer saaledes:

Efter Udskriften af den nye Matrikul for Nordruplund Hovedgaard udgjorde Hartkornet og Gammelskatten for følgende Matrikuls Numre, nemlig:

Matr. Nr.	Art	Hartkorn	Gammelskat
1 A	(Hovedgaards- Forpagtning)	69 Td. 3 Skp. » Fk. $\frac{3}{4}$ Alb.,	211 Rdl 86 β (herunder Gammelskatten for 1B, 1C, 1D og 1F)
— - 1 B	(—)	» — 3 — 1 — $1\frac{1}{2}$ —	
— - 1 C	(—)	» — 1 — 3 — » —	
— - 7	(Fæste)	1 — 1 — » — $\frac{1}{2}$ — ,	8 Rdl 37 β
— - 10	(—)	» — 3 — 3 — $1\frac{3}{4}$ — ,	1 — 68 -

i alt 71 Td. 5 Skp. » Fk. $1\frac{1}{2}$ Alb., 221 Rdl 95 β.

Efter at imidlertid Gammelskatten for Matr. Nr. 1 A i Henhold til Bestemmelserne i Lov af 20de Juni 1850 — om Hartkornsegalisationen — § 2 var bleven forhøjet fra 211 Rdl 86 β til 289 Rdl 57 β, blev ved Indenrigsministeriets Resolution af 8de April 1862 Skyldsætningen for fornævnte Matr. Numre forandret i Anledning af en Grænseforandring mellem Matr. Nr. 1 A og Matr. Nr. 7 til

Matr. Nr.	Art	Hartkorn	Gammelskat
1 A	(Hovedgaards- Forpagtning)	69 Td. 2 Skp. 3 Fk. $2\frac{1}{4}$ Alb.,	289 Rdl 51 β (herunder Gammelskatten for 1B, 1C, 1D og 1F)
— - 1 B	(—)	» — 3 — 1 — $1\frac{1}{2}$ —	
— - 1 C	(—)	» — 1 — 3 — » —	
— - 7	(Fæste)	1 — 1 — » — 2 — ,	8 Rdl 43 β
— - 10	(—)	» — 3 — 3 — $1\frac{3}{4}$ — ,	1 — 68 -

i alt 71 Td. 5 Skp. » Fk. $1\frac{1}{2}$ Alb., 299 Rdl 66 β

og i Henhold til samme Resolution

Matr. Nr. 7 udstykket i:

	Art	Hartkorn	Gammelskat
— - 7 a	(Fæste).....	» Td. 7 Skp. 1 Fk. $\frac{1}{4}$ Alb.,	6 Rdl 68 β
og — - 7 b	(inddraget under Akademiets Forstvæsen) ..	» — 1 — 3 — $1\frac{3}{4}$ — ,	1 — 71 -
		i alt 1 Td. 1 Skp. » Fk. 2 Alb.,	8 Rdl 43 β.

Da Matr. Nr. 7 a derefter i Henhold til Kirke- og Undervisningsministeriets Resolution af 22. Decbr. 1864 og Indenrigsministeriets Resolution af 27de Juni 1865 var udstykket i:

	Hartkorn	Gammelskat
Matr. Nr. 7 a (Fæste)..... » Td. 4 Skp. 3 Fk. $\frac{3}{4}$ Alb., 4 <i>Rdl</i> 42 β		
og — - 7 c (inddraget under Forpagtningen) » — 2 — 1 — $2\frac{1}{2}$ — , 2 — 26 -		
i alt » Td. 7 Skp. 1 Fk. $\frac{1}{4}$ Alb., 6 <i>Rdl</i> 68 β		

og Matr. Nr. 10 tilligemed som anført Matr. Nr. 7 c var draget ind under Hovedgaardsforpagtningen, stod den bortforpagtede Del skyldsæt saaledes:

	Hartkorn	Gammelskat
Matr. Nr. 1 A..... 69 Td. 2 Skp. 3 Fk. $2\frac{1}{4}$ Alb.,		579 Kr. 06 Øre (herunder Gl.-skatten for 1 B, 1 C, 1 D og 1 F)
— - 1 B..... » — 3 — 1 — $1\frac{1}{2}$ —		
— - 1 C..... » — 1 — 3 — » —		
— - 7 c..... » — 2 — 1 — $2\frac{1}{2}$ —		4 Kr. 54 Øre
— - 10..... » — 3 — 3 — $1\frac{3}{4}$ —		3 — 41 —
i alt 70 Td. 6 Skp. 1 Fk. 2 Alb.,		587 Kr. 01 Øre.

I Anledning af at Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet under 27de Juli 1881 resolverede, at der skulde søges truffet Foranstaltning til, at de Arealer og navnlig »Storskoven«, som ved Matrikuls Arbejdets Udførelse vare blevne skyldsatte under Hovedgaardens Matr. Nr. 1 A, men senere indtagne til Fredskov, kunde blive særligt skyldsatte efter Matrikultaksterne og tilligemed den Gammelskat, som ikke vedkom Hovedgaarden, navnlig for Matr. Nr. 1 D, overførte til Akademiets Forstvæsen, for saa vidt Jordstykkerne nu faktisk henhørte derunder, blev ved en i Henhold til Indenrigsministeriets Resolution af 23de December 1882 foretagen Skyldsætningsforandring for Matr. Nr. 1 A, 1 B, 1 C, 1 D, 1 F, 4, 5 og 6 under Nordruplund Hovedgaard Hartkornet for

Matr. Nr. 1 A.....	69 Td. 2 Skp. 3 Fk. $2\frac{1}{4}$ Alb.	
forandret til.....	69 Td. 2 Skp. 3 Fk. » —,	
medens den samlede Gammelskat skat for Matr. Nr. 1 A, 1 B, 1 C samt de 2de under Forstvæsenet hørende Matr. Nummere 1 D og 1 F..... 579 Kr. 06 Øre forandredes, saaledes at Matr. Nr. 1 A, 1 B, 1 C og 1 D erholdt..... 533 Kr. 03 Øre og Matr. Nr. 1 F i Stedet for Afgangen 46 Kr. 03 Øre et Skovskyldshartkorn af..... 6 Td. 5 Skp. 3 Fk. 2 Alb.		

Ved Indenrigsministeriets Resolution
af 6te Januar 1883 blev atter

Matr. Nr. 1 A som stod for Hartk. 69 Td. 2 Skp. 3 Fk. » Alb.	} Gammel- skat 533 Kr. 03 Ø.
— - 1 B..... » — 3 — 1 — 1½ —	
— - 1 C..... » — 1 — 3 — » —	
samt — - 1 D, hvis Hartkorn ved ovennævnte Skyld- sætningsforandring var fra » Td. 6 Skp. 2 Fk. 2¾ Alb. blevet » — 6 — 3 — ¼ —	
i alt 70 Td. 6 Skp. 2 Fk. 1¾ Alb.	

forandret.

Matr. Nr. 1 A erholdt Hartkorn 65 Td. 4 Skp. 1 Fk. ½ Alb.,	493 Kr. 16 Ø.
— - 1 D..... » — 6 — 3 — ¼ — ,	6 — 37 -
og »Storskoven« (matrikuleret under Nr. 1 G)..... 4 — 3 — 2 — 1 — ,	33 — 50 -
i alt 70 Td. 6 Skp. 2 Fk. 1¾ Alb.,	533 Kr. 03 Ø.,

hvorhos Matr. Nr. 1 B og 1 C udgik af Matrikulen.

Herefter udgjør Hartkornet
og Gammelskatten for den hidtil
bortforpagtede Del, nemlig:

	Hartkorn	Gl.-skat
Matr. Nr. 1 A.....	65 Td. 4 Skp. 1 Fk. ½ Alb.,	493 Kr. 16 Ø.
— - 7 c..... » - 2 — 1 — 2½ — ,		4 — 54 -
— - 10..... » - 3 — 3 — 1¾ — ,		3 — 41 -
i alt 66 Td. 2 Skp. 2 Fk. 1¾ Alb.,		501 Kr. 11 Ø.,

jfr. nærmere nedenfor S. 114—120.

Med Hensyn til Arealet bemærkes:

Dette udgjorde for Matr. Nr. 1 A 801.¹¹⁷³⁰ Td. Ld. g. M.,

hvor i er afgaaet

for Storskoven 2108870 □ Alen

- Mosen ved

Skjætholm 172720 —

- Vejen til

Matr. Nr. 7 7620 —

163.⁷²¹⁰ —

igen for Matr. Nr. 1 A 638.⁴⁵²⁰ Td. Ld.

Arealet paa Matr. Nr. 7 c udgør 5.¹²⁴¹⁰ —

do. paa — - 10 — 4.¹¹⁵⁰⁰ —

i alt for den hidtil bortforpagtede Del 649.⁴³⁰ Td. Land
geom. M.,

jfr. nærmere nedenfor S. 115 og 120.

Af dette Areal er 627½ Td. Ld. dyrket Areal og cirka 22 Td. Land
anvendt til Gaardsplads, Veje, Volde etc.

2.

Den bortlejede Del af Gaarden.

Hartkorn og Gammelskat for denne Del, nemlig for Matr. Nr. 2, 3, 4, 5 og 6, udgør, jfr. Oversigten vedrørende Nordruplund-Husene, ialt henholdsvis 5 Tdr. 3 Skp. 3 Fk. 1 Alb. og 84 Kr. 93 Øre.

3.

Den bortfæstede Del af Gaarden.

Hartkorn og Gammelskat for denne Del, nemlig for Matr. Nr. 7 a udgør henholdsvis, jfr. ovennævnte Oversigt, » Td. 4 Skp. 3 Fk. $\frac{3}{4}$ Alb. og 8 Kr. 87 Øre.

4.

Den under Akademiets Forstvæsen indtagne Del af Gaarden.

Efter at Matr. Nr. 1 E (Lystskoven og Dyrehaven)

	med	Skovskyldshartkorn	» Td.	» Skp.	» Fk.	$1\frac{1}{2}$ Alb.
Matr. Nr. 8	med	do.	»	— 6	— 1	— $\frac{1}{2}$ —
og — — 9	med	do.	»	— 6	— »	— » —
			1 Td. 4 Skp. 1 Fk. 2 Alb.			

ved Indenrigsministeriets Resolution af 23de December 1882 vare blevne forandrede, saaledes at

Matr. Nr. 1 E erholdt Skovskyldshartkorn 1 Td. 4 Skp. 1 Fk. 2 Alb., medens Matr. 8 og 9 udgik af Matrikullen, og da endvidere Matr. Nr. 1 D, det saakaldte Skyttehus, hvis Hartkorn, jfr. Bemærkningen ved den bortforpagtede Del af Gaarden, var forandret fra » Td. 6 Skp. 2 Fk. $2\frac{3}{4}$ Alb. til » Tdr. 6 Skp. 3 Fk. $\frac{1}{4}$ Alb. og Gammelskat 6 Kr. 37 Øre, og som af Akademiets Forstvæsen benyttes som Bolig og Tjenestelod for Skovfogden ved Nordruplund Skov, ved Indenrigsministeriets Resolution af 31te Oktober 1883 var udstykket i:

Matr. Nr. 1 D med Hartkorn » Td. 5 Skp. » Fk. 2 Alb., Gl-Skat 4 Kr. 87 Øre og — — 1 H (indtaget til

Skov) med .. »	— 1	— 2	— $1\frac{1}{4}$ — ,	— 1	— 50 —
I alt... »	Td. 6 Skp.	3 Fk.	$\frac{1}{4}$ Alb.,	Gl-Skat 6 Kr.	37 Øre,

er Hartkorn og Gammelskat for denne Del af Gaarden:

Ager- og Engs Hartkorn.

Matr. Nr. 1 D.....	» Td. 5 Skp.	» Fk. 2 Alb.,	Gl-Skat 4 Kr. 87 Øre
— — 1 G.....	4 — 3 — 2 — 1 — ,	— 33 — 50 —	
— — 1 H.....	» — 1 — 2 — $1\frac{1}{4}$ — ,	— 1 — 50 —	
— — 7 b (Tjenestebo-			
lig og Lod for			
Ledvogteren			
ved Nordrup-			
lund Skov)...	» — 1 — 3 — $1\frac{3}{4}$ — ,	— 3 — 47 —	

I alt... 5 Td. 4 Skp. 1 Fk. » Alb., Gl-Skat 43 Kr. 34 Øre

Skovskyldshartkorn.

Matr. Nr. 1 E..... 1 Td. 4 Skp. 1 Fk. 2 Alb.

og — — 1 F..... 6 — 5 — 3 — 2 —

(jfr. for sidstnævnte Matr. Nr.'s Vedkommende

Bemærkningen ved den bortforpagtede Del.)

I alt... 8 Td. 2 Skp. 1 Fk. 1 Alb.

Efter at en paa den under 1ste April 1896 stedfundne Afleveringsforretning ved Nordruplund mellem Kvæstor og den fratrædende Forpagter truffen Overenskomst, hvorved blandt andet de Forpagteren tilhørende Bygninger paa Skætholmen overdroges til Akademiet imod en Vederlagssum af 450 Kr., under 25de næstefter var bleven approberet af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, udgjorde Assurancesummen for Hovedgaardens Bygninger ialt 168,359 Kr., nemlig for

den egentlige Hovedbygning. Fors. Nr. 1 (Nordrup Sogn)	164,422 Kr.
Aahuset.....	— — 32 — — 2,037 —
Missebjerghuset.....	— — 37 — — 700 —
Bygningerne paa Skætholmen	— — 47 — — 1,200 —

Mørup Hovedgaard.

1.

Den bortforpagtede Del af Gaarden.

Ved Resolution af 28de Juni 1884 bifaldt Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, at den med Jens Olsen under 21de Oktober 1862 oprettede, men i Henhold til Afstaaelseskontrakt af 21de Juni 1867 og Ministeriets Resolution af 26de s. M. for F. H. G. Jordy, der i nævnte Aar overtog Forpagtningen, gældende Kontrakt fornyedes for et Tidsrum af 12 Aar fra 1ste April 1885 at regne, dog saaledes at den aarlige Afgift til Akademiet i Penge forhøjedes til 6,000 Kr., medens Kornafgiften 140 Td. af hver af Kornsorterne Rug, Byg og Havre, at udrede i Penge efter hvert Aars Kapitelstakst, blev uforandret. Det paalagdes Forpagteren fremdeles som hidtil at svare alle Skatter, Afgifter og Byrder af Gaarden samt Brandkontingentet af alle Gaardens Bygninger og i det væsentlige at indgaa paa samme Vilkaar som i Forpagtningskontrakten af 1862. Dog afrundedes den aarlige Jagtafgift til Akademiets Forstsvæsen, 25 Kr. 93 Øre, for Fremtiden til 25 Kr., og det ham i Henhold til ovennævnte Kontrakt tilkommende Tørveskær i Bjernede Mose, circa 30 □ Favne aarlig, bortfaldt, imod at der sikredes ham Adgang til under Haanden at købe ligesaa meget Tørveskær i Mosen, saa længe saadant overhovedet kunde blive Genstand for Salg. Beløbet for det herefter til Forpagteren solgte Tørveskær har indtil Aaret 1896 hvert Aar andraget 100 Kr. Med Indtrædelsen af den forøgede Afgift bortfaldt endvidere Forrentningen og Afbetalingen af Dræningslaanet fra 1868—76 samt den hidtil ydede Forrentning af et Laan til Skifertag. Endvidere skulde Forpagteren som tidligere, jfr. Medd. 1857—78 S. 160, under Navn af Refusion, til Sognepræsten for Alsted og Fjenneslev Menigheder udrede 4 Tdr. Byg, at betale efter hvert Aars Kapitelstakst, samt i Penge 4 Kr. aarlig, og til Degnen eller nu Skolelæreren i Fjenneslev $\frac{1}{3}$ Del af disse Beløb i Kornvarer og Penge, alt i Henhold til gammel Vedtægt, og uden at noget formeligt Dokument desangaaende kendes. For en under Mørup Gods inkorporeret Universitetsgaard i Bringstrup svares aarlig til Universitetet i Følge Forening af 21de September 1785, konfirmeret d. 10de Februar 1786, 6 Td. Byg og 2 Td. Havre, at betale efter Kapitelstaksten, samt i Penge 4 Kr., hvilken Afgift udredes af Akademiets Kasse. Hvad

Tienderne angaar, da kunne ifølge Overrettsdom af 3die September 1849, der findes i »Juridisk Ugeskrift« for bemeldte Aar Nr. 48, Mørup Hovedgaards Jorder ikke anses at være tiendefri. Akademiet betaler derfor Skatterne saavel af det kongetiendeydende som af det kirketiendeplygtige Hartkorn, men derimod svares der ingen Kongetiende, og Kirketienden er ej heller særskilt ansat. Skatterne refunderes af Forpagteren, for saa vidt angaar de af ham forpagtede Jorder.

Ager og Engs Hartkorn af denne Del af Gaarden udgør saaledes som dette tilligemed Gammelskatten er bestemt ved Indenrigsministeriets Resolution af 16de Januar 1864 for

Matr. Nr. 1 A a	36 Td.	7 Skp.	» Fk. 1	Alb.,	Gl-Skat 307 Kr. 81 Øre
— — 1 A b	» —	» —	» — $1\frac{1}{4}$	—,	» — 08 —
— — 1 G b	» —	3 —	3 — $\frac{3}{4}$	—,	— under 1 A
— — 1 I b	» —	2 —	2 — 2	—,	— ligeledes
— — 1 K b	» —	3 —	2 — $1\frac{1}{4}$	—,	— ligeledes
— — 1 H b	» —	» —	1 — $1\frac{1}{2}$	—,	— ligeledes
— — 1 G c	» —	» —	2 — $\frac{3}{4}$	—,	— ligeledes

eller i alt... 38 Td. 2 Skp. » Fk. $2\frac{1}{2}$ Alb., Gl-Skat 307 Kr. 89 Øre med et Areal af 440.³⁵⁰⁰ Td. Land g. M.

I Lighed med at der som foran S. 69 nævnt tilstodes Forpagteren af Nordruplund Hovedgaard Henstand med Betalingen af en Del af Forpagtningsafgiften for 3 Finansaar og senere Afslag i Afgiften for disse og flere følgende Finansaar, tilstodes der samtidig Forpagteren af Mørup Hovedgaard lignende Henstand og Afslag for de samme Finansaar, dog saaledes at den indrømmede Begunstigelse for denne Forpagters Vedkommende hvert Finansaar kun angik 2,000 Kr, medens han, da hans Forpagtning efter den gamle Kontrakt fortsattes et Aar længere end den anden Forpagtning, fik den paagældende Begunstigelse et Aar længere, nemlig ogsaa for Finansaaret 1896—97.

Om Forpagtningsforholdet se yderligere S. 120.

2.

Den mod en aarlig Afgift (Kanon) afhændede Del af Gaarden.

Ager- og Engs Hartkorn af denne Del: Matr. Nr. 1 A d 1 B a, 1 A g, 1 C 1 A c er » Td. 7 Skp. » Fk. $1\frac{1}{4}$ Alb., Gl.-Skat 7 Kr. 16 Øre. Afgiften udgør i alt 4 Td. » Sk. 2 Fk. af hver af Kornsorterne Rug, Byg og Havre.

3.

Den bortlejede Del af Gaarden.

Hartkorn og Gammelskat for denne Del, nemlig for Matr. Numrene 1 A e 1 D 1 B b, 1 A f 1 E, 1 G a, 1 H a, 1 I a 1 I c, 1 K a 1 K c samt 1 L b, der ere 7 af de saakaldte Hovmarkshuse, som ved sidste Matrikulering inddrogtes under Hovedgaarden, udgør, jfr. Oversigten vedrørende Møruphusene og Medd. 1857—78 S. 161, ialt henholdsvis » Td. 6 Skp. 2 Fk. 1 Alb. og 6 Kr. 55 Øre.

4.

Den bortfæstede Del af Gaarden.

Hartkorn og Gammelskat for denne Del, nemlig Matr. Nr. 1 F, det 8de af de saakaldte Hovmarkshuse, der ved sidste Matrikulering inddroges under Hovedgaarden, jfr. ovennævnte Oversigt, udgør henholdsvis

» Td. 2 Skp. 3 Fdk. $2\frac{3}{4}$ Alb. og 3 Kr. » Øre.

5.

Den under Akademiets Forstvæsen indtagne Del af Gaarden.

Denne Del er den saakaldte Ræveskov, der har

Ager og Engs Hartkorn

for Matr.: Nr. 1 L c. ... » Td. » Skp. 1 Fk. $2\frac{1}{4}$ Alb., Gl.-skat » Kr. 43 Øre
og — 1 A h. .. » — 2 — 2 — $2\frac{1}{2}$ — — 2 — 72 —

Ialt » Td. 3 Skp. » Fk. $1\frac{3}{4}$ Alb., Gl.-skat 3 Kr. 15 Øre

Skovskyldshartkorn

for Matr. Nr. 1 L a. » Td. 6 Skp. 2 Fk. 2 Alb.,
jfr. forøvrigt Medd. 1857—78 S. 161 og 162.

Hovedgaardens Bygninger paa den bortforpagtede Del ere under Fors. Nr. 1, Fjenneslev Sogn, assurerede for 143,942 Kr.

Sorø store Ladegaard.

(Medd. 1857—1878 S. 150—153).

1.

Den mod en aarlig Kanon til Akademiet bortsolgte Del af Gaarden.

Afgifterne af denne Del ere de samme som de i Medd. 1857—1878 anførte, nemlig af Matr. Nr. 1 A, 1 Q, 1 P 156 Td. af hver af Kornsorterne Rug, Byg og Havre og af Matr. Nr. 1 C, 1 M 20 Td. af hver af de nævnte Kornsorter. Forfaldstiden for disse Afgifters Indbetaling er som l. c. under 1 og 2 anført.

Det tilføjes, at der paahviler Hovedparcellen Matr. Nr. 1 A, 1 Q, 1 P i Kirketiende til Akademiet aarlig 46 Td. 1 Skp. $2\frac{1}{8}$ Fdk. Byg, medens der til Akademiet udredes af Matr. Nr. 1 C og 1 M i aarlig Kirketiende 8 Td. Byg og af Matr. Nr. 1 C i aarlig Præstetiende 3 Td. 2 Skp. $1\frac{2}{3}$ Fk. Byg. Ager og Engs Hartkorn for denne Del af Gaarden udgør ialt 63 Td. 4 Skp. 3 Fk. $\frac{3}{4}$ Alb. med Gl.-skat 807 Kr. 26 Øre,

nemlig af Matr. Nr. 1 A 53 Td. 5 Skp. 2 Fk. $1\frac{1}{4}$ Alb., Gl.-skat 698 Kr. 52 Ø.

—	—	1 Q	1	—	5	—	2	—	$1\frac{1}{4}$	—	,	—	»	—	»	-
—	—	1 P	1	—	3	—	2	—	$1\frac{1}{4}$	—	,	—	18	—	27	-
—	—	1 C	3	—	4	—	1	—	$2\frac{1}{2}$	—	,	—	50	—	14	-
—	—	1 M	3	—	1	—	2	—	$\frac{1}{2}$	—	,	—	40	—	33	-

63 Td. 4 Skp. 3 Fk. $\frac{3}{4}$ Alb., Gl.-skat 807 Kr. 26 Ø.

2.

Den i 1879 bortlejede Del af Gaarden.

Denne Del, nemlig Matr. Nr. 1 D, det saakaldte Sejehus, der staar skyldsats for Hartkorn 3 Fk. $2\frac{3}{4}$ Alb. og Gammelskat 2 Kr. 13 Øre, og som tidligere var bortlejet mod en aarlig Pengeafgift til Akademiet af 24 Kr., er nu solgt, jfr. Medd. 1879—88 S. 47.

3.

Den til Arvefæste bortsolgte Del af Gaarden.

Af denne Del, Matr. Nr. 1 B, med Hartkorn 5 Td. 4 Skp. 1 Fk. » Alb. og Gammelskat 69 Kr. 72 Øre, udredes en aarlig Arvefæsteafgift til Akademiet af 100 Kr., i hvilken Afgift Refusion for Kirke- og Præstetiende samt Degnerettighed er indbefattet.

4.

Den under Akademiets Forstvæsen indtagne Del af Gaarden.

Med Hensyn til Hartkorn og Gammelskat af denne Del bemærkes:

Ejendomme med Ager og Engs Hartkorn:

Medens Matr. Nr. 1 R, der var udstykket fra det tidligere Matr. Nr. 1 P, og som (Medd. 1857—1878, Stykke 6) i sin Tid blev henlagt til Forstembedsmænds Jorder, med Hartkorn 1 Fk. 2 Alb. og Gammelskat 66 Øre, er afhændet ved Aktionsskøde af 22de December 1880, tinglæst 10de Marts 1881, udgør Hartkornet for:

Matr. Nr.	1 G	»	Td.	2 Skp.	3 Fk.	2 Alb.,	Gl.-skat	»	Kr.	»	Øre
—	1 H	»	—	4	—	2 $\frac{1}{2}$ —,	—	»	—	»	—
—	1 K	»	—	»	—	2 $\frac{1}{4}$ —,	—	»	—	»	—
—	1 L	»	—	2	—	2 $\frac{1}{2}$ —,	—	»	—	»	—
—	1 O	»	—	2	—	»	—	3	—	41	—

I alt 1 Td. 4 Skp. 1 Fk. $2\frac{3}{4}$ Alb., Gl.-skat 3 Kr. 41 Øre

hertil (ikke optaget i Medd. 1857—1878).

Matr. Nr. 2 C 1 — 6 — 3 — $2\frac{1}{2}$ —, — » — » —

Tilsammen: 3 Td. 3 Skp. 1 Fk. $2\frac{1}{4}$ Alb., Gl.-skat 3 Kr. 41 Øre

Ejendomme med Skovskyldshartkorn.

Matr. Nr. 1 F staar skyldsats for 27 Td. » Skp. 1 Fk. » Alb.

hertil (ikke optaget i Medd. 1857—1878).

— 2 B med..... 10 — 3 — » — » —

Tilsammen: 37 Td. 3 Skp. 1 Fk. » Alb.

Det bemærkes, at der paahviler Brugerens af Matr. Nr. 1 H i aarlig Kirketiende til Akademiet 2 Skp. $\frac{1}{8}$ Fk. Byg, uden at der dog haves anden Hjemmel for denne Afgift end de tidligere Optrækningslister, hvorpaa Afgiften imidlertid er opført med 2 Skp. $\frac{1}{9}$ Fk. Byg, en aarlig Præstetiende til Akademiet ligeledes af 2 Skp. $\frac{1}{8}$ Fk. Byg samt en aarlig Pengeafgift til Akademiet af 8 Kr. Brugerens af Matr. Nr. 1 O svarer i aarlig Præstetiende til Akademiet 1 Skp. $1\frac{11}{12}$ Fk. Byg. Af Matr. Nr. 1 G, 1 H, 1 K, 1 L og 1 O opkræves de kgl. Skatter af Sorø Akademi for Amtstuen. Matr. Nr. 1 D, 1 E, 1 I, 1 N, 1 R, 2 A, 2 D, 2 E, 2 F og 2 G ere Selvejendomme, af hvilke de 4 sidstnævnte saavel i kirkelig som i verdslig Henseende høre under Braaby Sogn.

Ladegaard.

I Følge Godsjordebogen														Gammel- skat	Areal Geom. Maal	
Stats- hartkorn i 1896				Købstads- hartkorn i 1896				Afgift								
Rug		Byg		Havre		Penge										
Td.	Sk.	Fk.	Alb.	Td.	Sk.	Fk.	Alb.	Td.	Sk.	Fk.	Td.	Sk.	Fk.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Td. Land.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
»	3	2	2 ³ / ₄	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	(50) (Resol. efter 1/4 1896.)	7. 48	2.11920
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	4. 20	2
2	1	3	1 ³ / ₄	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	35. 89	32.13700
»	6	»	1 ¹ / ₂	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	12. 8	7.5720
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
»	6	3	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	372. 8	13. 73	6.10710
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
»	7	2	2	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	484. 11	15. 35	8.960
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	28. 68	»	»
»	3	1	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	99. 64	6. 68	2.7200
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
»	7	»	1 ¹ / ₂	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	277. 86	14. 31	5.7800
»	5	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	232. 96	10. 2	4.9230
»	5	3	2	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	459. 33	11. 88	7.5720
»	6	2	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	338. 29	13. 2	8.6400
»	»	»	2 ¹ / ₄	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	36	0.2340
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
»	2	1	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	(650.)	4. 69	6.13520
1	1	»	1 ³ / ₄	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	647. 32	18. 30	14.5390
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1. 74	1.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
»	6	»	1 ¹ / ₂	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	12. 29	7.1294
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
1	4	2	1 ¹ / ₂	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	509.	24. 95	10.2520
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	22. 22	8.8840
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	25	0.1300
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	33	0.1690
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	6. 38	2.7928
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	61	0.3082
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	0.2608
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	0.1555
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	0.995
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	0.2560
12	4	1	2 ¹ / ₂	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	3449. 27 (50. »)	236. 76	

Matr. Nr.	Hartkorn i 1879				Senere udstykket i Matr. Nr.	I Følge Arvefæstejordebogen												Kr. Ø.										
						Statshartkorn i 1896				Købstadshartkorn i 1896				Afgift														
	Td.	Sk.	Fd.	Alb.		Td.	Sk.	Fk.	Alb.	Td.	Sk.	Fk.	Alb.	Td.	Sk.	Fk.	Td.		Sk.	Fk.	Penge							
Transp..	16	1	2			2	1	2		»	»	3		11	6	2		11	6	2		11	6	2		1. 5		
					127	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	
					128	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	2	
					129	»	»	»	»	»	»	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	»	2
					130	»	»	»	»	»	»	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	»	2
					131	»	»	»	»	»	»	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	»	2
					132	»	»	»	»	»	»	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3
					133	»	»	»	»	»	»	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1
					134	»	»	»	»	»	»	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1
7 b	»	»	»	»	25 a	»	»	»	»	»	»	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1
					b	»	»	»	»	»	»	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	»	2
7 c	»	»	»	»	24	»	»	»	»	»	»	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	»	2
7 d	»	»	»	»			»	»	»	»	»	»	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	»
8	1	1	1	1 $\frac{1}{4}$	8 a	1	»	3	1 $\frac{1}{4}$	»	»	»	»	3	7	1	4	6	3	1	3	1	3	7	1	»	31	
					b	»	»	2	»	»	»	»	»	1	3	2	2	2	1	3	»	1	3	»	1	3	»	2
9	1	»	1	» $\frac{3}{4}$	9	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
					under 9	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
					under 9	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
					—	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
					—	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
					—	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
					62 a	»	»	»	»	»	»	2	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	13. 91	
					b	»	»	»	»	»	»	1	1 $\frac{1}{4}$	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	7. 54	
					c	»	»	»	»	»	»	1	1 $\frac{1}{4}$	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	2. 90	
					d	»	»	»	»	»	»	1	1 $\frac{1}{2}$	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	8. 11	
					e	»	»	»	»	»	»	1	1 $\frac{1}{4}$	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	7. 54	
10 a (forenet med 11 b)	1	»	2	»	10 a	»	7	3	2 $\frac{3}{4}$	»	»	»	»	3	5	1 $\frac{1}{2}$	3	5	1 $\frac{1}{2}$	3	5	1 $\frac{1}{2}$	3	5	1 $\frac{1}{2}$	»	»	
					c	»	»	2	1 $\frac{1}{4}$	»	»	»	»	»	3	2	1 $\frac{1}{2}$	»	3	2	1 $\frac{1}{2}$	»	3	2	1 $\frac{1}{2}$	»	»	
10 b	»	»	2	2 $\frac{3}{4}$	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
11 a	»	2	»	1 $\frac{1}{4}$	11 a	»	1	2	2 $\frac{1}{2}$	»	»	»	»	6	1	3	6	1	3	6	1	3	6	1	3	»	»	
					f	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
					g	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
					h	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
					i	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
					l	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
					m	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
					n	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
					o	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
b (forenet med 10 a)	»	»	1	1 $\frac{1}{2}$	»	»	»	1	1 $\frac{1}{2}$	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
Latr. . .	19	6	3	2 $\frac{1}{4}$		4	6	»	3 $\frac{3}{4}$	5	1	1 $\frac{1}{2}$	22	3	2	23	3	2	22	3	2	2	3	2	2	41. 57		

I Følge Godsfordebogen													Gammel- skat	Areal Geom. Maal
Stats- hartkorn i 1896			Købstads- hartkorn i 1896				Afgift							
Td.	Sk.	Fd.	Td.	Sk.	Fk.	Td.	Sk.	Fk.	Byg	Havre	Penge			
12	4	1	2	3	1	1	1	1	1	1	1	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Td. Land.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	3449. 27	236. 76.	0.2010
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	(50. »)	»	0.2345
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	0.2680
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	0.2979
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	0.2860
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	0.5200
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	0.1950
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	0.1690
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	0.1952
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	0.2518
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	0.3905
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	17. 44	7.3720
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	99	1.
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	311. 66	16. 66	7.5700
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	173.	(under Matr. Nr.9)	0.460
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	10.	(under Matr. Nr.9)	0.2060
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	23. 33	—	0.775
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	9.	—	0.225
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	2. 66	—	0.600
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	7.	—	0.4576
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	0.2500
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	0.1002
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	0.2542
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	0.2335
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	15. 87	14.9080
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1. 4	1.
»	»	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	»	1. 47	1.10610
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	3. 50	3.8090
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	9	0.1000
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	9	0.1370
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	12	0.1670
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	12	0.1680
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	13	0.1740
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	9	0.1220
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	8	0.1180
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	9	0.1280
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	79	0.9560
13	5	2	»	»	»	»	»	»	»	»	»	3985. 92	295. 33	
												(50. »)		

Matr. Nr.	Hartkorn i 1879				Senere udstykket i Matr. Nr.	I Følge Arvefæstejordebogen												Kr.	Ø.							
						Stats-hartkorn i 1896				Købstads-hartkorn i 1896				Afgift												
	Td.	Sk.	Fk.	Alb.		Td.	Sk.	Fk.	Alb.	Td.	Sk.	Fk.	Alb.	Td.	Sk.	Fk.	Td.			Sk.	Fk.					
Transp. .	19	6	3	2 $\frac{1}{4}$		4	6	»	»	5	1	1 $\frac{1}{2}$	22	3	2	23	3	2	22	3	2		41.	57		
c	»	»	1	2 $\frac{1}{4}$		»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
12	»	6	1	1 $\frac{1}{4}$	12 a	»	6	»	1 $\frac{1}{4}$	»	»	»	2	6	1 $\frac{1}{2}$	2	6	1 $\frac{1}{2}$	2	6	1 $\frac{1}{2}$	2	6	1 $\frac{1}{2}$	32	
13 a	»	»	»	»	b	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
b	»	»	»	»		»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
14	1	»	2	1 $\frac{3}{4}$	14 a	1	»	2	1 $\frac{1}{4}$	»	»	»	3	7	3 $\frac{3}{4}$	3	7	3 $\frac{3}{4}$	3	7	3 $\frac{3}{4}$	3	7	3 $\frac{3}{4}$	»	
b	»	»	»	»	b	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
15	»	2	1	1 $\frac{1}{4}$		»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
16	»	»	»	»		»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
17	1	1	2	»		1	1	2	»	»	»	»	4	2	2 $\frac{2}{4}$	4	2	2 $\frac{2}{4}$	4	2	2 $\frac{2}{4}$	4	2	2 $\frac{2}{4}$	33	
18 a	2	1	»	2		2	1	»	2	»	»	»	7	7	3 $\frac{1}{2}$	7	7	3 $\frac{1}{2}$	7	7	3 $\frac{1}{2}$	7	7	3 $\frac{1}{2}$	38	
b	»	5	2	2		»	5	2	2	»	»	»	2	5	2	5	2	5	2	5	2	5	2	5	12	
19	1	»	1	1 $\frac{1}{4}$		1	»	1	1 $\frac{1}{4}$	»	»	»	3	2	»	3	2	»	3	2	»	3	2	»	33	
20	1	4	1	2 $\frac{1}{4}$		1	4	1	2 $\frac{1}{4}$	»	»	»	6	4	1 $\frac{1}{2}$	6	4	1 $\frac{1}{2}$	6	4	1 $\frac{1}{2}$	6	4	1 $\frac{1}{2}$	1. 27	
21 a	»	5	1	1 $\frac{1}{4}$		»	5	1	1 $\frac{1}{4}$	»	»	»	2	1	1 $\frac{1}{4}$	2	1	1 $\frac{1}{4}$	2	1	1 $\frac{1}{4}$	2	1	1 $\frac{1}{4}$	41	
b	»	5	1	2		»	5	1	2	»	»	»	2	1	2 $\frac{1}{4}$	2	1	2 $\frac{1}{4}$	2	1	2 $\frac{1}{4}$	2	1	2 $\frac{1}{4}$	42	
22	1	3	1	2 $\frac{1}{4}$		1	3	1	2 $\frac{1}{4}$	»	»	»	5	»	1	5	»	1	5	»	1	5	»	1	97	
23	»	4	1	1 $\frac{1}{2}$		»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
24 a	1	4	2	1 $\frac{1}{4}$		1	4	2	1 $\frac{1}{4}$	»	»	»	5	5	1 $\frac{1}{2}$	5	5	1 $\frac{1}{2}$	5	5	1 $\frac{1}{2}$	5	5	1 $\frac{1}{2}$	2. 47	
b	»	»	»	1 $\frac{3}{4}$		»	»	»	1 $\frac{3}{4}$	»	»	»	»	2	»	2	»	2	»	2	»	2	»	2	3	
25	»	»	»	1 $\frac{1}{2}$		»	»	»	1 $\frac{1}{2}$	»	»	»	»	»	1 $\frac{1}{2}$	»	»	1 $\frac{1}{2}$	»	»	1 $\frac{1}{2}$	»	»	1 $\frac{1}{2}$	»	
26	»	»	»	3 $\frac{3}{4}$		»	»	»	3 $\frac{3}{4}$	»	»	»	»	1	»	1	»	1	»	1	»	1	»	1	2	
27	Selvejendomsjord med fast aarlig Afgift (Kanon) se nedenfor																	»	»	»						
28	»	»	3	1 $\frac{1}{4}$		»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
29	2	6	3	1 $\frac{1}{4}$		»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
30	»	»	3	1 $\frac{1}{4}$		»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
—	Akademiets Økonomi- og Frugthave (Matr.-Nr. 113 i Sorø Købstad)																	»	»	»						
31 a	»	»	»	»		»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
b	»	»	»	»		»	»	»	»	1	3	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	80.	
32	»	»	»	»		»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
33	»	»	»	»		»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
34 A a	se nedenfor																	»	»	»						
34 A b	»	»	1	1		»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
34 B	»	»	1	1 $\frac{3}{4}$		»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
34 C	»	»	»	1 $\frac{1}{2}$		»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
34 D	under Matr.-Nr. 34 A a																	»	»	»						
35 A	se nedenfor																	»	»	»						
35 B	»	»	3	3 $\frac{3}{4}$	35 B	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
C																		»	»	»						
4 bortfæstede Jordstykker (det tidligere Matr.-Nr. 1 c)																		»	»	»						
I alt. . .	36	7	»	1 $\frac{1}{2}$		17	4	3	»	»	7	»	1 $\frac{1}{2}$	69	»	3 $\frac{1}{6}$	70	»	3 $\frac{1}{6}$	69	»	3 $\frac{1}{6}$	69	»	3 $\frac{1}{6}$	128. 64
Matr. Nr.	27	»	5	12 $\frac{1}{2}$		»	5	12 $\frac{1}{2}$	»	»	»	»	1	»	»	1	»	»	1	»	»	»	»	»	»	»
» 34 A a og 35 A har Skovskyldshartkorn																		»	»	»						

Sorø lille Ladegaard.

Anmærkninger til foranstaaende Oversigt.

Matr. Nr. 1 a. Selvejendom.

- 1 b. Efter en i Henhold til Indenrigsministeriets Resolution af 17. Novbr. 1886 imellem Matr. Nr. 1 b, 1 g, 1 n, 1 o, 1 p og 1 q foregaaet Skyldsætningsforandring er Hartkorn og Gammelskat for Ejendommen forandret fra 1 Td. 1 Skp. 1 Fk. » $\frac{1}{2}$ Alb. og 18 Kr. 64 Øre til 1 Td. » Sk. 2 Fk. 1 Alb. og 17 Kr. 24 Øre, hvorefter den ved samme Ministeriums Resolution af 4. Marts 1892 er udstykket i: Matr. Nr. 1 b med Hartkorn » Td. 3 Sk. 2 Fk. $2\frac{3}{4}$ Alb. og Gl.-skat 7 Kr. 48 Øre og Matr. Nr. 1 v solgt til Sorø Kommune med » Td. 4 Sk. 3 Fk. $1\frac{1}{4}$ Alb. og Gl.-skat 9 Kr. 76 Øre.

I Aarene 1892 og 1893 har den tilbageblevne Del af Matr. Nr. 1 b, der indtil 1ste Januar 1892 i sin Helhed var bortforpagtet til Vognmand Hans Clausen i Sorø, været udlejet paa 1 Aar ad Gangen uden særlig Kontrakt til Gæstgiver Chr. Nielsen samme Steds mod en Afgift for hvert Aar af 85 Kr. 54 Øre og i Aaret 1894 til samme Mand mod en Leje af 20 Kr. Efter at den i Aaret 1895 var bleven brakket og rensat for Akademiets Regning, blev den i Følge Kvæstors Skrivelse af 16 Maj 1896 udlejet for sidstnævnte Aar under Ministeriets forventede Approbation til Dyrlæge Nielsen i Sorø mod en Afgift af 50 Kr. foruden Statter m. m. Om denne Ejendom se nedenfor S. 120.

- 1 c. omfatter 4 Jordstykker, der i Følge kgl. Resolution af 5. Novbr. 1866 ere indlemmede i Sorø Købstad, og hvis Skyldsætning er udgaaet af Matrikelen i Henhold til Indenrigsministeriets Resolution af 13. August 1870. Disse Jordstykker ere ved 2de Fæstebreve af 9. Maj 1877 overdragne til Ejeren af Gaarden Matr. Nr. 22 i Sorø Købstad og skulle for bestandig henligge til denne Gaard. De angives i Fæstebrevene at være beliggende saaledes:

1. Et Stykke, 20 Alen langt og 20 Alen bredt, straks indenfor Sorø Stræde og tæt op ved Gaarden,

2. et Stykke ved Siden af dette første, 20 Alen langt og 6 Alen bredt,

3. et Stykke i Sorø Stræde vest for sidstnævnte og tæt op til Gaarden, 20 Alen langt og 16 Alen bredt, og

4. et Stykke i Lillemarkens sydvestlige Hjørne, stort 2,960 □ Alen. Af de 3 førstnævnte Jordstykker erlægges aarlig til Akademiet en Afgift af 3 Kr., der forfalder til hvert Aars 1. Maj, og af det sidste aarlig 16 Kr., hvis Forfaldstid er hvert Aars 11. Oktober. Ved hvert Ejerskifte skal for det sidste Jordstykkets Vedkommende erlægges en Indfæstning til Akademiet af 30 Kr.

- 1 d. Selvejendom.

- Matr. Nr. 1 e. er bortarvefæstet til Sorø Amts Syge- og Arbejdsantalt.
- 1 f. er henlagt til Brug for Økonomen ved Akademiet.
- 1 g. er en indfredet Skovstrækning imellem Matr. Nr. 1 f og det saakaldte Mølledige, henlagt under Forstsvæsenet og i Aaret 1886 udvidet med Dele fra Matr. Nr. 1 b, 1 n, 1 o, 1 p og mulig 1 q. Som Følge af denne Udvidelse er Hartkorn og Gammelskat ved Indenrigsministeriets Resolution af 17. Novbr. s. A. forandret til » Td. 6 Sk. » Fk. » $\frac{1}{2}$ Alb. og 12 Kr. 08 Øre.
- 1 h. Selvejendom.
- 1 i., der efter Udstykning i Matr. Nr. 1 i og 1 u har erholdt Hartkorn » Td. 6 Skp. 3 Fk. 1 Alb. med Gammelskat 13 Kr. 73 Øre, og i hvis geometriske Areal der senere er afgaaet 620 □ Alen, uden at denne Afgang dog paa Grund af Magelæg imellem Matr. Nr. 1 i og 1 l har haft Indflydelse paa Skyldsætningen, blev ved Kontrakt af 18 August 1893 og Ministeriets Resolutioner af 20 Novbr. 1891 og 22. Febr. 1893 bortforpagtet paa 6 Aar til Konditor Christensen af Sorø fra 1. April 1891. Om denne Ejendom se nedenfor S. 120.
- 1 k. er ved Kontrakt af 15. August 1893 og Ministeriets Resolutioner af 20. Novbr. 1891 og 22. Februar 1893 bortforpagtet paa 12 Aar fra 1. April 1891 til Vognmand Sackmann af Sorø.
- 1 l., der efter Udskillelse af en Parcel Matr. Nr. 1 x har erholdt Hartkorn » Td. 3 Skp. 1 Fk. 1 Alb. og Gammelskat 6 Kr. 68 Øre, blev efter Opmaaling og Udstykning efter geometrisk Areal af Landinspektør Dedenroth i 1892 delt i:
1. et Jordstykke paa 7,300 □ Alen, der ved Kontrakt af 18de August 1893 og Ministeriets Resolutioner af 20de Novbr. 1891 og 22de Febr. 1893 i Forening med Matr. Nr. 1 i er bortforpagtet paa 4 Aar fra 1ste April 1893 til Forpagteren af sidstnævnte Parcel, og
 2. et Jordstykke paa 27,900 □ Alen, der ved Kontrakt af 15de August 1893 og Resolutioner af samme Dato som for Matr. Nr. 1 l Nr. 1 anført i Forening med Matr. Nr. 1 k blev bortforpagtet paa 12 Aar fra 1ste April 1891 til Forpagteren af sidstnævnte Parcel. Se nærmere S. 120—121.
- Det bemærkes, at førstnævnte Jordstykke fra 1ste Januar 1891 til 31. Marts 1893 i Henhold til Ministeriets Resolution af 20de Novbr. 1891 har været udlejet til Gartner Rasmussen af Sorø uden formelig Lejekontrakt.
- 1 m er ved Kontrakt af 17de August 1893 og Ministeriets Resolutioner af 20de Novbr. 1891 og 22de Febr. 1893 bortforpagtet paa 12 Aar fra 1ste April 1891 til Slagtermester P. C. Soelberg af Sorø.
- 1 n., hvis Skyldsætning er forandret ved Indenrigsministeriets

- Resolution af 17de Novbr. 1886, er ved Kontrakt af 17de August 1893 og Ministeriets Resolutioner af 20de Novbr. 1891 og 22de Febr. 1893 bortforpagtet paa 12 Aar fra 1ste April 1891 til Forpagteren af Matr. Nr. 1 m.
- Matr. Nr. 1 o., hvis Skyldsætning er forandret ved samme Resolution som ovenfor nævnt, er ved Kontrakt af 4de Novbr. 1893 og Ministeriets Resolutioner af 20de Novbr. 1891 og 17de Okt. 1893 bortforpagtet paa 12 Aar fra 1ste April 1891 til Vognmand Anders Jensen af Sorø.
- 1 p., med forandret Skyldsætning i Henhold til samme Resolution som ovenfor nævnt, er ved Kontrakt og Resolutioner af samme Dato som for Matr. Nr. 1 o anført bortforpagtet paa 12 Aar fra 1ste April 1891 til Forpagteren af Matr. Nr. 1 o.
 - 1 q., med forandret Skyldsætning i Henhold til samme Resolution som ovenfor nævnt, hører under Akademiets Forstvæsen og afgiver Bolig og Tjenestelod for en Skovløber.
 - 1 r. Selvejendom.
 - 1 s. ligeledes.
 - 1 t. ligeledes.
 - 1 u. overdraget til Sorø Købstads Kommune, jfr. Salg af Gods, Stykke 1.
 - 1 v. ligeledes, jfr. do. do.
 - 1 x. ligeledes, jfr. do. do.
 - 2 hører under Akademiets Forstvæsen og blev tilligemed Fiskeriet i Sorø, Pedersborg og Tuel Søer bortforpagtet i Henhold til Ministeriets Resolution af 20de Marts 1888 paa 10 Aar fra 1ste Maj s. A. at regne mod en aarlig Afgift til Akademiets Skovkasse af 650 Kr. Se nærmere nedenfor S. 121.
 - 3 a. Efter Udstykning af Matr. Nr. 3, jfr. Salg af Gods, Stykke 3, blev denne Parcel bortforpagtet ved Kontrakt af 15de August 1893 og Ministeriets Resolution af 20de Novbr. 1891 paa 12 Aar fra 1ste April 1891 til Proprietær Chr. Hendriksen af Sorø. Se nærmere nedenfor S. 121.
 - 3 b. Arvefæsteejendom tilhørende Sorø Amts Syge- og Arbejdsanstalt, jfr. forøvrigt Salg af Gods, Stykke 3.
 - 4 a. Selvejendom.
 - 4 b. ligeledes.
 - 5 a. er henlagt til Brug for Økonomen ved Akademiet.
 - 5 b. Selvejendom.
 - 6 a. blev ved Kontrakt af 15de August 1893 og Ministeriets Resolution af 20de Novbr. 1891 bortforpagtet paa 12 Aar fra 1ste April 1891 til Forpagteren af Matr. Nr. 3 a. Det er paalagt Forpagteren at anlægge og forsvarlig vedligeholde den Jordlodden nærmest liggende Halvdelen af Vejen, som er udlagt med 10 Alens Bredde mellem Matr. Nr. 6 b og

6 c fra Sorø Stræde, medens den anden Halvdel nærmest bemeldte Stræde er anlagt og vedligeholdes af Ejeren af Matr. Nr. 6 c, samt endvidere at vedligeholde 1) ved behørig Udgravning og Oprensning den Anpart, som Jordlodden har i den 2 Alen brede Flækkegrøft, der nu danner Skellet mod Arvefæstejorden Matr. Nr. 7 a af Sorø lille Ladegaard, og 2) det af ham foretagne Dræningsanlæg paa en Del af Lodden, til hvilket Anlæg Akademiet har, imod Udstædelse af Obligation, tilstaaet ham et Laan, stort 496 Kr. 80 Øre, til Afdragning og Forrentning med tilsammen 6% aarlig.

Matr. Nr. 6 b. Selvejendom.

— 6 c. ligeledes.

— 6 d. ligeledes.

— 7 a. Ved Reguleringen af Grænsen for Sorø Købstads Grunde i 1870 i Anledning af Byens Matrikulering indlemmedes under Købstaden 2 Stykker af Matr. Nr. 7 a, uden at der samtidig paa-lignedes dem nogen Andel af den samlede Ejendoms Arvefæsteafgift og Rekognition, og de matrikuleredes, efter at deres Hartkorn og Gammelskat var overført til den samlede Købstadsgrund i Henhold til Lov af 11te Februar 1863, som Matr. Nr. 23 og 27 i Sorø Købstad. Hartkornet for det efter Indlemmelsen i Købstaden af 7 b, c og d tilbageblivende Matr. Nr. 7 blev derefter, jfr. Medd. 1857—78 S. 154, 2 Td. 1 Skp. 1 Fk. $\frac{1}{2}$ Alb., hvilket Hartkorn paa Grund af Skelberigtigelse og Skyldsætning af et fra Sorø Sø inddæm-met Areal ved Indenrigsministeriets Resolution af 22de November 1873 blev forandret til 2 Td. 1 Skp. » Fd. $2\frac{1}{4}$ Alb., og der har saaledes i Hartkornet fundet en Afgang Sted af $1\frac{1}{4}$ Alb., uden at det har været muligt at faa Vis-hed for, hvor dette Hartkorn er blevet af, da Forretningen foretoges sammen med en lignende Forretning vedrørende det tilgrænsende, samme Ejer tilhørende Matr. Nr. 10. Da det paa Grund heraf viste sig umuligt i Aaret 1882, da disse Skyldsætningsforhold søgtes ordnede, at foretage nogen fuldstændig paalidelig Fordeling af Arvefæsteafgiften efter Hartkornet og af Rekognitionen, saaledes at sidstnævnte kom til at svare til Hartkornet, efter 4 Rdl. pr. Td. Hartkorn (den alm. Regel for Rekognitions Beregning ved Ejerskifte af Parceller af Sorø lille Ladegaard), blev Forholdet i Henhold til Kirke- og Undervisningsministeriets Resolution af 3die Marts 1883 og i Henhold til en af Ejeren udstedt Deklaration ordnet saaledes, at der paa Matr. Nr. 7, hvis Arvefæsteafgift tilligere udgjorde 8 Td. 2 Sk. $\frac{3}{8}$ Fk. af hver af Kornsorterne Rug, Byg og Havre og i Penge 1 Kr. 19 Øre, med Rekognition 17 Kr. 89 Øre, kom til at hvile en Arvefæsteafgift af 7 Td. 7 Sk. $3\frac{1}{2}$ Fk. af hver af nævnte Kornsorter og i Penge 1 Kr. 15 Øre, foruden en

Rekognition af 17 Kr. 19 Øre, at der tilfaldt Matr. Nr. 23 en Arvefæsteafgift af 2 Sk. $\frac{7}{8}$ Fk. af hver af foranførte Kornsorter og i Penge 4 Øre samt en Rekognition af 70 Øre, medens til Gengæld Matr. Nr. 27 frigjordes for Arvefæsteafgift og Rekognition. — Matr. Nr. 7 blev derefter udstykket i Matr. Nr. 7 a, 7 b, 7 c og 7 d. De 3 sidstnævnte Parceller indlemmedes ved Indenrigsministeriets Resolution af 8de September 1888 under Sorø Købstads Markjorder som Nr. 16, 17 og 18 og ere i Henhold til samme Ministeriums Resolution af 27de April 1889 udgaaede af Matrikullen og inddragne under Sorø Købstads Grund henholdsvis som Matr. Nr. 128, 126 og 127. Af disse er Matr. Nr. 128 delt i Parcellerne Matr. Nr. 128 a, 128 b, 128 c, 128 d, 128 e, 128 f og 128 g, der senere har faaet Nummer henholdsvis som Nr. 129, 134, 128, 133, 132, 131 og 130. Fra Matr. Nr. 7 a er atter udskilt Parcellerne Matr. Nr. 7 e, 7 f, 7 g og 7 h, ligesom og Matr. Nr. 23 nu er delt i 3 Parceller, 23 a, 23 b og 23 c, af hvilke sidstnævnte er udlagt som Gade i Sorø Købstad. — Ved Udstykning af de under Købstadgrunden inddragne Parceller vil Rekognition blive at fordele efter Ejendommenes Købstadshartkorn, hvorimod den forinden Indlemmelse under Købstadens Grund udgør 4 Rdl. pr. Td. almindeligt Hartkorn. — I Henhold til de oprindelige Skøder paa Matr. Nr. 7 og 10, læste henholdsvis 1ste September 1796 og 21de Juni 1798, Mageskiftebrev fra Sorø Akademi paa Matr. Nr. 11 b og et fra Sorø Sø inddæmmet Areal, skyldsats under Matr. Nr. 10, læst 5te Marts 1874, samt Mageskiftebrev, læst s. D., fra Glarmester Jørgensen paa Matr. Nr. 10 b, yderligere præciseret ved Deklaration af 6te Juli 1892, tinglæst 7de Juli s. A., skal Arvefæsteren selv sætte og vedligeholde Hegn mod Sorø Sø og maa ikke aflægge Gangstien langs med Søen, ligesom der ogsaa er indrømmet Akademiet Ret til at lade den istandsætte og vedligeholde. Akademiet har desuden forbeholdt sig Ret til at benytte den Markvej, som over Matr. Nr. 7 a og 10 a samt over Matr. Nr. 128 a, nu Matr. Nr. 129 af Sorø Købstad, fører fra den ved Skjolden værende Grusgrav til Sorø Stræde, til Transport af Skovmaterialier og andre Skoven vedkommende Genstande. Om Matr. Nr. 7 a se nærmere nedenfor S. 121—123.

Den før Aaret 1870 under Nr. 7 b matrikule- rede Ejendom	} nu Matr. Nr. 25 a og b af Sorø Købstad er indlemmet under denne i Henhold til kgl. Bevilling af 6te Januar 1857, og Skyldsætningen er udgaaet af Matrikullen ved Indenrigsministeriets Skrivelse af 13de August 1870.
De før Aaret 1870 under Nr. 7c og 7d matrikule- rede Ejendomme	

} nu Matr. Nr. 24 af Sorø Købstad ere indlemmede under denne ved kgl. Bevilling af 5te September 1866, og Skyldsætningen er udgaaet af Matrikullen ved samme Skrivelse som for Matr. Nr. 7 b anført.

Matr. Nr. 8 a er Arvefæsteejendom ligesom fornævnte Matr. Nr. 25 a og b og 24 af Sorø Købstad. I Følge Konditionerne ved det oprindelige Salg af den samlede Ejendom Matr. Nr. 8 (Skøde af 20de August 1796) bliver Vej og Kørsel til Parcellen Nr. 2 [Matr. Nr. 8] fra Sorø Bys Gade over den østre Side af Parcellen Nr. 1 [Matr. Nr. 9], saafremt Parcellen Nr. 2 nu eller i Tiden kommer i en Arvefæsters Hænder, som behøver denne Vej til Parcellen. De den samlede Ejendom paahvilende Forpligtelser i Henseende til Garveridrift og til Vedligeholdelse af Gangsti langs med Sorø Sø ere i Henhold til Deklaration af 18de December 1895, tinglæst 19de s. M., modificerede og overførte til den nu fra Ejendommen udskilte Parcel, Ejendommen Matr. Nr. 8 b, paa hvilken Garveriet ligger, og over hvilken Stien løber. Om Matr. Nr. 8 a se nærmere nedenfor S. 123—124 og 125.

- 8 b. Arvefæsteejendom, se under Matr. Nr. 8 a.
- 9 er i Henhold til Ministeriets Resolution af 22de Februar 1893 opmaalt og til Brug ved Udlejningen udstykket efter geometrisk Areal af Landinspektør Dedenroth, indtil videre altsaa uden formelig Udstykning. Til dette Matr. Nr. (inden Indlemmelsen i Sorø Købstad af Matr. Nr. 9 b skyldsat som Matr. Nr. 9 a) hører følgende Arealer:

1. et Jordstykke paa 72,720 □ Alen med Hartkorn » Td. 5 Sk. 3 Fk. 1 Alb. og Gammelskat 11 Kr. 68 Øre, der ved Kontrakt af 16de August 1893 og Ministeriets Resolution af 20de November 1891 er bortforpagtet paa 11 Aar fra 1ste April 1892 til Akademigartner Thyssen. Forpagteren er forpligtet til uden Deltagelse fra Akademiets Side forsvarlig at udføre den halve Oprensning af den tilstedeværende Skelgrøft imellem Lodden og Naboejendommen Matr. Nr. 8, igennem hvilken Grøft navnlig Kloakvandet fra Kloakledningen i Sorø Købstads Baggade løber til Sorø Sø, og hele Oprensningen af en i denne Halvdel af Grøften anbragt Slamkiste. Om dette Jordstykke se nærmere nedenfor S. 124.

2. et Jordstykke paa 26,860 □ Alen med Hartkorn » Td. 2 Sk. » Fk. 2 $\frac{1}{4}$ Alb. og Gammelskat 4 Kr. 39 Øre, der ved Kontrakt af 28de og 30te September 1871 og af 24de og 28de Juni 1893 med Paategning af 30te April og 7de Juli 1894 samt i Henhold til Ministeriets Resolutioner af 22de Februar og 30te Maj 1893 samt 24de April 1894 er bortlejet til Telegrafvæsenet til Anvendelse som Imprægningsanstalt. Ved Fratrædelse gives Erstatning til Grundforbedring af det i 1871 lejede Areal; med Hensyn derimod til det i Aaret 1893 til Anstalten i Leje overdragne Areal paa 5,000 □ Alen, der er indbefattet under den forannævnte

Arealangivelse, er det bestemt, at det kun maa benyttes saaledes, at Jorden ikke tager Skade som Agerland. Opsigelse af Lejeforholdet skal for begge Arealers Vedkommende ske paa engang.

3. et Jordstykke paa 460 □ Alen, med Hartkorn og Gammelskat under det for Imprægneringsanstaltens Hartkorn og Gammelskat anførte, der ved Kontrakt af 4de Oktober 1871 er bortlejet til Brændevinsbrænder Bang af Sorø, og paa hvilket der er opført et Pompehus.

4. et Jordstykke paa 2,060 □ Alen med Hartkorn 2 Alb. og Gammelskat 33 Øre, udlejet til Skomagermestrene S. og H. Høyer af Sorø.

5. et do. paa 775 □ Alen med Hartkorn $\frac{3}{4}$ Alb. og Gammelskat 12 Øre, udlejet til Snedkermester L. D. Poulsen ibd.

6. et do. paa 225 □ Alen med Hartkorn $\frac{1}{4}$ Alb. og Gammelskat 4 Øre, udlejet til Murer L. Jørgensen ibd.

7. et do. paa 600 □ Alen med Hartkorn $\frac{1}{2}$ Alb. og Gammelskat 4 Øre, udlejet til Snedkermester Poulsen ibd.

De sidstnævnte 4 Jordstykker, der støde op til Lejernes Ejendomme i Sorø Byes Baggade, ere ved Paategning af 23de December 1892 paa den ældre Lejekontrakt bortlejede paa 10 Aar fra 1ste Januar 1892 at regne.

Matr. Nr. 62 a, 62 b, 62 c, 62 d og 62 e ere det tidligere under Nr. 9 b matrikulerede Areal, der nu er indlemmet under Købstaden og afhændet som Arvefæste, og til hvis Udstykning Ministeriets Tilladelse udkræves.

- 10 a. Arvefæsteejendom. Angaaende Gangstien langs med Sorø Sø og en Vejret for Akademiet fra Skjolden til Sorø Stræde se det herom ved Matr. Nr. 7 a omhandlede. Hegnet imellem Matr. Nr. 10 a og 10 b vedligeholdes af Akademiet. Ejendommen er forenet med Matr. Nr. 11 b.
- 10 b, som hører under Akademiets Forstvæsen, er en Del af Skovkransen ved Sorø Sø, den saakaldte Skjolden.
- 10 c, 11 a og 11 b. Arvefæsteejendomme, hvoraf 11 b er forenet med 10 a. Om Matr. Nr. 11 a se nedenfor S. 124—125.
- 11 c hører under Akademiets Forstvæsen og er en Del af Skovkransen ved Sorø Sø.
- 11 f, 11 g, 11 h, 11 i, 11 l, 11 m, 11 n og 11 o. Arvefæsteejendomme. (Matr. Nr. 11 d, 11 e og 11 k ere endnu ikke faktisk udskilte fra Matr. Nr. 11 a).
- 12 a Arvefæsteejendom.
- 12 b hører under Akademiets Forstvæsen.

I Følge Deklaration af 15de Juli 1884 er Ejeren af Matr. Nr. 12 a pligtig til at taale, at Grene af Skovkransen paa Matr. Nr. 12 b hænge udover hans Jord, saa at han ikke har Krav paa at faa dem afskaarne.

- Matr. Nr. 13 a og 13 b. Selvejendomme.
- 14 a og 14 b. Arvefæsteejendomme.
 - 15 hører under Akademiets Forstvæsen og er henlagt til Skovfogedstedet paa Vindelbro Skovpart.
 - 16. Selvejendom.
 - 17. Arvefæsteejendom.
 - 18 a ligeledes.
 - 18 b ligeledes.
 - 19 ligeledes.
 - 20 ligeledes.
 - 21 a ligeledes.
 - 21 b ligeledes.
 - 22 ligeledes. Om denne Ejendom se nedenfor S. 124 og 126.
 - 23 hører under Akademiets Forstvæsen og er henlagt til Skovfogedstedet ved Grydebjerg Skov.
 - 24 a Arvefæsteejendom.
 - 24 b ligeledes.
 - 25 ligeledes.
 - 26 ligeledes.
 - 27 Selvejendom, paa hvilken der hviler en fast aarlig Kanon til Akademiet af 1 Td. af hver af Kornsorterne Rug, Byg og Havre.
 - 28 er »Elevernes Have og Vejen derved«, tidligere kaldet Steenstrups Vænge, nu indordnet under Akademiets Parkanlæg (Akademihaven).
 - 29 er den Del af Parkanlægget, i hvilken Hovedbygningen, Kirken med Kirkegaard og forøvrigt alle til Skolen og Opdragelsesanstalten samt Godsets, derunder Akademihavens, Administration hørende Bygninger, Grunde og Pladser ere beliggende. Det bemærkes, at Kirkens Grund og Kirkegaarden formentlig ikke er skyldsatsat.
 - 30. Systemhaven, som er det 3die til Parkanlægget hørende Jordstykke, og som er den ene tilbageblevne Del af Parcellen Matr. Nr. 30 1 af Priorvænget efter dette Vænges Udstykning, medens den anden i Følge Indenrigsministeriets Resolution af 13de August 1870 er som Matr. Nr. 113 (Økonomi og Frugthave) inddraget under Sorø Købstads Grund.
- Det bemærkes, at et 4de Stykke, der strækker sig fra »Elevernes Have« i østlig Retning tværs over Jærnbanevejen til den saakaldte Fiskersti, nu en Del af den ny anlagte Gade »Ingemanns Vej«, endnu er skyldsatsat under »Filosofgangen« Matr. Nr. 35 A af Sorø lille Ladegaard.
- Matr. Nr. 31 a Selvejendom.
- 31 b Arvefæsteejendom, paa hvilken der hviler en fast aarlig Pengeafgift til Akademiet af 80 Kr. og i Rekognition ved Ejer-skifte 80 Kr.

- Matr. Nr. 32 Selvejendom.
- 33 omfatter 2de ved Lodden Matr. Nr. 2 af Sorø lille Ladegaards Parceller adskilte Skovstrækninger, af hvilke den nordligste støder op til Hovedlandevejen, medens den sydligste grænser umiddelbart op til Matr. Nr. 1 g og er adskilt fra Filosofgangen ved det saakaldte Møllelige. I Godsjordebogen staar anført, at efter Udskriften af Matrikulsprotokollen er dette Matr. Nr. anført til Skyldsætning efter den ældre Matrikul Nr. 1, men i den nye Matrikul uden Skyldsætning.
 - 34 A a hører under Akademiets Forstvæsen.
 - 34 A b ligeledes og er henlagt til Skovfogedstedet ved Grydebjerg.
 - 34 B ligeledes.
 - 34 C ligeledes og afgiver Bolig for en Skovløber.
 - 34 D ligeledes.
 - 35 A ligeledes og er den saakaldte Filosofgang.
 - 35 B ligeledes og afgiver Bolig for en Skovløber ved Filosofgangen. Se nedenfor S. 125.
 - 35 C er overdraget til Sorø Købstads Kommune, jfr. Salg af Gods, Stykke 2.

Under Sorø lille Ladegaard hører endvidere Reitzensteins Allé, der langs med Sorø Stræde fører fra Hovedlandevejen ind til Købstaden. Af Alleen er en Del sammen med de tilstødende Grunde indlemmet under Købstadsgrunden, og saavel denne Del som den tilbageblivende ere uden Skyldsætning.

Ikke skyldsat er fremdeles det ligeledes under Sorø lille Ladegaard hørende mindre Vejstykke, der fra Akademiets Parkanlæg fører forbi de afhændede Parceller Matr. Nr. 31 a og 31 b, nu Matr. Nr. 48 b og 49 under Sorø Købstad, til Søgade, paa denne Del tidligere kaldet Hachsensstræde, idet Vejen er udlagt ved Udstykningen af Matr. Nr. 31, og ved Udstykning en Vej, som er til Brug for flere (her Ejeren af Matr. Nr. 31 a, nu 48 b og Akademiet), ikke skyldsættes.

Som alle gamle Veje, der ligge til almindelig Brug, er ligesom fornævnte Reitzensteins Allé ligeledes Vejen mellem Ladegaardens Lille- og Mellemmark, en Del af den saakaldte Fægangsvej, uden Skyldsætning.

Det bemærkes, at de kgl. Skatter af Matr. Nr. 1 b, 1 f, 1 i, 1 k, 1 l, 1 m, 1 n, 1 o, 1 p, 1 q, 2, 3 a, 5 a, 6 a, 9, 15, 23, 34 C, 34 Ab og 35 B opkræves af Akademiet (for Amtstuen).

Bjernerdeggaard.

1.

Den til Arvefæste solgte Del af Gaarden.

Da det ved nærmere Undersøgelser angaaende denne Del, særlig ved at sammenholde en af Indenrigsministeriet approberet Udstykning af Gaardens

Matr. Nr. 2 med en af Matrikuskontoret i Juni 1885 bekræftet Arealangivelse for Parcellerne af dette Matrikuls Nummer samt med Akademiets Arvefæstejordebog, har vist sig, at Anmærkningerne i denne sidste i tidligere Tid paa flere Punkter have været urigtige, hvorfor ogsaa det i Medd. 1857—1878 S. 158 om Gaarden anførte indeholder adskillige Unøjagtigheder, optrykkes derfor paany her det i nævnte Medd. optagne med de fornødne Rettelser og Tilføjelser.

Den ved Skøde af 19de Maj 1809 til Arvefæste afhændede Del (Ejer Christian Madsen) bestod oprindeligt af Matr. Nr. 1 og 2 i Bjernede Sogn. I Følge Kultusministeriets Skrivelse af 14de December 1850 har Indenrigsministeriet approberet Udstykning af Matr. Nr. 2 i 15 Jordlodder, og at heraf de under Gaarden nu hørende 12 Lodder, Matr. Nr. 2 c til 2 o, ere bebyggede og udlagte til Bondebrug i Stedet for Lundsgaardens Jorder, Matr. Nr. 4 af Slaglille By og Sogn, samt at den 13de Lod, Matr. Nr. 2 p, ligeledes er bebygget og udlagt som Hovedparcel i Lundsgaardens Sted, medens den 14de og 15de Lod, Matr. Nr. 2 a og 2 b, er Hovedparcel under Bjernedegaard. Arvefæstegaarden Lundsgaard blev nemlig samtidig hermed nedlagt, og dens Jorder bleve ved et delvis Magelæg inddragne under Bjernedegaarden, hvorefter Matr. Nr. 2 p afhændedes ved Skøde af 12te Juni 1851. — Af Matr. Nr. 1 og 2 a—2 o udreder Arvefæsteren en aarlig Afgift til Akademiet af 192 Td. af hver af Kornsorterne Rug, Byg og Havre samt i Penge 77 Kr. 27 Øre, hvorved bemærkes, at under Sædafgiften, der erlægges i Penge efter Kapitelstakst, er indbefattet Vederlag for Kirke- og Præstetiender, der ejes af Akademiet, medens Pengeafgiften, der forfalder hver Mortensdag, er Vederlag for Degnetraven, der ligeledes ejes af Akademiet. Efter at Lundsgaardens Jorder, til hvis Udstykning Akademiets specielle Tilladelse udfordres, senere ere udstykkede i Parcellerne Matr. Nr. 4 a, 4 b og 4 c, hvoraf sidstnævnte Parcel ved Skøde af 17de Februar 1867 er afhændet, udreder nævnte Arvefæster af Matr. Nr. 4 a og 4 b i aarlig Afgift til Akademiet 11 Td. 1 Skp. 3 Fk. af hver af foranførte Kornsorter samt i Penge 33 Øre, under hvilken Afgift Vederlaget for Kirketiende er indbefattet. — Da det ved Ministeriets Resolution af 29de Juni 1850 er bestemt, at Magelæget med Lundsgaardens Jorder bliver uden Indflydelse paa de Rekognitioner, der ved Ejerskifte tilkomme Akademiet saavel af Bjernedegaarden som af Lundsgaarden efter de paa disse udfærdigede oprindelige Skøder, bliver Rekognitionen for Bjernedegaardens Vedkommende Matr. Nr. 1 og 2 a—2 o 4 Kr. pr. Td. af 615½ Td. Land eller 2,462 Kr. og for Lundsgaardens Jorder Matr. Nr. 4 a og 4 b, saa længe yderligere Udstykning ikke skulde medføre Forandring, 21 Kroner, nemlig, beregnet efter de almindelige Regler for Rekognitionens Erlæggelse, af 7 Td. 2 Skp. 1 Fk. ¾ Alb. ÷ for den magelagte Del Matr. Nr. 2 p 3 Td. 4 Skp. 1 Fk. 2 Alb. eller af 3 Td. 5 Skp. 3 Fk. 1¾ Alb. — Ved Udstykning af Bjernedegaardens Matr. Nr. 1 og 2 a—o, hvis Hovedlod aldrig maa blive mindre end 200 Td. Land, vil der ved første Overdragelse være at erlægge i Rekognition 10 Kr. pr. Td. Land. — Ligesom det ved Bjernede Kirke beliggende Hus med tilhørende Jordlod ved det oprindelige Arvefæsteskode paa Bjernedegaard blev forbeholdt Akademiet — men iøvrigt senere er solgt

til Selvejedom —, saaledes maa Arvefæsteren ei heller spærre eller bebygge den mellem dette Hus og Kirken paa den ene og Gaardens Bygninger paa den anden Side liggende frie Plads, men samme bør stedse holdes saa ryddelig og tør, at de Kirken Søgendes Heste og Vogne bekvemt kunne holde der under Gudstjenesten, ligesom der og er forbeholdt Akademiet Ret til der at kunne henlægge de til Kirkens Reparation fornødne Bygningsmaterialier, hvortil iøvrigt Arvefæsteren, naar saadant maatte behøves, bør uden Godtgørelse anvise Plads paa nærmeste og belejligste Sted i den til Kirken stødende Mark. Endvidere paahviler det Arvefæsteren i Gaardens Bygninger at anvise Sognepræsten og Kirkesangeren et Skur for deres Vogne og bekvemt Staldrum for deres Heste i den Tid, i hvilken de i Embedsforretninger møde i Kirken.

Et under 14de Januar 1848 indgaaet Forlig, der er tinglæst som Hæftelse paa Bjernedegaard d. 16de December 1852, betræffende en Ydelse af Gaarden paa 8 Td. 6 Skp. $2\frac{2}{3}$ Fk. af hver af Kornsorterne Rug, Byg og Havre af den Alsted og Fjenneslev Møller paahvilende aarlige Arvefæsteafgift, er nu afløst, og Hæftelsen er udsløst af Pantebogen.

Med Hensyn til Skyldsætnings- og Arealforhold bemærkes: Matr. Nr. 1, der stod skyldsat for Hartkorn 18 Td. 6 Skp. 1 Fk. $1\frac{1}{2}$ Alb. og efter Hartkornsegalisationen i 1850 med Gammelskat 105 Rdf 74 β, staar efter en Afgang i Hartkorn og Gammelskat i Anledning af, at der i Henhold til Kultusministeriets Resolution af 22de Januar 1884 og Indenrigsministeriets Resolution af 5te Juli s. A. er afhændet fra Ejendommen til Udvidelse af Bjernede Kirkegaard et Jordstykke, stort 2,690 □ Alen (en Afhændelse der imod en Arvefæsteren ydet Erstatning ingen Indflydelse har faaet paa Arvefæste- og Tiendeafgifterne af Gaarden), nu skyldsat for

Hartkorn med Gammelskat og indeholdende		
18 Td. 6 Sk. » Fk. $1\frac{1}{2}$ Alb. — 211 Kr. 19 Øre — 134. ₁₀₁₄₀ Td. Ld.		
Matr. Nr. 2 a	43 — 5 — 3 — 1	} 518 Kr. 52 Øre
— 2 b	» — 3 — » — $\frac{1}{2}$ —	
— 2 c	» — 2 — 3 — $\frac{1}{2}$ —	
— 2 d	» — 1 — 2 — 1 —	
— 2 e	» — 1 — 2 — $1\frac{1}{2}$ —	
— 2 f	» — 1 — 3 — $\frac{3}{4}$ —	
— 2 g	» — 1 — 3 — $1\frac{1}{4}$ —	
— 2 h	» — 1 — 3 — $1\frac{1}{2}$ —	
— 2 i	» — 2 — » — 2 —	
— 2 k	» — 1 — 3 — $2\frac{3}{4}$ —	
— 2 l	» — 3 — » — $\frac{3}{4}$ —	
— 2 m	» — 2 — 1 — 2 —	
— 2 n	» — 1 — 3 — $2\frac{1}{2}$ —	
— 2 o	» — 2 — 1 — » —	
		3. ₂₀₃₀ —
		2. ₁₃₇₃₀ —
		4. ₁₀₀₅ —
		4. ₂₀₀ —
		4. ₂₈₃₀ —
		4. ₂₉₂₀ —
		4. ₂₆₂₀ —
		4. ₆₉₄₀ —
		4. ₂₃₇₀ —
		3. ₄₆₉₀ —
		4. ₅₅₀₀ —
		3. ₃₄₁₀ —
		4. ₂₆₁₀ —

i alt for

1 og 2 a—o 66 Td. » Sk. 1 Fk. $1\frac{1}{2}$ Alb. 729 Kr. 71 Øre 575.₁₁₈₀₅ —

(Arealet for den udlagte Parcel Matr. Nr. 2 p er 43.₉₅₃₅)

Lundsgaardens Jorder ere skyldsatte for		
	Hartkorn med Gammelskat	og indeholde
Matr. Nr. 4 a	7 Td. » Sk. 2 Fk. $1\frac{1}{4}$ Alb. —	102 Kr. 39 Øre — 92. ₁₁₂₂₀ Td. Ld.
— 4 b	» — 1 — 2 — $2\frac{1}{2}$ —	3 — 10 — 4. ₁₀₀₀ —
I alt for 4 a og 4 b	7 Td. 2 Sk. 1 Fk. $\frac{3}{4}$ Alb.	105 Kr. 49 Øre 96. ₁₂₂₂₀ —

I Medd. 1849—1856 S. 123 anføres under a for Matr. Nr. 1 og 2 af Bjernedegaard 69 Td. 5 Skp. » Fk. $\frac{1}{2}$ Alb. heri er fragaaet for 2 p 3 Td. 4 Skp. 1 Fk. 2 Alb.

og for den under Kirke-
gaarden indlemmede

Del.	» — » — 1 — » —	3 — 4 — 2 — 2 —
		66 Td. » Skp. 1 Fk. $1\frac{1}{2}$ Alb.,

men tilkommet fra Lundsgaardens

Jorder Matr. Nr. 4 a og 4 b	7 — 2 — 1 — $\frac{3}{4}$ —
---------------------------------------	-----------------------------

Bjernedegaarden tilligemed Jorderne fra Lundsgaard staar herefter skyldsat for ialt 73 Td. 2 Skp. 2 Fk. $2\frac{1}{4}$ Alb. med samlet Areal 672.₁₀₀₂₅ Td. Land geometrisk Maal.

2.

Den Akademiet tilhørende Tørvemose.

Ager og Engs Hartkorn af denne Mose udgør under Matr. Nr. 3 af Bjernedegaard 2 Td. 6 Skp. » Fk. 2 Alb. med en Gammelskat af 30 Kr. 75 Øre. Det paa Mosen, hvis Areal er 56.₂₅₄₀ Td. Land g. M., liggende Hus, der afgiver Bolig for Opsynsmanden ved Mosen, er under Fors. Nr. 36 i Bjernede assureret for 420 Kr. Da Mosen, hvis Tørveskær og Græs hidtil i det væsentlige er blevet forauktioneret og kun for en mindre Del bortlejet underhaanden, i sin hidtilværende Tilstand ikke kan siges længere at afgive nogen virkelig Indtægt, naar der tages behørigt Hensyn til Skatter og Afgifter samt Vedligeholdelse af den, har det Spørgsmaal flere Gange været bragt paa Bane, om der ikke burde gøres et Forsøg paa at bringe noget ud af den ved at udstykke den og derefter bortfæste eller bortsælge Stykkerne til de omboende Husmænd. Det maatte imidlertid anses for nødvendigt, at der, inden definitiv Bestemmelse kunde tages i saa Henseende, blev anstillet Undersøgelser om Mosens Beskaffenhed og Ordningen af dens Vandafledning, og Akademiet lod den derfor undersøge og nivellere af en Landinspektør, og i Henhold til disse Undersøgelser blev der ved Finansloven for Finansaaret 1899—1900 bevilget 7,737 Kr. til Udgifter ved Mosens Afvanding ved Uddybning af Vandløbet fra Mosen til Frøesmoseaaen, hvilken Afvanding ifølge Undersøgelserne i alt Fald vil gøre det muligt at udnytte Mosens endnu tilbageværende betydelige Tørvemasse, hvad under de nuværende Forhold kun kan ske i ringe Grad.

3.

Den under Akademiets Forstvæsen indtagne Del af Gaarden.

Heraf udgør Ager og Engs Hartkorn:

for Matr. Nr. 11 (Tjenestelod

for en Forstbetjent) » Td. 2 Skp. 1 Fk. 1 Alb. med Gl.-skat 3 Kr. 22 Ø.

for Matr. Nr. 19a (Fredskov
i Forbindelse med Skov un-
der Matr. Nr. 7 af Bjerne-

dehuse) 3 — 6 — 2 — 1½ — — — 86 — 27 -

for Matr. Nr. 19b (tidligere

Tjenestelod for en Forstbe-
tjent, men fra 1ste Novbr.

1888 indtaget til Fredskov) » — 2 — 2 — ½ — — — » — » -

I alt 4 Td. 3 Skp. 2 Fk. » Alb. med Gl.-skat 89 Kr. 49 Ø.

og Skovskyldshartkorn:

for Matr. Nr. 19c 3 Td. 1 Skp. 1 Fk. 1 Alb.,

idet der her er medtaget Forstbetjent-Jorderne Matr. Nr. 11 og 19 b, som ikke ere optagne under Hovedgaardene i Medd. 1849—1856 og 1857—1878, men derimod udeladt Skoven under Matr. Nr. 7 af Bjernedehuse, der i nævnte Meddelelser er anført under Hovedgaarden i Stedet for under Bøndergodset med et Hartkorn af 2 Td. » Skp. » Fk. 2 Alb. (Skovskyld).

Ejendommene Matr. Nr. 4 af Bjernedegaard (det saakaldte Kirkehus) samt Matr. Nr. 5 til 10 inkl. og Matr. Nr. 12 til 18 inkl. af samme Gaard (de saakaldte Stokholtehuse) ere afhændede til Selvejendom.

Tersløsegaard.

1.

Den til Arvefæste solgte Del af Gaarden.

Denne Del udgør:

Matr. Nr. 1 A, den egentlige Hovedparcel, der ved Skøde af 29de December 1817 blev afhændet som Arvefæste, og som for Tiden ejes af Svend Spandet, indeholder et Areal af 227,6130 Td. Land g. M. I aarlig Afgift til Akademiet udredes 108 Td. 4 Skp. af hver af Kornsorterne Rug, Byg og Havre og i Penge 33 Øre. Ved Ejerskifte tilkommer der Akademiet en Rekognition af 909 Kr. 75 Øre, der er 4 Kr. af hver Tønde Land g. M. Ved Udstykning (Hovedlodden maa aldrig blive under 150 Td. Land) erlægges ved første Overdragelse 10 Kr. pr. Td. Land.

Matr. Nr. 2 A, 2 B (de saakaldte Husegaards Jorder), der er afhændet som Arvefæste ved Skøde af 12te Februar 1803, og som for Tiden besiddes af Ejeren til Ødemark Gods Peter Julius August Petersen, indeholder et Areal af 101,160 Td. Land g. M. I aarlig Afgift udredes til Akademiet 180 Kr. 87 Øre, hvoraf de 66 Øre vedrører Afgiften af Fiskeriet i Tude Aa. Rekognitionen ved Ejerskifte, hvilken ikke er omhandlet i Skødebrevet, er ved Rentekammerets Resolution af 25de Januar 1794 og Landvæsenkommissær Bøghs Tilstaaelse af 1ste Marts s. A. samt i Følge en senere

Resolution fra Rentekammeret af samme Aar og Kommissær Bøghs Accept af 20. Oktober 1794 fastsat til 60 Kr. 08 Øre.

Matr. Nr. 3 A, 3 B, der ere de fra Tersløsegaarden udskilte Jorder, som ved Skøde af 20de Februar 1796 bleve solgte til Arvefæste, og som allerede ved Skødebrevet ere henlagte til Gaarden Kammergave i Munkebjergby By og Sogn og i Følge Bevilling af 6te Februar 1847 ere sammenlagte med denne Gaards Jorder. De indeholde et Areal af 100.³⁷⁵⁰ Td. Land g. M. og tilhøre Arvefæsteren af fornævnte Matr. Nr. 1 A. I aarlig Afgift til Akademiet udredes 180 Kr. 54 Øre. Derimod er Rekognition bortfalden i Henhold til Universitetsdirektionens Resolution af 29de December 1846.

Med Hensyn til Skyldsætningen bemærkes:

Matr. Nr. 1 A	staar for Hartk. 25 Td. 4 Skp. 3 Fk. $2\frac{1}{4}$ Alb.,	GI-skat 348 Kr. 52 Øre
— — 2 A, 2 B 4 — 1 — » — » — ,	— 85 — 50 —
— — 3 A, 3 B 8 — 6 — » — $2\frac{3}{4}$ — ,	— 128 — 47 —
I alt... 38 Td. 4 Skp. » Fk. 2 Alb.,		GI-skat 562 Kr. 49 Øre

2.

Den imod en aarlig Afgift (Kanon) afhændede Del af Gaarden.

Denne Del Matr. Nr. 1 B omfatter de i ældre Tid Forvalteren ved Akademiets nordre Distrikt pro officio tillagte Jorder og indeholder et Areal af circa 26 Td. Land g. M. Den blev ved en d. 22de Marts 1861 afholdt Auktion afhændet og ved Skøde af 10de April 1862 endelig overdraget til daværende Jægermester Grüner (for en Købesum af 7,211 Rdl. og mod en aarlig Afgift til Akademiet af 8 Td. af hver af Kornsorterne Rug, Byg og Havre) tilligemed 2 Haver og de Bygninger, der endnu vare tilbage efter Nedbrydelsen af dem, der af Arvefæsteren af Matr. Nr. 1 A, til hvilken Arvefæsteparcel Halvdelen af Borggaardens Bygninger i sin Tid var overdragen, skulde borttages i Henhold til en mellem ham og Akademiet under 19de Januar 1848 indgaaet Magelægsforening. De afhændede Bygninger vare, som det fremgaar af en af Løve Herreds Branddirektorat under 28de Februar udstedt og ved Auktionen fremlagt Attest, assurede for 9,810 Rdl. For Tiden ejes den af Kammerherre Grüners Bo og staar skyldsæt for Hartkorn 3 Td. 1 Skp. 1 Fk. 1 Alb. og Gammelskat 47 Kr. 75 Øre.

3.

Den under Forstvæsenet indtagne Del af Gaarden.

De til denne Del hørende Jorder, med det samme Skovskyldshartkorn efter som før sidste Matrikulering, 6 Td. 2 Skp. 2 Fk. $2\frac{6}{11}$ Alb., høre under den Akademiet tilhørende Skov, Tersløse Bøgeskov, Matr. Nr. 53 A, B og C af Tersløse By og Sogn, hvilken Skov saaledes foruden det Ager og Engs Hartkorn af 2 Td. 6 Skp. 3 Fk. » Alb. og Skovskyldshartkorn af 28 Td. 4 Skp. 1 Fk. $2\frac{3}{11}$ Alb., som i ældre Tid har ligget under Hovedgaarden, men senere er henført til Bøndergodset, tillige omfatter det først- anførte Skovskyldshartkorn.

Brorupgaard

er bortarvefæstet og omfatter

Matr. Nr. 1, hvis nuværende Ejer er Jørgen Peter Bech, og som indeholder 402.⁸⁵⁵⁰ Td. Land g. M. I aarlig Afgift til Akademiet udredes af denne Del 199 Td. 6 Skp. » Fk. af hver af Kornsorterne Rug, Byg og Havre og i Penge 1 Kr. 33 Øre. Rekognition ved Ejerskifte (ved denne Gaard skal altid forblive en Hovedparcel paa 100 Td. Land) er 1,610 Kr. 44 Øre, der er 4 Kr. af hver Tønde Land g. M.,

og Matr. Nr. 2, der ligger paa Lille Valby Mark, og som for Tiden ejes af Peter Hansen. Det geometriske Areal for denne Parcel er 2.¹²⁵⁷⁰ Td. Land, af hvilket Areal der udredes i aarlig Afgift til Akademiet 7 Skp. » Fk. af hver af foranførte Kornsorter og i Penge 33 Øre.

Med Hensyn til Skyldsætningen bemærkes:

Matr. Nr. 1 staar for Hrtk. 44 Td. » Skp. 1 Fk. » $\frac{1}{2}$ Alb., Gl-skat 1,173 Kr. 12 Ø.

— - 2 — - — » - 1 - 2 - » $\frac{3}{4}$ — — 5 - 18 -

1 alt 44 Td. 1 Skp. 3 Fk. $1\frac{1}{4}$ Alb., — 1,178 Kr. 30 Ø.

Hellestrupgaard.

1.

Den tidligere bortforpagtede Del af Gaarden, Matr. Nr. 1 af Hellestrup, er overdragen til Selvejendom.

2.

Den under Akademiets Forstsvæsen indtagne Del af Gaarden.

Denne Del omfatter:

Matr. Nr. 2 af Hellestrup med Skovskyldshartkorn 11 Td. 4 Skp. 1 Fk. $\frac{1}{3}$ Alb.

og Matr. Nr. 10 af Hellestrup, under Matr. Nr. 2 ibd. (Tjenestelod for en Forstbetjent) med Ager og Engs Hartkorn » Td. 2 2 Skp. 1 Fk. 1 Alb.

De til sidstnævnte Matr. Nr. 10 hørende Jorder ere nemlig ikke indbefattede under de 56 Td. 7 Skp. 3 Fk. $1\frac{27}{140}$ Alb. gammelt Ager og Engs Hartkorn, som tilligemed 1 Td. 1 Skp. 1 Fk. $\frac{6}{7}$ Alb. gammelt Skovskyldshartkorn i Følge kgl. Resolution af 8de April 1782 have været henlagte til og drevne under Hovedgaarden, men hvorfra de senere ved en af Rentekammeret under 11te August 1795 approberet Plan for Anvendelse af Gaardens Jorder ere udskilte og fordelte i større og mindre Parceller. Disse Parceller ere de nu under Nr. 3 til 9 og 11 til 19 af Hellestrup, Flinterup Sogn, matrikulerede Ejendomme samt Ødemarkshusene Matr. Nr. 1 til 14, som tidligere have henhørt til Gyrstinges, men som nu med Amtets Tilladelse af 9de December 1884 høre til Flinterups Sognefoged- og Brandfogeddistrikt.

Nidløsegaard

er bortarvefæstet og ejes for Tiden af Jørgen Christian Hauberg. Den omfatter Matr. Nr. 3 og 15 af Nidløse By, Nidløsegaardens gamle Jorder, samt

en Del af Orebo Vangs Jorder, paa hvilke det ved Hovedgaarden i en ældre Jordebog anførte Hartkorn er ansat efter Landinspektør Schyttes Forslag af 20de August 1791. Denne Del er nu matrikuleret under Nr. 27 af Laarup By, Stenlille Sogn. Gaardens Areal er 300.¹³³⁵⁰ Td. Land g. M. I aarlig Afgift til Akademiet udredes 50 Td. af hver af Kornsorterne Rug, Byg og Havre, og i Rekognition ved Ejerskifte af Gaarden, der ikke maa udstykket, erlægges 1203 Kr. 81 Øre, som er 4 Kr. af hver Tønde Land g. M.

Med Hensyn til Skyldsætningen bemærkes:

Matr. Nr. 3	staar for Hartk.	21 Td.	» Skp.	» Fk.	$\frac{3}{4}$ Alb.,	Gl-skat	247 Kr. 70 Øre
— — 15	2 — 6	— 2	— $2\frac{1}{4}$	— ,	—	33 — 31 —
— — 27	2 — 7	— »	— $1\frac{3}{4}$	— ,	—	34 — 16 —

I alt... 26 Td. 5 Skp. 3 Fk. $1\frac{3}{4}$ Alb., Gl-skat 315 Kr. 17 Øre

Rekapitulation
udvisende Status den 1ste April 1896.

Hovedgaardene	Købstadshartkorn				Statshartkorn									Afgifternes Beløb												
					Ager og Engs				Skovskylts					Rug			Byg			Havre			Penge			
	Td.	Sk.	Fk.	Alb.	Td.	Sk.	Fk.	Alb.	Td.	Sk.	Fk.	Alb.	Td.	Sk.	Fk.	Td.	Sk.	Fk.	Td.	Sk.	Fk.	Kr.	Øre			
1. Nordruplund.																										
a. Den til 31. Marts 1896 bortforpagtede Del	»	»	»	»	66	2	2	1 $\frac{3}{4}$	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
b. bortlejet	»	»	»	»	5	3	3	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	547	50
c. bortfæstet	»	»	»	»	»	4	3	$\frac{3}{4}$	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	70	»
d. under Forstvæsenet	»	»	»	»	5	4	1	»	8	2	1	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
I alt...	»	»	»	»	77	7	2	$\frac{1}{2}$	8	2	1	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	617	50
2. Mørupgaard.																										
a. bortforpagtet	»	»	»	»	38	2	»	2 $\frac{1}{2}$	»	»	»	»	140	»	»	140	»	»	140	»	»	»	»	»	6000	»
b. bortlejet	»	»	»	»	»	6	2	1	»	»	»	»	1	3	»	1	3	»	1	3	»	1	3	»	144	33
c. bortfæstet	»	»	»	»	»	2	3	2 $\frac{3}{4}$	»	»	»	»	1	3	»	1	3	»	1	3	»	1	3	»	20	»
d. afhændet til Selvejendom mod fast aarlig Kanon	»	»	»	»	»	7	»	1 $\frac{1}{4}$	»	»	»	»	4	»	2	4	»	2	4	»	2	4	»	2	»	»
e. under Forstvæsenet	»	»	»	»	»	3	»	1 $\frac{3}{4}$	»	6	2	2	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
I alt...	»	»	»	»	40	6	»	$\frac{1}{4}$	»	6	2	2	146	6	2	146	6	2	146	6	2	146	6	2	6164	33

3. Sorø store Ladegaard.

- a. afhændet til Selvejendom mod fast
 aarlig Kanon » » » » 63 4 3 $\frac{3}{4}$ » » » » 176 » » 176 » » 176 » » » »
 b. bortarvefæstet » » » » 5 4 1 » » » » » » » » 100 » »
 c. under Forstvæsenet » » » » 3 3 1 $2\frac{1}{4}$ 37 3 1 » » » » » » » » 8 » »
 I alt... » » » » 72 4 2 » 37 3 1 » 176 » » 176 » » 176 » » 108 » »

4. Sorø lille Ladegaard.

- a. afhændet til Selvejendom mod fast
 aarlig Kanon » » » » » 5 1 $2\frac{1}{2}$ » » » » 1 » » 1 » » 1 » » » »
 b. bortarvefæstet » 7 » $1\frac{1}{2}$ 17 4 3 » » » » 69 » $3\frac{1}{8}$ 70 » $3\frac{1}{8}$ 69 » $3\frac{1}{8}$ 128 64
 c. bortfæstet mod fast aarlig Afgift
 et Jordstykke, der for bestandig
 skal henligge til Ejendommen Matr.
 Nr. 22 i Sorø Købstad. Skyld-
 sætningen udgaaet af Matrikulen. » » » » » » » » » » » » » » » » 19 »
 d. bortforpagtet » » » » 8 5 3 $2\frac{3}{4}$ » » » » » » » » » » 3760 93
 (heraf » Tdr. 5 Skp. 3 Fdk. 1
 Alb. under Matr. Nr. 9, hvis Hart-
 korn er fordelt efter de geometriske
 Arealer uden formelig Udstykning.)
 e. bortlejet » » » » » 6 » $2\frac{1}{2}$ » » » » » » » » » » 274 99
 (heraf » Tdr. 2 Skp. 1 Fdk. $2\frac{3}{4}$ Alb.
 under Matr. Nr. 9, og » Tdr. 3 Skp.
 2 Fdk. $2\frac{1}{4}$ Alb., for hvis Lejemaal
 fra 1. Januar 1896 Resolution er
 falden efter 1. April s. A., nemlig
 Matr. Nr. 1 b)
 f. Tjenestelod for Økonomen ved Aka-
 demiet » » » » 3 » » $\frac{1}{4}$ » » » » » » » » » » » »
 At overføre... » 7 » $1\frac{1}{2}$ 30 6 1 2 » » » » 70 » $3\frac{1}{8}$ 71 » $3\frac{1}{8}$ 70 » $3\frac{1}{8}$ 4183 56

Hovedgaardene	Købstadshartkorn				Statshartkorn								Afgifternes Beløb										
					Ager og Engs				Skovskylds				Rug		Byg		Havre		Penge				
	Td.	Sk.	Fk.	Alb.	Td.	Sk.	Fk.	Alb.	Td.	Sk.	Fk.	Alb.	Td.	Sk.	Fk.	Td.	Sk.	Fk.	Td.	Sk.	Fk.	Kr.	Ø.
Overført...	»	7	»	1½	30	6	1	2	»	»	»	»	70	»	3½	71	»	3½	70	»	3½	4,183	56
g. Akademiets Parkanlæg.....	»	»	»	3	»	»	1	2¾	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
h. Sammes Økonomi- og Frugthave.	»	4	»	2	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
i. under Forstvæsenet:																							
1. bortforpagtet.....	»	»	»	»	»	2	1	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	(650	»)
Under Afgiften er indbefattet Forpagtningen af Fiskeriet i Sorø, Pedersborg og Tuel Søer.	»	»	»	»	1	7	2	2¼	16	7	1	1¼	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
2. indtaget til Fred- og Lystskov.	»	»	»	»	1	7	2	2¼	16	7	1	1¼	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
I alt...	1	3	1	½	36	»	3	2	16	7	1	1¼	70	»	3½	71	»	3½	70	»	3½	4,183	56
5. Bjernedegaard tilligemed Jorder fra den nedlagte Lunds- gaard i Slaglille Sogn.																							
a. bortarvefæstet.....	»	»	»	»	73	2	2	2¼	»	»	»	»	203	1	3	203	1	3	203	1	3	77	60
b. en Tørvemose.....	»	»	»	»	2	6	»	2	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
c. under Forstvæsenet.....	»	»	»	»	4	3	2	»	3	1	1	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
I alt...	»	»	»	»	80	4	1	1¼	3	1	1	1	203	1	3	203	1	3	203	1	3	77	60
6. Tersløsegaard.																							
a. bortarvefæstet:																							
1. Hovedparcellen tilligemed Matr. Nr. 3 A og 3 B.....	»	»	»	»	34	3	»	2	»	»	»	»	108	4	»	108	4	»	108	4	»	180	87
2. En Parcel til Ejeren af Ødemark	»	»	»	»	4	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	180	87

b. afhændet til Selvejendom mod fast aarlig Kanon en Parcel med Hovedgaardens tilbageværende Byg- ninger (den forrige Forvalterbolig paa nordre Distrikt*).....	»	»	»	»	3	1	1	1	»	»	»	»	8	»	»	»	8	»	»	»	8	»	»	»	»	»
c. under Forstvæsenet	»	»	»	»	»	»	»	»	6	2	2	$2\frac{6}{11}$	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
I alt...	»	»	»	»	41	5	2	»	6	2	2	$2\frac{6}{11}$	116	4	»	»	116	4	»	»	116	4	»	»	361	74
7. Brorupgaard.																										
bortarvefæstet:																										
1. Hovedparcellen	»	»	»	»	44	»	1	$\frac{1}{2}$	»	»	»	»	199	6	»	»	199	6	»	»	199	6	»	»	1	33
2. En Parcel paa Lille Valby Mark.....	»	»	»	»	»	1	2	$\frac{3}{4}$	»	»	»	»	»	7	»	»	»	7	»	»	»	7	»	»	»	33
I alt...	»	»	»	»	44	1	3	$1\frac{1}{4}$	»	»	»	»	200	5	»	»	200	5	»	»	200	5	»	»	1	66
8. Hellestrupgaard.																										
a. Hovedparcellen afhændet til Selv- ejendom	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
b. under Forstvæsenet.....	»	»	»	»	»	2	1	1	11	4	1	$\frac{1}{3}$	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
I alt...	»	»	»	»	»	2	1	1	11	4	1	$\frac{1}{3}$	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
9. Nidløsegaard.																										
bortarvefæstet med Aamoselodden																										
I alt...	»	»	»	»	26	5	3	$1\frac{3}{4}$	»	»	»	»	50	»	»	»	50	»	»	»	50	»	»	»	»	»
I alt...	»	»	»	»	26	5	3	$1\frac{3}{4}$	»	»	»	»	50	»	»	»	50	»	»	»	50	»	»	»	»	»
Tilsammen for Hovedgaardene	1	3	1	$\frac{1}{2}$	420	6	3	2	84	3	3	$2\frac{17}{32}$	963	2	$\frac{1}{6}$	»	964	2	$\frac{1}{6}$	»	963	2	$\frac{1}{6}$	»	11514	39

Godsvæsenet.

*) I Medd. 1857—1878 urigtigt anført med Hartkorn 3 Td. 1 Sk. 1 Fk. » Alb.

Hertil føjes nedenstaaende Oversigt over Akademiets samlede Hartkorn og Jordebogsindtægter den 1ste April 1896 i Sammenligning med Status den 1ste April 1879, se Medd. 1857—1878.

Sorø Akademis Jordegods	Hartkorn								Afgifter										
	Ager og Engs				Skovskylds				Rug			Byg			Havre			Penge	
	Td.	Sk.	Fk.	Alb.	Td.	Sk.	Fk.	Alb.	Td.	Sk.	Fk.	Td.	Sk.	Fk.	Td.	Sk.	Fk.	Kr.	Øre
Den 1ste April 1879:																			
A. Hovedgaarde	405	2	3	2 $\frac{3}{4}$	67	6	3	22 $\frac{6}{3}$	1147	»	3 $\frac{2}{3}$	1148	»	3 $\frac{2}{3}$	1147	»	3 $\frac{2}{3}$	21,085	47
herunder:																			
Nordruplunds 6 Fæste- og Lejehuse	6	»	2	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	529	95
Vindelbrohuset under Sorø store Ladegaard med Hartkorn opført under samme	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	8	»
Akademiets øvrige 9 Fæste- og Lejehuse	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Disse Huses Antal er i Medd. for 1857—1878 urigtigt angivet at være 8.																			
B. Bøndergods.																			
a. Arvefæstegods	1008	7	2	$\frac{1}{2}$	»	»	»	»	1362	3	34 $\frac{1}{8}$	1370	1	34 $\frac{1}{8}$	1357	3	34 $\frac{1}{8}$	583	71
b. Fæstegods	»	5	2	2	»	»	»	»	1	4	»	1	4	»	1	4	»	29	»
c. Bortlejet	»	2	4	»	»	»	»	»	»	»	»	1	4	»	»	»	»	24	62
d. Bortforpagtet	8	1	1	1 $\frac{3}{4}$	»	»	»	»	20	»	»	20	»	»	20	»	»	940	»
e. De Nidløse Sogns Skole- og Fattigvæsen uden Afgift til Brug overladte Jorder: Matr. Nr. 14 i Kongsted og Matr. Nr. 7 b i Verup.	»	4	2	2 $\frac{3}{4}$	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
C. Møller.																			
Møllerne ere dels afhændede til Selvejendom, dels bortarvefæstede	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»

Sorø Akademis Jordegods	Hartkorn								Afgifter											
	Ager og Engs				Skovskylts				Rug			Byg			Havre			Penge		
	Td.	Sk.	Fk.	Alb.	Td.	Sk.	Fk.	Alb.	Td.	Sk.	Fk.	Td.	Sk.	Fk.	Td.	Sk.	Fk.	Kr.	Ø.	
Overført...	1430	3	1	$\frac{1}{4}$	84	3	3	$2\frac{17}{32}$	2335	4	$\frac{55}{204}$	2345	6	$\frac{55}{204}$	2330	4	$\frac{55}{204}$	12,014	66	
c. Bortlejet og ubebygget Jordstykke ved Fjenneslev Kirke	(1	3	1	$\frac{1}{2}$	(Købstadshartkorn)															
d. Bortforpagtet	»	»	»	$2\frac{1}{2}$	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	16	62	
(det i 1879 bortforpagtede er nu Ejendom mod fast aarlig Kanon og optaget under a).																				
e. De Nidløse Sogns Skole- og Fattigvæsen uden Afgift til Brug overladte Jorder, Matr. Nr. 14 i Kongsted og Matr. Nr. 7 b i Verup	»	4	2	$2\frac{3}{4}$	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
C. Møller	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
(disse ere dels afhændede som Selvejendom, dels bortarvefæstede).																				
D. Fiskerier.																				
Af Søerne, hvoraf Sorø, Pedersborg og Tuel Søer ere opførte under Sorø lille Ladegaard, men af hvilke Afgiften tilflyder Skovkassen, henhører under Godsvæsenet Munkebjergby og Eskildstrup Søer med	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	91	66	
E. Tienderefusioner	»	»	»	»	»	»	»	»	1	4	»	2373	7	$1\frac{17}{48}$	»	»	»	16	»	
Forstvæsenet	23	7	1	$2\frac{1}{4}$	406	6	»	$2\frac{52}{792}$	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
(den ikke under Hovedgaarden optagne Del).																				
I alt...	1454	7	2	$1\frac{3}{4}$	491	1	3	$2\frac{55}{82}$ *)	2337	»	$\frac{55}{204}$	4719	5	$1\frac{509}{816}$	2330	4	$\frac{55}{204}$	12,138	94	
	(1	3	1	$\frac{1}{2}$	Købstadshartkorn)															

*) Skovskylshartkornet er i Overensstemmelse med Amtstuernes Skatteberegninger afrundet til 491 Td. 1 Skp. 3 Fk. $2\frac{1}{2}$ Alb.

Fordelingen mellem de forskellige Jordebøger er følgende:

Hartkornet i Følge Godsjordebogen	171	Td.	»	Skp.	3	Fk.	$2\frac{3}{4}$	Alb.
— Arvefæstejordebogen								
a. Arvefæstegods	1203	—	7	—	3	—	$2\frac{3}{4}$	—
b. Selvejendomme med								
Kanon	79	—	6	—	2	—	$2\frac{1}{4}$	—
	1454	Td.	7	Skp.	2	Fk.	$1\frac{3}{4}$	Alb.
Skovskylden i Følge Godsjordebogen	491	Td.	1	Skp.	3	Fk.	$2\frac{1}{2}$	Alb.
Afgiften i Rug i Følge Godsjordebogen	142	Td.	6	Skp.	»	Fk.		
— Arvefæstejordebogen								
a. Arvefæstegodset	1973	—	5	—	$2\frac{5}{204}$	—		
b. Ejendommene med Ka-								
non	219	—	»	—	2	—		
— Tiendejordebogen	1	—	4	—	»	—		
	2337	Td.	»	Skp.	»	$\frac{5}{204}$	Fk.	
Afgiften i Byg i Følge Godsjordebogen	142	Td.	6	Skp.	»	Fk.		
— Arvefæstejordebogen								
a. Arvefæstegodset	1982	—	3	—	$2\frac{5}{204}$	—		
b. Ejendommene med								
Kanon	220	—	4	—	2	—		
— Tiendejordebogen	2373	—	7	—	$1\frac{7}{8}$	—	$(\frac{5}{80})$	
	4719	Td.	5	Skp.	$1\frac{5}{81\frac{9}{16}}$	Fk.		
Afgiften i Havre i Følge Godsjordebogen	142	Td.	6	Skp.	»	Fk.		
— Arvefæstejordebogen								
a. Arvefæstegodset	1968	—	5	—	$2\frac{5}{204}$	—		
b. Ejendommene med								
Kanon	219	—	»	—	2	—		
	2330	Td.	4	Skp.	»	$\frac{5}{204}$	Fk.	
Pengeafgiften i Følge Godsjordebogen	10861	Kr.	37	Øre				
— Arvefæstejordebogen	1169	—	91	—				
— Tiendejordebogen	16	—	»	—				
af Munkebjergby og Rude Eskildstrup Søer	91	—	66	—				
	12138	Kr.	94	Øre				

Til nærmere Forklaring af foranstaaende Oversigt meddeles endnu følgende:

Arvefæstegodset udgjorde i

	Under Hovedgaardene														
	Hartkorn				Afgift										
					Rug			Byg			Havre			Penge	
Td.	Sk.	Fk.	Alb.	Td.	Sk.	Fk.	Td.	Sk.	Fk.	Td.	Sk.	Fk.	Kr.	Ø.	
Bjernede Sogn	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
med Bjernedegaard og de under denne Gaard hørende Jorder fra den nedlagte Lundsgaard i Slag- lille Sogn	73	2	2	2 $\frac{1}{4}$	203	1	3	203	1	3	203	1	3	77	60
Slaglille Sogn	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
med Sorø store Ladegaard	5	4	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	100	»
Fjennesløv Sogn	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Gyrstinge Sogn	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Alsted Sogn	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Braaby Sogn	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Lynge Sogn	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Pedersborg Sogn	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Munkebjergby Sogn	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Flinterup Sogn	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Stenmagle Sogn	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Sorø Landsogn, Sorø lille Ladegaard med de under Sorø Købstad ind- lemmede Parceller	17 ($\frac{1}{2}$)	4 7	3 »	» 1 $\frac{1}{2}$	69 »	» 3 $\frac{1}{6}$	» 70	» »	» 3 $\frac{1}{6}$	» 69	» »	» 3 $\frac{1}{6}$	» 128	» 64	»
	(Købstadshartkorn)														
Bringstrup Sogn	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
St. Mikkels Sogn	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
med Borupgaard	44	1	3	1 $\frac{1}{4}$	200	5	»	200	5	»	200	5	»	1	66
Sønderup Sogn	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Terløse Sogn	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
med Terløsegaard	38	4	»	2	108	4	»	108	4	»	108	4	»	361	74
Nidløse Sogn med Nidløsegaard og den herunder hørende Aamoselod i Stenlille Sogn	26	5	3	1 $\frac{3}{4}$	50	»	»	50	»	»	50	»	»	»	»
Stenlille Sogn	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Havrebjerg Sogn	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Gjølørlov Sogn	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
I alt . . .	205	7	2	1 $\frac{1}{4}$	631	3	2 $\frac{1}{6}$	632	3	2 $\frac{1}{6}$	631	3	2 $\frac{1}{6}$	669	64
	For Hovedgaardene . . .														

Tilsammen . . .

det hele den 1ste April 1896:

Bøndergods														
Hartkorn				Afgift										
				Rug			Byg			Havre			Penge	
Td.	Sk.	Fk.	Alb.	Td.	Sk.	Fk.	Td.	Sk.	Fk.	Td.	Sk.	Fd.	Kr.	Ø.
20	4	3	$2\frac{1}{4}$	31	2	1	31	2	1	31	2	1	11	44
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
28	5	1	$3\frac{3}{4}$	43	3	1	46	7	2	43	3	1	3	43
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
78	»	3	$2\frac{1}{4}$	93	3	2	93	3	2	93	3	2	46	56
67	3	2	2	109	5	$1\frac{1}{4}$	109	5	$1\frac{1}{4}$	109	5	$1\frac{1}{4}$	70	89
167	5	»	1	212	5	3	212	5	3	212	5	3	18	50
71	1	1	1	72	5	1	72	5	1	72	5	1	31	75
118	4	»	2	166	»	$1\frac{3}{4}$	166	»	$1\frac{3}{4}$	166	»	$1\frac{3}{4}$	33	41
43	5	2	$1\frac{1}{2}$	52	4	$2\frac{1}{4}$	57	6	$1\frac{1}{4}$	52	4	$2\frac{1}{4}$	4	80
117	3	»	1	142	6	$1\frac{1}{4}$	142	6	$1\frac{1}{4}$	142	6	$1\frac{1}{4}$	8	36
44	7	2	2	74	3	$3\frac{6}{17}$	74	3	$3\frac{6}{17}$	74	3	$3\frac{6}{17}$	6	16
20	5	»	1	40	2	»	40	2	»	40	2	»	1	32
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
11	2	2	»	14	4	»	9	4	»	9	4	»	»	32
10	»	2	$3\frac{3}{4}$	13	6	2	13	6	2	13	6	2	8	83
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
45	7	3	$1\frac{1}{4}$	52	5	$1\frac{1}{4}$	52	5	$1\frac{1}{4}$	52	5	$1\frac{1}{4}$	3	62
52	3	1	$1\frac{3}{4}$	84	1	$3\frac{1}{4}$	84	1	$3\frac{1}{4}$	84	1	$3\frac{1}{4}$	29	35
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
18	5	3	$1\frac{1}{4}$	35	2	$3\frac{3}{4}$	35	2	$3\frac{3}{4}$	35	2	$3\frac{3}{4}$	201	56
76	3	3	2	102	4	»	102	4	»	102	4	»	11	60
4	1	1	$2\frac{1}{2}$	»	»	»	4	»	»	»	»	»	8	37
998	»	1	$1\frac{1}{2}$	1342	2	$\frac{7}{8}$	1350	»	$\frac{7}{8}$	1337	2	$\frac{7}{8}$	500	27
205	7	2	$1\frac{1}{4}$	631	3	$2\frac{1}{8}$	632	3	$2\frac{1}{8}$	631	3	$2\frac{1}{8}$	669	64
1203	7	3	$2\frac{3}{4}$	1973	5	$2\frac{5}{204}$	1982	3	$2\frac{5}{204}$	1968	5	$2\frac{5}{204}$	1169	91

	Hartkorn				Rug			Byg			Havre			Penge	
	Td.	Sk.	Fk.	Alb.	Td.	Sk.	Fk.	Td.	Sk.	Fk.	Td.	Sk.	Fd.	Kr.	Ø.
Efter foranstaaende udgør det bortarvefæstede Bøndergods	998	>	1	1 $\frac{1}{2}$	1342	2	$\frac{7}{8}$	1350	>	$\frac{7}{8}$	1337	2	$\frac{7}{8}$	500	27
Hertil kommer følgende Selvejendomsjord mod fast aarlig Afgift (Kanon):															
Fjenneslev Sogn	>	>	1	2 $\frac{3}{4}$	>	>	>	1	4	>	>	>	>	>	>
Pedersborg Sogn	8	1	1	1 $\frac{3}{4}$	20	>	>	20	>	>	20	>	>	>	>
Stenlille Sogn	3	1	>	2 $\frac{1}{4}$	10	>	>	10	>	>	10	>	>	>	>
Lynge Sogn, Louisestiftelsen, Matr. Nr. 43 b, der er udskilt fra Matr. Nr. 43 i Lynge i Henhold til Indenrigsministeriets Resolution af 23de August 1862 med	>	>	3	2	>	>	>	(3	>	>	(Skovkassen)				
og uden Gammelskat, men med Forpligtelse til at overtage en saadan ved en eventuel Ordning af Gammelskatsforholdet. Jordstykket indeholder et Areal af 1 Td. Land g. M. Afgiften erlægges til Akademiets Skovkasse.															
I alt...	1009	4	1	1 $\frac{1}{4}$	1372	2	$\frac{7}{8}$	1381	4	$\frac{7}{8}$	1367	2	$\frac{7}{8}$	500	27
Ifølge foranstaaende udgør Arvefæstegodset under Hovedgaardene	205	7	2	1 $\frac{1}{4}$	631	3	2 $\frac{1}{6}$	632	3	2 $\frac{1}{6}$	631	3	2 $\frac{1}{6}$	669	64
Hertil følgende Selvejendomme under Hovedgaardene mod fast Afgift (Kanon):															
Hovedgaarde	Hartkorn				Rug			Byg			Havre			Penge	
	Td.	Sk.	Fk.	Alb.	Td.	Sk.	Fk.	Td.	Sk.	Fk.	Td.	Sk.	Fd.	Kr.	Ø.
Mørup Mtr. Nr. 1 Ad															
1 Ba															
1 Ag	>	7	>	1 $\frac{1}{4}$	4	>	2	4	>	2	4	>	2	>	>
1 C															
1 Ac															
Sorø st. Ldgd. - 1 A															
1 P	56	6	3	$\frac{3}{4}$	156	>	>	156	>	>	156	>	>	>	>
1 Q															
1 C															
1 M	6	6	>	>	20	>	>	20	>	>	20	>	>	>	>
Sorø l. Ldgd. - 27	>	5	1	2 $\frac{1}{2}$	1	>	>	1	>	>	1	>	>	>	>
Tersløsegaard- 1 B	3	1	1	1	8	>	>	8	>	>	8	>	>	>	>
	68	2	2	2 $\frac{1}{2}$	189	>	2	189	>	2	189	>	2	>	>
Afgifter af bortsolgte Ejendomme (Jordebogsindtægterne a)...	1283	6	2	2	2192	6	$\frac{5}{204}$	2203	>	$\frac{5}{204}$	2187	6	$\frac{5}{204}$	1169	91

overensstemmende med Anm. i Finanslovsforslagene 1896—97 S. 407 og 1897—98 S. 378.

Det til 1ste April 1879 bortfæstede Bøndergods, Husene Matr. Nr. 5 ab og 43 af Alsted By og Sogn, Matr. Nr. 24 af Nidløse By og Sogn og Matr. Nr. 28 a af Havrebjerg By og Sogn, jfr. Medd. 1857—1878 S. 175, er nu overgaaet til Selvejendom, jfr. Medd. 1879—1888 S. 47.

Af det til 1ste April 1879 bortlejede Bøndergods, jfr Medd. 1857—1878 S. 175, havde Akademiet efter Overdragelsen til Alsted-Fjenneslev Kommune af Matr. Nr. 35 af Alsted By og Sogn og af Matr. Nr. 1 d i Kirkefjenneslev, der var en Del af det Akademiet tilhørende Jordstykke under Matr. Nr. 1 i Kirkefjenneslev By, Fjenneslev Sogn, tidligere fejlagtig matrikuleret under Nr. 30 samme Steds, tilbage til 1ste April 1896:

Matr. Nr. 3 af Slaglille By og Sogn, aarlig Afgift 62 Øre
 — - 54 og 55 af Pedersborg — , — 16 Kr.,
 medens den af antikvariske Hensyn tilbageholdte Del af Jordstykket under Matr. Nr. 1 i Kirkefjenneslev, Parcellen Matr. Nr. 1 b, foreløbig henligger ubebygget.

Af Kirker ejer Akademiet Sorø Kirke og 15 Landsbykirker, nemlig Kirkerne i Bjernede, Fjenneslev, Flinterup, Gyrstinge, Havrebjerg, Munkebjergby, Nidløse, Nordrup, Skjellebjerg, Slaglille, Stenlille, Stenmagle, Stillinge, Sønderup og Tersløse Sogne.

Akademiets Tiendevederlag udgjorde d. 1ste April 1879, jfr. Medd. 1857—1878 S. 175—176:

	Tiendeydende Hrtk.			Rug			Byg			Penge		
	Td.	Sk.	Fk.	Alb.	Td.	Sk.	Fd.	Td.	Sk.	Fk.	Kr.	Ø.
a. i Kirketiende af 3811 Td.	3811	6	1	1 ¹ / ₄	1	4	»,	2326	3	2 ⁴⁷¹ / ₄₈₀	16	»
og ikke af 3811 Td.												
6 Sk. 3 Fk. 2 ³ / ₄												
Alb., idet Hartkornet for Stenlille Sogn er anført med 2 ¹ / ₄ og for Havrebjerg Sogn med 1 Fk. 2 ¹ / ₄ Alb. for meget, eller ialt 2 Fk. 1 ¹ / ₂ Alb.												
b. i Præstetiende af 126 Td.	126	4	2	1 ¹ / ₄	»,	»,	»,	48	4	1 ³ / ₄	»,	»
i alt af . . .	3938	2	3	2 ¹ / ₂	1	4	»,	2375	»,	3 ⁵¹ / ₄₈₀	16	»

I Medd. 1857—1878 S. 176 er Afgiften i Byg urigtig anført med 2,375 Td. » Sk. 1³⁵¹/₄₈₀ Fk., men ved Opgørelsen af Afgiftstøbeløbene rettelig medregnet som

Latr. . . 3938 2 3 2¹/₂, 1 4 » 2375, » 3⁵¹/₄₈₀, 16 »

	Tiendeydende Hrtk.			Rug			Byg			Penge		
	Td.	Sk.	Fd.	Alb.	Td.	Sk.	Fk.	Td.	Sk.	Fk.	Kr.	Ø.
Transp ...	3938	2	3	2 $\frac{1}{2}$,	1	4	»,	2375	»	351/ ₄₈₀ ,	16	»
2,375 Td. » Sk.												
351/ ₄₈₀ Fk.												
I ovennævnte Afgifter afgik Tien-												
den, som Akademiet												
udredede af Nor-												
druplund Hoved-												
gaards Matr. Nr. 1 A,												
1 C og 10.....					»	»	»,	43	5	2 $\frac{13}{16}$,		»
								2331	2	1 $\frac{3}{4}$ ($\frac{441}{480}$),	16	»
					Igen	1	4	»,				

Efter Rettelse af en i sin Tid ved Tiendejordebogens Anlæggelse i denne indkommen, nu forefunden Uoverensstemmelse i Hartkornsangivelserne for Matr. Nr. 4 af Bjernedegaard bliver der i det Hartkorn, hvoraf Akademiet ejer Præstetienden, at føre til Afgang 1 $\frac{1}{4}$ Alb., hvorefter Hartkornet for begge Tiender er 3938 2 3 1 $\frac{1}{4}$

Afgifternes Beløb er i Tidsrummet fra 1ste April 1879 til 1ste April 1896 forøget med følgende Kirketiendeafgifter af efternævnte fra Akademiet afhændede Ejendomme, nemlig af:

Matr. Nr. 1 R af												
Sorø store Lade-												
gaard.....	»	Td.	»	Sk.	1 $\frac{1}{3}$	Fd.						
Matr. Nr. 24 af												
Nidløse	»	-	2	-	» $\frac{5}{8}$	-						
Matr. Nr. 28 a												
af Havrebjerg ..	»	-	2	-	1 $\frac{1}{4}$	-						
Matr. Nr. 6 b,												
8 b af Stenlille. 1	-	»	-	2 $\frac{5}{6}$	-							

» » » , 1 5 1 $\frac{1}{24}$ » »
 Latr... 1 4 » , 2332 7 2 $\frac{19}{24}$ ($\frac{461}{480}$), 16 »

	Rug			Byg			Penge
	Td.	Sk.	Fk.	Td.	Sk.	Fk.	Kr. Ø.
Transp...	1	4	»	2332	7	2 ¹⁹ / ₂₄ (⁴⁶¹ / ₄₈₀)	16 »

Hertil kommer:

Kirketienden af Matr. Nr. 1 A under

Nordruplund Hovedgaard..... » » » 40 4 2³/₄ » »

og do. af Matr. Nr. 10 af samme

Gaard » » » » 2 3¹³/₁₆ » »

hvilke Tiønder efter Udskillelsen

fra førstnævnte Matr. Nr. af

Matr. Nr. 1 G, og efter at Matr.

Nr. 1 C er udgaaet af Matriku-

len, kom til at paahvile Forpagt-

ningen af Hovedgaarden i Hen-

hold til Ministeriets Resolution af

28de Juni 1884.

Herefter udgjorde Vederlaget til

1ste April 1896..... 1 4 » 2373 7 1¹⁷/₄₈(²⁵¹/₄₈₀) 16 »

Af Akademiets Søer høre de fleste, nemlig Sorø, Pedersborg, Tuel, Bromme, Gyrrstinge og Tjustrup Søer, ikke under Akademiets Godsvæsen, men under dets Skovvæsen, jfr. Medd. 1857—78 S. 193—94, og dette oppebærer derfor Akademiets Forpagtningsindtægter af disse Søer, jfr. nedenfor under Skovvæsenet (Forpagtningen af Fiskeriet i de tre første Søer har som forbundet med Forpagtningen af Matr. Nr. 2 af Sorø lille Ladegaard været omtalt foran under Hovedgaardene, men Afgiften af Forpagtningen er holdt udenfor det samlede Beløb af Akademiets Jordebogsindtægter). Kun Eskildstrup og Munkebjergby Søer høre fremdeles under Godsvæsenet. For disse Søers Vedkommende bemærkes, at Ministeriet under 25de Septbr. 1861 bemyndigede Kvæstor til at lade foretage et Nivellement af Terrænet mellem de to Søer samt en Opmaaling af de allerede da ved den formindskede Vandstand tørlagte Arealer, for at det derefter kunde tages under nærmere Overvejelse, om en Udtørring af førstnævnte Sø med Fordel lod sig iværksætte. Ved den i Henhold til denne Bemyndigelse foretagne Landinspektørforretning blev det imidlertid godtgjort, at den omhandlede Udtørring af Eskildstrup Sø ikke kunde iværksættes, saa længe de nuværende Flodemaalsmærker ved Bromme Mølle bibeholdtes. I Henhold til Ministeriets Resolution af 23de Juni 1862 blev derefter Fiskeriet i Eskildstrup og Munkebjergby Søer med Ret til Benyttelse af Rørskæret samt til Benyttelse af de tørlagte Arealer, der af vedkommende Landinspektør vare beregnede at udgøre henholdsvis 14³⁹⁰⁰/₁₄₀₀₀ Td. Land og 1²⁴⁸⁰/₁₄₀₀₀ Td. Land, men efter hans Udtalelse vare af daarlig Beskaffenhed, bortforpagtet til de Lods ejere, hvis Jorder grænsede til Søerne, for et Tidsrum af 10 Aar, fra 1ste Maj 1862 at regne, for en aarlig Afgift af i alt 64 Kr. for Eskildstrup Sø og i alt 27 Kr. 66 Øre for Munkebjergby Sø. Denne Kontrakt blev derefter i Henhold til Ministeriets Resolutioner af 6te Juni 1872 og 20de Juni 1882 fornyet paa 10 Aar hver Gang, og efter Kontraktens Udløb den 1ste

Maj 1892 blev den under Forbehold af Ministeriets Approbation atter fornyet paa 10 Aar paa de hidtidige Vilkaar. Der blev derefter under Hensyn til det lange Tidsrum, der var forløbet, siden de tørlagte Arealer sidst vare blevne opmaalte og undersøgte, foranlediget affholdt en Landinspektørforretning over dem, ved hvilken de bleve beregnede til $17^{500}/_{14000}$ Td. Land for Eskildstrup Sø og $4^{7750}/_{14000}$ Td. Land for Munkebjergby Sø, og da Ministeriet i Tilslutning til en Indstilling fra Kvæstor ansaa det for rigtigst, at der som Supplement til Resultatet af den nævnte Landinspektørforretning blev foretaget en Undersøgelse og Vurdering af Udbyttet af de to Søer, anmodede det under 5te December 1894 Kvæstor om at opfordre senere afdøde Skovrider Wodschow og Forpagter Jordy til at foretage en saadan Undersøgelse og Vurdering, der derefter ogsaa blev foretagen, hvorefter Sagens Behandling indtil videre har været stillet i Bero.

Tillæg

til foranstaaende Meddelelser angaaende Godsvæsenet, for
Tiden 1ste April 1896—31te Marts 1899.

I fornævnte Tidsrum er der i det foran meddelte foregaaet følgende Forandringer:

ad Afsnittet »Erhvervelse af Gods«.

I Anledning af, at Sorø Akademi overfor Sogneraadet for Stillinge Sogn har forpligtet sig til at indrette det paa Stillinge Kirkegaard opførte Hus, der for Tiden anvendes til Lighus og Materialrum, til alene at være Lighus og med en dobbelt Dør i den nordlige Gavl til Indgang fra Gaden, paa Betingelse af, at Ejerne af den til Lighuset benyttede fremmede Grund afstaa denne til Sorø Akademi, er af disse Ejere til Akademiet som Ejer at Stillinge Kirke overdraget det Areal af 64 □ Alen af Stillinge Bys Gadejord, som dækkes af det ovennævnte Lighus, hvilken Overdragelse imidlertid ikke har kunnet berigtiges endelig inden d. 31te Marts 1899. Iøvrigt har Akademiet siden 1ste April 1896 indtil fornævnte Tidspunkt intet Gods erhvervet.

ad Afsnittet »Salg af Gods«

samt med Hensyn til det om Hovedgaardene med de dertil hørende Oversigter anførte.

Udstykning og Afhændelse af den under Nordruplund Hovedgaard hørende Mark »Skætholmen«.

I Folketingets Finansudvalgs Betænkning over Forslaget til Finansloven for 1897—98 fandtes følgende Udtalelse:

»Samraad er affholdt om Udstykning og Bortsalg af »Skætholm« under Nordruplund i følgende Parceller:

3	paa hver ca. 4 Td. Land.
4	— — 6 à 10 Td. Land.
1	— c. 20 Td. Land.

Der paalægges en Arvefæsteafgift af $\frac{1}{2}$ Td. Byg pr. Td. Land. Købesummen bliver indestaaende i Ejendommene mod Prioritet efter Arvefæste-

afgiften mod en aarlig Ydelse af 4 pCt. i Rente og Afdrag. Parcellerne skulle drives som selvstændige Jordbrug og af Køberne forsynes med de nødvendige Bygninger i Løbet af 1, højst 2 Aar.«

I Overensstemmelse med de saaledes stedfundne Forhandlinger blev af bemeldte Hovedgaards tidligere bortforpagtede Del (Matr. Nr. 1 A 7 c og 10) i Medfør af Lov af 11te Mai 1897 og Landbrugsministeriets Resolution af 29de Januar 1898 Matr. Nr. 1 A, med Hartkorn 65 Td. 4 Skp. 1 Fk. » $\frac{1}{2}$ Alb. og Gammelskat 493 Kr. 16 Øre, udstykket i Hovedejendommen Matr. Nr. 1 A, med Hartkorn 61 Td. 4 Skp. » Fk. 1 Alb. og Gammelskat 462 Kr. 87 Øre, og 8 mindre Parceller, og disse tilligemed fornævnte ligeledes til den tidligere bortforpagtede Del af Hovedgaarden hørende Parcel Matr. Nr. 7 c bleve derpaa i Følge Kirke- og Undervisningsministeriets Resolution af 23de Juli 1898 udbudte til Arvefæste med Ret til at sælge og pantsætte i Henhold til følgende af Ministeriet approberede Konditioner:

§ 1.

Parcellerne ere i Følge den paa Nordruplund Hovedgaard til Eftersyn fremlagte Udstyknings Approbation skyldsatte saaledes:

		Hartkorn.				Gammelskat.	
Matr. Nr. 7 c » Td. 2 Skp. 1 Fk.	$2\frac{1}{2}$	Alb.....	4	Kr. 54	Ø.	
— — 1 i 1 — » — 3 — 2	—	8	— 39	-	
Tilsammen... 1 Td. 3 Skp. 1 Fk.		$1\frac{1}{2}$	Alb.....	12	Kr. 93	Ø.	
Matr. Nr. 1 k » — 2 — 3 —	$2\frac{1}{2}$	—	2	— 78	-	
— — 1 l » — 3 — 1 —	»	—	3	— 06	-	
— — 1 m » — 2 — 1 —	$\frac{1}{2}$	—	2	— 16	-	
— — 1 n » — 2 — » —	$2\frac{1}{4}$	—	2	— 05	-	
— — 1 o » — 2 — 1 —	$\frac{1}{4}$	—	2	— 13	-	
— — 1 p » — 5 — 2 —	»	—	5	— 18	-	
— — 1 q » — 4 — 3 — 1	—	4	— 54	-	

Parcellerne have efternævnte Arealer:

Matr. Nr.			Td. Land, deraf Vej		Td. Land
Matr. Nr. 7 c	$5\frac{10000}{14000}$	$\frac{9140}{14000}$	
— — 1 i	$14\frac{200}{14000}$	$\frac{2180}{14000}$	—
Tilsammen... 19		$\frac{10200}{14000}$	Td. Land, deraf Vej	$\frac{5320}{14000}$	Td. Land.
Matr. Nr. 1 k	$6\frac{880}{14000}$	—, deraf Vej	$\frac{880}{14000}$	—
— — 1 l	$6\frac{840}{14000}$	—, deraf Vej	$\frac{840}{14000}$	—
— — 1 m	$4\frac{530}{14000}$	—, deraf Vej	$\frac{530}{14000}$	—
— — 1 n	$4\frac{540}{14000}$	—, deraf Vej	$\frac{540}{14000}$	—
— — 1 o	$4\frac{510}{14000}$	—, deraf Vej	$\frac{510}{14000}$	—
— — 1 p	$10\frac{1110}{14000}$	—, deraf Vej	$\frac{1110}{14000}$	—
— — 1 q	10	—, Udlæg til Vej	ufornødent.	

Parcellerne ere tilsaaede med Vaarkorn, og paa hver af dem er der udlagt et passende Areal som Græsmark samt et passende Areal som Brak.

Til yderligere Oplysning vil der paa Hovedgaarden Nordruplund blive fremlagt en Kopi af Matrikulkortet over hver Parcel. For de heri opgivne Maals Nøjagtighed paatager Sorø Akademi sig ikke noget Ansvar.

§ 2.

Køberne overtage Parcellerne med de Rettigheder, Byrder og Forpligtelser, med hvilke de ejes af Sorø Akademi. Jorderne overtages i den Stand, hvori de ved Tiltrædelsen ere, altsaa ogsaa med derpaa staaende Afrøde. Med Matr. Nr. ne 1 i og 1 k følger Raadighed over det Grusparti, som maatte forefindes paa dem, og med Matr. Nr. 1 l de derpaa staaende Bygninger, dog saaledes at disse blive at nedbryde inden 1ste August 1900.

§ 3.

Skatter og Afgifter overtages af Køberne saaledes, at disse fuldt have at udrede de Skatter og Afgifter, der efter Tiltrædelsen forfalde til Betaling, hvorimod Sorø Akademi fuldt udreder de Skatter og Afgifter, der inden Tiltrædelsen ere forfaldne til Betaling. Om de Parcellerne paahvilende konstaterede Tiendebyrder henvises til fornævnte Udstyknings Approbation. For Andel i Nordruplund Hovedgaards Bankhæftelse ville Parcellerne blive frigjorte.

§ 4.

Hegnspilgten overtage Køberne efter Lovgivningens almindelige Regler, dog saaledes at Sorø Akademi, der ejer Hegnet imellem Parcellerne og den til disse stødende Skov, udelukkende har Ret og Pligt til at vedligeholde dette.

Den udlagte Vejs Vedligeholdelse — der ogsaa kan paakræves af Akademiet — have samtlige Parcellister at bestride efter mindelig Overenskomst og i Mangel heraf i Henhold til den almindelige Lovgivning om private Vejes Vedligeholdelse, navnlig Lovene af 14de April 1865 og 30te November 1876.

§ 5.

Der paalægges hver af Parcellerne en aarlig Arvefæsteafgift af $\frac{1}{2}$ Td. Byg pr. Td. Land, at udrede efter hvert forudgaaende Aars Kapitelstakst for Sjællands Stift, naar denne er sat, og senest den 11te Marts næstefter, men første Gang, naar Kapitelstaksten er sat for Aaret 1899. I Rekognition ved Ejerskifte ved hver af Parcellerne bliver at udrede den nævnte Arvefæsteafgift for et Aar, beregnet efter den forud for Ejerskiftet senest satte Kapitelstakst.

§ 6.

Købesummens Udredelse kan — for saa vidt Køberen af en Parcel ikke maatte ønske at erlægge den kontant — berigtiges ved, at Køberen udsteder en i Overensstemmelse med Reglerne for Udlaan af umyndiges Midler klausuleret Panteobligation til Sorø Akademi for den fulde Købesum med 1ste Prioritets Panteret — næst efter Arvefæsteafgift og Rekognition ved Ejerskifte — i Ejendommen, de Bygninger, der maatte blive opførte paa den, og de Assurancesummer, for hvilke Bygningerne — der altid skulle være assurerede til fuld Værdi — maatte være forsikrede, samt i den til enhver Tid paa Ejendommen værende Gødning og Afgrøde i Straa, Hø og utærsket Sæd, dens Besætning og Inventarium m. v. Den efter Panteobligationen skyldte Kapital vil være at forrente og afdrage med 4 pCt. om Aaret af det oprindelige paalydende Beløb, saaledes at $3\frac{1}{2}$ pCt. af den til enhver Tid skyldte Kapital betragtes som Rente, og Resten som Afdrag, indtil hele Skylden er betalt. Renter og Afdrag erlægges med Halvdelen i hvert Aars 11te Juni og 11te December Termin for det da forløbne Halvaar. I 11te December Termin 1898 erlægges dog intet Afdrag, men kun Rente à $3\frac{1}{2}$ pCt. om Aaret, beregnet forholdsvis fra Tiltrædelsen til 11te December 1898. Kapitalen er fra Debtors Side opsigelig med $\frac{1}{2}$ Aars Varsel til en 11te Juni eller 11te December Termin, men uopsigelig fra Kreditors Side undtagen i Tilfælde af Misligholdelse fra Debtors Side, hvor da hele Kapitalen eller den resterende Del af denne straks forfalder til Betaling. Endvidere skal Panteobligationen indeholde Vedtagelse af Bestemmelsen i Lov af 29de Marts 1873 § 15 om Udlæg i den pantsatte Ejendom uden foregaaende Lovmaal og Dom, saavel for Kapitalens som for Renternes Vedkommende, samt endvidere Vedtagelse af skadesløs Betaling.

§ 7.

Foruden Købesummens Berigtigelse kontant eller ved Udstedelse af Panteobligation i Overensstemmelse med foranstaaende § 6 skal Køberen være forpligtet til inden 1ste August 1900 paa den af ham købte Parcel at have opført de til Loddens Beboelse og Drift fornødne Bygninger efter Teg-

ninger og Overslag, som have erholdt Sorø Akademis Approbation. Efter nærmere Aftale paa Grundlag af Tegninger og Overslag, som for hver enkelt Parcel blive tilvejebragte af Akademiet, tilbyder dette sin Medvirken til, at de fornødne Byggearbejder for Køberens Regning kunne blive paabegyndte straks efter Tiltrædelsen. Saafremt foranstaaende Forpligtelse for Køberen ikke bliver opfyldt inden det nævnte Tidspunkt, er han forpligtet til at finde sig i, at Akademiet lader de efter sit Skøn til Loddens Beboelse og Drift fornødne Bygninger opføre paa Parcellen for hans Regning. Denne Forpligtelse bliver at tinglæse som servitutstiftende paa Parcellen.

§ 8.

De Beløb, som Køberen i Overensstemmelse med disse Konditioner maatte blive Sorø Akademi skyldig, ville af ham skadesløst være at indbetale til Akademiets Kontor i Sorø, eller til hvilken anden offentlig Kasse det af Akademiet maatte blive forlangt.

§ 9.

Udgifterne ved Stempling og Tinglæsning af Kontrakt om Arvefæste og af Arvefæstebrev samt af Panteobligation udredes af Køberen paa Anfordring.

§ 10.

Da hver af de solgte Parceller stedse skal forblive en særskilt Ejendom, maa den aldrig udstykkedes, nedlægges eller inddrages under andre Ejendomme, men den bliver til enhver Tid med komplette Bygninger at vedligeholde som en særlig, selvstændig og udelt Ejendom.

§ 11.

Formularen for Sorø Akademis Arvefæstebreve, saaledes som den i Henhold til disse Konditioner bliver at affatte, er fremlagt til Eftersyn paa Nordruplund Hovedgaard.

§ 12.

Tilbud om at gaa ind paa Arvefæste af de her nævnte Parceller under de her fremsatte Konditioner modtages paa Nordruplund Hovedgaard af dennes Bestyrer Lüneborg mundtligt eller skriftlig, i sidste Tilfælde med Betegnelse paa Konvolutten af, at Brevet indeholder et Tilbud paa en eller flere bestemte Parceller. Ved mundtligt Tilbud indfører den paagældende sit Navn i en fremlagt Protokol og fremsætter sit Tilbud i et lukket Brev, betegnet med den paagældende Parcells Matr. Nr. Ved skriftligt Tilbud bliver dette af Bestyrer Lüneborg uaabnet numereret og indført i ovennævnte Protokol. Onsdagen den 17de August Kl 2 afsluttes Modtagelsen af Tilbud, og der optages en Protokol over de allerede modtagne Tilbud, efter at disse ere aabnede. Der er intet til Hinder for, at samme lysthavende kan gøre Bud paa flere af Parcellerne, men kun en af dem vil kunne gives ham i Arvefæste.

I ethvert Tilbud maa bydes en bestemt Købesum. For at et Tilbud skal blive modtaget, maa der i Købesum bydes: For Matr. Nr. 7 c og 1 i i Forening mindst 6,000 Kr., for Matr. Nr. 1 k mindst 1,500 Kr., for Matr. Nr. 1 l mindst 1,500 Kr., for Matr. Nr. 1 m mindst 1,000 Kr., for Matr. Nr. 1 n mindst 1,000 Kr., for Matr. Nr. 1 o mindst 1,000 Kr., for Matr. Nr. 1 p mindst 2,500 Kr., for Matr. Nr. 1 q mindst 2,500 Kr.

Ethvert Tilbud er bindende til Udgangen af August Maaned d. A. Snarest muligt efter den 17de August vil der blive taget Bestemmelse om Antagelse af de fremsatte Tilbud for hver Parcel. Det forbeholdes Sorø Akademi at tage Hensyn ikke blot til Budets Størrelse, men tillige til afgivne paalidelige Anbefalinger for de lysthavende.

§ 13.

Til Sikkerhed for nøjagtig Opfyldelse af Konditionerne og navnlig for Opførelsen af Bygninger i Overensstemmelse med § 7 bliver af den lyst-

havende, hvis Tilbud antages, at stille Depositum eller antagelig Selvskyldnerkaution, til Beløb 4,800 Kr. for Matr. Nr. 7 c og 1 i i Forening, 2,550 Kr. for Matr. Nr. 1 k, 2,550 Kr. for Matr. 1 l, 1,800 Kr. for Matr. Nr. 1 m, 1,800 Kr. for Matr. Nr. 1 n, 1,800 Kr. for Matr. Nr. 1 o, 3,600 Kr. for Matr. Nr. 1 p, 3,600 Kr. for Matr. Nr. 1 q. Af Kontant Depositum svares den deponerende 3 pCt. om Aaret i Rente. Naar Forpligtelsen i Henseende til Bygningers Opførelse er opfyldt af Arvefæsteren, tilbageleveres den stillede Sikkerhed.

§ 14.

Naar Sikkerhed er givet og Kontrakt om Arvefæste er underskrevet, sker hermed Tiltrædelsen, fra hvilken Tid Ejendommen staar for Arvefæsterens Regning og Risiko.

§ 15.

Ethvert Søgmaal, som i Anledning af dette Salg maatte opstaa, skal behandles ved Ejendommens Værneting og den tilsvarende Forligskommission, og er Køberen pligtig til at give Møde efter Varsel som til indenbirks Mand, hvor han end maatte bo eller opholde sig. Endelig er Køberen i Søgmaals-tilfælde underkastet den hurtige Retsfølgning efter Forordning 25de Januar 1828.

Disse Konditioner bleve bekendtgjorte over hele Landet. Af Bud fremkom der intet paa Parcellerne Matr. Nr. 1 N og 1 O og kun et paa hver af de øvrige Parceller, idet der syntes at være Utilbøjelighed til, naar Bud paa en Parcel allerede var afgivet, vel i lukket Brev, men dog, som det maatte forudsættes, med det i Konditionerens § 12 fastsatte Minimum af Købesum, da at fremkomme med noget som helst Overbud. Alle Parcellerne bleve solgte, Matr. Nr. 1 N og 1 O senere underhaanden, sammenlagte til een Ejendom, og for alle opnaaedes de i § 12 forlangte Minima af Købesummer, for to af dem Matr. Nr. 1 K og 1 L lidt mere paa Grund af de i Konditionerens § 2 nævnte Forhold. Parcellerne afhændedes iøvrigt i Henhold til Konditionerne, særlig mod Forrentning og Afdragnings af Købesummerne i Overensstemmelse med Konditionerens § 6, saaledes:

Matr. Nr. 1 I i Forening med Matr. Nr. 7 c ved Arvefæstekontrakt af 25de August 1898 til Henrik Nielsen af Herrestrup for en Købesum af 6,000 Kr. og en aarlig Arvefæsteafgift til Akademiet af 9 Td. 6 Skp. $3\frac{3}{4}$ Fk. Byg,

Matr. Nr. 1 K ved Arvefæstekontrakt af 14de September 1898 til Peder Olsen af Tersløse for en Købesum af 1,700 Kr. og en aarlig Arvefæsteafgift til Akademiet af 3 Td. » Skp. 1 Fk. Byg,

Matr. Nr. 1 L ved Arvefæstekontrakt af 28de og 31 August 1898 til Hans Petersen af Bavelse for en Købesum af 1,800 Kr. og en aarlig Arvefæsteafgift til Akademiet af 3 Td. » Skp. 1 Fk. Byg,

Matr. Nr. 1 M ved Arvefæstekontrakt af 1ste September 1898 til Christen Jensen af Kragerup for en Købesum af 1,000 Kr. og en aarlig Arvefæsteafgift til Akademiet af 2 Td. » Sk. $\frac{1}{2}$ Fk. Byg,

Matr. Nr. 1 N i Forening med Matr. Nr. 1 O ved Arvefæstekontrakt af 3die September 1898 til Peter Nielsen af Tersløse for en Købesum af 2,000 Kr. og en aarlig Arvefæsteafgift til Akademiet af 4 Td. » Skp. $1\frac{1}{4}$ Fk. Byg,

Matr. Nr. 1 P ved Arvefæstekontrakt af 30te August 1898 til Peder

Christian Pedersen af Haverup for en Købesum af 2,500 Kr. og en aarlig Arvefæsteafgift til Akademiet af 5 Td. » Skp. $1\frac{1}{4}$ Fk. Byg og

Matr. Nr 1 Q ved Arvefæstekontrakt af 26de August 1898 til Jens Sørensen af Tersløse for en Købesum af 2,500 Kr. og en aarlig Arvefæsteafgift til Akademiet af 5 Td. » Skp. » Fk. Byg.

Ved den saaledes foregaaede Udstykning og Afhændelse er den tidligere bortforpagtede Del af Hovedgaarden kommen 4 Td. 2 Skp. 2 Fk. 2 Alb. lavere i Hartkorn og 34 Kr. 83 Øre lavere i Gammelskat og omfatter nu:

Matr. Nr. 1 A med Hrtk. 61 Td. 4 Skp. » Fk. 1 Alb., Gmlsk. 462 Kr. 87 Ø.
og — - 10 — — » - 3 - 3 - $1\frac{3}{4}$ - , — 3 - 41 -

i alt 61 Td. 7 Skp. 3 Fk. $2\frac{3}{4}$ Alb., Gmlsk. 466 Kr. 28 Ø.

Angaaende Tienderne paa den tidligere bortforpagtede Del bemærkes:

Af Hovedgaardens Hartkorn før Matrikuleringen i 1840, 42 Td. 3 Sk. » Fk. $\frac{7}{8}$ Alb. Ager og Engs Hartkorn og $1\frac{1}{2}$ Alb. Skovskylldshartkorn, vare 34 Td. 7 Skp. » Fk. $\frac{7}{8}$ Alb. tilligemed Skovskylldshartkornet tagne fra Nordrup By, medens Resten 7 Td. 4 Skp. » Fk. » Alb. have henhørt under Andvorskov Slot. — Det fra Nordrup By indtagne Ager og Engs Hartkorn var tiendepligtigt, og i Kongetiende har der derfor været udredet til Slagelse Hospital aarlig 3 $\frac{1}{2}$ Sølv pr. Td. Hartkorn eller af 34 Td. 7 Skp. » Fk. $\frac{7}{8}$ Alb. aarlig 17 \mathcal{R} . $42\frac{1}{2}$ β , i Kronemønt 34 Kr. 88 Øre. Efter Skyldsætningsforandringen i 1883 har Tienden været erlagt dels af Forpagteren af Hovedgaarden og efter Forpagtningens Ophør af Akademiets Hovedkasse, dels af dettes Skovvæsen. Efter den i 1898 stedfundne Udstykning vil Tienden blive foranlediget delt imellem det af Hovedgaarden reserverede og det til Arvefæste afhændede. — Af det fra Nordrup By indtagne Hartkorn udredes endvidere i Præstetiende aarlig 4 $\frac{1}{2}$ Sølv pr. Td. Hartkorn eller 23 \mathcal{R} . $24\frac{1}{4}$ β , i Kronemønt 46 Kr. $50\frac{1}{2}$ Øre. Indenrigsministeriets Udstykningsapprobation af 6te Januar 1883 angiver Præstetienden for Matr. Nr. 1 A, 1 B og 1 C til 45 Kr. 84 Øre, der ved nævnte Approbation er fordelt imellem Matr. Nr. 1 A og Matr. Nr. 1 G saaledes, at Matr. Nr. 1 A, efter at Matr. Nr. 1 B og Matr. Nr. 1 C ere udgaaede af Matrikullen, har faaet 42 Kr. 93 Øre, medens Tienden for Matr. Nr. 1 G blev 2 Kr. 91 Øre. Ved Landbrugsministeriets Resolution af 29de Januar 1898 er Tiendebeløbet 42 Kr. 93 Øre fordelt imellem Matr. Nr. 1 A og de fra 1 A udstykkede Parceller saaledes:

Matr. Nr. 1 A	40 Kr. 29 Øre
—	1 J	» - 73 -
—	1 K	» - 24 -
—	1 L	» - 27 -
—	1 M	» - 19 -
—	1 N	» - 18 -
—	1 O	» - 19 -
—	1 P	» - 45 -
—	1 Q	» » 39 -

i alt... 42 Kr. 93 Øre.

Med Hensyn til Kirketienden se nedenfor Bemærkningerne til Afsnittet om Akademiets Tiendevederlag.

Da det ved ny Opmaaling af Matr. Nr. 7 c har vist sig, at denne Parcell Areal udgør 5,10000 Td. Ld. i Stedet for som tidligere anført 5,12410 Td. Ld., bliver Arealet for den hidtil bortforpagtede Del af Hovedgaarden før Udstykningen og Salget i 1898 648,12020 Td. Ld., jfr. S. 72, og efter Salget af Matr. Nr. 1 I til 1 Q samt af Matr. Nr. 7 c 584,11410 Td. Ld. g. M.

ad Afsnittet om »Husene under Nordruplund Hovedgaard«.

Det Niels Christoffersen, Lejer af Huset Matr. Nr. 5, af Akademiet bevilgede Tilskud til Bestridelse af de af ham til Bygningernes Forbedring afholdte Udgifter, 342 Kr. 50 Øre, samt til Opførelse i Sommeren 1896 af en Sidebygning i Nord tilstaaede Beløb, 136 Kr. 50 Øre, er efter denne Bygnings Opførelse udbetalt til Lejeren under 11te Februar 1897 med i alt 479 Kr., hvorefter altsaa Bygningen er bleven Akademiets Ejendom.

ad Afsnittet om »Nordruplund Hovedgaard«.

Denne Ejendom drives fremdeles for Akademiets Regning ved en Bestyrer, da det hidtil ikke er lykkedes at faa den bortforpagtet paa autagelege Vilkaar. Ved Akademiets Overtagelse af Ejendommens Drift blev der til Besætning og Inventarium samt Forbedringer anvendt et Beløb af 35,200 Kr. 46 Øre.

ad Afsnittet om »Mørup Hovedgaard«.

I Henhold til Kirke- og Undervisningsministeriets Resolution af 5te April 1897 er Hovedgaardens Bortforpagtning til F. H. G. Jordy fornyet for et Tidsrum af 12 Aar fra 1ste April 1897 at regne mod en aarlig Afgift af 140 Td. af hver af Kornsorterne Rug, Byg og Havre, der betales med Penge efter hvert Aars Kapitelstakst for Sjællands Stift, og i Penge 2,000 Kr. Mod Nedgang i Forpagtningsafgiften er Forpagteren pligtig til at afstaa enten 3 eller 3½ Td. Land af Egerupmarken til at drives fra det nuværende, til 2 Familier indrettede »Langehus« og indtil 6 Td. Land af Fuglesangsmarken og Mellemmarken, saaledes at det nuværende »Bødkerhus« for en enkelt Familie i Egerupmarken flyttes herhen. Akademiets Besætning skal være forsikret i Kreaturforsikringselskabet »Kustos«; af Præmien heraf uddeder Akademiet Halvdelen. I Jagtafgift erlægges som hidtil 25 Kr. aarlig.

Den nye Forpagtningskontrakt giver ikke Forpagteren særlig Adgang til Tørveskær paa Bjernede Mose.

ad Afsnittet om »Sorø lille Ladegaard«.

Matr. Nr. 1 b, der fremledes kun udlejes for et Aar ad Gangen af Hensyn til det endnu henstaaende Spørgsmaal om dens eventuelle Anvendelse til Assistenskirkegaard, har været udlejet til Dyrslæge Nielsen i 1897 og 1898 mod en aarlig Lejeafgift af 65 Kr., jfr. Ministeriets Resolution af 5te Juli 1898.

Matr. Nr. 1 i er i Henhold til Ministeriets Resolution af 25de Februar 1897 bortforpagtet til Vognmand Knudsen af Sorø ved Kontrakt af 19de August s. A. for et Tidsrum af 6 Aar fra 1ste April 1897 at regne. Forpagtningsafgiften er som hidtil 372 Kr. 08 Øre aarlig. Vognmand Knudsen har med Ministeriets Samtykke af 5te Juli 1898 under 28de Marts s.

A. fremlejet Parcellen til Vognmand Anders Madsen paa de samme Betingelser, paa hvilke den af Akademiet var overdragen ham i Forpagtning. Dette Fremleje ophører, naar Forpagtningen udløber til 1ste April 1903. Det i Forening med Matr. Nr. 1 i til den tidligere Bruger af denne Parcel bortforpagtede Jordstykke af Matr. Nr. 11, stort 7,300 □ Alen, er ved samme ministerielle Resolution og samme Forpagtningskontrakt samt for samme Tidsrum som for Matr. Nr. 1 i bortforpagtet til fornævnte Vognmand Knudsen mod en aarlig Afgift af 28 Kr. 68 Øre. I Fremlejet til Vognmand Madsen er dette Jordstykke, for hvilket Hartkornet og Gammelskatten efter en af Landinspektør Dedenroth foretagen Fordeling af Hartkornet og Gammelskatten paa Matr. N. 1 l udgør henholdsvis » Td. » Skp. 2 Fk. 2¹/₄ Alb. og 1 Kr. 39 Øre, indbefattet paa samme Vilkaar som de for Vognmand Knudsen gældende. Med Forpagtningens Ophør til 1ste April 1903 træder ogsaa dette Lejemaal ud af Kraft. Med Hensyn til den Forpagteren givne Tilladelse til at lade opføre en Bygning paa Lodderne til Stald m. v. bemærkes, at Forpagteren er pligtig til uvægerlig og uopholdelig at borttage en saadan Bygning paa Forlangende og i ethvert Tilfælde inden 14 Dage efter Ophøret af Forpagtningen.

Af Matr. Nr. 1 l er endvidere det til Brugeren af Matr. Nr. 1 k i sin Tid bortforpagtede Jordstykke paa 27,900 □ Alen, for hvilket Hartkornet og Gammelskatten ved ovenanførte Fordeling af Landinspektør Dedenroth er henholdsvis » Td. 2 Skp. 2 Fk. 1³/₄ Alb. og 5 Kr. 29 Øre, blevet delt i 2 Stykker, af hvilke det ene, stort 2,760 □ Alen, med Hartkorn » Td. » Skp. 1 Fk. »¹/₄ Alb. og Gammelskat 52 Øre, med Ministeriets Samtykke af 22de Februar 1897 er bortforpagtet til Forpagteren af Matr. Nr. 1 m Slagtermester P. C. Soelberg for Tidsrummet fra 1ste April 1897 indtil 31te Marts 1903 mod en aarlig Afgift af 9 Kr. 86 Øre, medens Brugeren af Matr. Nr. 1 k, Vognmand Sackmann, fremdeles beholder i Forpagtning det andet Stykke, stort 25,140 □ Alen, med Hartkorn » Td. 2 Skp. 1 Fk. 1¹/₂ Alb. og Gammelskat 4 Kr. 77 Øre, mod en aarlig Afgift af 89 Kr. 78 Øre fra 1ste April 1897 til 31te Marts 1903.

Matr. Nr. 2 er ved Kontrakt af 23de April 1898, approberet af Ministeriet d. 28de s. M., paany bortforpagtet for et Tidsrum af 15 Aar fra 1ste Maj 1898 at regne og Afgiften af Parcellen samt af Fiskeriet i Sorø, Pedersborg og Tuel Søer forhøjet til 800 Kr. aarlig, hvilket Beløb indbetales til Akademiets Skovkasse.

Af Matr. Nr. 3 a og 6 a, der hidtil have været bortforpagtede til Proprietær Chr. Henriksen, er førstnævnte Parcel i Henhold til Ministeriets Resolution af 22de Februar 1897 overtaget for Resten af Forpagtningstiden af Forpagter Alfred Beyer, medens Proprietær Henriksen har beholdt Matr. Nr. 6 a i Forpagtning. I Forpagtningsafgiften af disse Parceller har ingen Forandring fundet Sted.

Fra Matr. Nr. 7 a, jfr. foran S. 87—88, er udskilt Parcellerne Matr. Nr. 7 e, 7 f, 7 g og 7 h. Af disse er Matr. Nr. 7 g, med Hartkorn: » Td. 3 Skp. » Fk. 2 Alb. og Gl.-skat 6 Kr. 38 Øre, udstykket i 4 Parceller, nemlig:

Matr. Nr. 7 g med Hartkorn » Td. 2 Skp. 3 Fk. 2 Alb., Gl.-skat 5 Kr. 86 Ø.
— 7 i — » — » — » — $2\frac{1}{4}$ — , — » — 38 -
— 7 k — » — » — » — $3\frac{3}{4}$ — , — » — 14 -
og — 7 l et ikke skyldsatsat Vejareal
i alt » Td. 3 Skp. » Fk. 2 Alb., Gl.-skat 6 Kr. 38 Ø.

Ved kgl. Resolution af 6te Oktober 1897 ere Matr. Numrene 7 e til 7 l indlemmede under Sorø Købstad og derefter optagne under Købstadens Markjorder som Matr. Nr. 22 (forhen 7 e), 23 (forhen 7 f), 24 (forhen 7 g), 25 (forhen 7 h), 26 (forhen 7 i), 27 (forhen 7 k) og 28 (forhen 7 l).

Efter at Matr. Nr. 24 i Følge Landsbrugsministeriets Skrivelse af 27de November 1897 er delt i

Matr. Nr. 24 a med Hartkorn » Td. 2 Skp. 2 Fk. $\frac{1}{4}$ Alb., Gl.-skat 5 Kr. 07 Ø.
— 24 b — » — » — » — $2\frac{3}{4}$ — — » — 45 -
og — 24 c — » — » — » — 2 — — » — 34 -
i alt » Td. 2 Skp. 3 Fk. 2 Alb., Gl.-skat 5 Kr. 86 Ø.,

ere samtlige fornævnte Matr. Nr. af Markjordene i Følge Landbrugsministeriets Skrivelse af 11te Februar 1898 udgaaede af Matrikulen og Jorderne inddragne under Bygrunden, optagne i Matrikulen for Sorø Købstads Bygrunde og skyldsatte under

Matr. Nr. 161 (forhen 25) med Bygrundshartkorn » Td. » Skp. 1 Fk. 1 Alb.
— 162 (— 24 c) — » — » — » — $2\frac{1}{4}$ —
— 163 (— 24 b) — » — » — 1 — » —
— 164 } — 24 a { — » — 1 — » — $2\frac{1}{2}$ —
— 165 } — — 1 — 1 — $\frac{1}{2}$ —
— 166 (— 26) — » — » — » — $2\frac{1}{2}$ —
— 167 (- 23 og 27) — » — » — 1 — » —
— 168 (— 22) — » — » — » — $1\frac{3}{4}$ —

(Matr. Nr. 28 af Markjorderne er en Del af Frederiksvej).

i alt » Td. 3 Skp. 3 Fk. $1\frac{1}{2}$ Alb.

Arvefæsteafgiften paa disse Ejendomme er delt saaledes:

Matr. Nr.	Rug			Byg			Havre			Penge Kr. Øre
	Td.	Skp.	Fk.	Td.	Skp.	Fk.	Td.	Skp.	Fk.	
161.....	»	1	$\frac{3}{4}$	»	1	$\frac{3}{4}$	»	1	$\frac{3}{4}$	» 2
— 162.....	»	»	$2\frac{1}{2}$	»	»	$2\frac{1}{2}$	»	»	$2\frac{1}{2}$	» 1
— 163.....	»	»	$3\frac{1}{2}$	»	»	$3\frac{1}{2}$	»	»	$3\frac{1}{2}$	» 2
— 164 }	1	1	$1\frac{1}{4}$	1	1	$1\frac{1}{4}$	1	1	$1\frac{1}{4}$	» 16
— 165 }										
— 166.....	»	»	$2\frac{3}{4}$	»	»	$2\frac{3}{4}$	»	»	$2\frac{3}{4}$	» 1
— 167.....	»	»	$3\frac{1}{2}$	»	»	$3\frac{1}{2}$	»	»	$3\frac{1}{2}$	» 2
— 168.....	»	»	$1\frac{3}{4}$	»	»	$1\frac{3}{4}$	»	»	$1\frac{3}{4}$	» 1
i alt 1 6 » 1 6 » 1 6 » » 25										

Matr. Nr. 164 og 165 er derefter udstykket i 8 Parceller, nemlig:

Matr. Nr. 164 a med Hartkorn	» Td.	» Skp.	» Fk.	1 ¹ / ₄ Alb.
— 164 b	—	» —	» —	1 — ¹ / ₄ —
— 164 c	—	» —	» —	2 — 1 —
— 164 d	—	» —	» —	1 — » —
— 165 a	—	» —	» —	1 — 2 —
— 165 b	—	» —	» —	» — 1 ¹ / ₂ —
— 165 c	—	» —	» —	2 — 1 ¹ / ₂ —
— 165 d	—	» —	» —	» — 1 ¹ / ₂ —

i alt » Td. 2 Skp. 2 Fk. » Alb.,

paa hvilke Parceller den paa Matr. Nr. 164 og 165 hvilende Arvefæsteafgift 1 Td. 1 Skp. 1¹/₄ Fk. af hver af Kornsorterne Rug, Byg og Havre samt i Penge 16 Øre er fordelt saaledes:

Matr. Nr.	Rug			Byg			Havre			Penge	
	Td.	Skp.	Fk.	Td.	Skp.	Fk.	Td.	Skp.	Fk.	Kr.	Øre
Matr. Nr. 164 a.....	»	»	1 ¹ / ₂	»	»	1 ¹ / ₂	»	»	1 ¹ / ₂	»	1
— 164 b.....	»	1	»	»	1	»	»	1	»	»	2
— 164 c.....	»	2	» ³ / ₄	»	2	» ³ / ₄	»	2	» ³ / ₄	»	4
— 164 d.....	»	»	3 ³ / ₄	»	»	3 ³ / ₄	»	»	3 ³ / ₄	»	1
— 165 a.....	»	1	2 ¹ / ₄	»	1	2 ¹ / ₄	»	1	2 ¹ / ₄	»	2
— 165 b.....	»	»	2	»	»	2	»	»	2	»	1
— 165 c.....	»	2	1 ¹ / ₄	»	2	1 ¹ / ₄	»	2	1 ¹ / ₄	»	4
og — 165 d.....	»	»	1 ³ / ₄	»	»	1 ³ / ₄	»	»	1 ³ / ₄	»	1
udgør ovennævnte	1	1	1 ¹ / ₄	1	1	1 ¹ / ₄	1	1	1 ¹ / ₄	»	16

Ved den saaledes skete Inddragelse under Sorø Købstad af de 4 tidligere under Matr. Nr. 7 e, 7 f, 7 g og 7 h skyldsatte Parceller er der i Statshartkornet afgaaet 3 Skp. 3 Fk. ¹/₄ Alb., med Gammelskat 7 Kr. 57 Øre, medens Købstadshartkornet er forøget med 3 Skp. 3 Fk. 1¹/₂ Alb.

Matr. Nr. 8 a, der stod skyldsat for Hartkorn 1 Td. » Skp. 3 Fk. 1¹/₄ Alb. og Gammelskat 17 Kr. 44 Øre, og paa hvilken Ejendom der hvilede en aarlig Arvefæsteafgift af 3 Td. 7 Skp. 1 Fk. Rug, 4 Td. 6 Skp. 3¹/₄ Fk. Byg, 3 Td. 7 Skp. 1 Fk. Havre og i Penge 31 Øre, er udstykket i 3 Parceller, nemlig:

Matr. Nr. 8 a med Hartkorn	1 Td.	» Skp.	» Fk.	¹ / ₄ Alb.	og Gl.-skat	15 Kr. 80 Ø.
— 8 c	—	» —	» —	1 — 2 ¹ / ₄ —	—	» — 86 -
og — 8 d	—	» —	» —	1 — 1 ³ / ₄ —	—	» — 78 -

i alt 1 Td. » Skp. 3 Fk. 1¹/₄ Alb. — 17 Kr. 44Ø.,

paa hvilke Parceller Arvefæsteafgiften er fordelt saaledes:

Matr. Nr.	Rug			Byg			Havre			Penge	
	Td.	Skp.	Fk.	Td.	Skp.	Fk.	Td.	Skp.	Fk.	Kr.	Øre
Matr. Nr. 8 a....	3	4	1 ¹ / ₄	4	3	1 ¹ / ₂	3	4	1 ¹ / ₄	»	28
— 8 c....	»	1	2 ¹ / ₄	»	1	3 ³ / ₄	»	1	2 ¹ / ₄	»	2
og — 8 d....	»	1	1 ¹ / ₂	»	1	3	»	1	1 ¹ / ₂	»	1
tilsammen...	3	7	1	4	6	3 ¹ / ₄	3	7	1	»	31.

Ved Deklarationer af henholdsvis 23de og 29de Juni 1898, tinglæste 30te s. M., jfr. Ministeriets Skrivelse af 31te Maj s. A., har Akademiet forbeholdt sig Ret til at lade oppumpe Afløbsvandet fra de Bygninger, der maatte blive opførte paa Parcellerne Matr. Nr. 8 c og 8 d, samt Paataleret m. v. efter en paa det samlede Matr. Nr. 8 a den 22de Juli 1897 tinglæst Deklaration, hvorved Villaservitutter paalægges Jorden.

I Henhold til Ministeriets Resolution af 10de Oktober 1898 er en Kapital af Akademiets Midler, stor 15,000 Kr., udlaant i Matr. Nr. 8 b med Forpligtelse for Laantageren blandt andet til, indtil Prioritetslaanet maatte blive indfriet, i Tilknytning til de ham allerede i Følge hans Arvefæsteskøde og Ministeriets Resolutioner af 28de September og 9de November 1895, jfr. den tidligere anførte Deklaration af 18de December 1895, paahvilende Forpligtelser med Hensyn til Garveriets Drift m. m. — endvidere at holde alle til denne Drift hørende Indretninger, som hidtil have kunnet anbringes paa Matr. Nr. 8 b's Terrain udenfor Garveribygningen og dens lukkede Gaard, indenfor disse, samt at forbedre Afløbet fra Garveriet og at sikre Vej til Matr. Nr. 8 b over Matr. Nr. 8 a.

Matr. Nr. 9. Den af Akademigartner Thayssen forpagtede Del af denne Parcel er i Henhold til Ministeriets Skrivelse af 22de Februar 1897 og Paategning paa Forpagtningskontrakten af 16de August 1893 overdragen fra 1ste April 1897 at regne for Resten af Forpagtningstiden til Jordbruger Hemming Larsen af Sorø. Vilkaarene for denne Overdragelse ere i det væsentlige de samme som de i 1893 fastsatte.

Matr. Nr. 11 a, der stod skyldsæt for Hartkorn » Td. 1 Skp. 2 Fk. 2½ Alb. med Gammelskat 3 Kr. 50 Øre, og paa hvilken der hvilede en aarlig Arvefæsteafgift af 6 Skp. 1¾ Fk. af hver af Kornsorterne Rug, Byg og Havre, er udstykket i Parcellerne:

Matr. Nr. 11 a med Hartkorn » Td. 1 Skp. 2 Fk. 1¾ Alb., Gl.-skat 3 Kr. 35 Øre
 og — 11 p — — » — » — ¾ —, — » — 15 —
 tilsammen » Td. 1 Skp. 2 Fk. 2½ Alb., — 3 Kr. 50Øre,
 paa hvilke Parceller Arvefæsteafgiften er fordelt saaledes:

	Rug		Byg		Havre		Penge	
	Td.	Skp. Fk.	Td.	Skp. Fk.	Td.	Skp. Fk.	Kr.	Øre
Matr. Nr. 11 a . . . »	6	¾	6	¾	6	¾	»	»
— 11 p . . . »	»	1	»	»	»	»	»	»
i alt »	6	1¾	6	1¾	6	1¾	»	»

Matr. Nr. 22, der stod skyldsæt for Hartkorn 1 Td. 3 Skp. 1 Fk. 2¼ Alb. med Gammelskat 21 Kr. 95 Øre, og paa hvilken der hvilede en aarlig Arvefæsteafgift af 5 Td. » Skp. 1 Fk. af hver af Kornsorterne Rug, Byg og Havre samt i Penge 97 Øre, er udstykket i Parcellerne:

Matr. Nr. 22 a med Hartkorn 1 Td. 2 Skp. 2 Fk. » Alb., Gl.-skat 20 Kr. 16 Øre
 og — 22 b — — » — » — 3 — 2¼ — — 1 — 79 —
 i alt 1 Td. 3 Skp. 1 Fk. 2¼ — — 21 Kr. 95Øre.
 paa hylke Parceller Arvefæsteafgiften er fordelt saaledes:

Matr. Nr.		Rug			Byg			Havre		Penge		
		Td.	Skp.	Fk.	Td.	Skp.	Fk.	Td.	Sk.	Fk.	Kr.	Ø.
22 a	...	4	4	3 ³ / ₄	4	4	3 ³ / ₄	4	4	3 ³ / ₄	»	89
22 b	...	»	3	1 ¹ / ₄	»	3	1 ¹ / ₄	»	3	1 ¹ / ₄	»	08
tilsammen		5	»	1	5	»	1	5	»	1	»	97

Matr. Nr. 35 B, det hidtilværende Skovløbersted »Fiskerhuset«, er nedlagt som Skovløberbolig og ved Kontrakt af 23de Oktober 1896, jfr. Ministeriets Resolution af 19de September s. A., bortlejet mod en aarlig Lejeafgift af 200 Kr., hvilket Beløb tilflyder Akademiets Skovkasse.

Ved de foran omhandlede Udstykninger ere de geometriske Arealer paa de udstykkede Ejendomme fordelte saaledes:

Matr. Nr. 161	0,3082	Td. Ld.
— 162	0,1742	—
— 163	0,2278	—
— 164 a	0,1005	—
— 164 b	0,2680	—
— 164 c	0,6075	—
— 164 d	0,2680	—
— 165 a	0,4398	—
— 165 b	0,1170	—
— 165 c	0,6500	—
— 165 d	0,1300	—
— 166	0,1950	—
— 167	0,2340	—
— 168	0,1300	—

samt af Markjorderne

Matr. Nr. 28 (en Del af Frederiksvej)	0,3500	—
		i alt 3 Td. Land,	

der er overensstemmende med de tidligere for Matr. Nr. 7 e, 7 f, 7 g og 7 h anførte Arealer, nemlig for:

Matr. Nr. 7 e	0,1300	Td. Ld.
— 7 f	0,1690	—
— 7 g	2,7928	—
— 7 h	0,3082	—
		i alt 3 Td. Ld.	

Arealet paa Matr. 8 a 7,3720 Td. Ld. er fordelt saaledes

Matr. Nr. 8 a	6,9200	Td. Ld.
— 8 c	0,4820	—
og — 8 d	0,3700	—
		er 7,3720 Td. Ld.	

Arealet paa Matr. Nr. 11 a 3,8090 Td. Ld. er fordelt saaledes:

Matr. Nr. 11 a	3,6020	Td. Ld.
og — 11 p	0,2070	—
		er 3,8090 Td. Ld.	

Arealet paa Matr. Nr. 22 var efter Udstykningsberegningen ikkun 22.⁷¹⁶⁰ Td. Ld. (istedetfor som tidligere anført 22.¹²⁵⁰⁰ Td. Ld.)

Dette Areal er delt saaledes:

Matr. Nr. 22 a	20. ⁶⁷⁴⁰	Td. Ld.
— 22 b	2. ⁴²⁰	—
	<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>	
	er 22. ⁷¹⁶⁰	— .

Ad Afsnittet »Akademiets Tiendevederlag«.

Tiendevederlaget til 1ste April 1896 udgjorde:

1 Td. 4 Sk. » Fk. Rug, 2373 Td. 7 Sk. 1^{17/48} (^{251/480}) Fk. Byg og 16 Kr. i Penge
 Heri afgaar i Anledning
 af, at Akademiet selv
 har overtaget Driften
 af Hovedgaarden Nordruplund..... 41 — 1 — 1^{3/16} — — og » do. do.

igen 1 Td. 4 Sk » Fk. Rug, 2332 Td. 6 Sk. ^{1/6} (^{161/480}) Fk. Byg og 16 Kr. i Penge, (hvilket er overensstemmende med det i Finanslovsforslaget for 1899—1900 om Akademiets Tiender anførte).

Afgangen 41 Td. 1 Sk. 1^{3/16} Fk. Byg omfatter:

Matr. Nr. 1 A med	40 Td. 4 Sk. 2 ^{3/4}	Fk. Byg
— — 7 c -	» — 1 — 2 ^{5/8}	— —
og — — 10 -	» — 2 — 3 ^{13/16}	— —
	<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>	
	er ovennævnte 41 Td. 1 Sk. 1 ^{3/16}	Fk. Byg.

Efter den i det foregaaende omhandlede Udskillelse fra nævnte Matr. Nr. 1 A af Parcellerne 1 J til 1 Q og efter disse Parcellers Afhændelse, i Forening med Matr. Nr. 7 c, til Arvefæste vil Akademiets Tiendevederlag blive forøget med den paa disse Parceller

lagte Tiende i alt 2 Td. 3 Sk. 3^{3/4} Fk. Byg
 samt med Tienden paa Matr. Nr. 7 c..... » — 1 — 2^{5/8} — —

Tilsammen... 2 Td. 5 Tk. 2^{3/8} Fk. Byg,

hvorefter Tienden paa den reserverede Del af Hovedgaarden vil blive:

for Matr. Nr. 1 A 38 Td. » Sk. 3 Fk. Byg
 og - — — 10 » — 2 — 3^{13/16} — —

i alt... 38 Td. 3 Sk. 2^{13/16} Fk. Byg.

Idet Skøder paa de fra Nordruplund Hovedgaard afhændede Parceller endnu ikke ere udstedte paa alle Parcellerne og endelig Notering i de paa-gældende Jordebøger saaledes ikke har kunnet foretages, samt da endvidere alle de ved Sorø lille Ladegaard og ved Akademiets øvrige Gods i Tidsrummet 1896 til 1899 stedfundne Forandringer ikkun med Hensyn til Forholdet imellem Stats- og Købstadshartkorn, Tienderefusionerne og Afgifterne i Penge har medført Forandring i den til 1ste April 1896 meddelte Oversigt over Sorø Akademi's Jordegods, vil Hartkornet og Afgifterne i Sæd og i Penge til 31te Marts 1899 blive for Jordegodset:

Ager og Engs Hartkorn 1454 Td. 3 Sk. 3 Fk. $1\frac{1}{2}$ Alb.,
idet der nemlig i Hartk. til 1ste April 1896:
1454 Td. 7 Sk. 2 Fk. $1\frac{3}{4}$ Alb.

er afgaaet paa Grund
af Indlemmelse under
Købstaden af Matr.
Nr. 7 e, 7 f, 7 g og
7 h af Sorø lille Lade-
gaard » — 3 — 3 — $\frac{1}{4}$ —

1454 Td. 3 Sk. 3 Fk. $1\frac{1}{2}$ Alb.

Købstadshartkorn 1 Td. 7 Sk. » Fk. 2 Alb.,
idet der til dette Hartkorn, der til
1ste April 1896 udgjorde 1 Td. 3 Sk. 1 Fk. $\frac{1}{2}$ Alb.,
nemlig for bortarvefæstede

Ejendomme » Td. 7 Sk. » Fk. $1\frac{1}{2}$ Alb.
og for Akademiets Frugt-
og Økonomihave » — 4 — » — 2 —

1 Td. 3 Sk. 1 Fk. $\frac{1}{2}$ Alb.,

er tilkommet paa Grund af fornævnte Indlem-
melse under Købstaden » — 3 — 3 — $1\frac{1}{2}$ —

1 Td. 7 Sk. » Fk. 2 Alb.

Skovskyldshartkorn 491 Td. 1 Sk. 3 Fk. $2\frac{1}{2}$ Alb.
Afgifter i Rug 2337 Td. » Sk. $\frac{55}{204}$ Fk.
Afgifter i Byg 4678 Td. 4 Sk. $\frac{89}{204}$ Fk.,

idet der i Tienderefusionerne til 1. April 1896
2373 Td. 7 Sk. $1\frac{17}{48}$ ($\frac{251}{480}$) Fk.

er afgaaet for Nor-
druplund Hoved-
gaard, se Anm. til
Afsnittet om Aka-
demiets Tiendeve-
derlag, 41 — 1 — $1\frac{3}{16}$ —

2332 Td. 6 Sk. $\frac{1}{6}$ ($\frac{161}{480}$) Fk.

Afgifter i Havre 2330 Td. 4 Sk. $\frac{55}{204}$ Fk.
Afgifter i Penge 8153 Kr. 94 Øre,

idet der i Pengeafgiften, der den 1ste April 1896 udgjorde 12,138 Kr. 94 Øre, er afgaaet ved Nedsættelsen af Forpagtningsafgiften af Mørup Hovedgaard 4,000 Kr., medens der i Lejeafgift af Matr. Nr. 1 b af Sorø lille Ladegaard er tilkommet et Beløb af 15 Kr.

Fordelingen imellem de forskellige Jordebøger af foranstaaende Hartkorn og Afgifter er til 1ste April 1899 følgende:

Stats-Hartkornet ifølge Godsjørdebogen.....	171 Td.	» Sk. 3 Fk.	$2\frac{3}{4}$ Alb.
— Arvefæstjørdebogen:			
a) Arvefæstegods.....	1203	— 4 — » —	$2\frac{1}{2}$ —
b) Selvejendomme med			
Kanon	79	— 6 — 2 —	$2\frac{1}{4}$ —
			<hr/>
	1454 Td.	3 Sk. 3 Fk.	$1\frac{1}{2}$ Alb.

Købstads-Hartkornet ifølge Godsjørdebogen	» Td. 4 Sk. » Fk. 2 Alb.
— Arvefæstjørdebogen ...	1 — 3 — » — » —
	<hr/>
	1 Td. 7 Sk. » Fk. 2 Alb.

Skovskylden ifølge Godsjørdebogen	491 Td. 1 Sk. 3 Fk. $2\frac{1}{2}$ Alb.
---	---

Afgiften i Rug ifølge Godsjørdebogen	142 Td. 6 Sk. » Fk.
— Arvefæstjørdebogen:	
a) Arvefæstegods.....	1973 — 5 — $2\frac{55}{204}$ —
b) Selvejendomme med Kanon.	219 — » — 2 —
— Tiendjørdebogen.....	1 — 4 — » —
	<hr/>
	2337 Td. » Sk. $\frac{55}{204}$ Fk.

Afgiften i Byg ifølge Godsjørdebogen	142 Td. 6 Sk. » Fk.
— Arvefæstjørdebogen:	
a) Arvefæstegods.....	1982 — 3 — $2\frac{55}{204}$ —
b) Selvejendomme med	
Kanon	220 — 4 — 2 —
— Tiendjørdebogen.....	2332 — 6 — $\frac{1}{6}$ ($\frac{161}{480}$) —
	<hr/>
	4678 Td. 4 Sk. $\frac{89}{204}$ Fk.

Afgiften i Havre ifølge Godsjørdebogen.....	142 Td. 6 Sk. » Fk.
— Arvefæstjørdebogen:	
a) Arvefæstegods.....	1968 — 5 — $2\frac{55}{204}$ —
b) Selvejendomme med Kanon	219 — » — 2 —
	<hr/>
	2330 Td. 4 Sk. $\frac{55}{204}$ Fk.

Pengeafgiften ifølge Godsjørdebogen	6876 Kr. 37 Øre.
— Arvefæstjørdebogen:	
a) Arvefæstegods.....	1169 — 91 —
b) Selvejendomme med Kanon.....	» — » —
— Tiendjørdebogen	16 — » —
af Munkebjergby og Eskildstrup Søer	91 — 66 —
	<hr/>
	8153 Kr. 94 Øre.

Rekognition ved Ejerskifte.

Med Hensyn til Beregningen af Rekognition ved Ejerskifte af de under Sorø Akademi (samt Universitetet og Kommunitetet) hørende Arvefæstejendomme, naar Boet efter en afdød Arvefæster er overtaget af en eller flere selvskiftende Arvinger, og der derhos ikke i det oprindelige Arvefæsteskøde paa vedkommende Ejendom findes særegne Regler, fastsatte Ministeriet — efter som Følge af den Forbindelse, der bestaar mellem de for Akademiet og for Domænegodserne benyttede Arvefæsteskødeformularer, at have forhandlet om Sagen med Finansministeriet — efter Kvæstors Indstilling under 28de August 1895 følgende Regler:

1. Naar Boet efter en afdød Arvefæster er overtaget af een selvskiftende Arving, indtræder Rekognitionspligten straks ved Boets Overtagelse.
2. Naar Boet er overtaget af flere selvskiftende Arvinger, indtræder Rekognitionspligten, saasnart Arvingerne fra at bestyre Ejendommen for Boets Regning ere gaaede over til i Fællesskab at nyde Indtægterne af Ejendommen.
3. Naar der er Tvivl om, hvorvidt den under 2 ommeldte Forandring i Arvingernes Forhold til Ejendommen er indtraadt, vil der være at søge Oplysning, om Arveafgiftsanmeldelse har fundet Sted, og, saafremt dette maatte være Tilfældet, vil der være at afkræve Arvingerne Rekognition.
4. Naar der til Paategning paa vedkommende Stiftelses Vegne fremkommer en Skifteudskrift, der ønskes læst som Adkomst for en Arving eller for Arvinger paa Ejendommen, vil der ikke allerede som Følge deraf kunne beregnes Rekognition, men Spørgsmaalet, om der skal svares Rekognition, maa i hvert enkelt Tilfælde afgøres efter de under 1—3 anførte Regler.

Skolelærere og Kirkesangere paa Akademiets forhenværende Fæstegods.

Se Medd. 1857—78 S. 181 og Medd. 1879—88 S. 52—53. Da Antallet af Skolelærer- og Kirkesangerembeder paa Akademiets forhenværende Fæstegods var blevet forøget ved Oprettelsen af et Lærerembede ved Horsebøg Skov i Lyng Sogn, blev Akademiets aarlige Tilskud til Lønning for saadanne Embeder ved Finanslovsbevilling fra 1ste April 1894 forhøjet med et Beløb svarende til de hidtidige Lønningstilskud til yngste Lønningsklasse, nemlig 24 Kr. (Jordebogs Udgiftspost a).

Kirkerne.

I Foraaret 1892 bleve samtlige Akademiets Kirker forsynede med nye Kirkebøger indrettede i Overensstemmelse med de kgl. Resolutioner af 19de August 1891 og 17de September s. A. samt Bekendtgørelse af 31te Oktober s. A. fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

Under 24de Juni 1896 udstødte Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet følgende Cirkulære til Stiftøvrighederne angaaende de Oplysninger, der skulle tilvejebringes, naar et Areal ønskes udlagt til Anvendelse til Begravelsesplads:

Af Justitsministeriet er nærværende Ministerium bleven underrettet om, at det kongelige Sundhedskollegium har henledet Opmærksomheden paa Ønskeligheden af, at der i Tilfælde, hvor der er Spørgsmaal om Ud-lægning af et Areal til Anvendelse som Begravelsesplads, tilvejebringes saa fyldige Oplysninger som muligt saavel om de paagældende Steders lokale Forhold som om Planen for den eventuelle Kirkegaards Anlæg og Drift. I førstnævnte Henseende har Sundhedskollegiet fremhævet, at Spørgsmaalet om vedkommende Areals Egnethed for det omhandlede Øjemed ikke afhænger udelukkende af dets Afstand fra Brønde og Boliger, men at ogsaa forskellige andre Omstændigheder, saasom navnlig Arealets Niveauforhold, spille en Rolle, saaledes at hvor disse er gunstige, mindre Afstande fra Boliger og Brønde end de sædvanlige ville kunne indrømmes, og hvad Kirkegaards Anlæg og Drift angaar, er den Erkendelse bleven mere og mere almindelig, at Afgørelsen af Spørgsmaalet om, hvorvidt en Kirkegaard kan medføre Fare for Omgivelserne, hovedsagelig beror paa den Maade, hvorpaa Kirkegaarden anlægges og drives, idet godt anlagte og vel drevne Kirkegaarde ikke medføre nogen Fare for Omgivelserne. I Overenstemmelse hermed har det kongelige Sundhedskollegium udarbejdet en Fortegnelse over, hvilke Oplysninger der bør foreligge om Arealer, der paatænkes benyttede til Kirkegaard, og ved Oversendelse hertil af denne Fortegnelse har Justitsministeriet henstillet, om nærværende Ministerium vilde finde Anledning til i de Tilfælde, hvor Sundhedsvæsenets Udtalelse om Tilstedehævedigheden af Kirkegaardsanlæg ønskes, at foranledige Sagen ledsaget af fornøden Oplysning om samtlige de paa den nævnte Fortegnelse anførte Punkter.

I Anledning heraf skulde Ministeriet tjenstlig anmode Stiftsøvrighederne om at ville tilkendegive samtlige Kirketiendeejere, Kirkeværger, Kirkeinspektioner og Kirkegaardsbestyrelser i det Dem underlagte Stift, at man fremtidig i alle Tilfælde, hvor der forelægges Ministeriet Andragender om Anvendelsen af et Areal som Begravelsesplads, maa ønske Andragendet bilagt med Oplysninger om nedenanførte Punkter:

1. Et med Maalestok og Kompaslinie forsynet Kort, i Maalestoksforhold mindst 1 : 2,000, over det til Kirkegaard udsete Areal og den Del af det til samme stødende Terræn, der er beliggende indenfor en Afstand af mindst 100 Alen fra Arealets Grænser.

Paa Kortet maa være indtegnet et Kurvenivellement med 2 Fods Ækvidistance, og Kortet maa give Oplysning om Beliggenheden af:

a) Gader, Veje og Stier, b) Beboelseshuse eller andre Opholdsrum (Skoler o. s. v.), c) Brønde og andre Vandforsyningssteder, d) Afvandingsanlæg med Angivelse af disses Dybder og Fald, e) Lighus, f) Borehuller eller Gravninger til Undersøgelse af Jordbundsforhold eller Grundvandstand.	}	saavel allerede tilstedeværende som muligvis paatænkte eller sandsynlige.

2. En Beskrivelse til Supplering af de Oplysninger, som kunne faas af Kortet.

Beskrivelsen, der maa angive Størrelsen af den Befolkning, som Kirkegaarden skal betjene, maa derhos indeholde nøjagtig og fuldstændig Meddelelse om Kirkegaardsarealets Jordbundsforhold og Grundvandstand. Denne Meddelelse maa fremgaa som Resultat af en sagkyndig Undersøgelse, foretaget ved Hjælp af saa mange Boringer eller Gravninger til mindst 10 Fods Dybde, som Arealets Størrelse gør fornødent, dog ikke færre end 3.

Undersøgelsen af Grundvandet maa foretages flere Gange, helst til forskellige Aarstider, og maa foruden Grundvandets Stand ogsaa omfatte dets Bevægelses Retning.

Konstruktionen af de under 1 c nævnte Brønde maa beskrives.

Beskrivelsen maa endvidere give Oplysning om Kirkegaardsarealets Forhold til fjernere Omgivelser end det under 1) ommeldte Terræn; det maa saaledes oplyses, om Arealet ligger i Nærheden af en By, og i bekræftende Fald maa Afstanden fra denne angives ligesom ogsaa den Retning, i hvilken den kan forudses at ville udvide sig, hvorhos det bør oplyses, om dens Vandforsyning foregaar ved Vandværk eller ved Brønde.

Hvis Lighus forefindes eller paatænkes, beskrives dets Indretning.

3. Plan for Kirkegaardens Drift: Bestemmelser om den enkelte Gravs Fladerum og Dybde, Afstanden mellem de enkelte Grave, det Tidsrum, efter hvis Forløb Graven agtes benyttet paany, Beplantningen af Kirkegaarden o. s. v.

Sorø Kirke, se Medd. 1849—56 S. 28 og Medd. 1879—88 S. 53 samt nedenfor under Bygningsvæsenet.

I længere Tid har der været forhandlet om Tilvejebringelse af større Begravelsesplads i Sorø end hidtil enten ved Udvidelse af Sorø Kirkegaard eller ved Anlæg af en Assistenskirkegaard. Efter Andragende fra Inspektionen for Sorø Kirke tillod Ministeriet i Efteraaret 1892 Anvendelsen af et Beløb paa indtil 300 Kr. (bevilgede ved Lov om Tillægsbevilling for Finansaaret 1892—93) til Undersøgelser og forberedende Arbejder i Anledning af Spørgsmaalet om Anlæg af en Assistenskirkegaard, og paa Grundlag af disse fremkom Inspektionen derefter i April 1895 for Ministeriet med tre forskellige Planer til Anlæg af en saadan Kirkegaard, den ene gaaende ud paa Kirkegaardens Anlæg nord for Fægangsvejen, de to andre gaaende ud paa dens Anlæg ved Filosofgangen enten for Enden af Absalonsvej eller nærmere ved Byen lige ved det saakaldte Fiskerhus, hvilken sidste Plads Inspektionen anbefalede valgt. Ministeriet sendte Sagen til Kvæstors Erklæring, men modtog, inden denne fremkom, fra Kirkeinspektionen en til samme rettet Henvendelse af 5te Januar 1896 fra Sorø Byraad, i hvilken Byraadet udtalte sig imod Valget af nogen af de to Pladser ved Filosofgangen af Hensyn til deres efter Byraadets Forømming for nære Beliggenhed ved Byen og anbefalede Valget af Pladsen nord for Fægangsvejen, hvis Trangen til større Begravelsesplads ikke kunde afhjælpes ved en Udvidelse af den nuværende Kirkegaard. Under 4de Decbr. 1896 afgav Kvæstor derefter i Sagen en udførlig Betænkning, hvori han gjorde gældende, at der formentlig vilde kunne skaffes fornøden forøget Begravelsesplads ved en

Regulering af Benyttelsen af den nuværende Kirkegaard, i ethvert Fald naar denne udvidedes mod Nord over mod Kvæsturbygningen, ligesom han ogsaa fremhævede, at den for en Assistenskirkegaards Anlæg fornødne Plads, der ogsaa efter hans Mening ligesom efter de foreliggende 3 Planer maatte søges paa Sorø lille Ladegaards Jorder, af Hensyn til paatænkte Jærnbaneanlæg ikke for Tiden kunde bestemmes, medmindre man vilde udsætte sig for Ekspropriation af det valgte Jordstykke. Efter det saaledes foreliggende ansaa Ministeriet det for rigtigst, at der grebes ind i Sagen af de kirkelige Autoriteter, og anmodede derfor under 22de Januar 1897 Biskoppen over Sjællands Stift om at foranledige et Provstesyn afholdt for at skønne over og ved en egentlig Synsudsættelse afgøre, om der trængtes til udvidet Begravelsesplads i Sorø, og hvorledes i bekræftende Fald denne Trang skulde afhjælpes, om ved en Udvidelse af den gamle Kirkegaard eller ved Anlæg af en Assistenskirkegaard, idet Ministeriet samtidig bemærkede bl. a., at Synet eventuelt maatte gøre Indstilling om Assistenskirkegaardens Plads og Indhegning m. v., og at det ved Afgørelsen af Spørgsmaalet, om der trængtes til udvidet Begravelsesplads, maatte have sin Opmærksomhed henvendt ikke blot paa, hvor stor Begravelsesplads der faktisk var ledig, men tillige paa, hvor stor Plads der vilde kunne blive til Disposition ved Indkaldelse af Ejere af Gravsteder, der vare over 20 Aar gamle, og om hvis Fornyelse der efter saadan Indkaldelse ikke fremsattes Begæring, samt at der, for saa vidt der ikke fandtes et Regulativ for, hvad der skulde betales for Fornyelse af Gravstedsret saa vel som af Gitter- og Monumentret, af Synet maatte foranlediges et saadant Regulativ udarbejdet og indsendt til Ministeriets Approbation. Provstesynet afholdt derefter en Synsforretning over Sorø Kirkegaard den 12te Februar s. A. og forefandt der kun meget faa Begravelsespladser ledige; for at faa Oplysning om, hvor mange Gravsteder der mulig kunde blive disponible ved den i Ministeriets Skrivelse omtalte Indkaldelse, ansaa Synet det for rigtigst at faa en saadan foretagen, inden videre skete i Sagen, og da der savnedes et saadant Regulativ som i Ministeriets Skrivelse nævnt, foranledigede Synet Udkast til et saadant indsendt til Ministeriet, der under 25de Juni s. A. approberede Udkastet med enkelte Ændringer. Det approberede Regulativ, der kun angaar den nuværende Kirkegaard i Sorø og saaledes ikke en eventuel Assistenskirkegaard, lyder saaledes:

Regulativ

angaaende Betalingen for Gravstedsret samt for Gitter- og Monumentret paa Sorø nuværende Kirkegaard.

Foruden de hidtidige Kendelser for Jordens og Klokkernes Brug bliver der i Henseende til Begravelser paa Sorø nuværende Kirkegaard herefter at erlægge følgende Betalinger.

1. Naar fremtidig mere Jord, end der paa det vedkommende Tidspunkt straks er fornøden til en Begravelse, tillades henregnet under et Gravsted, skal der for Erhvervelsen af Retten til det samlede Gravsted erlægges en særlig Betaling, der er fastsat til 6 Kr. for hver Kistes Rum, beregnet til 8 □ Alen i Overfladen, som Gravstedet kommer til at indeholde, maalt under et, — indtil 4 Kisters Rum, som er det højeste, et enkelt Gravsted maa udlægges med. I denne Betaling finder ingen Af-

kortning Sted for, hvad der er erlagt af Familien som almindelig Kendelse for Ligs Nedsættelse i Gravstedet, ligesom der ogsaa senere, naar Lig nedsættes hvor som helst i Gravstedet, bliver herfor at erlægge sædvanlig Kendelse. Men naar der ved Begravelsen af en Ægtefælle ikke i det særligt foreliggende Tilfælde kan tages saadan Kendelse efter de for Jordkendelsens Udredelse hidtil fulgte Regler, skal der uden Betaling, paa Begæring og saavidt muligt, anvises et Lejested for den efterlevende Ægtefælle ved Siden af den afdøde, og skulle derefter begge Gravlejer fremdeles henligge uden nogen Betalingsforpligtelse i Henseende til selve Gravstedetsretten eller dens Fornyelse, indtil 20 Aar efter den sidst afdødes Begravelse, for saa vidt denne da ikke sker andetsteds end i det anviste Leje, og for saa vidt Kirkegaarden ikke forinden maatte blive nedlagt som saadan.

2. Naar et Gravsted som et samlet Hele eller et isoleret enkelt Gravleje ønskes bevaret længere end 20 Aar fra Udgangen af det Kalenderaar, hvori henholdsvis den førstafdøde af Familien og den paagældende enkelte begravede blev nedsat, bliver der for Fornyelse af Gravstedetsretten at udrede en Betaling, der bestemmes efter det Areal, Gravstedet eller Gravlejet indtager, og efter Taksten i Post 1 for første Udlæggelse af Gravsteder, uden Hensyn til, hvad der i anden Henseende maatte være betalt af Gravstedet med hvad dertil hører, og hvornaar saadant er betalt. Denne Betaling for Fornyelse af Gravstedetsretten erlægges for hvert Vicennium efter hinanden, hvori Fredningen ønskes sikret udover de første 20 Aar, men skal i øvrigt efter Forholdene kun kunne ske for 1 Vicennium ad Gangen. Fornyelse for et mindre Tidsrum end et Vicennium kan ikke finde Sted; men en erhvervet Fornyelse af Gravstedetsretten skal desuagtet ikke under noget Paa-skud kunne gøres gældende over for Kirkeejeren længere end til Kirkegaarden bliver nedlagt som saadan, og der vil ikke af Hensyn til Kirkegaardens Nedlæggelse kunne fordres eller ventes nogen Afkortning eller Tilbagebetaling i Henseende til den heromhandlede eller nogen anden for Kirkegaarden gældende Betaling.

For alle de i Øjeblikket paa Kirkegaarden tilstedeværende vedligeholdte Gravsteder eller isolerede Gravlejer, som ere over 20 Aar gamle efter den nys givne Definition, skal Fornyelsesperioden regnes fra 1ste Januar d. A.

3. For hvert enkelt Monument af Sten eller Metal, som herefter til-lades anbragt paa et Gravsted eller Gravleje, bliver der at erlægge en særlig Betaling af 4 Kr., og for et Gitter af Metal eller en lignende Indhegning ligeledes en særlig Betaling, der her er fastsat til 4 Kr. for hver 8 □ Alen, som det paagældende indhegnede samlede Gravsted eller isolerede enkelte Gravleje indeholder. Hver Gang Retten til et Gravsted eller Gravleje i Henhold til foranstaaende skal fornyes, skal dermed ogsaa Monument- og Indhegningsretten betragtes som udløben, og bliver saaledes samtidig med Gravstedetsretten og for samme Tidsrum Retten til at beholde staaende paa Gravstedet eller Gravlejet, hvad der derpaa maatte være anbragt af Monumenter eller Indhegning af den angivne Beskaffenhed, at forny ved Erlæg-gelse tillige af den for Anbringelse første Gang af henholdsvis Monument og Indhegning fastsatte Betaling.

4. Samtlige de saaledes fastsatte nye Betalinger tilflyde ligesom de tidligere erlagte Sorø Akademis Kasse og paa samme Maade, under Kontoen for tilfældige Indtægter.

Der foretoges derefter en Indkaldelse af Ejerne af de gamle Gravsteder paa Kirkegaarden, og efter at Indkaldelsesfristen var udløben, afholdt Provstesynet under 3die Novbr. s. A. paany en Synsforretning til Sagens Afgørelse. Under denne Forretning kom Synet til det Resultat, at der snarest muligt burde skaffes yderligere Begravelsesplads, men udtalte sig samtidig mod, at dette skete ved en Udvidelse af den gamle Kirkegaard, idet efter Synets Mening en saadan Udvidelse, der kun kunde ske mod Nord eller mod Syd, i førstnævnte Tilfælde vilde medføre for stor Bekostning i Forhold til den forøgede Plads, der kunde indvindes, og desuden bevirke, at Akademihaven tabte i Skønhed, og i sidstnævnte Tilfælde vilde nødvendiggøre Nedrivningen af den for faa Aar siden med ikke ringe Bekostning anlagte nye Badeanstalt. Den forøgede Begravelsesplads maatte saaledes efter Synets Mening skaffes tilveje ved Anlæg af en Assistenskirkegaard, og hvad angik Pladsen for en saadan, erklærede Synet, at det ikke havde fundet nogen anden Plads end en af de tre tidligere i Forslag bragte, af hvilke Synets Flertal udtalte sig for Pladsen ved Filosoffgangen ved Fiskerhuset, medens Synets Mindretal fandt denne Plads' Beliggenhed for nær ved Byen og ansaa Pladsen for Enden af Absalonsvej for den bedste. Efter at Synets nærmere Indstilling i Overensstemmelse med foranstaaende var indkommen til Ministeriet, udtalte dette i Skrivelse af 21de Januar 1898 til Biskoppen over Sjællands Stift, at det var enigt med Synet i, at den manglende Begravelsesplads ikke burde søges tilvejebragt ved en Udvidelse af den gamle Kirkegaard, men derimod ved Anlæggelse af en Assistenskirkegaard, men at Ministeriet under Hensyn til, hvad der vedrørende den af Synets Flertal anbefalede Plads var oplyst om Bebyggelsesforholdene, maatte anse det for nødvendigt, inden nogen Bestemmelse kunde tages, at faa tilvejebragt alle de i Minsts. Cirkulære af 24de Juni 1896 forlangte Oplysninger med Hensyn til det foreslaaede Areal's Beskaffenhed m. m.

Landsbykirkerne, se Medd. 1857—78 S. 195—98 og Medd. 1879—88 S. 53.

Under 2den Februar 1895 bestemte Ministeriet, at der fremtidig, naar Alterlysene eller Alterlamperne i de under Akademiet hørende Landsbykirker begæredes tændte ved Begravelser, herfor skulde erlægges 33 Øre for hvert Lig, og naar de begæredes tændte under kirkelige Handlinger ved Bryllupper, 33 Øre for hvert Bryllup, alt til Akademiets Kasse.

Denne Bestemmelse blev ligesom en omtrent samtidig lignende Bestemmelse for Universitetets Landsbykirker truffen efter Indstilling fra Kvæstor, der gjorde gældende, at Indførelsen af en saadan fast Takst, saa lav, at den ikke kunde blive nogen Hindring for nogens Benyttelse af Alterlysene eller Alterlamperne ved de paagældende Lejligheder, men efter hvilken enhver fik Ret til mod Vederlagets Ydelse at fordre saadan Benyttelse, faktisk vilde gøre denne lettere, navnlig for de mindre vel stillede Beboere i Sognene end efter den tidligere Ordning, hvorefter Benyttelsen

var gratis og derfor lettere kunde opfattes som beroende paa en Indrømmelse fra Kirkeværgen eller maaske Sognepræsten eller Skolelæreren.

Som i Medd. 1879—88 S. 82—83 anført blev der for Akademiets Regning i Finansaarene 1881—82 og 1883—84 opført Lighuse ved to af sammes Landsbykirker henholdsvis Tersløse Kirke og Fjenneslev Kirke, og ved Forslaget til Finansloven for Finansaaret 1884—85 søgte Ministeriet fornøden Bevilling til ligeledes for Akademiets Regning at opføre et Lighus ved den Akademiet tilhørende Stillinge Kirke og til for Universitetets Regning at opføre et Lighus ved den Universitetet tilhørende Faxe Kirke. Ved 2den Behandling i Folketinget af bemeldte Finanslovsforslag blev det imidlertid af Finansudvalgets Ordfører med Hensyn til de to Forslag udtalt, at man formentlig fra Statens Side ikke burde give fuldt ud til Opførelse af disse Lighuse, men forlange noget dertil ydet af de vedkommende Kommuner. I Tilslutning til den saaledes fremkomne Tanke tog Ministeriet Forslaget om Bevillingen til de to Lighuse tilbage og anmodede Kvæstor om med de Kommuner, i hvilke Sorø Akademi eller Universitetet ejede Kirker, ved hvilke Lighuse ønskedes opførte, at indlede Forhandlinger om, hvor vidt de maatte være villige til at udrede en passende Del af den til Lighusenes Opførelse medgaaende Udgift, der efter Bygningsinspektørens Tegning med Overslag under almindelige Forhold vilde udgøre 1,957 Kr. for hvert Lighus. Ved de Forhandlinger, der i Henhold hertil derefter blev indledede med de vedkommende Kommuner, blev det af Kvæstor forlangt, at Kommunernes Bidrag skulde for hvert Lighus være mindst $\frac{1}{3}$ af den nævnte Overslagssum eller 652 Kr. Flere af de Kommuner, hvori Universitetet ejer Kirker, gik ind paa Udredelsen af det ommeldte Beløb, og det blev derefter bevilget, at Universitetet udredede den øvrige Del af Overslagssummen. De fleste af de Kommuner, hvori Sorø Akademi ejer Kirker, nægtede derimod at yde noget Bidrag til Lighusenes Opførelse under Henvielse til, dels at de vare stærkt bebyrdede, dels at Akademiet som nævnt tidligere helt for egen Regning havde ladet opføre Lighuse ved de to Kirker i Tersløse og Fjenneslev. I et enkelt Tilfælde erklærede Kommunen mulig at ville yde Bidrag til et mindre Lighus end det af Bygningsinspektøren projekterede, og en enkelt Kommune, Stenlille Kommune, erklærede sig villig til at udrede en passende Del af Udgifterne til et Lighus, men den mente ikke at kunne tilskyde en Trediedel af den nævnte Overslagssum, som den fandt for høj. Efter dette Udfald af Forhandlingerne blev der foreløbig ikke søgt Bevilling til Opførelse af Lighuse ved Sorø Akademis Kirker. Senere fremkom der imidlertid fra Stenlille Kommune et Andragende om, at der maatte blive opført et Lighus ved Stenlille Kirke af Sorø Akademi, eventuelt mod et mindre Tilskud dertil fra Kommunen, der vedblivende ikke fandt at kunne udrede hele det forlangte Beløb 652 Kr. I Anledning af dette Andragende anbefalede Kvæstor i en udførlig Betænkning af 29de September 1887, at det fornævnte i sin Tid valgte Udgangspunkt for Forhandlingerne med Kommunerne om Bidrag fra deres Side til Lighuses Opførelse, at de skulde udrede $\frac{1}{3}$ af den nævnte Overslagssum, maatte blive forladt, for saa vidt det kunde ske uden Ubillighed mod de Kommuner, der allerede havde udredt det forlangte Tilskud, og

uden Opgivelse af det Grundlag for Bevilling til Lighuse, hvorom der mellem Regering og Rigsdag var opnaaet Samstemning, i hvilke Henseender han fremhævede, at store og velhavende Kommuner ikke kunde vente sig stillede ens med smaa og trængende Kommuner, og at det nysnævnte Grundlag for Bevilling til Lighuse heller ikke udelukkede Hensyntagen til Kommunernes forskellige Forhold. Han gav i sin nævnte Betænkning tillige forskellige Oplysninger, hvorefter det maatte antages, at Stenlille Kommune i økonomisk Henseende hørte til de ringeste af de Kommuner, hvori Universitetet og Sorø Akademi ejer Kirker, og i saa Henseende stod betydeligt tilbage for de Kommuner, ved hvis Kirker der var opført Lighuse af Universitetet med det forlangte Tilskud fra Kommunen, hvorfor han anbefalede, at der fra den nævnte Kommune, der meget trængte til et Lighus og havde erklæret sig rede til at give Bidrag til dets Opførelse, ikkun fordredes et mindre Tilskud, hvilket efter hans Mening i Forhold til, hvad der var udredet af de mere velhavende Kommuner, passende kunde sættes til 450 Kr. Ministeriet sluttede sig til den af Kvæstor saaledes udtalte Opfattelse og stillede under Behandlingen i Folketinget af Forslaget til Finansloven for Finansaaret 1890—91 Forslag om, at Sorø Akademi skulde udrede Resten af den hele til Lighusets Opførelse fornødne Udgift, der imidlertid efter Bygningsinspektørens Udtalelser paa Grund af stedfunden Stigning i Prisen paa Byggematerialier ikke længere kunde sættes til 1957 Kr. som tidligere, men til 2057 Kr. Den saaledes søgte Bevilling paa 1607 Kr. blev given, og senere er der, i Analogi med det saaledes passerede, for Finansaaret 1892—93 blevet givet fornøden Bevilling til Opførelse af Lighuse ved Bjernede, Nidløse og Slaglille Kirker og for Finansaaret 1894—95 ved Havrebjerg Kirke mod lignende Tilskud fra de vedkommende Kommuners Side, medens der for Finansaaret 1893—94 blev givet Bevilling til Opførelse af et Lighus ved Stillinge Kirke mod et Tilskud fra Kommunens Side af 652 Kr., jfr. nedenfor under Bygningsvæsenet.

Det saakaldte Klokkerhus i Stenlille, jfr. Medd. 1857—78 S. 197. I Skr. af 12te Juli 1895 udtalte Ministeriet, at ogsaa Hovedrengøringen i Stenlille Kirke paahviler den i Klokkerhuset boende Klokker.

Vandafledningsforholdene paa Akademiets til Sorø By stødende Terræn og til Dels i selve Byen.

I Medd. 1879—88 S. 53—71 er nærmere gjort Rede for, hvad der med Hensyn til disse Forhold er passeret i Tiden indtil de paagældende Meddelelsers Udgivelse, hvilken Redegørelse slutter med Beretning om, at der efter Afslutningen af det i Redegørelsen S. 69—70 omtalte Forlig af 28de Oktober 1889 mellem Akademiet og Byen blev rettet Anmodning til Stadsingeniør Ambt om for Akademiet at udarbejde Planer til Kloakanlæg paa dets Territorium paa Basis af det afsluttede Forlig.

I Henhold til den saaledes til Stadsingeniør Ambt rettede Anmodning fremkom han med Planer og Overslag dels med Hensyn til Ordningen af Afledningen fra Udløbet af Byens Kloaker ved Fiskerhuset ved Filosofgangen over Akademiets Territorium til Tuel Sø, dels med Hensyn til Ordningen af Vandafledningen paa det bebyggede Akademiterritorium, der støder

op til Byen, og til en Forandring af Afledningen fra Baggade i Byen, saaledes at Vandet derfra, i Stedet for som hidtil at føres til Sorø Sø, kunde ledes over Akademiterritoriet sammen med Vandet fra dette til Ledningen ved Udløbet af Byens Kloaker. Disse Planer og Overslag gik ud paa, at der skulde anvendes dels 47,300 Kr. til Ordning af Vandafledningen fra Udløbet af Byens Kloaker, dels 24,200 Kr. til Ledninger paa det til Byen stødende bebyggede Akademiterræn med Udløb i det fornævnte Anlæg, dels endelig 15,300 Kr. til Omordning af Afledningen fra Baggade. Arbejderne, der saaledes efter Planer og Overslag faldt i 3 Dele, vare ogsaa beregnede paa at kunne udføres i 3 Dele, saaledes at det først nævnte Anlæg kunde udføres, uden at de to andre behøvede at udføres, og at det første og det andet kunde gennemføres, uden at det sidste behøvede at medtages, men Ledningerne i det første og det andet Anlæg vare beregnede rigelige nok til at optage Vandet, naar alle tre Anlæg gennemførtes.

Inden Ministeriet kunde faa Spørgsmaalet om denne Sags Ordning bragt frem for Rigsdagen, viste det sig, i Sommeren 1892, nødvendigt af sanitære Hensyn straks at træffe Foranstaltninger til Afledning af Vandet ved Udløbet af Byens Kloaker; da Ministeriet imidlertid ansaa Bekostningen ved det af Stadsingeniør Ambt foreslaaede Anlæg i dette Øjemed for store, tog det under Overvejelse, om Forholdet ikke kunde ordnes paa en billigere Maade, men dog saaledes, at Anlægget blev stort nok til at muliggøre Udførelsen af de to andre Anlæg senere, og efter at Ministeriet i den Anledning havde forhandlet med Sundhedskommissionen i Sorø, modtog det fra denne et af Landinspektør Dedenroth i Sorø udarbejdet Forslag til det paagældende Anlæg, hvilket Forslag var udarbejdet paa Grundlag af et af ham tidligere, under den i Medd. 1879—88 omtalte Konflikt mellem Akademiet og Byen, udarbejdet Forslag, men noget udvidet. Det saaledes fremkomne Forslag, hvorefter Afledningen ligesom efter Stadsingeniør Ambts Forslag skulde foregaa til Tuel Sø, men paa en noget anden Maade, dels gennem lukkede Rør, dels gennem en aaben Grøft, og hvorefter Udgiften til Anlægget kun vilde blive 17,196 Kr., tiltraadte Sundhedskommissionen i Sorø, og Overinspektøren for Akademiets Skove, gennem hvilke Anlægget skulde føres, anbefalede det ogsaa, dog saaledes, at han ansaa det for nødvendigt, at der til Konsolidering af Bunden i den aabne Grøft, hvorigennem en stor Del af Ledningen skulde foregaa, anvendtes et Beløb af c. 4,000 Kr. Da Ministeriet mente at kunne slutte sig til det fremkomne Forslag med Overinspektørens Tilføjelse, beordredes Arbejderne udførte overensstemmende med det, og de dertil fornødne Udgifter — hvoraf Byen ifølge det foran nævnte Forlig skulde udrede 2,688 Kr. 80 Øre — tillodes afholdte paa forventet Tillægsbevilling. Arbejderne udførtes derefter for en samlet Udgift for Akademiet af 18,507 Kr. 20 Øre, der bevilgedes ved Lov om Tillægsbevilling for Finansaaret 1892—93. Da Ministeriet senere i Henhold til en Indstilling fra Overinspektøren, der ledede de paagældende Arbejder, maatte anse det for rigtigst, at der i Forbindelse med Kloakanlægget tilvejebragtes et Udskylningsanlæg, som i Sommertiden, især i tørre Perioder og i Tider, i hvilke man af Hensyn til Fare for Smitsot søger at anspænde alle Kræfter for at forbedre de sanitære Forhold, formentlig vilde gøre god Fyldest, tillod

Ministeriet de i saa Henseende fornødne Arbejder foretagne og Udgiften dertil 1,207 Kr. 48 Øre afholdt paa forventet Tillægsbevilling, som blev given ved Lov om Tillægsbevilling for Finansaaret 1893—94.

Medens Ministeriet saaledes ansaa det for nødvendigt at faa ordnet Afledningen fra Udløbet af Byens Kloaker allerede i 1892, fandtes Anlægget af Ledningen paa Akademiets til Byen stødende bebyggede Terræn og Anlægget fra Baggade ikke at have nogen saadan presserende Karakter. Det sidste Anlæg opgav Ministeriet foreløbig at foreslaa udført, medens det paa Forslaget til Finansloven for Finansaaret 1893—94 søgte bevilget 24,200 Kr. til Udførelse af det andet Anlæg i Overensstemmelse med Stadsingeniør Ambts fornævnte Forslag, der var udarbejdet efter Forhandling med Stadslæge Dr. med. Tryde og tiltraadt af Bygningsinspektøren. Bevillingen blev given, og Arbejdet udførtes derefter under Stadsingeniør Ambts Ledelse i det paagældende Finansaar for en Udgift af 24,198 Kr. 13 Øre, saaledes at Anlægget sattes i Forbindelse med det fornævnte allerede udførte Anlæg, og saaledes at der samtidig blev indrettet Afløb til Anlægget fra Sovesalene og Køkkenet m. m. i Akademiets Hovedbygning, ligesom der blev anlagt en Pumpestation, dreven af en Petroleumsmotor, som pumper Vandet fra Søen op i to Skyllebeholdere, hvorfra Hovedledningen kan udskylles, og som iøvrigt ogsaa benyttes til Oppumpning af Vand til Skolens Vinterbadningsanstalt (Side 149), foruden at Motoren paaregnes at ville være til Nytte i Ildebrandstilfælde m. m.

Da Kloakanlægget er udført ganske efter Stadsingeniør Ambts Forslag med de af ham oprindeligt foreslaaede Dimensioner, er saaledes Vejen holdt aaben for en fremtidig Udførelse af det projekterede Anlæg fra Baggade i Tilslutning til de to udførte Anlæg.

Som nedenfor i Bemærkningerne til de enkelte Budgetposter, S. 164, nærmere anført bevilges der nu aarlig under Akademiets Udgiftspost 10 a 500 Kr. til Udgifter ved Vedligeholdelse og Pasning af Kloakanlægget fra Fiskerhuset til Tuel Sø, og som foran, S. 45—46, anført blev der ved Finansloven for Finansaaret 1898—99 under Akademiets Udgiftspost 14 givet en aarlig Bevilling paa 400 Kr. til Vederlag til en Mand for Pasning af Kloakanlægget paa Akademiets til Byen stødende bebyggede Territorium, ligesom der ved samme Lov under samme Udgiftspost gaves en aarlig Bevilling paa 200 Kr. til Haandværksarbejde og Petroleum m. v. ved dette sidste Kloakanlæg.

Akademihaven.

I Skrivelse af 20de Mai 1899 til Kvæstor angaaende en et Interessentskab af Borgere i Sorø given Tilladelse til at lade Sorø Sø befare med en lille Dampbaad (hvorom nærmere nedenfor under Skovvæsenet) udtalte Ministeriet, at Smedemester Lindeschow Friis, der ifølge tidligere given Tilladelse dels lader Sorø Sø befare med Dampbaad (se ligeledes nedenfor under Skovvæsenet), dels har Anløbsbro for Dampbaaden i Akademihaven, maa være forberedt paa at flytte bemeldte Bro udenfor Akademihaven, samt at Ministeriet ikke ønsker meddelt nye Tilladelser til at have Baadebro i Akademihaven, jfr. Medd. 1879—88 S. 73.

I Sommeren 1898 anbragtes der med Ministeriets Tilladelse i Akade-

mihaven (vest for Skolens lige indenfor Klosterporten beliggende Legeplads, den tidligere Ridebane, og for Hovedindgangen fra denne Side til Haven) ved Soranske Samfunds Foranstaltning et Monument for Ludvig Holberg. Af Akademiets Kasse blev der til dette Monuments Tilvejebringelse givet et Tilskud paa 20,000 Kr., der bevilgedes med 10,000 Kr. for Finansaaret 1897—98 og med 10,000 Kr. for Finansaaret 1898—99 og afholdtes af Kapitalformuen, saaledes at Beløbet skulde restitueres denne i Løbet af 10 Aar af Akademiets aarlige Indtægter.

Tilsynet med Stien omkring Sorø Sø.

I Skrivelse af 11te Februar 1897 til Kvæstor og Skrivelser af s. D. og 18de Mai s. A. til Overinspektøren for Akademiets Skove resolverede Ministeriet, at Tilsynet med og tillige Vedligeholdelsen af Stien omkring Sorø Sø, for saa vidt saadan Vedligeholdelse paahviler Akademiet, skal fordeles mellem dettes Skovvæsen og Godsvæsen saaledes, at Strækningen over Skjolden til Sorø-Slagelse Landevej og videre fra denne over Hjortenæs til Parnas samt endelig fra Hundekildehave over Feldskov og Egevang til Jærnbanevejen tildeles Skovvæsenet, medens derimod Strækningen fra Skjolden til Søgade, gennem Akademihaven med Parkanlægene til Jærnbanevejen samt fra Hundekildehave til Parnas tildeles Godsvæsenet, saaledes at det Tilsyn med Stien over de fremmede Ejendomme Matr. Nr. 8 b og 10 a af Sorø lille Ladegaards Jorder, som Godsvæsenet i Medfør af foranstaaende Ordning erholder overdraget, kommer til at omfatte selve Søbredden ud for de nævnte Ejendomme, særlig i Henseende til, at der ikke fyldes op ud over de nu afmærkede Ejendomsgrænser, samt at der ud for de samme Ejendomme af Akademiforvalteren (eller, for saa vidt der af Hensyn til Ejerne af Matr. Nr. 8 b og 10 a maatte opstaa Tvivl eller Vanskeligheder, efter Kvæstors Bestemmelse) kan gives Tilladelse til Baadehold med Anløbsbro eller Anlægsplads.

Anbringelse af Akademiets Penge.

Ifølge kgl. Resolution af 29de April 1890 kan Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, naar Forholdene efter dets Skøn tale derfor, for de under sammes Overtilsyn staaende Midlers Vedkommende dispensere fra den i § 5 i den kgl. Anordning af 12te November 1870 indeholdte Bestemmelse om, at Ejendomme, der tjene som Pant for Umyndiges, offentlige Stiftelsers og andre under offentlig Bestyrelse staaende Midler, og som bestaa i Huse og Gaarde, hvis Bygninger udgøre deres eneste eller væsentligste Værdi, hvert 9de Aar ubetinget skulle omvurderes.

Ved Skrivelse af 28de Oktober 1892 bemyndigede Ministeriet Kvæstor til selv at bevilge Andragender fra nye Ejere af faste Ejendomme om Tilladelse til at overtage de i Ejendommene paa 1ste Prioritet indestaaende Kapitaler af Akademiets Midler, naar det Vederlag, den nye Ejer har givet for Ejendommen, er mindst dobbelt saa stort som Prioriteten og Kvæstor tillige i det hele ingen Betæneligheder har ved Kapitalens fortsatte Indestaaen i vedkommende Ejendom.

Under 20de November 1892 tilskrev Kvæstor Ministeriet saaledes:

Ved Skrivelse af 16de August 1875 bestemte det høje Ministerium, at

Terminerne 11te Marts og 11te September skulde bringes til Anvendelse som Betalings- og Rønteterminer for Udlaan mod Pant i faste Ejendomme af de under Universitetskvæsturens Bestyrelse henlagte Midler, saavel ved Stiftelsen af egentlige nye Gældsforhold som ved Fornyelsen af alt eksisterende Gældsforhold ved Indtrædelse af en ny Debitor i den tidligere Sted. Ved Ministeriets Skrivelse af 3die December 1875 til Konsistorium blev der dog indtil videre gjort Undtagelse med de Universitetets Legatkasse tilhørende Midler, men for de øvrige under Universitetskvæsturen bestyrede Fonds har i de forløbne 17 Aar Ministeriets ovennævnte Paabud bevaret sin Gyldighed.

I det hoslagt følgende Andragende har imidlertid Bogholder Holck henstillet, om der ikke turde være Anledning til nu at søge udvirket en Forandring i Ministeriets foranførte Bestemmelse. Han har i saa Henseende henvist til, at de under Universitetskvæsturens Bestyrelse værende Instituter, bortset fra Legatmidlerne, ifølge vedlagte Opgørelse den 1ste Januar 1892 tilsammen ejede

— — — — —
 — — — — —
 saaledes at altsaa for Tiden Forrentningen af de bemeldte Institutter tilhørende Panteobligationer fordeler sig omtrent ligelig paa de gamle og de nye Terminer, medens dette Forhold vil ophøre, hvis man i Overensstemmelse med Ministeriets fornævnte Resolution vedbliver at overføre alle Laaneforhold til de nye Terminer. Naar der fortsættes saaledes, vil da det endelige Resultat blive, at alle Panteobligationer, med Undtagelse af de Legatkassen tilhørende, blive forrentede i de nye Terminer. Efter det i Ministeriets oftnævnte Skrivelse udtalte er Paabudet om Indførelsen af nye Terminer foranlediget af Finansministeriet, der ønskede paa den Maade at modarbejde den uheldige Ejendommelighed ved det danske Pengemarked, at samtlige Pengetransaktioner, der have deres Oprindelse fra mere varige Laaneforhold, koncentrerer til to bestemte Tider af Aaret. Den Betragtning, der saaledes foranledigede Bestemmelsen, maa vistnok erkendes, da den ommeldte Ejendommelighed ved det danske Pengemarked formentlig endnu bestaar, nærmest at ville føre til, at man vedblivende bør stræbe hen til en Henlæggelse af samtlige Kvæsturens Laaneforhold til de nye Terminer. Efter hvad jeg dog underhaanden har bragt i Erfaring i Kontoret for Statsaktiverne, har Finansministeriet selv i de senere Aar, i hvert Fald i de sidste 3 Aar, i Tilfælde af Laans Overtagelse opgivet at forlange de nye Terminer indførte, medens Spørgsmaalet ikke har foreligget med Hensyn til nye Udlaan, da saadanne ikke finde Sted. Herefter vil der formentlig ej heller med Hensyn til de under Universitetskvæsturen bestyrede Midler længere kunne tillægges det oven angivne Hensyn en afgørende Vægt, og der burde derfor nu intet være til Hinder for, at den i Kvæsturen bestaaende Ordning opgives, saafremt ellers dette i sig selv maatte findes ønskeligt. Dette maa imidlertid siges at være Tilfældet, idet den nævnte Ordning med Tiden vil volde væsentlige praktiske Ulemper derved, at efterhaanden alle de af Laaneforholdene opstaaende Forretninger ville samles paa de tvende Terminer 11te Marts og 11te September, hvilke Ulemper yderligere forøges ved, at en stor Del Tiende- og Arvefæsteafgifter indbe-

tales i Universitetskvæsturen i Marts Maaned. Denne uheldige Samling af Forretningerne paa to bestemte Tider af Aaret vil kunne hindres ved en Bestemmelse om, at Laaneforholdene saa vidt muligt skulle søges ligeligt fordelte imellem de gamle og de nye Terminer. Dette vil endvidere, da Laaneforholdene for Tiden, som ovenfor oplyst, ere nogenledes ligelig fordelte imellem de gamle og nye Terminer, i det væsentlige kunne opnaas ved at søge den bestaaende Fordeling bevaret, saaledes at der navnlig ved Laans Overtagelse altid i de nye Panteobligationer fastsættes de i de indfrie Panteobligationer bestemte Terminer. Da imidlertid dog efter det foreliggende en noget for stor Del af Laaneforholdene for Tiden er henlagt til de nye Terminer, og da der endvidere ogsaa med Hensyn til nye Udlaan maa have en Regel, uden at det dog for denne kan blive afgørende, i hvilke Terminer de indfrie Kapitaler have været forrentede, eftersom disse Kapitaler ingenlunde altid have samme Størrelse som de nye Udlaan, turde der formentlig være Anledning til med Hensyn til nye Udlaan at bestemme, at Terminerne for disse skulle fastsættes under Hensyn til, hvad angaar de gamle og de nye Terminer, at tilvejebringe et, saavidt muligt, ligeligt Forhold imellem samtlige Udlaan. Fra denne Bestemmelse maatte der gøres en Undtagelse med Hensyn til Legatkassens Midler, for hvilke det, da Legatrenterne udbetales i 11te Juni og 11te December Terminer, vedvarende maa anses for rettest, at de forrentes i de nævnte Terminer, hvorhos Tillægsaan, som af Bogholderen fremhævet, formentlig rettest bør følge Hovedlaanet med Hensyn til de for dette fastsatte Terminer ved samtlige Fonds under Kvæsturen.

I Henhold til det saaledes anførte skal jeg efter Konference med d'Hrr. Inspectores qvæsturæ underdanigst tillade mig at indstille: at det maatte behage det høje Ministerium at bestemme, at der ved Fornyelse af allerede bestaaende Gældsforhold mod Pant i faste Ejendomme til de under Universitetskvæsturen bestyrede Fonds, saaledes at en ny Debitor indtræder i den tidligere Sted, vil være at fastsætte de for det hidtil bestaaende Gældsforhold gældende Terminer, at der for Tillægsaan af de nævnte Fonds vil være at fastsætte de for Hovedlaanet gældende Terminer, samt at Terminerne for nye Udlaan af de oftnævnte Fonds — dog med Undtagelse af Legatmidlerne, for hvilke Ministeriets Resolution af 3die December 1875 fremdeles er gældende — ville være at fastsætte saaledes, at der, saa vidt muligt, tilvejebringes et ligeligt Forhold imellem Udlaan med Terminerne 11te Marts og 11te September og Udlaan med Terminerne 11te Juni og 11te December.

Denne Indstilling bifaldt Ministeriet ved Skrivelse af 6te December s. A.

I Henhold til en fra Kvæstor i Efteraaret 1896 fremkommen Indstilling — hvori bemærkes, at den stedfundne almindelige Nødgang i Rentefoden efterhaanden havde gjort det ønskeligt for Sorø Akademi og Kommunitetet at lempe Vilkaarene for Forrentningen af Kapitaler, der enten vare udlaante eller agtedes udlaante imod Prioritet i fast Ejendom, hvorved man bl. a. dels vilde kunne vente at undgaa Opsigelse i større Omfang af de bedst sikrede Laan, dels turde gøre Regning paa en lettet Adgang til ny

Anbringelse paa denne Maade — stillede Ministeriet til 2den Behandling i Folketinget af Forslaget til Finanslov for Finansaaret 1897—98 Ændringsforslag om Nedsættelse af Prioritetsrenten for de nævnte Fonds fra 11te December 1896 at regne fra 4 % p. a. til $3\frac{3}{4}$ % p. a. ikke blot for nye Laan, men ogsaa for næsten saantlige allerede givne Udlaan. Dette Forslag tiltraadtes af Rigsdagen, og de paagældende Debitorer fik den nævnte Nedsættelse i deres i Finansaaret faldende Rentebetalinger. Da Konjunkturerne imidlertid forandredes, foreslog Ministeriet i Forslaget til Finansloven for Finansaaret 1898—99 atter Renten sat til 4 % p. a., men under Forslagets Behandling i Rigsdagen, nedsattes den herefter beregnede Renteindtægt til et efter en Rente af $3\frac{3}{4}$ % p. a. beregnet Beløb, og Regeringen erklærede at ville acceptere denne Nedsættelse saaledes, at den betragtede den som indeholdende en Bemyndigelse for sig til at nedsætte Renten til $3\frac{3}{4}$ % p. a., men ikke en Forpligtelse i saa Henseende. I Henhold hertil blev Renten under Hensyn til Konjunkturerne i Finansaaret 1898—99 ikke nedsat, medens i Forslaget til Finansloven for Finansaaret 1899—1900 Renteindtægten for de to Fonds fremdeles beregnedes efter en aarlig Rente af $3\frac{3}{4}$ %.

I Skrivelse af 21de Februar 1896 gav Ministeriet efter Andragende fra Forretningsudvalget til Fremme af Anlæg af en Jærnbane fra Tølløse over Ruds Vedby til et Punkt paa Slagelse-Vørslev Banen Tilsagn om, at der af Sorø Akademi vilde blive tegnet et Aktietilskud af 20,000 Kr. til det projekterede Baneanlæg fra Tølløse til Høng paa visse nærmere Vilkaar, bl. a. at Baneanlægget forpligter sig til for sin Regning at anlægge og drive et Spor ind paa en Brænde- eller Oplagsplads, som Akademiet maatte ønske at anlægge umiddelbart ved mindst en af de i Nærheden af dets Skove beliggende Stationer efter eget Valg, naar Pladsens Anskaffelse og fornøden Planering m. v. forbliver Baneanlægget uvedkommende. I Skrivelse af 27de Juli 1898 gav Ministeriet Tilsagn om, at der under Forudsætning af visse Forandringer i den tidligere fremsatte Plan for Baneanlægget til dette af Sorø Akademi vil blive tegnet et Aktietilskud af 15,000 Kr. i Stedet for de tidligere stipulerede 20,000 Kr.

Overtaget Pant.

I Efteraaret 1889 blev der, da Ejeren af Arvefæstegaarden Tulsted pr. Skørping Station, hvori der paa 1ste Prioritet indestod 40,000 Kr. af Akademiets Midler, erklærede ikke at kunne betale de forfaldne Renter af Laanet og overhovedet ikke længere at kunne holde Ejendommen, gjort Udlæg i denne for Akademiets Fordring, hvorefter Ejendommen efter Akademiets Begæring blev stillet til offentlig Auktion. Da det højeste Bud ved Auktionen paa Ejendommen var 10,000 Kr., der blev budt paa Akademiets Vegne, medens Ejendommen i 1879 kort Tid før Laanets Ydelse ved en Vurderingsforretning var bleven ansat til en Værdi i Handel og Vandel af 84,000 Kr. og fremdeles maatte antages at have en betydelig højere Værdi, end Udfaldet af Auktionen tydede paa, overtog Akademiet som ufyldstgjort Panthaver Ejendommen, der senere er bleven drevet og fremdeles drives for Akademiets Regning ved en antagen Bestyrer, idet det hidtil ikke er lykkedes at faa noget acceptabelt Bud paa den. Medens der

i de første 3 Aar efter Akademiets Overtagelse af Ejendommen, da man gjorde Regning paa snart at faa den afhændet, ikke blev kostet mere paa Ejendommen end nødvendigt for at holde Driften af den gaaende, blev der i Efteraaret 1892, da man maatte opgive Haabet om, at Akademiet snart kunde blive af med den, og gøre Regning paa, at Akademiet i en længere Tid maatte beholde den og drive den for egen Regning, bestemt, at den snarest skulde bringes i behørig Stand, navnlig ved Forbedring af dens Besætning og dens Bygninger. I Henhold hertil blev der da af Akademiet anvendt en Del Bekostninger paa Ejendommen. Alle de af Akademiet i Anledning af Ejendommens Overtagelse og Drift afholdte Udgifter — der foreløbig i Akademiets Regnskab ere opførte paa Kapitalbalancen som Aktiv, indtil Sagen har fundet sin endelige Afgørelse — androge ved Udgangen af Finansaaret 1897—98 39,396 Kr. 58 Øre.

Det paagældende Laan var givet af den i Finansaaret 1879—80 ved Dækning af det kongelige Teaters Gæld til Sorø Akademi indkomne Kapital 1,258,681 Kr. 74 Øre, ved hvis Udlaan der, jfr. Rigsdagstidende for 1879—80 Tillæg B. Sp. 177—79, blev taget særlige Hensyn, blandt andet saaledes, at der, paa Grund af de vanskelige Laaneforhold for jydsk Ejdendomsbesiddere, i jydsk Ejdendomme blev udlaant de to Trediedele af den nævnte Kapital.

Eftergivet Tilgodehavende.

Tre i Henhold til de kgl. Resolutioner af 24de Januar 1845, 18de December 1846 og 14de Maj 1847 af Sorø Akademi Midler det lærde Skolevæsen ydede rentefrie Laan paa tilsammen 232,000 Kr., der anvendtes til Udgifter ved større Byggeforetagender ved Skolerne i Odense, Kolding og Aalborg med flere Steder, bleve i Overensstemmelse med et af Ministeriet til 3die Behandling i Folketinget af Forslaget til Finansloven for Finansaaret 1893—94, jfr. Rigsdagstidende for 1892—93 Tillæg B. Sp. 785—86 og 995—98, stillet Ændringsforslag, der tiltraadtes af begge Rigsdagens Ting, eftergivne det lærde Skolevæsen og førte til Afgang i Akademiets Regnskab for bemeldte Finansaar.

II. Bygningsvæsenet.

Med Hensyn til Akademiets Ejendomme i Sorø Købstad og paa dets egen Grund indenfor Klosterporten henvises til de tidligere udgivne Medd. for 1857—78 og 1879—88, idet her kun skal anføres de Forandringer, der senere, indtil Udgangen af Aaret 1898, ere foregaaede.

A. Ejendomme i Sorø Købstad.

1. En Gaard paa Realgade, Matr. 31. Ingen Forandring foregaaet. Ved Lov om Tillægsbevilling for 1898—99 bevilgedes 4,500 Kr. til en Ombygning og Istandsættelse af den i Ejendommen værende Gymnastiklærerbolig, hvorefter den hidtilværende daarlige og lille Sidebygning skal nedrives og erstattes af et nyt Sidehus.

2. En Gaard paa Realgade, Matr. Nr. 34. Ingen Forandring foregaaet.
3. Den saakaldte »Regensgaard« paa Torvet, Matr. Nr. 40. Den af Overlærer Ibsen opterede Lejlighed i Forhusets øverste Etage m. v. er af ham udlejet til Borgmester Kattrup. Denne har derhos af Akademiet lejet 3 Værelser i Stueetagen (en Del af den tidligere af daværende Adjunkt Michelsen beboede Lejlighed) til Kontorer for 60 Kr. aarlig; Resten af denne Lejlighed, der ligger i en Sidebygning, er lejet af Overlærer Ibsen for 90 Kr. aarlig. Fru Finsen bebor som hidtil Lejligheden i den nordlige Del af Stueetagen (300 Kr. aarlig). I Baghuset er en mindre Lejlighed udlejet til Enkemadm. C. Hansen for 40 Kr. aarlig og nogle Brændselsrum til Snedkermester Christoffersen til Lagerrum for 20 Kr. aarlig (Ministeriets Skrivelse af 6te Juni 1898).
4. Matr. Nr. 42 paa Sorø Torv. I Henhold til Ministeriets Skrivelser af 11te og 21de Oktober 1893 har Akademiet erhvervet denne, tidligere Farver Rasmussen tilhørende, Ejendom, der paa Grund af Ejerens Konkurs var stillet til Tvangsauktion, og i hvilken Akademiet havde indestaaende en 1ste Prioritet paa 20,000 Kr. I Finanslovforslaget for 1895—96 blev Forhuset til denne Ejendom foreslaaet indrettet saaledes, at der i Stueetagen blev Lokaler for Godsvæsenets Kontorer og Arkiv og Aftrædelseslejlighed for Kvæstor og paa 1ste Sal Aftrædelseslejlighed for Bygningsinspektøren samt Bolig for Bygningskonduktøren — alt for en anslaaet Udgift af 9,800 Kr. Dette Forslag blev ikke tiltraadt af Rigsdagen, hvorimod der ved Finansloven for bemeldte Finansaar bevilgedes 3,000 Kr. til en Istandsættelse og Omdannelse af Bygningen, hvorved der blev indrettet en Lejebolig i hver Etage og paa 1ste Sal tillige en Aftrædelseslejlighed for Kvæstor. 1ste Sals Lejlighed blev lejet af Adjunkt Hansen og Stue-Lejligheden af Tegnælærer von Schmidt-Phiseldeck mod en aarlig Leje af 400 Kr. for hver. I Ejendommens Baghus er, foruden Vaskerhus og Brændselsrum til Lejlighederne, Oplagsrum for Gartneren samt midlertidig Opbevaringsrum for de Laboratoriegenstande, der maatte flyttes bort fra Økonomigaarden ved Indretning af Badeanstalten der.
5. En Gaard i Søgade, Matr. Nr. 48 a. Ingen Forandring foregaaet.
6. En Gaard i Søgade, Matr. Nr. 47. Overlærer Michelsen, der efter Overlærer Wørmers Død i Efteraaret 1897 opterede Overlærerboligen vest for Akademibygningen, fraflyttede derefter den her nævnte Ejendom, som saa lejedes af Adjunkt Lauritzen fra Foraaret 1898 mod en aarlig Leje af 450 Kr. (Ministeriets Skrivelse af 29de December 1897.) Lejligheden blev samtidig omdannet og istandsat.

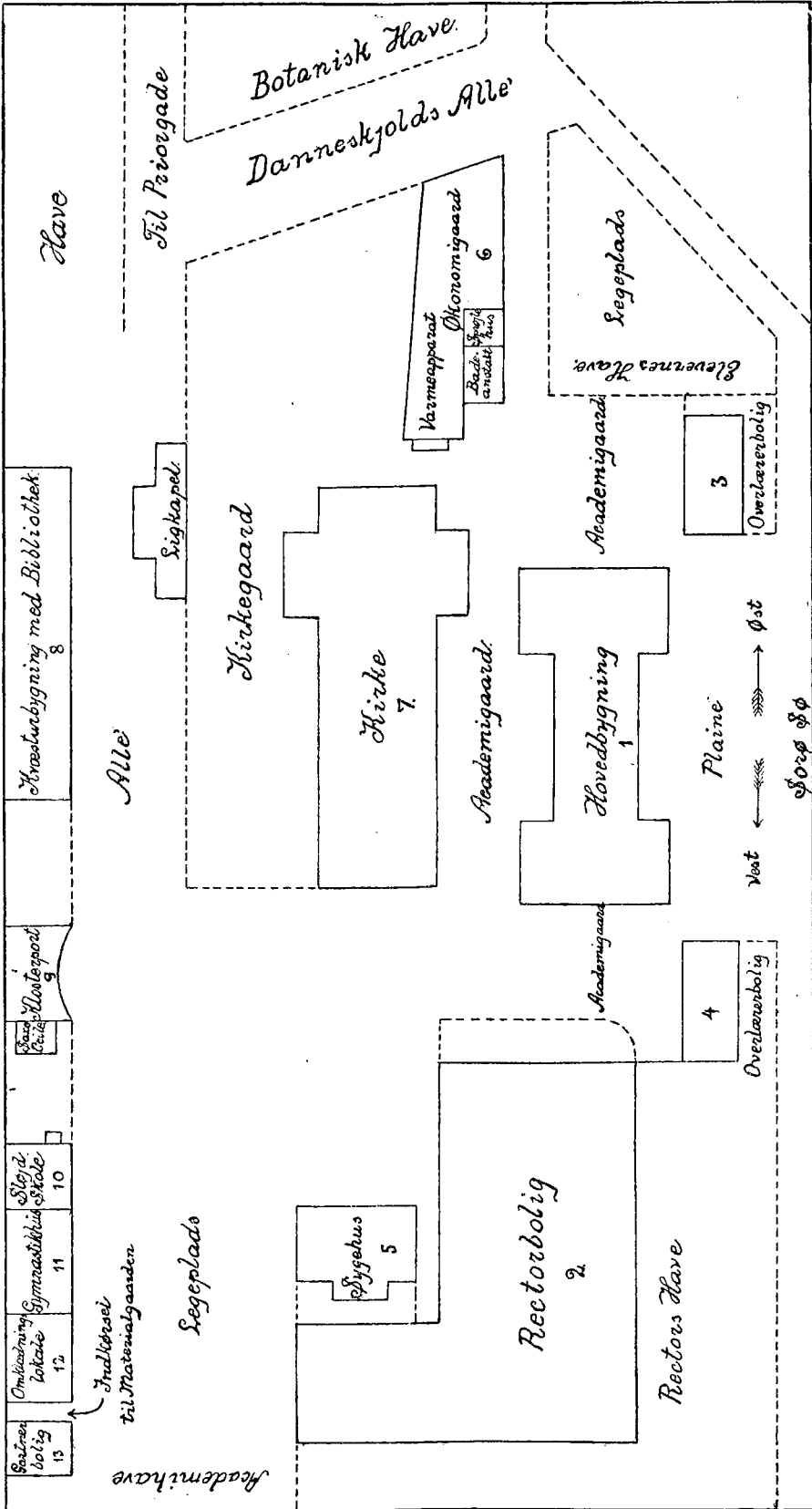
B. Vaskeribygningen.

Ingen Forandring foregaaet.

C. Ejendomme paa Akademiets Grund indenfor Klosterporten.

En Situationsplan over disse Ejendomme vedføjes.

1. Akademiets Hovedbygning. Ingen Forandring foregaaet.

2. Ejendommen med Rektorbolig og Bolig for 5te og 6te Klases Elever. Ligeledes.
3. Overlærerboligen øst for Hovedbygningen. Ligeledes.
4. Overlærerboligen vest for Hovedbygningen. Denne Bolig overgik ved Overlærer Kiellerups Entledigelse til Overlærer Wørmer, der imidlertid afgik ved Døden i Efteraaret 1897 uden at have tiltraadt Ejendommen. Den opteredes derefter af Overlærer Michelsen som Fribolig og overgik til hans Brug fra April Flyttedag 1898.
5. Elevernes Sygehus. Sygestuerne ere blevne forsynede med Ventilationsovne. Badeanstalten, der tidligere fandtes i den østlige Ende af Udhuset, er flyttet til Økonomigaarden, se nedenfor, og vedkommende Rum benyttes nu af Sygehuset.
6. Økonomigaarden. I den vestlige Ende af Bygningen mod Akademi-haven er der i 1896—97 indrettet en Badeanstalt med Basin- og Brusebade. Badeanstaltens Opvarmning besørger ved de Dampkedler, der tjene til at opvarme Kirken, og dens Vandforsyning sker ved det til Kloakanlæggets Udskylning indrettede Pumpeværk. Sprøjtehuset, der tidligere havde Plads ved Siden af Dampkedelrummet, er flyttet hen ved Siden af Badeanstalten, og Rummet, det indtog, er benyttet til Anbringelse af en ny Dampkedel, hvilket blev nødvendiggjort ved Udvidelsen af Kirkens Varmeapparat. De Rum i Økonomibygningen, som der ved denne Ordning blev disponeret over, benyttedes tidligere til Lo og Lade for Økonomen, og til Erstatning herfor fik han overladt de Rum, hvori der tidligere havde været Forberedelsesskole og Laboratorium, idet Laboratorieinventaret, som nævnt ovenfor, midlertidig er anbragt i Bagbygningen til Ejendommen Matr. Nr. 42 paa Sorø Torv.
7. Kirken med Ligkapel. Ingen Forandring foregaaet.
8. Kontor- og Biblioteksbygning. Ligeledes.
9. Klosterporten med den saakaldte Saxos Celle. Lejligheden over Porten blev, da Overlærer Hoff blev Rektor, i Henhold til Ministeriets Skrivelse af 1ste Marts 1894 udlejet til Adjunkt Boesen paa samme Vilkaar som hidtil, navnlig mod en aarlig Leje af 300 Kr. Efter at en Ombygning af Tilbygningen til Klosterporten med Saxos Celle havde fundet Sted, blev der i dette Rum installeret en arkæologisk Samling, fornemmelig bestaaende af forskellige arkitektoniske Bygningsdele, der dels ere fundne i Sorø ved Udgravning og udførte Byggearbejder og dels samlede fra Akademiets Landsbykirker. Samlingen er tilvejebragt og ordnet af Bygningskonduktør Arkitekt Hansen.
10. Den tidligere Staldbygning er i Finansaaret 1891—92 ombygget og indrettet til Sløjdskole (2,947 Kr. 98 Øre).
11. Gymnastikhuset. Ingen Forandring foregaaet.
12. Omklædningslokale og Lærerværelse. Ligeledes.
13. Ejendom med Bolig for Gartneren, Havemanden og Vægteren. Ligeledes.

De paa den tidligere Plan med 9 og 11 betegnede Bygninger ere nedrevne i 1889—90, og der er mod Akademigrunden opført en Mur af Munkesten paa begge Sider af Klosterporten.

Bygningsarbejder, der ere udførte ud over Bygningernes almindelige aarlige Vedligeholdelse.

Bygninger indenfor Klosterporten.

Akademibygningen. I Finansaaret 1889—90 fortsattes Hovedistandsættelsen af Tagrenderne m. m. med en Udgift af 3,294 Kr. 16 Øre, hvilket Arbejde i 1890—91 blev afsluttet med en Udgift da af 4,190 Kr. 29 Øre. I 1891—92 blev indlagt et elektrisk Ringeapparat til Brug for Rektor og de inspektionshavende Lærere (248 Kr.). I 1892—93 blev samtlige i Elevværelserne i Bygningens øverste Etage anbragte Ovne, der havde staaet der siden Akademiets Genopførelse, erstattede med nye Brændeovne, der inde i Værelserne forsynedes med Skærm, og som indrettedes til Indfyring fra Gangen (4,499 Kr. 39 Øre). I 1894—95 blev i Selskabssalen opsat en Chamotteovn (460 Kr.). Samme Aar blev der paa Trappen mod Fratergaarden anbragt 2 Smødejærns-gelændere (425 Kr.). I 1894—95 blev der lagt nye Flisegulve i Køkken og Vaskerum (890 Kr. 50 Øre). I 1896—97 blev Flisegulvet i den store Stengang i Kælderen fornyet (939 Kr. 79 Øre). Samme Aar blev der i alle Elevværelserne anbragt høje Bræddepaneller paa Væggene og lagt Linoleum foran Dørene (962 Kr. 64 Øre). Samme Aar blev der fornemmelig til Brug ved Akademibygningen anskaffet en ny mekanisk Brandstige af nyeste Konstruktion (1,660 Kr.).

Andre Bygninger. I 1889—90 blev den saakaldte Saxos Celle (Tilbygning til Klosterporten) nedreven paa Grund af Brøstfældighed og genopført som en tro Kopi af den tidligere Bygning, kun med den Undtagelse, at der indsattes 4 nye, rundbuede, med Blyindfatning forsynede Vinduer for at skaffe Lys i Cellen; i Rummet blev lagt Flisegulv; Rummet ovenover Cellen blev indrettet til at bruges i Forbindelse med Lejligheden over Klosterporten, og i Hjørnet ved Vaskeribygningen blev indrettet en Trappeopgang (16,598 Kr. 47 Øre). Ved samme Lejlighed blev Gennemkørslen i Klosterporten belagt med Asfalt paa Betonunderlag (1,050 Kr.). Efter at Bygningerne paa begge Sider af Klosterporten vare nedrevne, blev der her i Flugt med Klosterportens søndre Gavl opført Forbindelsesmure af Munkemursten mod Biblioteksbygningen og Sløjds-kolen med en Udgift af 2,088 Kr. Bevillingen hertil var givet allerede for 1887—88, men paa Grund af, at de gamle Bygninger, nemlig den forhenværende Gartnerbolig og en Lejebolig, midlertidig bleve benyttede til Vaskeri, medens den nye Vaskeribygning blev opført, kom dette Arbejde først til Udførelse i 1889—90. I 1891—92 blev Staldbygningen, hvor der havde været indrettet en Lejebolig, omdannet til Lokaler for Sløjds-kole for Akademiet med en Udgift af 2,947 Kr. 98 Øre, medens Anskaffelse af Værktøj o. l. androg 941 Kr. 82 Øre. I 1893—94 forsynedes Sygehuset med nye Ovne, der indrettedes med Ventilation (3,798 Kr. 97 Øre). I 1896—97 blev den foran under C. 6 nævnte nye Badeanstalt indrettet. Den tidligere, der var indrettet med Karbade, havde sin Plads i Udhuset ved Sygehuset; den var fra Begyndelsen af temmelig primitivt anlagt, og derhos var den efterhaanden bleven saa mødtagen og op-

slidt, at det var blevet nødvendigt at faa den erstattet med en anden mere tidssvarende Badeindretning. Der blev derefter gjort forskellige Udkast til en ny Anstalt, der var tænkt opført paa den gamle Plads ved Sygehuset eller der i Nærheden; men tilsidst blev det, navnlig af Hensyn til Sagens økonomiske Side, bestemt at indrette den i den vestlige Ende af Økonomi-bygningen, hvor den kunde sættes i Forbindelse med Dampkedlerne til Kirkens Varmeapparater og kunde forsynes med Vand fra Pumpeanlægget for Kloakens Udskylning. Den er indrettet med stort Basin i Midten til Fodvask og med tempererede Brusebade i Badelokalet, foruden Forværelse og Venteværelse. Anlægget kostede 11,000 Kr. Ved Finansloven for 1898—99 er bevilget et Beløb af 10,000 Kr. som 1ste Del af en samlet Sum paa ialt 44,000 Kr. til Opførelse af en ny Bygning for Akademiets Samlinger, med Lokaler til Undervisning i Naturhistorie og Naturlære. Bygningen, der skal ligge i den sydlige Ende af det saakaldte botaniske Anlæg, jfr. Situationsplanen foran, er for Øjeblikket under Opførelse. I 1892—93 blev anvendt et Beløb af 2,550 Kr. 50 Øre til Ordning af Retirader og Møddinger, fornemmelig ved Akademiets Bygninger indenfor Klosterporten, men ogsaa ved enkelte af Bygningerne i Sorø By.

Bygninger udenfor Klosterporten.

Ved Ejendommen Matr. Nr. 34 paa Realgade blev i 1889—90 de gamle Bindingsværksbygninger med Undtagelse af en mindre Del, der benyttes til Retirader og Brændselsrum, nedrevne, og der opførtes en ny, grundmuret Sidebygning med 2 Etager foruden Kælder; i hver Etage 2 Værelser; denne Sidebygning udgør en Del af Godsforvalterboligen, hvis øvrige Del ligger i Forhusets Stue og Kælder. Udgiften hertil var 8,499 Kr. 72 Øre. I Aaret 1895—96 blev der til den af Akademiet erhvervede Ejendom Matr. Nr. 42 paa Sorø Torv anvendt 2,999 Kr. 65 Øre til Forandring og Istand-sættelse af Bygningen, saaledes at Køkkener og Spisekamre bleve lagte mod Nord i Stedet for som tidligere mod Syd, hvorved der blev flere Værelser med Sol, og der blev indrettet een Lejebolig i hver Etage, medens der tidligere havde været to. Ejendommen blev erhvervet i 1893 for en Sum af ialt 27,228 Kr. 26 Øre (se foran S. 56). I 1897—98 blev der anvendt et Beløb af 600 Kr. til Forandring af Ejendommen i Søgade Matr. Nr. 47, hvorved der blev Indgang fra Gaden og Køkken og Spisekammer blev flyttet mod Nord, saaledes at der blev flere Opholdsværelser mod Syd. Afset fra de anførte Bygningsarbejder blev i 1893—94 anvendt 333 Kr. 85 Øre til Udbedring af Stormskader. Som andre Arbejder udenfor de egentlige Bygningsarbejder kan anføres, at der i 1890—91 blev anlagt Kloakafløb fra Akademiets samtlige Bygninger i Byen, hvilke Arbejder bleve udførte i Forbindelse med og Tilslutning til Sorø Bys Kloakanlæg. Udgiften beløb sig til 2,491 Kr. 54 Øre.

Kirkerne.

Sorø Kirke. I 1889—90 anskaffedes 2 Lysekroner foruden de tidligere (2,025 Kr. 16 Øre). I 1890—91 blev Højkirkeens søndre Side istand-

sat, idet der blev opført en Gesims, Mage til den paa Nordsiden, og Vinduerne bleve bragte frem i deres tidligere Form og Størrelse m. m. (7,799 Kr. 8 Øre). Samme Aar blev Taarnuhret underkastet en grundig Hovedreparation (1,752 Kr. 40 Øre). I 1892—93 blev Varmeapparatet udvidet og istandsat, efter at Manglerne ved dette i den hidtilværende Skikkelse vare blevne saa fremtrædende, at de maatte afhjælpes (13,796 Kr. 26 Øre). I 1893—94 blev der anskaffet yderligere 2 Lysekroner (1,980 Kr. 35 Øre), hvorefter der nu er Lysekroner i alle Hvælvinger i Hovedskibet og Korsarmene. I 1894—95 bleve 4 gamle Kister, der henstod i og hørte til Rammel Sehesteds Kapel, og hvori laa Ove Rammel Sehested (Statsminister, død 1862) og begge hans Hustruer samt en Slægtning fra Skaane, istandsatte og ordnede af Konservator Steffensen ved Nationalmuseet (900 Kr.); disse 4 Kister bleve derefter henstillede i den søndre Korsarms sydlige Kapel (Skt. Benedikts og Skt. Bernhards Kapel). Samme Aar blev der anvendt 3,291 Kr. 26 Øre til at omordne de gamle Stolestader og anbringe nye, saaledes at der i hele Hovedskibet blev 2 gennemgaaende Rækker af faste Bænke med udskaarne Endestykker, i Stedet for at Rækkerne tidligere udfor alle Pillerne vare afbrudte af løse Stole. I 1896—97 blev der til Restaurering af 3 Kister i Friisernes Kapel anvendt 885 Kroner. Disse 3 Kister, der indeholdt Ligene af Christian Friis (Rigskansler under Christian d. 4de, død 1634), hans Hustru og en Datter, henstode tidligere i Gravkamret under Kapellet, men bleve nu efter Istandsættelsen hensatte i selve Kapellet. Samme Aar blev til Fornyse af Gulvtæpperne i Koret og Hovedgangen anvendt 674 Kr. 98 Øre.

Med Hensyn til denne Kirke skal man iøvrigt næst at henvise til Medd. 1849—56 S. 28 og 227—28, Medd. 1857—78 S. 207—8 og Medd. 1879—88 S. 82 bemærke, at Ministeriet under 28de Juni 1897 tilskrev Kirkens Inspektion følgende med Hensyn til Afholdelsen af Syn over Kirken:

»Efter at Ministeriet var blevet opmærksomt paa, at Bestemmelsen i Lov 19de Februar 1861 § 33, jfr. Lov 19de Januar 1863, om, at Provsten og de ordinære Synsmænd skulle være tilstede ved de Synsforretninger, der afholdes af det i Henhold til den oven citerede Bestemmelse i Synsloven over visse, fortrinligt vigtige Kirker nedsatte særlige Syn, ofte ikke iagttages, har det taget under Overvejelse Spørgsmaalet om en Indskærpelse af denne Regel, noget, hvortil det har haft saa meget mere Anledning, som det saa vel af den citerede Paragrafs Ordlyd, som af de Forhandlinger paa Rigsdagen, der gik forud for Kirkesynslovens Emanation, synes at fremgaa, at det kun har været Meningen med Bestemmelsen at henlægge under det særlige Syn selve Kirkebygningen som Bygningsmindesmærke betragtet og dennes umiddelbare Omgivelser. Idet man herved nærmest har tænkt at sikre de lokale kirkelige Autoriteter fornøden Adgang til paa virksom Maade at varetage Kirkens og Menighedens Interesser, har man tillige haft for Øje det Hensyn at forskaffe det særlige Syns Medlemmer en Lettelse i det samme nu paahvilende Arbejde, dels ved at fritage dem for Ansvar overfor alle Sager, hvis Afgjørelse ikke kræver kunsthistorisk eller arkæologisk Sagkundskab, dels ved for visse Kirkers Vedkommende, der periodisk ere

underkastede særligt Syn, at indskrænke de særlige Synsforretningers Antal.

I Henhold hertil vil Ministeriet have fastsat følgende instruktoriske Bestemmelser til Iagttagelse for Fremtiden:

Ved alle Forretninger af det særlige Syn vil det paahvile dette Syns Formand at foranledige, at det vedkommende ordinære Provstesyns Medlemmer i betimelig Tid forud underrettes om Tiden for Synsforretningens Afholdelse. Medens der i Henhold til Synslovens § 33 ikke tilkommer det ordinære Syns Medlemmer Myndighed til selvstændigt at gøre Udsættelser med Hensyn til selve Kirkebygningen som Bygningsmindesmærke betragtet samt dennes umiddelbare Omgivelser, maa Ministeriet derimod finde det overensstemmende med den citerede Bestemmelse, at Provstesynet ved sin Tilstedeværelse under det særlige Syn, foruden at fremkomme med de Udtalelser om Kirken, som maatte blive afæskede det af det særlige Syn, selvstændigt fører Tilsyn med og eventuelt fremkommer med Udsættelser om nedenanførte Punkter:

1) Tilsynet med, at Kirkens af Stiftsøvrigheden autoriserede Protokol føres paa lovbealet Maade, derunder ogsaa, at de af det særlige Syn afholdte Forretninger ordlydende indføres i Kirkeprotokollen (jfr. Synslovens § 2);

2) Spørgsmaalet om, hvor vidt Kirken trænger til Udvidelse (Synslovens § 4);

3) hele den ved Lov af 9de Marts 1893 Provstesynet tillagte Virksomhed med Hensyn til Andragender, der fremkomme angaaende Kirkens Opvarmning (Synslovens § 5);

4) Tilsynet med, at der er tilstede ved Kirken de i Synslovens § 6 omhandlede Inventariegenstande og Rekvisiter, for saa vidt som disse ikke paa Grund af deres Beskaffenhed som Leddele af Kirkens Arkitektur og Udsmykning eller som Kunstværker nærmest henhøre under det særlige Syn, altsaa: Altervin og Oblater, Belysningsmateriale, Messeskjorte og Messehagel, Daabskande, Haandklæde til Præstens Brug, Læsestol, Bibel, Alterbog, Salmebøger, Communionbog og Tillysningsbog, Koralbøger, Tavler, Bøsser og Begravelsesrekvisiter, Kirkeblok samt Ministerialbøger;

5) Kirkegaarden og dennes Hegn, dog med den af det foranførte fremgaaende Undtagelse, at Kirkens umiddelbare Omgivelser, derunder eventuelt ogsaa Kirkegaardsmuren, henhøre under det særlige Syns Ressort, samt Spørgsmaalet om Kirkegaardens Udvidelse, Anlæg af Assistenskirkegaarde og Ligkapeller m. m. og Anlæg og Plantning paa Kirkegaarden, jfr. Synslovens §§ 19 og 20);

6) Indførelse i Synsbogen af de af det særlige Syn og Provstesynet afholdte Forretninger (jfr. Synslovens § 28); og endelig

7) Afsyningen af alle ifølge ovenstaaende Punkter 1—6 af Provstesynet selvstændigt gjorde Udsættelser.

For de Kirkers Vedkommende, over hvilke Ministeriet i Henhold til nedenstaaende Bestemmelse kun agter at udmelde særligt Syn hvert 2det eller 3dje Aar, er det en Følge af Synslovens §§ 1 og 33, at der i de Aar, hvor der ikke afholdes særligt Syn, vil være at afholde almindeligt Provste-

en Udgift af 350 Kr. I 1898—99 fornyedes et Stykke af den ældre Ringmur for 906 Kr. 20 Øre.

Sønderup Kirke. Ved denne Kirke ere ingen Hovedreparationsarbejder udførte i de sidste 10 Aar. I Aaret 1893 blev der ved Godsvæsenets Foranstaltning anbragt et Orgel-Harmonium i Kirken.

Fjenneslev Kirke. I 1889—90 blev der, da det havde vist sig, at den tidligere Opvarmningsmaade med en enkelt Kakkelovn, der tilmed stod tæt op til de gamle Kalkmalerier, havde en skadelig Indflydelse paa disse, anbragt en ny Varmeindretning med et med 3 Ovne forsynet Varmekammer i Vaabehuset, hvorved frembragtes Opvarmning ved Cirkulation. Udgiften til denne og de dermed i Forbindelse staaende Bygningsarbejder var 2,060 Kr. I 1890—91 blev Kirken forsynet med Lynledning for 709 Kr. 40 Øre. I 1892—93 bleve de indvendige Murflader — dog med Undtagelse af dem, hvorpaa der fandtes Kalkmalerier — for at holde Fugtighed ude fra Kirken rensede, asfalterede og pudsede igen med en Udgift af 1,145 Kr. I 1892 blev der af Ministeriet nedsat en Kommission, bestaaende af Museumsdirektør, Dr. phil. Henry Petersen, Arkitekt Gnudtzmann, Professor Storck, Professor, Stadsarkitekt Fenger, Professor Kornerup og Ingeniør Ramsing samt vedkommende Provst og Bygningsinspektør tillige med Kvæstor med den førstnævnte som Formand, for at tage under Overvejelse, hvilke Foranstaltninger der burde træffes til Kirkebygningens Beskyttelse mod Fugtighed og Istandsættelse af dens Taarne, der da samtidig tænktes ændrede til den oprindelige Form, saaledes som de efter Kalkmaleriernes Afdækning fandtes fremstillede paa disse. Efter at Tegning og Overslag var udarbejdet af Prof. Storck og anbefalet af Kommissionen, blev der ved Finanslovene for 1897—98 og 1898—99 bevilget ialt 17,104 Kr. 82 Øre til de ovennævnte Arbejder, men disse ere endnu ikke fuldførte. Denne Kirke blev ved Ministeriets Skrivelse af 26de Maj 1893, jfr. Skrivelse af 1ste Juni s. A., henlagt under det i Synslovens § 33, 2det Stykke, ommeldte med Hensyn til visse fortrinligt vigtige Kirker nedsatte særlige Syn, men udgik atter af dette Syns Omraade ifølge Ministeriets Skrivelse af 31te Maj 1897, jfr. Skrivelse af 28de Juni s. A., hvorved dog tillige bestemtes, at der fremtidig af det almindelige Provstesyn vil være at gøre Indberetning til Ministeriet om alle Kirken vedkommende Synsudsættelser, der angaa selve Kirkebygningen og dennes umiddelbare Omgivelser.

Havrebjerg Kirke. I 1894—95 opførtes et Lighus for 2,257 Kr., hvoraf Akademiet betalte 1,807 Kr.

Bjernede Kirke. I Aarene 1890—93 anvendtes ialt 64,100 Kr. paa en Hovedreparation af denne Kirke. Denne Hovedreparation, der paabegyndtes i Foraaret 1890, gik fornømmelig ud paa samtidig med at afhjælpe de tilstedeværende Mangler ved Bygningen at bringe Kirken tilbage i dens oprindelige Skikkelse. I den Hensigt blev Overkirken, hvoraf en mindre Del stod endnu, genopført i hele sin Udstrækning og forsynet med Døbeltvinduer, delt med en Søjle, saaledes som det kunde konstateres ved det gamle Murværk, at Formen tidligere havde været; det gamle med Tagsten dækkede Saddeltag blev nedtaget og erstattet med et kegledannet, blydækket Tag. Taarnet i Midten blev forhøjet og forsynet med Spir. Kor og

Apsis blev opført i den oprindelige Udstrækning og Form, idet man i Jorden ved Udgravning forefandt Sokkel og Fundamenter dertil. Indvendig bleve de fire Granitsøjler afdækkede, rensede og fugede. Gulvet blev lagt af Fliser i det oprindelige Niveau. Kalkmalerierne, der fremkom i Hvælvingernes Skjoldbuer, bleve restaurerede. Koret blev overdækket med en Tøndehvælvning, hvis Spor fandtes i Kirkemuren; samtidig bleve alle Stolestader fornyede, og et nyt Alter med Alterbord af Granit blev opstillet; den gamle Prædikestol blev restaureret, og den gamle Altertavle blev ligeledes restaureret og ophængt paa Kirkens Væg. Kirken blev forsynet med Lynledning, og der blev lagt Kloakledning til Afløb for Tagvandet. Arbejdet udførtes efter Tegninger, som vare udarbejdede af Professor Storck, der forestod Udførelsen, medens Akademiets Bygningskonduktør, Arkitekt Hansen, førte det stedlige Tilsyn. Kirken blev indviet og tagen i Brug d. 27de November 1892. I 1892—93 opførtes et Lighus, der kostede 2,057 Kr., hvoraf Akademiet betalte 1,607 Kr.

Gyrstinge Kirke. I 1890—91 blev der til Afvanding af Kirkegaarden anlagt en ny Dræning (1,289 Kr. 95 Øre), og i 1896—97 blev der opsat en ny, større Cirkulationsovn, og Skorstenen blev forandret (835 Kr.).

Flinterup Kirke. I Aaret 1890—91 opførtes et Materialhus af Træ (220 Kr.)

Nordrup Kirke. Ingen særlige Arbejder udenfor den almindelige Vedligeholdelse.

Slaglille Kirke. I 1892—93 blev opført et Lighus, der kostede 2,057 Kr., hvoraf Akademiet betalte 1,607 Kr. Dels samme Aar og dels i 1893—94 blev lagt Brædegulv i Stolestaderne, og disse bleve omordnede, istandsatte og malede; ligeledes blev Prædikestolen restaureret, og Gulvet i Gangen blev fornyet, alt til en Udgift af 1,669 Kr. 31 Øre. I 1893 bleve nogle Kalkmalerier i Koret og Korbuen fremdragne og opmalede af Professor Magnus Petersen paa Foranstaltning af Nationalmuseet.

Stenmagle Kirke. Da den nordre Tilbygning til denne Kirke efterhaanden var bleven saa brøstfæddig, at den maatte ombygges, blev der i 1894—95 opført en ny Tilbygning (3,459 Kr. 12 Øre).

I 1896 udkom et af Professor Løffler udarbejdet Værk over Sorø Akademis Landsbykirker og Klosterporten i Sorø, hvortil der for 1890—91 var bevilget et Beløb af 3,813 Kr. Det udkom i 200 Eksemplarer, hvoraf 100 overlodes Ministeriet uden Vederlag til Fordeling blandt forskellige Skoler og Institutioner. Ved Finansloven for 1897—98 bevilgedes yderligere 600 Kr. til Køb af 20 Eksemplarer af Værket (30 Kr. pr. Eksemplar) til forskellige Højskoler og Seminarier.

Hovedgaardene.

Nordruplund. I 1890—91 blev en af Arbejderboligerne ved Nordruplund, det saakaldte »Aahus«, ombygget (2,034 Kr. 50 Øre). I 1891—92 blev paa Hovedgaarden boret en artesisk Brønd (1,950 Kr.). I 1892—93 blev opført en ny Svinestald, der blev forsynet med Jærnbjælker og Hvælvinger m. m. (15,436 Kr.). I 1893—94 blev Hestestaldlængen ændret og istandsat, idet selve Stalden og Karlekamrene m. v. bleve omlagte og

hele Staldindretningen fornyet, ligesom de øvrige Rum i Bygningen blev eftersete, og der blev indrettet Rum for Smaakreaturer i Bygningens østre Ende. Samtidig blev der opført et Vognskur for Arbejdsvogne og et nyt grundmuret Bryggerhus (10,300 Kr.).

Mørup. I 1891—92 blev der til Forbedring og Istandsættelse af Svinestalden anvendt et Beløb af 1,300 Kr. I 1892—93 blev Kostaldens Indre ombygget; samtlige Krybber, Baase og Fodergange blev fornyede. Det gamle, daarlige Træbjælkelag og Loft blev nedtaget. Loftet blev hævet og udført af Jærnbjælker med Hvælvinger, og der blev indlagt Ventilvanding og Ailerender samt opført en Ailebeholder. Paa Tagets ene Side blev Tagpapdækningen fornyet. Udgifterne androge ialt 17,800 Kr., hvoraf 819 Kr. 39 Øre først kom til Udbetaling i 1893—94. I dette Aar blev Staldindretningen i Hestestalden fornyet, ligesom Karlekamre og Vognporte blev istandsatte, og i Ladegulvene blev lagt Beton; disse Arbejder kostede 5,899 Kr. 22 Øre. I 1891—92 opførtes en ny Bolig med Udhus paa Matr. Nr. 1 A f og 1 E af Mørupgaard's Jorder (2,607 Kr. 48 Øre), og i 1896—97 blev der ved dette og 3 andre Huse gravet Brønde, der forsynedes med Post (610 Kr. 11 Øre).

I Juni 1891 indstillede Bygningsinspektøren til Ministeriet, at Foretagelsen af de nødvendige Undersøgelser og Prøvelser af Lynledningen paa Akademiets Bygninger, hvilken hidtil var bleven besørget af Ingeniør T. A. Colding mod Betaling for hver enkelt Rejse i den Anledning efter Regning, skulde overdrages denne mod et fast aarligt Vederlag af Kontoen for Bygningernes Vedligeholdelse af 25 Kr. for hver Lynledning, der da var anbragt (der var da 5) eller fremtidig maatte blive anbragt paa de nævnte Bygninger, til Fordel for hvilken Ordning Bygningsinspektøren anførte, at den vilde være mere økonomisk for Akademiet og medføre en ligeligere Fordeling af de paagældende Udgifter paa de forskellige Finansaar end den hidtil brugte Fremgangsmaade. Ved Skrivelse af 26de s. M. bifaldt Ministeriet denne Indstilling.

III. Budgetter og Regnskabsberetninger.

De enkelte Budgetposter og de virkelige Indtægter og Udgifter under samme.

Herom meddeles følgende, idet iøvrigt henvises til de trykte Regnskabsberetninger:

Indtægtsposterne.

Indtægtspost 1. »Jordebogs- og Tiendeindtægternes Overskud«.

Indtægtspost 1 a. »Planmæssige Arvefæsteafgifter og andre faste Afgifter af alle de Ejendomme, som Akademiet har solgt til Arvefæste eller fuldkommen Ejendom.«

Disse Afgifter udgjorde ifølge Regnskaberne:

	Rug			Byg			Havre			Penge
	Td.	Sk.	Fk.	Td.	Sk.	Fk.	Td.	Sk.	Fk.	Kr. Ø.
i Finansaaret 1889—90....	2190	4	2 $\frac{13}{34}$	2199	2	2 $\frac{13}{34}$	2185	4	2 $\frac{13}{34}$	1171. 96
i — 1890—91....	2190	1	2 $\frac{9}{34}$	2198	7	2 $\frac{9}{34}$	2185	1	2 $\frac{9}{34}$	1171. 91
i — 1891—92....	2190	1	2 $\frac{9}{34}$	2198	7	2 $\frac{9}{34}$	2185	1	2 $\frac{9}{34}$	1171. 91
i — 1892—93....	2190	1	2 $\frac{9}{34}$	2198	7	2 $\frac{9}{34}$	2185	1	2 $\frac{9}{34}$	1169. 91
i — 1893—94....	2190	1	2 $\frac{9}{34}$	2200	3	2 $\frac{9}{34}$	2185	1	2 $\frac{9}{34}$	1169. 91
i — 1894—95....	2190	1	2 $\frac{9}{34}$	2200	3	2 $\frac{9}{34}$	2185	1	2 $\frac{9}{34}$	1169. 91
i — 1895—96....	2192	6	2 $\frac{9}{34}$	2203	»	2 $\frac{9}{34}$	2187	6	2 $\frac{9}{34}$	1169. 91
i — 1896—97....	2192	6	2 $\frac{9}{34}$	2203	»	2 $\frac{9}{34}$	2187	6	2 $\frac{9}{34}$	1169. 91
i — 1897—98....	2192	6	2 $\frac{9}{34}$	2203	»	2 $\frac{9}{34}$	2187	6	2 $\frac{9}{34}$	1169. 91

Jfr. Medd. for 1879—88 S. 100.

Indtægtspost 1 b. »Afgifter af de Akademiet endnu tilhørende Ejendomme, som enten ere bortfæstede, bortforpagtede eller bortlejede.« Disse Afgifter udgjorde ifølge Regnskaberne:

	Rug			Byg			Havre			Penge
	Td.	Sk.	Fk.	Td.	Sk.	Fk.	Td.	Sk.	Fk.	Kr. Ø.
i Finansaaret 1889—90....	342	6	»	344	2	»	342	6	»	19,829. 44
i — 1890—91....	342	6	»	344	2	»	342	6	»	19,829. 44
i — 1891—92....	342	6	»	344	2	»	342	6	»	19,462. 65
i — 1892—93....	342	6	»	344	2	»	342	6	»	19,462. 65
i — 1893—94....	342	6	»	342	6	»	342	6	»	19,439. 2
i — 1894—95....	342	6	»	342	6	»	342	6	»	19,439. 2
i — 1895—96....	342	6	»	342	6	»	342	6	»	19,300. 48
i — 1896—97....	142	6	»	142	6	»	142	6	»	10,953. 3
i — 1897—98....	142	6	»	142	6	»	142	6	»	6,968. 3

Jfr. Medd. for 1879—88 S. 100. Den i Finansaaret 1896—97 stedfundne Nedgang i Kornbeløbene med 200 Tdr. Rug, 200 Tdr. Byg og 200 Tdr. Havre samt desuden en Formindskelse af Pengeafgifterne med 8,500 Kr. hidrører fra, at Sorø Akademi selv overtog Driften af Hovedgaarden Nordruplund, der hidtil havde været bortforpagtet mod nævnte Afgifter, medens en Afgang i Pengeafgiften for 1897—98 af 4,000 Kr. er en Følge af Fornyelsen af Forpagtningen af Hovedgaarden Mørup, hvorved Forpagtningsafgiften nedsattes med dette Beløb.

Indtægtspost 1 c. »Tiendeafgifter, for saa vidt de ikke ere indbefattede under a.« Akademiet ejer ingen Kongetiender, men Kirketiende af 15 Sogne med tiendeydende Hartkorn 3,811 Td. 5 Sk. 1 Fk. 2 $\frac{1}{4}$ Alb. og Præstetiende af 126 Td. 4 Sk. 2 Fk. 1 $\frac{1}{4}$ Alb. Disse Afgifter udgjorde ifølge Regnskaberne:

	Rug			Byg			Penge
	Td.	Sk.	Fk.	Td.	Sk.	Fk.	Kr. Ø.
i Finansaaret 1889—90.....	1	4	»	2373	7	1 $\frac{1}{3}$	16. »
i — 1890—91.....	1	4	»	2373	7	1 $\frac{1}{3}$	16. »
i — 1891—92.....	1	4	»	2373	7	1 $\frac{1}{3}$	16. »
i — 1892—93.....	1	4	»	2373	7	1 $\frac{1}{3}$	16. »
i — 1893—94.....	1	4	»	2373	7	1 $\frac{1}{3}$	16. »
i — 1894—95.....	1	4	»	2373	7	1 $\frac{1}{2}$	16. »
i — 1895—96.....	1	4	»	2373	7	1 $\frac{1}{2}$	16. »
i — 1896—97.....	1	4	»	2332	6	1 $\frac{5}{8}$	16. »
i — 1897—98.....	1	4	»	2332	6	1 $\frac{5}{8}$	16. »

Jfr. Medd. for 1879—88 S. 100—101. Den i Finansaaret 1896—97 fremkomne Afgang i Bygafgiften med 41 Td. 1 Sk. $1\frac{3}{8}$ Fk. hidrører fra, at Driften af den hidtil bortforpagtede Hovedgaard Nordruplund overtoges af Akademiet selv, jfr. ovenfor.

Indtægtspost 1 d. »Rekognitioner og andre tilfældige Indtægter«. Disse Indtægter, der navnlig ere Rekognitioner ved Ejerskifte og Betaling for Klokkeringning ved Begravelser paa Landsbykirkegaardene, udgjorde ifølge Regnskaberne:

	Kr. Ø.		Kr. Ø.
i Finansaaret 1889—90.....	473. 60,	hvoraf Rekognitioner	349. 60
i — 1890—91.....	540. 31,	—	416. 81
i — 1891—92.....	775. 32,	—	645. 32
i — 1892—93.....	448. 51,	—	317. 1
i — 1893—94.....	401. 43,	—	259. 93
i — 1894—95.....	680. 18,	—	544. 68
i — 1895—96.....	1,728. 79,	—	1,593. 31
i — 1896—97.....	669. 22,	—	534. 6
i — 1897—98.....	2,841. 13,	—	2,668. 11

Med Hensyn til den Indflydelse, som de forskellige Aars højere eller lavere Kapitelstakst har haft paa Jordebogsintægternes Størrelse, fremsættes her en Oversigt over Kapitelstaksterne, sammenstillede med Budgetansættelserne.

	Kornpriserne		
	Rug	Byg	Havre
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Efter Budgettet for 1889—90.....	11. 64	10. 49	7. 21
den i 1890 for 1889 satte Kapitelstakst	10. 79	10. 75	8. »
Højere eller lavere end Budgettet....	÷ 0. 85	+ 0. 26	+ 0. 79

	Kornpriserne		
	Rug	Byg	Havre
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Efter Budgettet for 1890—91.....	11. 54	10. 39	7. 20
den i 1891 for 1890 satte Kapitelstakst	10. 50	9. 91	7. 03
Højere eller lavere end Budgettet....	÷ 1. 04	÷ 0. 48	÷ 0. 17
Efter Budgettet for 1891—92.....	11. 41	10. 30	7. 29
den i 1892 for 1891 satte Kapitelstakst	13. 49	11. 05	8. 82
Højere eller lavere end Budgettet....	+ 2. 08	+ 0. 75	+ 1. 53
Efter Budgettet for 1892—93.....	10. 87	10. 06	7. 20
den i 1893 for 1892 satte Kapitelstakst	10. 16	9. 42	7. 22
Højere eller lavere end Budgettet....	÷ 0. 71	÷ 0. 64	+ 0. 02
Efter Budgettet for 1893—94.....	10. 82	10. 05	7. 27
den i 1894 for 1893 satte Kapitelstakst	9. 48	9. 65	7. 74
Højere eller lavere end Budgettet....	÷ 1. 34	÷ 0. 40	+ 0. 47
Efter Budgettet for 1894—95.....	10. 68	9. 94	7. 27
den i 1895 for 1894 satte Kapitelstakst	7. 85	8. 29	6. 06
Højere eller lavere end Budgettet....	÷ 2. 83	÷ 1. 65	÷ 1. 21
Efter Budgettet for 1895—96.....	10. 45	9. 78	7. 26
den i 1896 for 1895 satte Kapitelstakst	7. 91	8. 28	6. 07
Højere eller lavere end Budgettet....	÷ 2. 54	÷ 1. 50	÷ 1. 19
Efter Budgettet for 1896—97.....	10. 11	9. 55	7. 09
den i 1897 for 1896 satte Kapitelstakst	8. 35	8. 97	6. 83
Højere eller lavere end Budgettet....	÷ 1. 76	÷ 0. 58	÷ 0. 26
Efter Budgettet for 1897—98.....	10. 00	9. 43	7. 00
den i 1898 for 1897 satte Kapitelstakst	9. 35	8. 82	6. 97
Højere eller lavere end Budgettet....	÷ 0. 65	÷ 0. 61	÷ 0. 03

Angaaende Jordebogs Udgiftsposterne bemærkes:

Udgiftspost a., »Lønninger«, blev ved Budgettet for 1893—94 forhøjet med 24 Kr. som Tilskud til et Lærerembede i Horsebøg Skov, hvorefter denne Udgiftspost ialt udgør 2,588 Kr. 58 Øre.

Udgiftspost h., »Skatter og Kommuneafgifter«, der hidtil var opført i Budgettet med 4,100 Kr., nedsattes ved Finansloven for 1895—96 med 100 Kr.

De øvrige Jordebøgs Udgiftsposter ere derimod ikke undergaaede nogen Forandring i det Tidsrum, nærværende Meddelelser omfatte.

Indtægspost 2 a. »Renter af Kapitalformuen«. Denne Post vil finde sin Forklaring ved den Oversigt, som nedenfor meddeles om Formuens Tilstand i hele Tidsrummet fra 1ste April 1889 til 31te Marts 1898.

Indtægtpost 2 b. »Renter af Sorø Kirkes Kapital«. Det i Budgettet tidligere opførte Beløb 192 Kr., jfr. Medd. 1879—88, forhøjedes ved Budgettet for 1891—92 med 24 Kr. og ved Budgettet for 1893—94 yderligere med 16 Kr. paa Grund af, at der til Kirken henlagdes Kapitaler paa henholdsvis 600 Kr. og 400 Kr. mod Forpligtelse for Kirken til at drage Omsorg for Vedligeholdelsen af Etatsraad Povølsens og Families samt Professor Rothes og Hustrus Gravsteder paa Sorø Kirkegaard, jfr. foran S. 54 og nedenfor ad Udgiftspost 11.

Indtægtpost 3. »Lejeindtægter af Kjøbstadejendomme«. Se Medd. for 1879—88 S. 104. Angaaende denne Indtægtpost bemærkes, at der herunder er tilkommet en væsentlig Forøgelse derved, at Akademiet har udlejet tvende Lejligheder i den af samme i Finansaaret 1893—94 erhvervede Ejendom Matr. Nr. 42 paa Sorø Torv for en Lejeafgift af 400 Kr. for hver Lejeindtægterne vare for Finansaaret 1897—98 følgende:

Af Gaarden nyt Matr. Nr. 48 a.....	850 Kr.
- — — — — 47.....	400 —
- den ene Halvdel (den nordlige) af Stueetagen i Gaarden nyt Matr. Nr. 40 (den saakaldte Regensgaard).....	300 —
- en Lejlighed i samme Gaard.....	40 —
- Boligen over Klosterporten.....	300 —
- 3 Værelser og 2 Forstuer af den sydlige Stuelejlighed i Matr. Nr. 40.....	60 —
- den øvrige Del af samme Lejlighed.....	90 —
- Stuelejligheden i Matr. Nr. 42 paa Sorø Torv.....	400 —
- 1ste Sals Lejligheden sammesteds.....	400 —
Ialt...	<u>2,840 Kr.</u>

Indtægtpost 4. »Skovindtægternes Overskud«. Herom henvises til hvad nedenfor vil blive meddelt om Akademiets Skovvæsen.

Indtægtpost 5. »Kontingenter for Elever og Skolesøgende ved Akademiets lærde Skole og Opdragelsesanstalt«. Med Hensyn til denne Post er ingen anden Forandring sket i det Tidsrum, nærværende Meddelelser omfatte, end den, der er en Følge af det noget vekslende Elevantal.

Indtægtpost 6. »Ekstraordinære og tilfældige Indtægter«. Under

denne Post er tilkommet en væsentlig Forøgelse ved Betaling for Fornyelse af ældre Gravsteder m. v. paa Sorø Kirkegaard i Henhold til nyt Regulativ, se foran S. 132—34. Indtægten herfor udgjorde saaledes i Finansaaret 1897—98 henved 2,000 Kr.

Udgiftposterne.

Udgiftpost 1. I denne Post, saaledes som den bevilgedes den 1ste April 1889, jfr. Medd. 1879—88 S. 107, er der i det Tidsrum, nærværende Medd. omfatte, sket følgende Forandringer:

Fra Finansaaret 1890—91 tilkom 800 Kr. som Forhøjelse af den under 1. b. opførte Bevilling til Timeundervisning. I Medfør af Lov om Lønninger for Rektorerne og Lærerne ved de lærde Skoler samt ved Sorø Akademis lærde Skole og Opdragelsesanstalt af 12te April 1892 forhøjedes fra 1ste April 1892 at regne Bevillingerne under 1. a. 1. og 1. a. 3., medens de under 1. a. 6. opførte Lønningstillæg samtidig bortfaldt. Fra Finansaaret 1893—94 forhøjedes som foran S. 39 nævnt Bevillingen under 1. a. 4., den samlede Lønningssum, med 246 Kr.

Bevillingen paa den samlede Udgiftspost 1 opførtes derefter for Finansaaret 1897—98 saaledes:

1 a. Lønninger.

1. Til Lærerpersonalet ifølge Lov af 12te April 1892 § 5..	58,575 Kr.
2. Efter Lov af 25de Marts 1871 § 10	4,000 —
3. Efter Lov af 12te April 1892 § § 6 og 7....	3,220 Kr.
Bidrag til Kvæsturudgifter	880 —
	<hr/>
	4,100 —
4. Den samlede Lønningssum efter Lov af 25de Marts 1871 § 11 med senere Forhøjelser	13,666 —
5. En Lærers Erstatning for tidligere Andel i Skolepenge..	132 —
b. Til Timeundervisning.....	3,400 —
	<hr/>
	83,873 Kr.

Lærerpersonalet var: 1 Rektor, 4 Overlærere og 10 Adjunker foruden 3 Kunstlærere. Der udrededes: 1 Huslejegottgørelse paa 500 Kr. til en Overlærer, 7 paa 200 Kr. til Adjunker og 1 paa 400 Kr. til Tegnelæreren, Fribolig var tillagt Rektor og 3 Overlærere samt Musiklæreren, der tillige er Organist, og Gymnastiklæreren. Desuden havde 3 Adjunker, til hvem der var overdraget Inspektion, Fribolig, de to i Akademiets Hovedbygning, den ene i Bygningen for 5te og 6te Klases Elever.

Udgiftspost 2 a. »Til Rejseudgifter for Bogholderen, som tillige er Forvalter«, og Udgiftspost 2 b. »Til Porto og Kontorudgifter ved Kontorerne i Sorø« ere uforandrede.

Udgiftspost 3. »Pensioner og aarlige Understøttelser.« Disse beløb sig i Finansaaret 1889—90 til 17,122 Kr. 95 Øre, i 1897—98 derimod til 19,108 Kr. 98 Øre. — Nedenstaaende Oversigt viser, hvilke Pensioner og Understøttelser der paahvilede Posten den 1ste April 1889, jfr. Medd. 1879—1888 S. 110, og hvilke der ere tilkomne eller bortfaldne i Tidens Løb indtil den 1ste April 1898:

	Naar Beløbet er tillagt.	Beløbet.	Anmærkning.
1. Pensioner til afgaaede Embedsmænd:		Kr. Ø.	
Overlærer Corfixen	$\frac{1}{8}$ 1882	1,639. 30	
Adjunkt Th. Hansen	$\frac{1}{9}$ 1882	1,653. 54	
Overlærer, Professor J. H. Bang ..	$\frac{1}{9}$ 1883	2,660. 44	
Musiklærer Siboni	$\frac{1}{11}$ 1883	798. 48	død $\frac{11}{2}$ 1892
Overlærer Moth	$\frac{1}{9}$ 1884	2,416.	
Tilkommet siden 1ste April 1889:			
Adjunkt Lunddahl	$\frac{1}{9}$ 1890	1,052. 7	
Tegnelærer, Professor Dalsgaard ...	$\frac{1}{9}$ 1892	1,755. 60	
Overlærer, Professor Kiellerup	$\frac{1}{9}$ 1897	2,893. 33	
2. Enkepensioner:			
Lektor Wilsters Enke	$\frac{30}{10}$ 1841	500.	død $\frac{9}{3}$ 1893
Adjunkt Linds Enke	$\frac{16}{4}$ 1852	112.	
Skovrider Schlegels Enke	$\frac{25}{11}$ 1852	298.	død $\frac{29}{7}$ 1893
Overlærer Trojels Enke	$\frac{1}{2}$ 1867	475. 62	død $\frac{13}{7}$ 1896
Rektor, Professor Nielsens Enke ...	$\frac{1}{4}$ 1872	508. 33	død $\frac{30}{11}$ 1891
Bogholder Axelsens Enke	$\frac{1}{10}$ 1873	340. 91	død $\frac{24}{10}$ 1893
Adjunkt Møllers Enke	$\frac{1}{2}$ 1877	271. 16	
Bogholder og Forvalter Finsens Enke	$\frac{1}{6}$ 1881	425. 79	
Rektor, Prof. Tregders Enke	$\frac{1}{6}$ 1887	786. 67	død $\frac{3}{2}$ 1897
Tilkommet siden 1ste April 1889:			
Musiklærer Sibonis Enke: Pension 199 Kr. 62 Ø. og Opdragelseshjælp til hendes Datter 80 Kr., jfr. nedenfor	$\frac{1}{3}$ 1892	279. 62	Enken død $\frac{13}{6}$ 1894
Rektor Blicherts Enke	$\frac{1}{2}$ 1894	847.	
Musiklærer Sibonis Datter, indtil hun fylder 18 Aar (vgl. Resol. $\frac{2}{10}$ 1894), jfr. ovenfor	$\frac{1}{7}$ 1894	160.	ophørt $\frac{1}{10}$ 1895
3. Aarlige Understøttelser:			
Kontorchef Lunds Enke	1836	150.	død i Februar 1890
Afd. Gartner Nissens Datter	$\frac{21}{7}$ 1850	60.	
Vægter Sørensens Enke	$\frac{9}{2}$ 1858	50.	død $\frac{16}{5}$ 1894
Arbejdsmand J. Lund	$\frac{1}{4}$ 1861	30.	død $\frac{12}{5}$ 1892
Opsynsmand Andersens Enke	$\frac{1}{4}$ 1871	50.	død $\frac{5}{9}$ 1896
Afd. Gymnastiklærer Prehns Datter.	$\frac{1}{4}$ 1876	200.	
Afd. Gartner Voetmanns Plejedatter Louise Hammer	$\frac{1}{4}$ 1881	100.	
Skorstensfejer Albergs Enke	$\frac{1}{11}$ 1882	40.	
Skovrider, Forstraad Guldberg	$\frac{1}{4}$ 1883	1,400.	død $\frac{4}{12}$ 1890
Musiklærer Siboni som fhv. Organist, jfr. nedenfor	$\frac{1}{11}$ 1883	400.	død $\frac{11}{2}$ 1892
Opsynsmand Hans Pedersen	$\frac{1}{4}$ 1885	200.	død $\frac{3}{1}$ 1894
Musiklærer og Organist Siboni som Komponist, jfr. ovenfor	$\frac{1}{4}$ 1887	400.	død $\frac{11}{2}$ 1892
Bygningskonduktør Nissens Enke, jfr. nedenfor	$\frac{1}{4}$ 1887	200.	

	Naar Beløbet er tillagt.	Beløbet.	Anmærkning.
		Kr. Ø.	
Skovopsynsmand Peder Pedersen ..	1/4 1887	200.	død 4/1 1894
Skovfoged Ole Christensen	1/11 1887	500.	død 21/3 1894
Afd. Gymnastikassistent Jungs Datter Caroline	1/4 1888	60.	
Afd. Gymnastikassistent Jungs Datter Johanne	1/4 1888	60.	
Skovopsynsmand N. Nielsen	1/11 1888	200.	
Tilkommet siden 1ste April 1889:			
Skovrider, Forstraad Guldbergs Enke	1/1 1891	400.	død 29/5 1892
Kasserer Hartmann	1/7 1891	1,100.	
Graver og Bud Steens Enke	1/7 1891	250.	død 25/1 1898
Musiklærer og Organist Sibonis Enke	1/3 1892	200.	død 13/6 1894
Graver og Bud Schrøders Enke ...	{ 1/4 1894 1/4 1897	{ 100. 50.	
Bygningskonduktør Nissens Enke, jfr. ovenfor	1/4 1895	100.	
Skovfoged Jens Madsen	1/4 1895	600.	
Skovrider Hanson	1/5 1896	2,500.	død 20/2 1897
Skovrider Wodschows Enke 275 Kr. og Opdragelseshjælp til hendes 4 Børn (fødte henholdsvis 8de August 1884, 24de Januar 1888, 15de Septbr. 1889 og 19de Maj 1891), 60 Kr. til hver, indtil de fylde 18 Aar, 240 Kr.	1/8 1896	515.	
Skovrider Hansons Enke 600 Kr. og Opdragelseshjælp til hendes Datter, født 28de Januar 1883, indtil hun fylder 18 Aar, 70 Kr.	1/3 1897	670.	
Afd. Overlærer Trojels Datter	1/4 1897	200.	
Sygeplejerske Enkefru S. Jensen ..	1/11 1897	300.	

Udgiftspost 4. »De med Økonomien forbundne Udgifter«. Med denne Udgiftspost er ikke foregaaet anden Forandring end den, de forskellige Priser og det vekslende Elevantal har medført.

Udgiftspost 5. »Godtgørelse for Brændselsudlevering til Stiftelsens Økonomi, dens Embedsmænd og Betjente«. De herunder tidligere udredede Brændedeputater til Lærere, ialt 30 Favne kløvet Brænde, jfr. Mødd. 1879—88, ere bortfaldne, med 10 Favne ved Tegnælærer Dalsgaards Afskedigelse fra 1ste September 1892 og med 20 Favne ved Rektor Blicherts Død den 28de Januar 1894, jfr. foran S. 18.

Brændselsdeputaterne vare for Finansaaret 1897—98 budgetterede saaledes:

	'Kløvet Brænde. Favne.	Knudet Brænde. Favne.	Kamp. Favne
1. Til Spiseværtten.....	148	39 $\frac{1}{2}$	
2. Til forskellige Lokalteter:			
5te og 6te Klasses Elever	45		
Læse- og Biblioteksværelset (foruden 20 Tdr. Kul)	$\frac{1}{2}$		
Badelokalerne (foruden 60 Tdr. Kul)	1		
Gymnastiksalen (foruden 35 Tdr. Kul)	1		
Lokalet for Sløjdundervisning (for- uden 20 Tdr. Kul).....	1		
Væksthuset	3		
Tjenerværelserne	3		
Kontorerne (foruden 100 Tdr. Kul)	3 $\frac{1}{2}$		
	58		
3. Til Sygeplejersken (derunder til Op- varmning af Sygehuset) foruden 50 Tdr. Kul og Kokes... ..		9	
4. Andre Deputater:			
Tingstuen	2		
Gartneren	6 $\frac{2}{3}$		3 $\frac{1}{3}$
Sorø Borger skole og Fattighus.....	6		3
	14 $\frac{2}{3}$		
5. Legater:			
Til Scavenius' Legat (Enkefru Bli- chert)	4		
Til Scavenius' Legat (Ledig Portion)	4		
Til det Schütteske - (Enkefru Finsen)	3		
— — — (— Tregder)	5		
	16		
	Ialt	245 $\frac{2}{3}$	39 $\frac{1}{2}$
			6 $\frac{1}{3}$

foruden 235 Tdr. Kul og 50 Tdr. Kul og Kokes.

Udgiftspost 6. »Belysningsomkostninger«. Udgiftspost 7 a. »Til Biblioteket«. Udgiftspost 7 b. »Til de andre videnskabelige Samlinger«. Udgiftspost 7 c. »For at holde Samlingerne aabne for Publikum«. Alle uforandrede, jfr. Medd. 1879—88.

Udgiftspost 8. »Skoleudgifter«. Den tidligere Bevilling, jfr. Medd. 1879—88 S. 112—113, blev fra Finansaaret 1891—92 (Lov om Tillægsbevilling) forhøjet med 240 Kr., nemlig 200 Kr. til Anskaffelse af Træ til Brug ved Sløjdundervisningen og 40 Kr. til Renholdelse af Sløjdlokalet og fra Finansaaret 1894—95 (Lov om Tillægsbevilling) nedsat med 24 Kr. som Følge af en forandret Ordning med Hensyn til Dag- og Natrenovationen. Endvidere forhøjedes Bevillingen ved Finansloven for 1895—96 med 136 Kr. til forøgede Rengøringsarbejder og endelig ved Finansloven for 1896—97 med 184 Kr., hvoraf 70 Kr. til Programmer og 114 til Udgifter ved Elevernes Badning. Udgiftsposten var herefter i Finansaarene 1896—

97 og 1897—98, jfr. Anmærkningerne til Finanslovforslaget for 1896—97 S. 415, opført saaledes:

a. 1.	Programmer	400 Kr.	
2.	Inventariets Vedligeholdelse.....	1,600 —	
3.	Undervisnings- og Musikapparater	900 —	
4.	Elevernes Morskabsbibliotek.....	100 —	
5.	Fester og Højtideligheder.....	2,000 —	
6.	Udgifter ved Rengøringsarbejder, der ikke paa- hvile Spisevæarten, samt ved Tilberedelsen af varme Bade for Eleverne.....	482 —	
			5,482 Kr.
b.	Udgifter ved Riffelskydningsøvelser	200 —	
			5,682 Kr.

De ekstraordinært bevilgede og særlig afholdte Udgifter under denne Konto have været: i Finansaaret 1890—91 388 Kr. 20 Øre til Anskaffelse af Undervisningsapparater og 264 Kr. til Anskaffelse af Skeer og Gaffler, i 1892—93 508 Kr. 31 Øre til Anskaffelse af nyt Linned og 500 Kr. til en ny Elevbaad, i 1895—96 1,800 Kr. til Anskaffelse af et nyt Flygel og Istand-sættelse af et gammelt Flygel og endelig i 1896—97 950 Kr. til Rekvisi-ter til den i samme Finansaar indrettede nye Badeanstalt, til en Ribbevæg i Gymnastiksalen og til Anskaffelse af 40 nye Huggertes samt 8 Pletterriner.

Udgiftspost 9. »Plantagehaven«. Bevillingen udgjorde, jfr. Medd. 1879—88, 5,000 Kr. Hertil kom ved Finansloven for 1896—97 en midler-tidig Forhøjelse af 150 Kr. som personligt Lønningstillæg for Akademiets faste Havekarl Niels Christensen; iøvrigt er Udgiftsposten uforandret.

Udgiftspost 10. »Bygningsudgifter«.

a. »Til aarlige Vedligeholdelsesarbejder«. Den under denne Konto hidtil opførte Sum 17,560 Kr., jfr. Medd. 1879—88, blev fra Finansaaret 1893—94 forhøjet med 400 Kr. til Forøgelse af Bygningskon-duktørens Honorar, med 250 Kr. til Vedligeholdelse og Pasning af Kloakanlægget fra Fiskerhuset til Tuel Sø og med 200 Kr. til Vedlige-holdelse af den af Akademiet erhvervede Ejendom Matr. Nr. 42 paa Sorø Købstads Torv. Fra Finansaaret 1894—95 bevilgedes yderligere til Vedligeholdelse og Pasning af bemeldte Kloakanlæg 50 Kr. og fra Finansaaret 1895—96 endvidere 200 Kr. i samme Øjemed, saaledes at Bevillingen hertil blev 500 Kr. aarlig. Herefter opførtes den samlede Bevilling paa denne Konto i Finansaarene 1896—97 og 1897—98 med 18,660 Kr.

Foruden Udgifterne til egentlige Vedligeholdelsesarbejder hvilede der den 1ste April 1898 paa denne Konto følgende faste aarlige Udgifter:

1. Honorar til Bygningskonduktøren 2,000 Kr. foruden hans Kontorholds- og Portogodtgørelse ialt 200 Kr., jfr. foran S. 45, samt Rejseudgifter efter Regning.
2. Godtgørelse til Bygningskonduktøren for Tilsyn med Renholdelse af samtlige Skorstene, Kakkellovnsrør og Ildsteder i Akademibygningen 160 Kr., jfr. Ministeriets Skrivelser af 16de Januar 1869 og 16de Marts 1887.

3. Honorar til Bygningskonduktøren for Arbejde ved Tilsynet med og Forøgelsen af den i Saxos Celle anbragte Samling af arkitektoniske Brudstykker 150 Kr., jfr. Minist. Skr. af 18de Juli 1893.
4. Vederlag til en Ingeniør for at føre det tekniske Tilsyn med Maskin-anlægene paa Akademiets Hovedgaarde Nordruplund og Mørup, 100 Kr. for hver af de to Gaarde, tilsammen 200 Kr., jfr. Ministeriets Skrivelse af 4de Juli 1889.
5. Vederlag til Ingeniør Colding for Undersøgelser af Lynledninger, nemlig 25 Kr. for hver Lynledning, der er anbragt eller maatte blive anbragt paa de Akademiet tilhørende Bygninger, jfr. Ministeriets Skrivelser af 26de Juni og 17de November 1891.
6. Bekostningen ved at opvarme Fjenneslev Kirke i Tidsrummet fra November—Marts for at forhindre Bygningens Ødelæggelse ved Fugtighed, jfr. Ministeriets Skr. af 4de Decbr. 1875.

Med Hensyn til nærværende Kontos Forhold til Vedligeholdelseskontierne for de fire andre under Kultusministeriet hørende særlige Fonds er der fra 1ste April 1898 foregaaet en Forandring.

Efter Rigsdagens Initiativ blev der af Lovgivningsmagten ved Finansloven for 1850—51 truffet en Bestemmelse, hvorved en i Finansloven vidt dreven Specification af Udgifterne til Vedligeholdelsesarbejder for Universitetet, Kommunitetet, den polytekniske Lærestalt, Sorø Akademi og det lærde Skolevæsen afløstes med Fastsættelsen af en samlet Sum for alle fem Fonds, til hvilken Sum hver af de enkelte Fonds skulde bidrage med et nærmere angivet Beløb. De nævnte 5 Fonds Vedligeholdelseskonti bleve fælles i den Betydning, at en Overskridelse i et Finansaar paa en af dem blev tilladelig, naar der i samme Finansaar var mindst en lige saa stor Besparelse paa en anden af dem. Bevæggrunden til den saaledes truffne Ordning var, at Bygningsvæsenet ved paa den Maade at faa en større Frihed i sine Foretagender antoges at maatte kunne lade sig nøje med en i det hele mindre Bevilling. I Overensstemmelse hermed blev der i Stedet for de for de ommeldte Fonds foreslaaede specificerede Summer til Vedligeholdelsesarbejder bevilget et samlet Beløb, som var mindre end de foreslaaede specificerede Summers Beløb sammenlagte, men dog ansaas for tilstrækkeligt under den nye Ordning, hvorefter Bygningsvæsenet efter eget Skøn kunde sætte Kraft ind paa Vedligeholdelsen, det ene Aar ved et af Fondene, det andet Aar ved et andet af dem, kun at den samlede Sum ikke maatte overskrides, jfr. Folketingstidende for 1ste Session 1850, Sp. 4,031 fig. Da den nævnte Ordning blev truffen i 1850—51, var Forholdet imidlertid det, at hvert af de paagældende Fonds kunde bære sine Udgifter uden at falde Statskassen til Byrde. Efter at Forholdet senere har forandret sig derhen, at de tre Fonds: Universitetet, den polytekniske Lærestalt og det lærde Skolevæsen, ikke længere ere i Stand til selv at afholde alle deres Udgifter, saaledes at deres aarlige Underskud maa dækkes ved Tilskud fra Statskassen, har Finansministeriet haft Betænkelighed ved den hidtil fulgte Ordningens Vedvaren, under Hensyn til at der efter den kan foretages Overskridelser til Byrde for Statskassen, uden at denne drager Fordel af en tilsvarende Besparelse, saaledes at denne kan opveje den

skete Overskridelse. Der blev derfor i Forslaget til Finansloven for 1898—99 stillet Forslag om en Forandring i den paagældende Ordning derhen, at der fremtidig skulde være to fælles Vedligeholdelseskonti, en fælles for Universitetet, den polytekniske Lærestanstalt og det lærde Skolevæsen og en fælles for Kommunitetet og Sorø Akademi, og dette Forslag blev vedtaget, saaledes at den foreslaaede Ordning er traadt i Kraft med Begyndelsen af Finansaaret 1898—99.

b. »Hovedstandsættelser. Herom henvises til den foran S. 148—55 meddelte Forklaring om de udførte Arbejder, samlede for hver især af Bygningerne.

Udgiftspost 11, »Sorø Kirkes Udgifter udenfor Bygningens almindelige Vedligeholdelse.« I Finansaaret 1891—92 tilkom 24 Kr. og i Finansaaret 1893—94 endvidere 16 Kr., til Vedligeholdelse henholdsvis af Etatsraad Povelsens og Families og af Professor Rothes og Hustrus Gravsteder paa Sorø Kirkegaard, jfr. hvad foran S. 159 er anført om de i Anledning heraf til Kirken skænkede Kapitaler paa henholdsvis 600 Kr. og 400 Kr. Endnu bemærkes, at der ifølge Lov om Tillægsbevilling for Finansaaret 1892—93 paa denne Konto ekstraordinært opførtes en Bevilling for det enkelte Aar af 300 Kr. til Udgifter ved Undersøgelser og forberedende Arbejder i Anledning af et paatænkt Anlæg af en Assistentskirkegaard til Kirken, jfr. foran S. 131.

Udgiftspost 12. »Skatter, Kommuneafgifter, Brandforsikringsomkostninger samt Bidrag til Sorø Købstads Skolevæsen.« Postens tidligere Beløb 2,200 Kr. blev ved Finansloven for 1895—96 forhøjet med 300 Kr. til 2,500 Kr. af Hensyn til den af Akademiet erhvervede Ejendom Matr. Nr. 42 i Sorø.

Udgiftspost 13. »Holbergs Understøttelseslegat«. Ingen Forandring.

Udgiftspost 14. »Forskellige løbende og ekstraordinære Udgifter«. Den ordinære Bevilling 3,000 Kr., jfr. Medd. 1879—88, forhøjedes ved Lov om Tillægsbevilling for 1893—94 med 132 Kr. til Udgifter ved en forbedret Ordning af Nat- og Dagrenovationen, hvorefter Bevillingen i de følgende Finansaar har udgjort 3,132 Kr. Ekstraordinært er der derimod ved Lov om Tillægsbevilling for Finansaaret 1890—91 tilkommet 2,441 Kr. 75 Øre til Udgifter ved Besørgelsen af Kassererens og Assistentens Forretninger ved Kontoret i Sorø i disses Sygdomsforfald, og ved Lov om Tillægsbevilling for Finansaaret 1891—92 endvidere 1,030 Kr. i samme Anledning. Dernæst blev der ved Finansloven for Finansaaret 1897—98 under denne Konto ekstraordinært bevilget et Beløb af 1,000 Kr. til Reproduktion af forskellige Akademiets Skole tilhørende Portrætter i cand. E. F. S. Lunds Samling »Danske malede Portrætter«. Endelig bevilgedes ekstraordinært ved Lov om Tillægsbevilling for sidstnævnte Finansaar 1,232 Kr. 50 Øre til Ekstraassistance for Akademiets Kontorer i Sorø, væsentlig paa Grund af Sygdom, og 1,200 Kr. til Udgifter ved det nye Kloakanlæg paa Akademiets Grund, hvoraf 1,000 Kr. som Vederlag for Arbejde ved Anlæggets Udskylning og Rensning i Tiden fra 1ste April 1895 til 31te Marts 1898.

Udgiftspost 15. Med Hensyn til de under denne Konto ydede

Tilskud til forskellige kommunale og private Realskoler henvises til de trykte Regnskabsberetninger, idet her kun bemærkes, at Kontoen ved Finansloven for 1894—95 fik en noget forandret Affattelse, mere systematisk end hidtil, hvorhos der da i Slutningen af Teksten tilkom følgende Anmærkning: »Disse Tilskud bliver ved Behandlingen af Finanslovsforslaget for 1897—98 at underkaste en Revision efter de til den Tid fastsatte Regler for Fordelingen«, hvilken Anmærkning ogsaa optoges i Finansloven for de to følgende Finansaar, hvorefter den udgik. Den i Anmærkningen bebudede Revision har endnu ikke fundet Sted.

Udgiftspost 16 a. »Til private eller kommunale Realskolars Forsyning med fysiske Apparater og andre Læremidler m. m.« Med Hensyn til denne Post er ingen Forandring foregaaet i det Tidsrum, nærværende Medd. omfatte.

Udgiftspost 16 b. »Til Eftersyn af disse Skolers Samlinger af de fornævnte Apparater samt til en Normalsamling«. Fra Finansaaret 1890—91 skete der den Forandring i Tilsynet med Skolernes fysiske Samlinger, at dette henlagdes under en i saa Henseende som Assistent hos Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler fungerende Tekniker, der som Løn fik 1,000 Kr. aarlig og i Rejsegodtgørelse og Diæter indtil 600 Kr. aarlig, medens samtidig det hidtil en Instrumentmager som Tilsynshavende ydede Beløb til Rejseudgifter og for Tidsspilde (aarlig 1,250 Kr. af nærværende Konto og 400 Kr. af det lærde Skolevæsens Kasse) inddrog. I Forbindelse med denne Omordning af Tilsynet bevilgedes for nævnte Finansaar ekstraordinært 2,000 Kr. til Oprettelse af en Normalsamling af fysiske Apparater samt en Forhøjelse af den ordinære Bevilling 6,000 Kr. med 1,000 Kr. til Normalsamlingens Vedligeholdelse. Den ordinære Bevilling forhøjedes yderligere fra Finansaaret 1891—92 med 2,000 Kr. og fra Finansaaret 1894—95 endvidere med 1,500 Kr., hvoraf 125 Kr. til Forhøjelse af Honoraret til den tekniske Assistent, samt endelig fra Finansaaret 1895—96 med 250 Kr. til Forhøjelse af Diæterne til bemeldte Assistent, hvorefter Bevillingen udgjorde 10,750 Kr. aarlig, hvoraf 1,975 Kr. til den tekniske Assistent (1,125 Kr. Honorar og 850 Kr. til Rejseudgifter og Diæter).

Udgiftspost 17. »Til Videnskab og Kunst i Almindelighed«. I Finansaaret 1897—98 androg Udgiften under denne Post 154,283 Kr. 33 Øre mod 103,850 Kr. i 1888—89.

Udgiftspost 18. »Til Regnskabsoversigtens Trykning«. Den hidtidige Bevilling under denne Post 400 Kr. forhøjedes ved Finansloven for 1897—98 til 450 Kr.

Tilkomne eller udgaaede Udgiftsposter.

I Budgettet for Finansaaret 1890—91 tilkom ekstraordinært som Udgiftspost 23: »Tilvebringelsen af et Værk over Akademiets Landbykirker samt over Klosterporten i Sorø« 3,813 Kr.; endvidere ifølge Lov om Tillægsbevilling for samme Finansaar en Bevilling paa 1,000 Kr. som »Tilskud til Døckers Skole (Højskolehjemmet for Studerende) i Kjøbenhavn. For Finansaaret 1893—94 optoges i Budgettet ifølge Lov om Tillægsbevilling ekstraordinært et anslaaet Beløb af 26,500 Kr. »til Udgifter ved Køb af

Ejendommen Matr. Nr. 42 paa Sorø Købstads Torv«. Endelig tilkom ekstraordinært som Udgiftspost 19 i Finansloven for 1897—98 en Bevilling af 600 Kr. »til Indkjøb af 20 Eksemplarer af Professor J. B. Løfflers Værk om Sorø Akademis Landbykirker og Klosterporten i Sorø.«

Af Budgettet er derimod udgaaet: Udgiftspost 17 a. »Til Fagskoler for Kvinder« 2,000 Kr., der sidste Gang opførtes paa Akademiets Budget for Finansaaret 1889—90 og derefter overførtes til Indenrigsministeriets Budget; endvidere Udgiftsposterne 17 b. »Til Tegneskoler for Kvinder« 2,000 Kr., 17 c. »Til kvindelig Læseforening« 1,000 Kr. og 17 d. »Til Antvorskov Pensions- og Undervisningsanstalt for unge Piger« 2,000 Kr., Udgiftspost 18. »Til Udgivelsen af naturhistoriske Afbildninger med populær Tekst« 3,000 Kr., Udgiftspost 19 a. »Udvalget for Folkeoplysningens Fremme til Udbredelse af dets Skrifter m. v.« 10,000 Kr. + ekstraordinært 5,000 Kr., Udgiftspost 19 b. »Til Understøttelse af Sogne- og Folkebiblioteker« 10,000 Kr. og Udgiftspost 20. »Til Opdragelsesanstalten »Holsteinsminde« 8,360 Kr., hvilke Udgiftsposter sidste Gang opførtes paa Akademiets Budget for Finansaaret for 1890—91 og derefter overførtes til Udredelse af Statskassen under Kultusministeriets Budget, medens Udgiftspost 17 d. »Til Institutbestyrerinde, Frøken Zahles kvindelige Artiumskursus til Fripladser« 1,000 Kr. blot samtidig ophørte at være en særlig Post, idet denne Bevilling henflyttedes under Udgiftspost 15 (Tilskud til Realskoler) paa Akademiets Budget.

Med Hensyn til de Summer, der af Akademiets Midler ere udredede ifølge Bevillinger paa Budgettet til Øjemed, der ikke vedkomme Akademiet som saadant, i det Tidsrum, nærværende Meddelelser omfatte, indeholdes Oplysning i den i Slutningen af dette Afsnit meddelte Oversigt, hvortil der her skal henvises.

Sorø Akademis Kapitaltilstand har i Tiden fra
1ste April 1889 til 31te Marts 1898 været følgende:

	Rentebærende.		Ikke rentebærende.		Tilsammen.		Forøgelse eller Formindskelse.	
	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Den 1ste April 1889	8,733,337.	37	418,045.	11	9,151,382.	48		
- 31te Marts 1890	8,923,522.	36	269,111.	53	9,192,633.	89	+	41,251. 41
- — 1891	8,914,279.	12	281,275.	10	9,195,554.	22	+	2,920. 33
- — 1892	9,017,440.	13	249,300.	69	9,266,740.	82	+	71,186. 60
- — 1893	8,920,498.	32	314,357.	41	9,234,855.	73	÷	31,885. 09
- — 1894	8,856,743.	12	125,826.	23	8,982,569.	35	÷	252,286. 38
- — 1895	8,728,959.	45	258,867.	31	8,987,826.	76	+	5,257. 41
- — 1896	8,751,607.	78	247,973.	23	8,999,581.	01	+	11,754. 25
- — 1897	8,772,630.	54	226,582.	07	8,999,212.	61	÷	368. 40
- — 1898	8,803,869.	75	222,062.	99	9,025,932.	74	+	26,720. 13

Af foranstaaende Oversigt vil det bemærkes, at den samlede Kapitalformue ved Udgangen af Finansaaret 1888—89 udgjorde 9,151,382 Kr. 48 Ø. og ved Udgangen af Finansaaret 1897—98 9,025,932 — 74 —

saa at Formuen i Løbet af de mellemliggende 9 Aar er formindsket med 125,449 Kr. 74 Ø. (hvilket hidrører fra den i 1893—94 stedfundne Eftergivelse af Gæld fra det lærde Skolevæsen, jfr. foran S. 143).

Den rentebærende Formue den 31te Marts 1898 bestod af følgende Aktiver:

1. Nationalbankobligationer à 6½ pCt.....	1,780 Kr.	»	Ø.
2. Nationalbankaktier.....	79,000	—	» —
3. Københavnske Brandassurancceaktier.....	1,600	—	» —
4. Statsgælds Indskrivningbevis à 3½ pCt.....	1,600	—	» —
5. Vest- og sønderjydske Kreditforeningsobligationer à 4 pCt.	200,000	—	» —
6. Vest- og sønderjydske Kreditforeningsobligationer à 3½ pCt.	100,000	—	» —
7. Københavns Husejer-Kreditkasseobligationer à 4 pCt. ...	550,000	—	» —
8. Prioritetsobligationer à 4 pCt.	7,772,114	—	38 —
9. Forskud til Kirker ifølge Lov af 19de Januar 1863 à 4 pCt.	8,479	—	55 —
10. Prioritetsobligationer for solgt Bøndergods, uopsigelige fra Akademiets Side for de nuværende Ejeres Besiddelsestid, à 4 pCt.....	87,245	—	38 —
11. Bankhæftelsesobligationer à 4 pCt., som forrentes af Private	3,333	—	70 —
12. Kapital under Sjællands Stiftsmidler og Prioritetsobligationer à 4 pCt., tilhørende Kirkerne	7,400	—	» —
13. Laan i Anledning af Revision af Oversættelsen af det nye Testamente	3,600	—	» —
14. Laan til Instrumentmager Weitzmann	1,575	—	» —
15. Laan til Graver og Bud P. Madsen i Sorø.....	541	—	74 —
	<hr/>		
	8,818,269	Kr.	75 Ø.

Herfra maa drages de kontant indbetalte Kautionsdeposita, som forrentes af Akademiet

14,400 — » —

8,803,869 Kr. 75 Ø.

Den ikke rentebærende Masse bestod af:

1. Restance af Jordebogsafgifter	838 Kr. 78 Ø.
2. Do. af Renter.....	1,206 — 21 —
3. Do. af Skolekontingent .	234 — 76 —
4. Den overtagne Ejendom »Tulsted«.....	91,396 — 58 —
5. Hovedgaarden Nordruplunds Drift.....	33,588 — 98 —
6. Prioritetsobligationer for solgt Bøndergods, uopsigelige fra Akademiets Side og rentefri for de nuværende Ejeres Besiddelsestid	7,935 — 53 —
At overføre...	<u>135,200 Kr. 84 Ø.</u>

Oversigt over hvad der i Tidsrummet 1ste April 1889 til 31te Marts komme Akademiet

Finansaar	Real-skoler	Fagskoler for Kvinder	Tegne-skoler for Kvinder	Kvindelig Læseforening	Institutbestyrerinde Frk. Zahles kvindelige Artiumskursus	Antvorskov Pensions- og Undervisningsanstalt for unge Piger
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1889—90 .	107,693	2,000	2,000	1,000	1,000	2,000
1890—91 .	116,296	»	749	1,000	1,000	2,000
1891—92 .	121,300	»	»	»	»	»
1892—93 .	126,294	»	»	»	»	»
1893—94 .	126,358	»	»	»	»	»
1894—95 .	127,968	»	»	»	»	»
1895—96 .	126,547	»	»	»	»	»
1896—97 .	126,542	»	»	»	»	»
1897—98 .	126,544	»	»	»	»	»
I alt...	1,105,542	2,000	2,749	2,000	2,000	4,000

De udbetalte Beløb ere i foranstaaende Oversigt angivne

De med Akademiet forbundne Legaters Kapitaltilstand var ved Udgangen af Finansaaret 1897—98 følgende:

Det Müllerske Legats Kapitalformue bestod af:

Prioritetsobligationer.....	57,200 Kr. > Ø.
Kontant Beholdning.....	101 — 76 —

Det Anckerske Legats Kapitalformue udgjorde:

Prioritetsobligationer.....	187,250 — > —
og kontant Beholdning.....	408 — 53 —

	Overført...	135,200 Kr. 84 Ø.	
7. Bidrag fra en Kommune til Opførelsen af et Lighus	652 —	» —	
8. Tilgodehavende hos Indtægspost 2 a i Anledning af Fuldførelsen af et Monument i Sorø for Ludvig Holberg	10,000 —	» —	
9. Kontant Kassebeholdning	76,210 —	15 —	
	<hr/>		222,062 Kr. 99 Ø.

Det maa her bemærkes, at det under Akademiets ikke rentebærende Formue den 31te Marts 1889 indbefattede Tilgodehavende hos den almindelige Skolefond til Beløb 232,000 Kr. blev ført til Afgang i Regnskabet for Finansaaret 1893—94 ifølge Anmærkning til Budgettets Indtægtspost 2 a., jfr. foran S. 143.

1898 af Sorø Akademis Midler er udbetalt til Øjemed, der ikke vedsom saadant.

Udgivelse af naturhistoriske Afbildninger med populær Tekst	Udvalget for Folkeoplysningens Fremme til Udbredelse af dets Skrifter m. v.	Sogne- og Folkebiblioteker	Opdragelsesanstalten Holsteinsminde	Til Videnskab og Kunst	Pensioner til 2 Enker efter Embedsmænd under Skolevæsenet	I alt
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
2,994	10,000	6,000	8,360	129,005	645	272,697
3,000	15,000	12,136	8,360	133,350	508	293,399
»	»	»	»	135,730	338	257,368
»	»	»	»	147,950	»	274,244
»	»	»	»	155,966	»	282,324
»	»	»	»	152,583	»	280,551
»	»	»	»	156,800	»	283,347
»	»	»	»	156,600	»	283,142
»	»	»	»	154,283	»	280,827
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
5,994	25,000	18,136	16,720	1,322,267	1,491	2,507,899

i hele Kroner, idet overskydende Ører ikke ere medtagne.

Det Sibbernske Legats Kapitalformue udgjorde:

Prioritetsobligation	1,600 Kr.	» Ø.
og kontant Beholdning	16 —	» —
Scavenius' Stiftelse ejede den 1ste Januar 1899:		
1. Indskrivningsbevis	4,000 —	» —
2. Østifternes Kreditforeningsobligationer à 3½ %	600 —	» —
3. Nationalbankaktier.	600 —	» —

4. Cederet Bankhæftelsesobligation.....	140 Kr. 81 Ø.
5. Indestaaende i Sorø Sparekasse.....	664 — 12 —
6. Kontant Kassebeholdning.....	42 — 08 —

Desuden ejede Stiftelsen Grundejendommen Nr. 39 paa Torvet i Sorø, forsikret for 2,350 Rbd.

IV. Skovvæsenet.

Om Skovene i Almindelighed.

Akademiets samtlige Skove ere fordelte paa 2 Skovdistrikter saaledes:

1ste Skovdistrikt:

Alsted Skov.....	Afdeling	1—14,	af Areal	502 ₆₀	Td. Land.
Filosofgangen med Tinghus-					
vænget.....	—	15—16,	—	82 ₂₈	—
Sønderskov:					
Vindelbro Opsynspart ..	—	17—31,	—	573 ₃₈	—
Ørnstrup — ..	—	32—50,	—	633 ₂₇	—
Vesterskov — ..	—	51—74,	—	790 ₇₉	—
Suserup Skov.....	—	75	—	34 ₆₅	—
Topshøj Skov.....	—	76—80,	—	123 ₄₀	—
Egevang.....	—	81,	—	7 ₇₀	—
Feldskov.....	—	82—84,	—	84 ₀₀	—
Horsebøg Skov.....	—	85—87,	—	105 ₆₀	—
Højbjerg Skov.....	—	88—90,	—	74 ₆₀	—
Skjolden.....	—	91,	—	3 ₈₅	—
Haverup Indhegning.....	—	92,	—	5 ₃₀	—
Grydebjerg.....	—	93—96,	—	144 ₇₀	—
Hjortenæs.....	—	97—102,	—	150 ₈₀	—
Parnas (med Bøgholm).....	—	103,	—	21 ₃₅	—
Bromme Plantage.....	—	104—127,	—	549 ₉₇	—
Hundekildehave og Sofieskilde	—	128,	—	6 ₃₅	—

Distriktets samlede Areal altsaa.. 3,894₅₉ Td. Land.

2det Skovdistrikt:

Laarup Skov.....	Afdeling	1—4,	af Areal	85 ₇₀	Td. Land.
Orebo Skov.....	—	5—10,	—	171 ₇₀	—
Tersløse Skov.....	—	11—23,	—	298 ₁₅	—
				At overføre...	555 ₅₅ Td. Land.

		Overført...	555, ⁵⁵	Td. Land.
Nordruplund Skov	—	24—36,	—	329. ²⁰ —
Nordskov	—	37—49,	—	252. ⁹⁵ —
Enemærke	—	50—56,	—	164. ²⁰ —
Store Bøgeskov	—	57—80,	—	634. ⁵⁵ —
Lille Bøgeskov	—	81—94,	—	295. ³⁵ —
Bjernede Skov	—	95—101,	—	201. ⁷⁵ —
Mørup Skov	—	102—104,	—	50. ⁹⁰ —

Distriktets samlede Areal altsaa... 2,484.⁴⁵ Td. Land.

Begge Distrikters Areal, tilsammen 6,379,⁰⁴ Td. Land, er beregnet saaledes i de nye i 1895 og 1897 approberede Skovplaner, hvorom nærmere nedenfor.

Planen for Skovdriften.

Som i Medd. 1879—88 S. 126 anført blev der i Aarene 1883—85 udarbejdet nye Planer for Driften af Akademiets Skove, idet Reguleringsperioden — i Lighed med hvad der i saa Henseende var gældende for Statsskovene — sattes til 10 Aar, saaledes at der efter 10 Aar skulde finde en Revision Sted. I de nye Planer, der autoriseredes af Ministeriet under 25de Februar 1886, omfattede den første 10-aarige Driftsperiode for 2det Skovdistrikts Vedkommende Decenniet 18⁸⁴/₈₅—18⁹³/₉₄ og for 1ste Skovdistrikts Vedkommende Decenniet 18⁸⁵/₈₆—18⁹⁴/₉₅. Da saaledes Driftsperioden udløb for 2det Distrikt i Foraaret 1894 og for 1ste Distrikt det følgende Foraar, erhvervedes der ved Finansloven for Finansaaret 1894—95 fornøden Bevilling til Paa-begyndelse af Skovplanernes Revision, og efter Indstilling fra Overinspektøren for Akademiets Skove blev det i Henhold til Ministeriets Skrivelse af 4de Maj 1894 overdraget den samme Mand, som i sin Tid havde udarbejdet Planerne, Skovtaksator Lillienkjold, at foretage Revisionen af dem. Dette Arbejde udførtes i fornævnte Finansaar 1894—95 og (efter at der ved Finansloven for Finansaaret 1895—96 var givet yderligere Bevilling dertil) i dette og det følgende Finansaar, og de nye Planer, for 2det Distrikt omfattende Decenniet 18⁹⁴/₉₅—19⁰³/₀₄ og for 1ste Distrikt omfattende Decenniet 18⁹⁵/₉₆—19⁰⁴/₀₅, approberedes ved Ministeriets Skrivelser af henholdsvis 23de April 1895 og 14de Juni 1897.

Om Driften af Skovene i den forløbne Periode og om de nye Planer udtalte Overinspektøren sig (i Kontinuation af sine to Skrivelser, hvorved Planerne indstilledes til Ministeriets Approbation) i Skrivelse af 11te Marts 1898 saaledes:

I Kontinuation af ærbødig Skrivelse herfra af 10de Juni f. A. har Overinspektionen herved den Ære at indsende nærmere Redegørelse for Driften af Akademiets Skove i den forløbne 10aarige Driftsperiode, 18⁸⁴/₈₅—18⁹³/₉₄ for 2det Distrikt og 18⁸⁵/₈₆—18⁹⁴/₉₅ for 1ste Distrikt, samt for Planerne for det følgende Decennium, henholdsvis 18⁹⁴/₉₅—19⁰³/₀₄ og 18⁹⁵/₉₆—19⁰⁴/₀₅ for de to Distrikter.

Ved Resolution af 4de Maj 1894 bemyndigede Ministeriet Overinspektionen til at antage Skovtaksator Lillienskjold til at udføre det omhandlede Revisions- og Planlægningsarbejde samt approberede det indsendte Forslag til en Instruks for disse Arbejder. Ifølge denne Instruks skulde de forestaaende Arbejder omfatte: 1) Som Tillæg til »Almindelig Beskrivelse« Angivelse af de i Perioden foregaaede Forandringer i Distrikternes almindelige Forhold, saasom Arealafstaaelse og Erhvervelse, forandrede Byrder og Rettigheder, Grænseforhold m. v., 2) en Arealtabel, 3) en Aldersklassetabel, 4) Oplysninger om den i den forløbne 10aarige Periode udførte Drift og de Resultater, den har opnaaet, redigeret i 6 nærmere betegnede Afsnit, 5) en Hugningsplan for den næste 10aarige Periode og 6) en Kulturplan for den næste 10aarige Periode.

Arbejderne fremmedes i Overensstemmelse med den approberede Instruks. Planen for 2det Distrikt afleveredes færdig i Begyndelsen af Aaret 1895 og approberedes i Henhold til Ministeriets Resolution af 23de April s. A. Planen for 1ste Distrikt var færdig udarbejdet af Skovtaksator i Begyndelsen af Aaret 1896, men dens Aflevering forsinkedes paa Grund af Vanskelighederne ved under Skovrider Hansons Sygdom og Afskedigelse og umiddelbart derefter Skovrider Wodschows Sygdom og Død at tilendebringe de forskellige Udarbejdelser, som det paalaa Distriktsforvaltningen at indsende. Den approberedes endelig i Henhold til Ministeriets Resolution af 14de Juni 1897.

Angaaende de forskellige i Instruksen foreskrevne Arbejder skal bemærkes Følgende:

1. Tillægget til »Almindelig Beskrivelse« indeholder for 2det Distrikts Vedkommende kun de siden 1884 forefaldne Forandringer i Distriktets Vejforhold, Byrder og Rettigheder samt Bestyrelsesforhold, hvorimod dette Afsnit for 1ste Distrikts Vedkommende fremtræder som en helt ny almindelig Beskrivelse, fordi Planen af 1885 manglede en saadan (jfr. Indberetning fra Overinspektionen af 18de Februar 1886). Aarsagen hertil var dels, at den almindelige Beskrivelse, der skulde udarbejdes af Distriktet, ved Skovrider Hansons af Sygdom svækkede Arbejdsevne ikke kunde tilvejebringes paa normal Maade, dels at dette Arbejde for 1ste Distrikts Vedkommende frembød særlige Vanskeligheder, fordi der ved Søernes Overgang fra Godsvæsenet til Skovvæsenet i 1866 ikke var medfulgt noget dette Administrationsobjekt vedkommende Arkiv, hvorved adskillige Punkter af Søernes Ejendomsforhold og administrative Ressortforhold vare højst uklare eller geraadede i Forfald. Efter at man imidlertid i den forløbne Periode havde faaet disse Forhold ordnede og Godskontoret ligeledes, efter at Planen af 1885 var taget i Brug, var bleven i Stand til at slutte Udarbejdelsen af Registret over Distriktets Hartkorn, har en fuldstændig »almindelig Beskrivelse« af Distriktet, indeholdende de for den regelmæssige Forvaltning nødvendige Oplysninger, kunnet definitivt udfærdiges. Dette Afsnit af Planen for 1ste Distrikt er saaledes kommen til at indeholde: a. Distriktets Topografi, Sæmsætning, Størrelse samt de senere Arealerhvervelses Historie; b. Distriktets Statistik, for hvilket der henvises til Revision af Driftsplanen for den forløbne 10aarige Periode; c. Grænseregister; d. Vejforhold; e. Søer

(med indtegnede Kort), Aær og offentlige Vandløb; f. Lystanlæg; g. Distriktets Hartkorn og de af samme gaaende Skatter og Afgifter; h. Distriktets Byrder (Deputater og Servituter); i Distriktets Rettigheder; k. Bestyrelsesforhold og endelig l. Andre Data (fredede Oldtidsmindesmærker, meddelte Tilladelser af forskellig Art, Skovvæsenets Forhold til Louisestiftelsen).

2. Arealtabellen. Den reviderede Opmaaling af Distrikterne har givet det i nedenstaaende Oversigt meddelte Resultat, hvoraf fremgaar, at 1ste Distrikt i Periodens Løb er bleven forøget med ialt 3.₈₄ Tdr. Ld. (Væsentligste Tilgang: Køb af Sofiekilde og Hundekildehave, 6.₃₅ Tdr. Ld., ifølge Skøde af 22de November 1888; væsentligste Afgang: afstaaet Areal til Udvidelse af Sorø Jernbanestation, 1.₈₆ Tdr. Ld., ifølge Skøde af 29de Maj 1889). 2det Distrikts Areal er forbleven uforandret, og Akademiets Skovvæsens Totalareal er saaledes ved Begyndelsen af den nye Driftsperiode 6379.₀₄ Tdr. Ld., hvoraf 186.₅₁ Tdr. Ld. Lystskov og 760 Tdr. Ld. ikke træproducerende Areal. Arealtabellen vil tillige oplyse, at de i Periodens Løb foregaaende Forskydninger mellem de forskellige Driftsklassers Areal ikke er betydelig (Smlg. Meddelelser angaaende Sorø Akademi, 1879—88, p. 126).

Benyttelsens Art	1ste Distrikt	2det Distrikt	Inspek- tionen
Bøg	2,151. ₄₃	1,740. ₀₃	3,891. ₄₆
Eg	103. ₅₂	75. ₆₇	179. ₁₉
Forskelligt Løvtræ, Haardbund	38. ₇₃	57. ₂₆	95. ₉₉
Mosebund	45. ₈₉	34. ₃₂	80. ₂₁
Blødtræ, Haardbund	16. ₅₉	36. ₀₀	52. ₅₉
Mosebund	240. ₆₇	54. ₉₂	295. ₅₉
Blandet Løv- og Naaletræ	66. ₆₂	»	66. ₆₂
Naaletræ, Lystræ	83. ₉₀	34. ₅₄	118. ₄₄
Skygge-træ, Haardbund	490. ₆₂	108. ₈₄	599. ₄₆
Mosebund	14. ₁₅	33. ₀₂	47. ₁₇
Planteskole	2. ₄₇	3. ₃₄	5. ₈₁
Summa træproducerende Areal...	3,254. ₅₉	2,177. ₉₄	5,432. ₅₃
Ubevokset Haardbund	19. ₉₁	4. ₈₂	24. ₈₃
Mosebund	62. ₄₂	23. ₇₃	86. ₁₅
Eng	103. ₁₁	61. ₇₁	164. ₈₂
Ager, Husplads	7. ₁₁	7. ₃₆	14. ₄₇
Tjenestejord	212. ₁₆	134. ₁₄	346. ₃₀
Grusgrav, Søbred	5. ₈₀	1. ₆₈	7. ₄₈
Vandløb, Vandhuller etc.	5. ₃₄	2. ₉₄	8. ₂₈
Veje, private	52. ₇₁	30. ₇₅	83. ₄₆
offentlige	15. ₄₀	8. ₈₁	24. ₂₁
Summa ikke træproducerende Areal ..	483. ₉₆	276. ₀₄	760. ₀₀
Lystskov	156. ₀₄	30. ₄₇	186. ₅₁
Total-Areal: Tdr. Land...	3,894. ₅₉	2,484. ₄₅	6,379. ₀₄

3. Aldersklassetabellen. De forskellige Driftsklassers Aldersklasseforhold er følgende:

Driftsklasse*)	Distrikt	1—19 Aar	20—39 Aar	40—59 Aar	60—79 Aar	80—99 Aar	100—149 Aar	150 Aar
		Td. Ld.	Td. Ld.	Td. Ld.	Td. Ld.	Td. Ld.	Td. Ld.	over 150 Aar Td. Ld.
Bøg	I.	379. ⁷⁸	298. ⁵¹	109. ⁰⁹	265. ²⁵	876. ³⁷	239. ⁸⁴	13. ³⁹
	II.	178. ⁴⁵	544. ⁷⁴	150. ⁷⁵	244. ⁶²	515. ⁵⁰	98. ⁸⁹	7. ⁰⁸
Eg	I.	36. ²	8. ¹⁵	4. ²⁸	18. ⁷⁵	35. ⁴³	3. ³²	»
	II.	13. ²⁶	»	1. ⁸⁷	14. ⁸³	43. ⁹¹	1. ⁸⁰	»
Forskelligt Løvtræ, Haardbund	I.	2. ²⁴	21. ⁵⁵	11. ¹²	2. ⁶⁶	»	1. ¹⁶	»
	II.	12. ⁹⁹	8. ⁴⁸	10. ⁵³	20. ⁴²	4. ⁸⁴	»	»
Mosebund	I.	22. ⁶⁹	9. ⁹²	9. ¹⁹	3. ⁷⁸	0. ³¹	»	»
	II.	22. ¹³	2. ⁰³	7. ⁵⁶	2. ⁶⁰	»	»	»
Blødtræ, Haardbund	I.	1. ⁴⁹	7. ³³	7. ⁷⁷	»	»	»	»
	II.	14. ⁸⁵	10. ⁴⁶	8. ⁹⁵	1. ⁷⁴	»	»	»
Mosebund	I.	71.	60. ³⁶	106. ⁸⁷	2. ⁴⁴	»	»	»
	II.	15. ²⁴	16. ²⁴	22. ⁷²	0. ⁷²	»	»	»
Naaletræ, Lyst træ ..	I.	12. ²⁸	10. ¹⁶	»	61. ⁴⁶	»	»	»
	II.	6. ³⁶	»	28. ¹⁸	»	»	»	»
Skyggetræ, Haardbund	I.	77. ²⁴	244. ²⁵	129. ³⁵	73. ¹⁷	»	»	»
	II.	18. ⁸²	31. ⁸	52. ²⁹	6. ⁶⁵	»	»	»
Mosebund	I.	3. ²⁵	10. ⁹⁰	»	»	»	»	»
	II.	17. ⁴⁰	15. ⁶²	»	»	»	»	»
Summa Td. Ld....	...	905. ⁴⁹	1,299. ⁷⁸	660. ⁵²	719. ⁰⁹	1,476. ³⁶	345. ⁰¹	20. ⁴⁷

4. Revision af Driften i Perioden 1884/85, 1885/86—1893/94, 1894/95.

a. b. Sammenligning mellem den beregnende Etat og den udførte Skovning giver nedenstaaende Hovedresultat:

Benyttelse	Distrikt.	Anslaaet ifølge Planen Kbfd.	Skovet ifølge Regnskab Kbfd.
Hovedbenyttelse	I	2,048,550	1,982,857
	II	1,227,300	1,297,831
Gennemhugningsudbytte	I	800,700	867,159
	II	453,500	536,832
I alt...	4,530,050	4,684,679

Udbyttet i Vedmasse har altsaa været noget større end foreskrevet i Planen; men da den i dette Afsnit nærmere udførte Detailundersøgelse for hver Afdeling viser, at Taksationen gennemgaaende har været mindst 10 % for lav, er der i Virkeligheden kommen en noget mindre Træmasse til Benyttelse end Planen har givet Anvisning paa at skove.

*) Blandet Løv- og Naaletræ er indbefattet i de andre Driftsklasser.

c. Prisstatistiken giver en omfattende Sammenstilling for alle Sortimenter i begge Distrikters samtlige Afsætningskredse. Et Sammendrag af Planernes Prisstatistik for den forløbne Periode meddeles hosstaaende (alt foruden 10 % Salær):

Løvtræ	Grantræ		Kløvebrænde		Fagot, Rafter		Kvas	
	Kr. pr. Fv.		Kr. pr. Fv.		Kr. pr. Fv.		Kr. pr. Kbfvn.	
Distrikt	I	II	I	II	I	II	I	II
Bøg	25. ⁹³	30. ¹⁹	17. ³¹	17. ¹⁶	13. ⁵¹	13. ¹³	3. ⁴⁹	2. ⁶⁸
Eg	19. ²⁷	13. ⁵⁶	10. ³¹	10. ⁴⁶	7. ⁶⁶	7. ³⁶	2. ⁵³	2. ⁰⁸
Andet Løvtræ	19. ²⁹	17. ⁶³	10. ³²	8. ⁸⁴	6. ⁹⁹	6. ²²	1. ⁷⁷	1. ⁷⁰
Naaletræ	Tømmer, rundt		Spir, Lægter, Stager, Stænger		Klods, Ros		Kvas	
	Øre pr. Kbfd.		Øre pr. Kbfd.		Kr. pr. Fv.		Kr. pr. Kbfvn.	
Distrikt	I	II	I	II	I	II	I	II
Gran	22	17	22	23	5. ⁴⁹	5. ⁵¹	0. ⁹³	0. ⁹⁴
Fyr	43	27	»	»	»	»	»	»
Lærk	59	»	»	»	»	»	»	»

d. Optegnelser om de almindelige Forhold, der have haft Indflydelse paa Driftsplanens Gennemførelse, omhandler dels de Naturonder, der have grebet forstyrrende ind i Driften, samt de Foranstaltninger, der ere truffene for at modvirke dem og Resultatet af disse Bestræbelser, nemlig Stormskade, Museødelæggelse, Nattefrost, Vildtskade og Insektødelæggelser, dels Markedsforholdenes Indflydelse paa Afsætningen og derigennem paa Driften.

e. De udførte Kulturers Omfang, de enkelte Kulturmethoders Udstrækning, Omkostninger og Resultater samt de Forhold, der have haft Indflydelse paa Kulturernes Udvikling. Ved Siden af at meddele i en Række Sammenstillinger og Optegnelser et betydeligt Erfaringsstof indeholder dette Kapitel et for Driftens Udvikling nyttigt Overblik over de udførte Kulturers Historie. Nedenstaaende Sammenstilling, der giver summarisk Oplysning om det udførte Kulturarbejde, sammenlignet med det i Planerne bestemte, vil vise, at det for Perioden anslaaede Kulturarbejde ikke er bleven fuldt naaet, idet Bøgenes Opgørelse giver det Resultat, at der ialt er tilkultiveret 833.³⁷ Tdr. Ld., medens Planerne anordne Kulturer paa et Areal af 956.⁴¹ Tdr. Ld. Forskellen er dog i Virkeligheden betydelig mindre, end disse Tal angive, da Størstedelen af Arealet for de udførte Kulturer ifølge den Beregningsmaade, der har maattet anvendes (Plantetal × Planteafstand), erfaringsmæssigt giver et ca. 10% for lavt Tal. I Virkeligheden er i det Store og Hele de planlagte Kulturer komne til Udførelse med Undtagelse af en ret betydelig Del Kulturer af »Andet Løvtræ« paa Distrikternes mange daarlige Mosearealer, idet Efterbedringsarbejderne paa de værdifuldere Haardbundsarealer, især paa Grund af betydelige Nattefrostskader, ere

blevne større end anslaaede i Planerne, og derfor have lagt Beslag paa Kulturbestillinger og Arbejdskraft.

	I. Distrikt			II. Distrikt			Inspektionen		
	Ifølge Plan	Udført	Omkostninger	Ifølge Plan	Udført	Omkostninger	Ifølge Plan	Udført	Omkostninger
	Areal Td. Ld.	Areal Td. Ld.	Kr.	Areal Td. Ld.	Areal Td. Ld.	Kr.	Areal Td. Ld.	Areal Td. Ld.	Kr.
Nykultur (inkl. Bøg... Efterbedringer i samme). Eg... Andet Løvtræ Naaletræ....	193. ₀₁	222. ₁₂	12,199. ₀₁	161. ₃₀	121. ₈₀	7,253. ₂₅	354. ₃₁	343. ₉₂	19,452. ₂₆
Komplettering af ældre Kulturer	121. ₀₄	129. ₉₅	8,673. ₇₄	94. ₃₀	144. ₀₀	7,973. ₀₁	215. ₃₄	273. ₉₅	16,646. ₇₅
Kulturbeskyttelse			4,648. ₄₅ *			3,556. ₁₈			8,204. ₆₃
Planteskoleudgifter			18,557. ₁₂			12,377. ₄₇			39,934. ₅₉
Almindel. Kulturudgifter			4,327. ₇₉ **			386. ₃₂			4,714. ₁₁
I alt...	589. ₉₈	509. ₅₉	58,863. ₁₉	366. ₄₃	323. ₇₈	34,730. ₀₈	956. ₄₁	833. ₃₇	93,593. ₂₇

I et eget Kapitel under dette Afsnit er foretaget en fuldstændig Revision af 1ste Distrikts betydelige Tilliggende af Græsarealer, deres Tilstand og Udbytte i den forløbne Periode som Grundlag for Foranstaltninger i den kommende. Der er her gjort Rede for, hvorledes den paa ca. 20 Tdr. Ld. af Flommen udførte Grundforbedring (jfr. Meddelelser angaaende Sorø Akademi 1879—88 p. 158) har betalt sig. Det fremgaar af den stedfundne Opgørelse, at det Udbytte, den forbedrede Strækning har givet mere end før Jordpaakørselen, svarer til en Rente af 4% af Akademiets Udgift til denne Foranstaltning (4,500 Kr.) foruden en Amortisation med Udgangen af 1895 af 526 Kr. 12 Øre.

f. Sammenstilling af den 10-aarige Periodes Hegns-, Vej- og Vandledningsarbejder. Omkostningerne hertil have i Sammendrag været følgende:

Skovforbedringsarbejder	I. Distrikt		II. Distrikt	
	Nyanlæg	Vedligeholdelse	Nyanlæg	Vedligeholdelse
	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Hegnsarbejder	832.	61	4,092.	91
Vejarbejder	16,393.	77	3,541.	51
Vandledningsarbejder	2,045.	24	706.	9
I alt...	19,271.	62	20,666.	71
	10,033.	74	15,991.	80

* Derunder 2250.₃₂ Kr. til Indhegning og Ege- og Ædelgrankulturer til Beskyttelse mod Vildt.

** Derunder 1899.₂₈ Kr. til Foranstaltninger mod skadelige Insekter i Bromme Skov og 743.₁₄ Kr. til Foranstaltninger mod Mus.

Det ses heraf, at Udgiften til Skovforbedringsarbejder i de forløbne 10 Aar har andraget i alt 65,963 Kr. 87 Øre, hvoraf dog de 29,305 Kr. 36 Øre til nye Anlæg, der altsaa maa betragtes som en Forøgelse af Distrikternes faste Kapital. Alene til Anlæg af nye Veje, der have været af stor Betydning for Distrikterne, er anvendt 25,721 Kr. 42 Øre.

g. Endelig indeholder dette Afsnit en Oversigt over Udgifter og Indtægter for begge Distrikter i den forløbne Periode i Sammenstilling af de til Ministeriet aarlig indsendte Regnskaber.

5. Hugningsplan for den næste 10-aarige Periode. Hugningsplanen giver Anvisning paa en Benyttelse i Hovedskovning og Gennemhugning af i alt 517,176 Kbf. aarlig, nemlig:

Skovningens Art	Distrikt	B ø g		Eg	Forskelligt Løvtræ			Blødtræ		Naaletræ	
		Samlet Vedmasse	Deraf Gavntræ, Kløvebrænde	Samlet Vedmasse	Haarlbund Samlet Vedmasse	Mosebund Samlet Vedmasse	Haarlbund Samlet Vedmasse	Mosebund Samlet Vedmasse	Samlet Vedmasse	Deraf Stammeved	
Hovedbenyttelse	I.	Kbfd. 140,285	Favn 1,580	Kbfd. 15,828	Kbfd. 1,680	Kbfd. 656	Kbfd. 2,336	Kbfd. 6,153	Kbfd. 59,173	Kbfd. 46,600	
	II.	106,764	1,079	9,561	10,025	449	3,747	929	14,320	11,130	
Gennemhugning	I.	68,430	580	1,280	740	470	150	*	18,780	14,000	
	II.	47,000	335	2,540	545	300	160	145	4,730	3,650	
I alt.	362,479	3,574	29,209	12,990	1,875	6,393	7,227	97,003	75,380	

En Sammenligning mellem denne Aarsetat og den for forrige Periode anslaaede Skovningsmasse (se under 4) vil oplyse, at hin giver Anvisning paa en ret betydelig Forøgelse af Benyttelsen, over 60,000 Kbfd. aarligt. Denne Forøgelse er dog for en stor Del nominal, idet Taksationen i Planerne for den forløbne Periode, som ovenfor berørt, har vist sig at være for lav, hvilket er søgt undgaaet ved Taksationerne til de nye Planer. En Del af Forøgelsen hidrører desuden fra den ubenyttede Rest af den til forrige Periode hørende Vedmasse. Man tør derfor ikke slutte, at den nye Hugningsplan giver Anvisning paa at skove væsentlig mere end den ubenyttede Rest fra forrige Periode og en til forrige Periodes Etat nogenlunde svarende ny Masse.

6. Kulturplan for den næste 10-aarige Periode. Kulturplanen foreskriver Tilkultivering af et samlet Areal af 858.₃₁ Tdr. Land, mod 956.₄₁ Tdr. Land i den forløbne Periode, nemlig:

	I. Distrikt	II Distrikt	Inspektionen
	Td. Ld.	Td. Ld.	Td. Ld.
Nye Kulturer:			
Bøg.....	219. ⁴⁵	133. ⁹⁶	353. ⁴¹
Eg.....	6. ⁴²	28. ⁶⁷	35. ⁰⁹
Forskelligt Løvtræ.....	47. ⁹³	35. ⁷⁷	83. ⁷⁰
Blødtræ.....	124. ⁴³	28. ⁸²	153. ²⁵
Naaletræ.....	69. ²⁸	9. ⁸⁷	79. ¹⁵
Komplettering af ældre Kulturer.....	99. ⁹⁹	53. ⁷²	153. ⁷¹
I alt...	567. ⁵⁰	290. ⁸¹	858. ³¹

Naar det beregnede Kulturareal er ca. 100 Td. Ld. mindre end i den forløbne Periode, hidrører det hovedsagelig derafra, at Distrikternes Kulturtilstand i det hele taget er betydelig bedre end ved Begyndelsen af forrige Aarti, hvorved Komplettering af ældre Kulturer bliver mindre.

En særlig Sammenstilling angiver for 1ste Distrikt de hidtil til Græsbenyttelse anvendte Arealers Behandling: 56.⁷⁶ Td. Ld., indbefattede i foranstaaende Kulturoversigt, ere bestemte til Tilkultivering med Træ; 60.⁶² Td. Ld., der udgøre de bedste Græsarealer, forblive henliggende til denne Benyttelse paa samme Maade som hidtil; 68.²⁵ Td. Land, hvis Udbytte i den forløbne Periode har været yderst ringe, er ansat til Grundforbedring til Engkultur.

Bestyrelses-, Lønnings- og Personalforhold.

I Motiverne til det foran S. 26—39 omhandlede, ogsaa Akademiets Skovvæsen vedkommende Lønningslovforslag er nærmere gjort Rede for de daværende Bestyrelses- og Lønningsforhold ved Skovvæsenet, hvilke ikke senere ere undergaaede nogen Forandring, ligesom ogsaa for de siden Lønningsloven af 25de Marts 1871 foregaaede Forandringer i den aarlige Bevilling til Lønning af Skovvæsenets Personale. Man kan derfor her i disse Henseender saavel som ogsaa med Hensyn til Lovforslagets Indhold og Behandling i Rigsdagen i det væsentlige nøjes med en Henvisning til det l. c. (særlig S. 26, 28, 32—33 og 39) anførte og skal kun hertil føje, at af den fra Finansaaret 1892—93 tilkomne Forhøjelse af Lønningssummen 800 Kr. bevilgedes de 400 Kr. til Forhøjelse af Overinspektørens aarlige Honorar fra 800 Kr. til 1,200 Kr. og de 400 Kr. som personligt Tillæg til Skovrider Hanson, hvorfor de ogsaa som i Motiverne anført bortfaldt ved hans Afgang fra Skovvæsenets Tjeneste, at den i 1885 paabegyndte Reform af Underbetjentstillingerne afsluttedes i Foraaret 1894 ved den i Slutningen af Motiverne nævnte Nødlæggelse af en Skovfogedtjeneste (Egelund Skovfogedtjeneste), hvorefter de nu gældende Lønninger for Skovfogedtjenesterne fastsattes ved Ministeriets Besolution af 2den Juni s. A., at de nuværende to Skovridere ere ansatte med Ret til at faa deres aarlige Begyndelseslønning 2,600 Kr. forhøjet efter 5 Aars Tjeneste med 200 Kr. aarlig og efter

10 Aars Tjeneste yderligere med 200 Kr. aarlig, samt endelig at Skovrideren for 1ste Skovdistrikt, efter at Skovridergaarden sammesteds er bleven bortforpagtet (se nedenfor S. 186) i Henhold til Ministeriets Resolution af 25de Marts 1897 som Godtgørelse for Afsavn af Jord, som Befordringsgodtgørelse og som Huslejegodtgørelse erholder udbetalt den aarlige Forpagtningsafgift (1,500 Kr. ÷ Skatter og Afgifter c. 186 Kr.) og indtil videre af Lønningskontoen et saadant Beløb, at han ialt faar 1,500 Kr. aarlig i de nævnte Øjemed.

Om Personal- og Lønningsforholdene se iøvrigt nærmere Oversigten nedenfor S. 192—94.

Embedsboliger.

I Skrivelse af 23de August 1889 udtalte Ministeriet med Hensyn til Forstaaelsen af § 2 i Bekendtgørelse af 9de Juni 1888 om Reglerne for Vedligeholdelsen m. v. af Skovvæsenets Tjenesteboliger, at enhver Istandsættelse af et Komfur maa falde Brugeren til Last, medens Ombytning af et gammelt Komfur med et nyt henhører under de Fornyelser, der skulle betales af Skovvæsenets Kasse, samt at Udgiften ved en foreslaaet Anbringelse af nye Rammer i nogle Fag Vinduer maatte afholdes af Skovvæsenets Kasse.

I Skrivelse af 30te Juli 1890 udtalte Ministeriet i Tilslutning til en Indstilling fra Overinspektøren, at Kragtræer og Vindskeder høre til de Bygningsdele, som det ifølge Bekendtgørelse af 9de Juni 1888 § 2 paahviler Skovriderne og Skovfogderne at holde vedlige og forny, og hvortil de for egen Regning have at anskaffe de fornødne Materialier.

Under 14de April 1893 tilskrev Overinspektøren Ministeriet saaledes:

Efter at Kultusministeriets Bekendtgørelse af 9de Juni 1888 havde paalagt Skovkassen Omkostningerne til Fornyelser ved og Hovedreparationer af Akademiets større Forstboliger, har Overinspektionen ladet det være sig magtpaaliggende at arbejde hen til Uddannelsen af faste Regler for Behandlingen af de mange nye Bygnings-sager, der blive en Følge af Forandringen. Det var at vente, at de enkelte Brugeres subjektive Skøn over, hvad der var nødvendigt til Boligernes passende Vedligeholdelse, ikke vilde undlade at øve nogen Indflydelse paa Bygningsinspektionens aarlige Forslag, og Forholdene vanskeliggjordes derved, at en Del af Akademiets Skovvæsenes Tjenesteboliger vitterlig fra Begyndelsen af havde været utilstrækkelige, hvorfor man havde taalt, at Brugerne for egen Regning supplerede dem med Tilbygninger eller selvstændige Udhuse af forskellig Art, hvilke alle vare slet byggede og nu yderst forfaldne, saa at de trængte til Fornyelse, som altsaa for saa vidt de vare nødvendige i Henhold til Cirkulæret skulde foretages for Akademiets Regning. Man maatte altsaa være forberedt paa, at Kravene til Bevillinger paa Bygningskontoen vilde dels være voksende, dels mangeartede, saa at man let kunde komme ind i uordnede administrative Forhold til stor Byrde for Skovkassen, naar man ikke søgte at uddanne en fast Ramme for disse Arbejder ligesom for Byggearbejderne paa de mindre Forstboliger.

Ved Behandlingen af Byggeforslagene paa Budgetterne for 1889/90—92/93 søgte derfor Overinspektionen at komme til Forstaaelse af, hvorledes Brugere og Bygningsinspektion opfattede de ved Cirkulæret skabte nye Tilstande. Det blev herved mere og mere klart, at faste Regler og Udarbejdelsen af et Normalbudget for en længere Aarrække ikke kunde undgaaes, og da Budgetforslagene for 1893/94 indkom, var det mig klart, at Mangelen af Rettesnor for disse Bygningssagers Behandling var bleven saa følelig, at den maatte afhjælpes. Overinspektionen formaaede derfor Bygningsinspektionen til af Budgettet for det sidstnævnte Aar at stryge alle Forslag til Arbejder, der ikke vare aldeles uopsættelige, og anmodede dernæst med Bygningsinspektørens Tilladelse Bygningskonduktøren for Akademiet om at træde sammen med de to Skovridere for at underkaste samtlige Akademiets større Forstboliger en grundig Undersøgelse og derefter udarbejde Forslag til 1) de større Fornylesesarbejder af hele Bygninger eller større Bygningsdele, der i en nærmere Fremtid af omtrent 10 Aar vilde være nødvendige, og 2) til nærmere Præcision af, hvorledes det ministerielle Cirkulæres Udtryk »Hovedreparationer« skal forstaaes for hver enkelt Bygningsdels Vedkommende. Dette Arbejde udførtes derpaa i Løbet af Sommeren 1892 af de nævnte 3 Herrer i Henhold til en Skrivelse af 25de Juli 1892 fra Overinspektionen, af hvilken Skrivelse her vedlægges en Genpart. Betænkningen afgaves under 26de, 29de og 31te Januar d. A. og er senere suppleret ved Skrivelse fra Skovrider Hanson af 10de Marts d. A., hvilke Aktstykker med Bilag af Tegninger og Overslag jeg herved har den Ære at indsende.

Ad. 1. Ved Udarbejdelsen af Forslag til større Fornylesesarbejder, der ville være at foretage i de næste 10 Aar, har Betænkningens Udarbejdere ikke været enige om, hvorledes man skulde søge at forene Hensynet til en passende Udvidelse af de mest indskrænkede Skovfogedsteder med Kravene til størst mulig Økonomi. De have været enige om, at en Skovfoged bør have 4 Værelser og et Pigekammer, og Overinspektionen maa erkende, at dette bør være Regel, men Skovrider Wodschow har ment, at Kravene til Økonomi fordrede Nedlæggelsen af en af de to mindste Skovfogedsteder paa første Distrikt, hvilket Skovrider Hanson har modsat sig af Hensyn til de meget spredte Skovparter, som derved vilde opstaa. Overinspektionen maa heri være enig med Skovrider Hanson, men finder det ikke nødvendigt, at Skovfogderne paa de smaa Skovparter faa saa stor Beboelseslejlighed som paa de større Skovparter. Begge de paagældende Bygninger ere forholdsvis nye og gode og trænge derfor ikke til større Reparationsarbejder, og det er i og for sig naturligt, at der i en Inspektion som Sorø Akademis findes et Par ringere udstyrede Skovfogedpladser, hvor de yngre Betjente kunne begynde deres Karriere, og hvorfra de senere kunne rykke op. Efter Skovrider Wodschows Forslag vil Ombygning af Vaaningshuset til et Skovfogedsted falde bort, ved Inspektionens her fremsatte vil Ombygningen af to saadanne udgaa af Planen. Der vil derfor kun blive Tale om Udvidelse af Vaaningshuset til to Skovfogedsteder, det i Bromme Skov og det ved Vindelbrohuset, medens et Skovfogedsted i Overensstemmelse med Overinspektionens Forslag i Skrivelse af 11te Januar 1889 er bestemt til Nedlæggelse.

Størst Omkostning vil Hovedreparation af den i det Hele taget gamle og tarveligt byggede Skovridergaard Christiansminde medføre. Men med Hensyn hertil samt til Udvidelsen af Skovfogedstedet ved Vindelbro maa Inspektionen forbeholde sig muligvis at fremsætte et andet Forslag, naar Tidspunktet for disse Bygningsarbejders Udførelse rykker nærmere, et Forslag der dog vil medføre mindst samme Bekostning som det for disse Bygningsarbejder kalkulerede.

Foruden denne Istandsættelse af Beboelseshuse er endvidere foreslaaet saadanne Arbejder for et større Antal Udhuse, der næsten alle enten ere yderst gamle og brøstfældige, eller som ere Brugerens egen Ejendom og derfor bør erstattes af andre eller overgaa til Akademiet. For alle disse Byggearbejder er der foreslaaet en vis Rækkefølge, i hvilken de formentlig bør foretages, saaledes at de mest brøstfældige komme først.

Efter Modtagelsen af dette Forslag har jeg paa min sidste i Slutningen af Marts fortagne Inspektionsrejse personlig gennemgaaet alle enkelte Punkter samt konfereret med Skovriderne og med Bygningskonduktøren derom. Forslaget andrager, fordelt paa 10 Aar, et Beløb af 33,600 Kr., men vil efter den med mig stedfundne Konference kunne reduceres til 26,680 Kr., afrundet til 27,000 Kr., saa at man i Løbet af det nævnte Tidsrum for en gennemsnitlig aarlig Udgift af c. 2,700 Kr. vil kunne bringe alle de større Forstboliger i god og tidssvarende Stand. Efter den foretagne Reduktion fordele disse Nybygningsarbejder sig saaledes paa de enkelte Tjenesteboliger.

Skovridergaarden Christiansminde	7,900 Kr.
— Fredskovsminde	400 —
Skovfogedstedet Vindelbrohus	2,800 —
— Ørnstrup	250 —
— i Alsted Skov	3,000 —
— i Vesterskov	3,700 —
— i Grydebjerg	350 —
— i Bromme Skov	2,400 —
— i Lille Bøgeskov	3,580 —
— i Store Bøgeskov	1,600 —
— i Nordskov	500 —
— i Tersløse Skov	200 —

Ialt 26,680 Kr.

I Henhold til det ovenfor udviklede har Overinspektionen herved den Ære at foreslaa, at disse Arbejder successive udføres i Løbet af de næste 10 Aar og optages med speciel Motivering for hver enkelt Post paa de aarlige Budgetter.

Ad 2. De Herrers Forslag til en Præcision af, hvorledes det ministerielle Cirkulæres Udtryk »Hovedreparationer« skal forstaas for hver enkelt Bygningsdels Vedkommende kan vel ikke benyttes som et aldeles udtømmende Skema for de herhenhørende Sager, men synes dog i Almindelighed med en mindre Modifikation — idet dog under Henvisning til Cirkulærets § 2 henstilles, hvorvidt Stykket 21 bør stryges og Ordene »Laase, Lukker

og Beslag« indføres i Stykket 2 d i Stedet for »Dørgreb« — egnet til at lægges til Grund for Behandlingen af disse Poster paa Budgettet. Overinspektionens Anmodning til dem om at udarbejde et saadant Forslag, der kunde være skikket til med Bemærkninger herfra at forelægges Ministeriet, har i ethvert Fald haft den gavnlige Virkning, at de tre Embedsmænd, hvem det paaligger at udarbejde de aarlige Budgetter, i Fællesskab have drøftet Sagen under den Pression, som Haabet om at opnaa Ministeriets Indvilligelse har udøvet; man tør derfor vente for Eftertiden at finde større Ligelighed i Opfattelserne af Grænsen for Hovedreparationer end hidtil, og Overinspektionens Arbejde ved Forhandlingerne om Budgetterne vil derved lettes. Men jeg tager frømdes ikke i Betænkning at henstille til det høje Ministerium, om det ikke maatte finde det betimeligt at udtale sin Billigelse af, at Overinspektionen lagde det vedlagte Forslag til Grund for Udarbejdelsen af de aarlige Budgetters Bygningsforslag for de større Forstboliger, idet en saadan Bemyndigelse eventuelt kunde gives med Forbehold af, at Ministeriet derved ikke paa Forhaand bandt sig til at approbere de saaledes udarbejdede Byggebudgetters enkelte Poster. Med en Bemyndigelse af denne Udstrækning forekommer det mig, at man havde opnaaet den ønskede faste Ramme for Udarbejdelsen af Byggebudgetterne, uden at Ministeriet derfor havde frasagt sig sin Kontrol med Budgettets Detail eller paa Forhaand havde tilsagt sin Approbation af Enkelthederne.

Det antages, at de ordinære Hovedreparationsarbejder, fraset de under 1 anførte ekstraordinære Nybygninger, ville kunne afholdes af et aarligt Budgetbeløb af ca. 1,000 Kr., naar der tilfalder Brugerne alle de i Forslaget under 2 nævnte mindre Vedligeholdelsesarbejder foruden den sædvanlige Omlægning af Tage samt den aarlige Spækning og Hvidtning m. v. I de sidste 3 Aar er der til de af Akademiet bekostede Hovedreparationsarbejder gennemsnitlig aarlig udredet ca. 1,120 Kr.

Den gennemsnitlige aarlige Størrelse, Overinspektionen saaledes i det forestaaende Decennium søger sig bemyndiget til at opføre paa Budgetterne til Hovedreparationer og delvise Fornyelser af 2 Skovridergaarde og 12 Skovfogedsteder, andrager saaledes et Beløb af 3,700 Kr., et Beløb der dog forhaabentlig efter dette Decenniums Forløb vil kunne nedsættes meget betydeligt, men som nu maa anses for nødvendigt selv med den strænge Økonomi, som Forholdene udkræve.

I Henhold til denne Overinspektørens Indstilling bifaldt Ministeriet under 10. Maj s. A., at der i det kommende Decennium paa Skovvæsenets Budgetforslag opførtes et aarligt Beløb af 3,700 Kr. til Hovedreparationer og Fornyelser af 2 Skovridergaarde og 12 Skovfogedsteder, ligesom Ministeriet under 20. s. M. approberede, at følgende Regler indtil videre skulde lægges til Grund for Bestemmelsen af, hvilke Hovedreparationsarbejder ved Akademiets større Forstbygninger der i Henhold til Bekendtgørelse af 9. Juni 1888 kunde optages paa de aarlige Budgetforslag til Udførelse for Akademiets Regning, og hvilke der vilde være at bekoste udførte af vedkommende Brugere:

Tagene. Om Straatagene se Bekendtgørelse af 9de Juni 1888 § 2, 2det Stykke. Kragtræer og Vindskeder skulle fornyes af Brugeren sam-

men med Taget. Ved Teglstenstage maa Vedligeholdelsen bestaa i at foretage den aarlige Understrykning og Forskælning samt indsætte ituslaaede og opraadnede Sten og reparere mindre Stormskader, saaledes at der kun kan være Tale om Fornyelse paa Akademiets Bekostning, naar Taget i sin Helhed eller i det mindste en Side nødvendigvis paa Grund af Stenenes eller Lægternes slette Beskaffenhed maa fuldstændig omlægges.

Murene. For Grundmures Vedkommende kan det som Regel kun paa-hvile Akademiet at opføre disse i Tilfælde af, at der i det hele sker Ombygning paa det Sted; har en Sokkelsten eller en Bue i Muren forskudt sig eller lignende, maa det være Brugerens Pligt at bøde herpaa. Udbedring af Bindingsværksmure maa tillige omfatte Indsætning af enkelte opraadnede eller sønderbrudte Stolper og Fodstykker; kun hvor der er Tale om Ombygning af en hel Side eller en hel Gavl, kan det paa-hvile Akademiet.

Lofter og Gulve. Udbedring heraf maa bestaa i at indlægge enkelte nye Brædder eller anbringe Lister; kun hvor der er Tale om at lægge et helt nyt Loft eller Guly, kan det paa-hvile Akademiet.

Døre og Vinduer. Hvor det drejer sig om at erstatte med nyt enkelte Dele af Døre, f. Eks. et Karmunderstykke, en Fylding, et Ramstykke, et Hængsel, en Laas, Lukker, Beslag eller lignende, maa det henhøre under Vedligeholdelsen; kun naar der skal anbringes en helt ny Dør, kan det paa-hvile Akademiet. Ved Vinduerne maa det ligeledes paa-hvile Brugeren at indsætte et enkelt Karmunderstykke eller en Post og at foretage en stykkevis Istandsættelse af Rammerne, saa at ogsaa her Akademiet kun paatager sig Udgiften, naar Karmen eller Rammen maa helt fornyes.

Gavlbeklædninger og Porte. Vedligeholdelsen maa her bestaa i at indsætte enkelte Brædder eller Reoler og enkelte Vandbrædder ved Gavløne. For Fyldingsporte gælder det samme som for Døre.

Hegn. Dette lader sig vanskeligt nærmere angive, da Hegnene ere af højst forskellig Art; kun kan det bemærkes i Almindelighed, at hvor Hegnene ikke maa fornyes, men Mangelen paa anden Maade kan afhjælpes, maa dette paa-hvile Brugeren.

Brolægning. At luge og gruse Stenbroen og at rette Broen op i enkelte Huller eller Sænkninger samt holde Rendestenene i Orden maa paa-hvile Brugeren, hvorimod en fuldstændig Omlægning af brolagte Gaarde og Fortouge maa paa-hvile Akademiet. At holde indvendig Brolægning, f. Eks. i Stalde og Vognporte, i Orden maa paa-hvile Brugeren.

Brønddæksler og Pumperedskaber. Til Udbedring af Brønddæksler maa henregnes at indlægge enkelte nye Brædder og Understykker, og til Udbedring af Pumperedskaber maa henhøre at reparere Porttræet samt indsætte en enkelt ny Del, f. Eks. et Hjerte, et Stempel, en Tud eller lignende.

Krybber og Baase. Ved Cement- eller Stenkrybber maa det paa-hvile Brugeren at udbedre Revner og Fuger og indsætte enkelte nye Krybbesten og ved Trækrybber at indsætte enkelte nye Brædder i Siderne og Bunden; ved Spiltougene i Baasene maa Brugeren indsætte enkelte Stykker, f. Eks. en Stolpe, et Understykke, en Trempel og lignende.

Køkkenbord og Vask. Til Udbedring af disse Ting maa henregnes at erstatte et Vaskelaag og Tud, at indsætte et enkelt nyt Brædt eller enkelte Lister i Fugerne.

Komfurer og Kakkelovne. Udbedring af Komfurer maa bestaa i at omsætte disse, naar det er nødvendigt, at sætte ny Indmuring i Ildstedet, naar den gamle er udbrændt, at anskaffe nye Ringe istedenfor dem, der ved Brud eller Slid gøres ubrugelige, at anskaffe Plader i Ovnens istedenfor dem, der opslides, og lignende. Til Udbedring af Kakkelovne maa henregnes Omsætning, Anskaffelse af en ny Røgtud, en Dør eller en Ring og lignende, og ligeledes maa alle Rør erstattes med andre, naar de ere udbrændte eller revnede. Ligeledes maa det paahvile Brugeren at erstatte opslidte Gulvplader med andre af samme Materiale.

De i Overinspektørens fornævnte Skrivelse af 14de April 1893 projekterede Arbejder ved de større Forstboliger i de paafølgende 10 Aar (foran S. 183) ere nu alle udførte, undtagen for saa vidt angaar Skovfogedstedet i Lille Bøgeskov, for hvis Vedkommende der dog ved Finansloven for Finansaaret 1899—1900 er givet fornøden Bevilling til det projekterede Byggearbejde, og den af Ministeriet ved Skrivelse af 10de Maj s. A. godkendte Arbejdsplan med Hensyn til de paagældende Arbejders Udførelse (foran S. 184) vil saaledes ved dette sidste Arbejdes Udførelse være udtømt, allerede i bemeldte Finansaar i Stedet for som paaregnet i Finansaaret 1903—4, idet Arbejderne ere blevne fremmede hurtigere end oprindelig kalkuleret.

Bortforpagtning af Tjenesteejendomme.

I Henhold til Ministeriets Resolutioner af 27de August og 7de Oktober 1896 er Skovridergaarden Christiansminde ved Kontrakt af 31te Oktober næsteften bortforpagtet til Partikulier C. F. Jørgensen for 8 Aar fra 1ste November s. A. at regne mod en aarlig Forpagtningsafgift til Akademiet af 1,500 Kr., hvori indbefattet Skatter og Afgifter, der udgøre c. 186 Kr. aarlig.

Ved Skrivelse af 22de Februar 1892 tillod Ministeriet daværende Skovfoged ved Vesterskov Wendt at bortforpagte sin Tjenestelod saaledes, at der i Forpagtningskontrakten skulde optages de fornødne Bestemmelser til Sikring af Loddens forsvarlige Drift, at Bortforpagtningen kun skulde gælde for hans Tjenestetid og fratrædes til den efter dennes Ophør nærmest følgende 1ste Maj, og at Udkast til Kontrakten skulde forelægges Ministeriet til Approbation. Det lykkedes imidlertid ikke Skovfoged Wendt da at faa Lodden bortforpagtet, og i April 1894 befordredes han til Skovfoged for Vindelbro Skovpart, saaledes at han ikke fik Brug for Tilladelsen. Han har derimod i sin nye Stilling bortforpagtet en Del af sin Tjenestejord i Henhold til Ministeriets Resolutioner af 19de Mai 1894, 11te Marts 1895 og 12te Mai 1898.

Græsningsret for Skovbetjente.

Se Medd. 1857—78 S. 325 og 1879—88 S. 149. Under 21de April 1896 tilskrev Overinspektøren Ministeriet saaledes:

»Som det høje Ministerium bekendt sælges i Akademiets Skove Græsslætten ved Auktion paa alle ubevoksede Enge og andre Steder, hvor dens Benyttelse af Fremmede ikke støder paa praktiske Vanskeligheder. Men tilbage bliver en hel Del Græs dels langs Vejkanter, dels i Kulturer, dels endelig i smaa overskyggede Mosehuller, som enten ikke egner sig til Salg, eller hvor Høslætten maa foretages med saa stor Forsigtighed, at den kun kan udføres af Skovens egne Folk. Dette sidste Græs har det fra gammel Tid været tilladt Skovbetjentene at slaa til Foder og Strøelse for deres Kreaturer, ligesom der ved Ministeriets Resolution af 11te Juni 1883 er meddelt en indskrænket Græsningstilladelse.

Adgangen til at skaffe sig Hø ved Græsslæt paa de angivne Steder er ikke alene et meget stort Gode for Betjentene, men Fjernelse af Græsset fra Kulturerne er ofte til Gavn for disse, og desuden repræsenterer de mange smaa Græspletter i Skoven, der ikke kunne udbydes til Salg, en Værdi, som kun kan udnyttes paa den angivne Maade. Overinspektionen kan derfor ikke ønske at søge denne Skik, der for Statsskovenes Vedkommende er hjemlet i Lov af 25de Februar 1851 § 10, ophævet. Men da der for Sorø Akademis Skovvæsens Vedkommende, saavidt vides, ikke eksisterer nogensomhelst Bemyndigelse for Overinspektionen til at tillade den omhandlede Græsslæt, da fremdeles den Maade, paa hvilken den udøves, trænger til at reguleres, og da endelig nærværende Tidspunkt, hvor begge Distrikter faa ny Skovrider, formentlig særlig egner sig til en Revision af hele det omhandlede Forhold, har jeg herved den Ære at indstille følgende Bestemmelse angaaende denne Sag til det høje Ministeriums Approbation.

1. Skovriderne bemyndiges til under Overinspektionens sædvanlige Kontrol at give Skovløbere og Ledvogtere Tilladelse til at slaa Græs til Staldfoder, Hø og Strøelse paa Steder, hvor Græsslætten ikke egner sig til Salg, saasom i Kulturer, i bevoksede Moser eller smaa overskyggede Mosehuller samt andre lignende Steder.

2. For saa vidt der i en Skov findes mere Græsslæt af ovenfor nævnte Art, end de under 1 anførte Betjente have Behov til eget passende Forbrug, eller mere end de kunne overkomme at høste, kan Overinspektionen for et Aar ad Gangen meddele Tilladelse til, at Resten benyttes af Skovfogderne, naar derom gøres Indstilling af Skovriderne med nærmere Angivelse af de Steder, paa hvilke saadan Adgang til Høslæt i det paagældende Aar ønskes anvist hver enkelt Skovfoged.

3. Den under 1 og 2 omhandlede Græsslæt er ikke at betragte som et Betjentene tillagt Emolument. Den kan kun udøves, for saa vidt den er til Gavn for Skoven, eller for saa vidt den bestaar i Benyttelsen af et Effekt, som ikke kan gøres direkte frugtbringende for Skovkassen. Heraf følger, dels at denne Græsslæt ligesom andre Arbejder i Skoven udføres efter Skovriderens Anvisning og under hans Ansvar, dels at ingen Betjent kan tillægges et bestemt Græsnummer som Emolument til hans Tjeneste. Det er forbudt at sælge Udbyttet af denne Græsbenyttelse.

4. Skovriderne selv er det ikke tilladt at lade nogen Græsslæt eller Indhøstning af Strøelse udføre i Skoven til egen Fordel udenfor de Græs-

nummere, der eventuelt ifølge ministeriel Resolution maatte være tillagte Tjenesterne, eller som paa sædvanlig Maade ere købte af Skovriderne.

-----«
 Ved Skrivelse af 12te Mai s. A. bifaldt Ministeriet denne Indstilling.

Lægetilsynet med Skovbetjente.

Se Medd. 1857—78 S. 78 og 1879—88 S. 10 samt foran S. 19. Med Skrivelse af 6te Januar 1890 tilstillede Overinspektøren Ministeriet et Andragende fra Akademiets Læge om Fritagelse for Lægetilsynet med de fra Sorø fjærnest boende af Akademiets Skovbetjente samt om Ministeriets Godkendelse af en af ham ved hans Overtagelse af Lægestillingen forefunden, af den daværende Overinspektør godkendt Praksis, hvorefter det Lægen som Befordringsgodtgørelse i Anledning af hans Tilsyn med de ommeldte Betjente af Skovkassen tillagte Beløb 100 Kr. aarlig betragtedes som Løn og Skovbetjentene selv skulde sørge for Lægens Befordring. Ved Indsendelsen af dette Andragende yttrede Overinspektøren i sin ommeldte Skrivelse følgende:

»Ved at indsende hoslagte Andragende af 6te f. M. fra Akademilæge Gjellerup, der ønsker sig fritaget for Tilsyn med de fjærnest boende af Akademiets Skovbetjente, har jeg den Ære at anføre følgende.

Under 20de November f. A. indberettede Skovrideren for 2det Distrikt, at han fra Stenlille Sogneraad havde modtaget en Meddelelse om, at Sognebeboerne beklagede sig over at skulle befordre Akademilægen fra Sorø til de to Ledvogtere i Nordskov under 2det Distrikt, medens de vare villige til at hente den i Tersløse boende Læge til bemeldte Ledvogtere som til andre ubemidlede Sognebeboere. Efter i denne Anledning nærmere at have undersøgt de Forhold, under hvilke de paagældende Skovbetjente nyde den dem tilstaaede Begunstigelse af frit Tilsyn af Akademilægen, tilskrev jeg under 3die f. M. denne, at jeg i Anledning af det rejste Spørgsmaal maatte meddele saavel Skovrideren for 2det Distrikt som vedkommende Sogneraad, at bemeldte Skovbetjente ikke alene havde frit Lægetilsyn, men ogsaa fri Befordring af Akademilægen — da der ifølge Ministeriets Skrivelse af 14de Juni 1865 er tiltaaet denne 100 Kr. aarlig som Befordringsgodtgørelse for Sygebesøg hos Akademiets Skovbetjente — medmindre Akademilægen ved et Andragende til Ministeriet om Fritagelse for Tilsyn med de fjærnere boende Betjente vilde søge sig løst fra Forpligtelsen til at tilse disse, da jeg i saa Fald kunde anbefale en saadan Ansøgning af Hensyn til selve den Betjentklasse, for hvilken Forholdet var etableret. Det er efter denne Foranledning, at hoslagte Andragende er indkommet.

Da Forholdet mellem Akademilægen og Skovbetjentene oprettedes i sin nuværende Form, fandtes ingen Læge nærmere end i Sorø, og det var derfor naturligt, at det paalagdes den der boende Akademilæge at tilse alle Akademiets Betjente. Senere har der nedsat sig Læger i Tersløse og Merløse, og da det er et saa overordentlig stort Gode for de nævnte Betjentklasser, der i Almindelighed ikke kunne holde Hest, at have Lægen i Nærheden, have de som oftest foretrukket at henvende sig til den nærmest

boende Læge og betale ham Honorar fremfor at søge gratis Bistand hos den omtrent 2 Mil eller derover fjernboende Akademilæge. Da det i det Hele taget maa anses for særdeles ønskeligt, at de i Almindelighed fattige Skovløbere paa 2det Distrikt nyde samme Adgang til Lægehjælp som deres nærmere ved Sorø boende Kammerater paa 1ste Distrikt, da fremdeles de mange Tilfælde, i hvilke Lægen anser det for uforment at komme til Patienten, men forlanger, at denne skal komme til ham, gør Byrden af den lange Lægerejse til Sorø meget trykkende for Patienten, og da det endelig maa indrømmes, at en Befordringsgodtgørelse af 100 Kr. for Sygerejser til samtlige Akademiets underordnede Skovbetjente er ganske utilstrækkelig, naar denne Ordning ikke paa det føleligste skal gaa ud over Patienterne og i høj Grad forringe Nyttens af det fri Lægetilsyn, saa tillader jeg mig at indstille, at Akademilæge Gjellerups Andragende om uden Forringelse i det ham tilstaaede Honorar at fritages for Tilsyn med 2det Distrikts fjernere boende Underbetjente bevilges, og at Overinspektionen bemyndiges til at accordere med de to nævnte i Skovenes Nærhed boende Læger om at tilse de Underbetjente, som saaledes Akademilæge Gjellerup fritages for at have Tilsyn med. Om Ministeriet samtidig i Henhold til Akademilægens Andragende vil bifalde, at det ham som »Befordringsgodtgørelse« tilstaaede Honorar af 100 Kr. aarlig i Overensstemmelse med den bestaaende Praksis opfattes som egentligt Honorar for Lægetilsyn, og at Betjentene selv sørge for Befordring til ham, skal jeg ganske henstille til det høje Ministeriums Afgørelse.

Ved Undersøgelsen af, paa hvilken Maade der passende kunde gives 2det Distrikts fjernere boende Betjente frit Lægetilsyn, har jeg gjort mig bekendt med Indretningen af de i mange Sogne i den paagældende Egn bestaaende Sygekasser, for at faa Oplysning om, hvorvidt det maatte anses for hensigtsmæssigt at skaffe Betjentene det attraaede Lægetilsyn derved, at Akademiet indmeldte dem i de paagældende Sygekasser. Dette maa jeg imidlertid fraraade, i det Mindste for Tiden, uagtet det sandsynligvis vilde være billigere. Afset fra, at Akademiets Skovvæsen ikke har nogetsomhelst Indseende og Kontrol med disse Sygekasser, bevirker alene den Bestemmelse, at Ingen kan optages i dem efter det 45de Aar, og at derfor alle Distriktets ældre Betjente, der ofte trænge mest til Bistand, ere udelukkede fra at blive Medlemmer, at Forbindelsen med disse Sygekasser maa opgives; ku for to af Distriktets Betjente, der ere under 45 Aar, vilde nemlig Sygekasserne kunne benyttes.

Efter min Anmodning har imidlertid Skovrider Wodschow henvendt sig til Læge Sell i Tersløse for at erfare, hvilket Honorar han vilde betinge sig for at tilse de to Skovløberfamilier i Nordskov, og han har erklæret sig villig til at overtage dette Hverv for 25 Kr. aarlig, ligesom han har erklæret sig villig til at overtage Lægetilsynet med andre i Nærheden boende Skovbetjente for et tilsvarende Honorar. Ved at anlægge denne Maalestok paa 2det Distrikts samtlige Betjente af Skovløbernes og Ledvogternes Klasse med Undtagelse af de i Lille-Bøgeskov og Bjernede Skov boende, der fremdeles ville have at søge Akademilægen i Sorø, vil der kræves en aarlig Bevilling af 112 Kr. 50 Øre for at skaffe de omhandlede Betjente paa Sorø

Akademiets 2det Skovdistrikt samme Begunstigelse med frit Lægetilsyn, som deres Kammerater i Akademiets øvrige Skove nyde.

Idet jeg altsaa har den Ære at indstille, at Akademilæge Gjellerups hoslagte Andragende bevilges, skal jeg tillade mig samtidig at andrage paa, at Overinspektionen bemyndiges til at afslutte Kontrakt med Lægerne i Tersløse og Merløse om for et aarligt Honorar af 12.50 Kr. pr. Familie at tilse Skovløberne og Ledvogterne i følgende Skove under Sorø Akademiets 2det Distrikt: Laarup, Orebo, Tersløse Skov, Nordruplund, Nordskov, Ene-mærket og Store Bøgeskov.

Det samlede Beløb af 112 Kr. 50 Øre vil efter dertil af Ministeriet modtagen Bemyndigelse kunne afholdes af Konto 2 »Understøttelser«, af hvilken Konto allerede nu Akademilægens »Rejseomkostninger« afholdes.

Ved Skrivelse af 18de Januar 1890 bevilgede Ministeriet Akademilægens Andragende i dets Helhed og gav Overinspektøren den af ham søgte Bemyndigelse.

Efter at der senere havde nedsat sig en praktiserende Læge i Stenlille, tillod Ministeriet efter Overinspektørens Indstilling, at Lægetilsynet med de to Skovbetjentfamilier i Nordskov overgik fra Lægen i Merløse til Lægen i Stenlille mod Betaling til ham af Honoraret 12 Kr. 50 Øre pr. Familie af Akademiets Kasse.

Understøttelser til Skovbetjente.

Medens det forinden Finansaaret 1891—92 var Reglen, at Skovløbere og Ledvogtere ved deres Afgang fra Skovvæsenets Tjeneste paa Grund af Alder og Svagelighed fik en aarlig Understøttelse af 20—50 Kr. af Akademiets Kasse, og at Skovfogeden fik en aarlig Understøttelse af 40—60 Kr. samt Skovløber- og Ledvogteren en aarlig Understøttelse af gennemsnitlig nogle og tyve Kroner, har man senere i Henhold til en for bemeldte Finansaar givne Bevilling ved Tildelingen af Understøttelser til Skovløbere og Ledvogtere fulgt efternævnte Skala:

Efter	10 Aars Tjenestetid	75 Kr. aarlig.			
—	10—20	—	—	100	— —
—	20—30	—	—	125	— —
—	30—40	—	—	150	— —
—	over 40	—	—	175	— — ,

hvorhos Skovfogeden faa 100 Kr. aarlig og Skovløber- og Ledvogteren 50 Kr. aarlig.

I Skrivelse af 1ste September 1897 afslog Ministeriet tvende Andragender fra Skovrideren om som Tillæg til de dem tilstaaede Understøttelser at erholde hver et aarligt Brændedeputat.

Afgang og Udnævnelser blandt Embedspersonalet.

Som anført i Medd. 1879—88 S. 150 Anm. blev Skovrider for 2det Skovdistrikt Jagtjunker Leth i Marts 1889 udnævnt til Overførster for 1ste Overførsterinspektion fra 1ste Maj s. A. regne og Skovfoged ved Jægers-

borg og Trørød Hegn Forstkandidat Peter Hermann Wodschow under 25de April s. A. udnævnt til Skovrider for bemeldte Skovdistrikt ligeledes fra 1ste Maj s. A. at regne.

Under 3die December 1895 blev Skovrider for 1ste Skovdistrikt Hanson efter Ansøgning paa Grund af Svagelighed afskediget fra 1ste Maj 1896 at regne, hvorhos der bevilgedes ham en aarlig Understøttelse af 2,500 Kr, jfr. foran S. 162, og i hans Sted ansattes fra samme Tidspunkt fornævnte Skovrider Wodschow ved Ministeriets Skrivelse af 21de April s. A. som Skovrider for 1ste Distrikt, medens Forstassistent ved Statsskovvæsenet Henrik Joachim Buchwald under 15de Maj s. A. ansattes som Skovrider for 2det Distrikt. Under 18de Juli s. A. afgik Skovrider Wodschow ved Døden, hvorefter Forstassistent ved Statsskovvæsenet Johannes Frederik Ammitzbøll under 2den Oktober s. A. ansattes som Skovrider for 1ste Skovdistrikt fra 1ste November s. A. at regne.

Til nærmere Oplysning om de ved Akademiets Skovvæsen ansatte Skovridere, Skovfogder og øvrige Skovbetjente, navnlig om deres Lønninger og øvrige Emolumenter, hidsættes omstaaende Oversigt pr. 1ste April 1899; paa denne ere for Skovridernes og Skovfogdernes Vedkommende de Ansættelsesdatoer anførte, fra hvilke de ere ansatte henholdsvis som Skovridere og Skovfogder, medens for Skovløbernes og Ledvogternes Vedkommende de Datoer ere angivne, fra hvilke de ere ansatte i Akademiets Skovvæsens Tjeneste, selv om det har været i en anden Stilling end den, de nu beklæde.

Distrikt	Skovbetjentens Navn og Stilling	Angivelse af, hvilken Del af Skovterritoriet Vedkommende virker ved	Naar ansat	Lønning med Tillæg	Tjenestejord	Anmærkning
				Kr.	Td. Land	
	1. Skovridere.					
1.	J. F. Ammitzbøll	1ste Skovdistrikt (Bolig: Sorø)	1/11 1896	2,600		Desuden for Afsavn af Jord, som Befordringsgodtgørelse og Huslejegodtgørelse 1,500 Kr., jfr. foran S. 181, samt midlertidig Høbstning paa en Eng ved Susaa.*)
2.	H. J. Buchwald	2det Skovdistrikt (Bolig: Fredskovsminde, Flinterup Sogn)	15/5 1896	2,600		
	2. Skovfogder.					
1.	J. Th. Jensen	Alsted Skov (Bolig: Løvehavehus)	1/10 1869	900	16,03	Desuden hver 5 Favne Fagot, 2 Favne Pindebrænde og 7 Kubikfavne Kvas (Pindebrænde og Kvas til Skovfogden i Bromme af Blødtræ, alt det øvrige af Bøg). Skovfogden i Vindelbrohus tillige for Besørgelsen af Salget i Bromme Plantage (foruden 480 Kr., der ere indbefattede i
1.	J. P. Groth Wendt, Forstkandidat	Vindelbro Skovpart: Sønder-skov Afd., Filosofgangen, Melleskoven, Tinghusvænget og Flommen (Bolig: Vindelbrohus)	1/6 1874	1,380	18,07	
1.	Niels Larsen	Ørnstrup Skovpart. (Bolig: Ørnstruphus)	1/11 1874	800	14,99	
1.	K. V. F. Geleff	Vesterskov Skovpart (Bolig: Sørensminde)	1/4 1887	800	14,47	
1.	Antonius J. Danckert	Topshøj, Egevang, Feldskov, Horsebøg, Hundekildehave og Sophieskilde (Bolig: Vangehus)	1/12 1889	650	8,74	
1.	J. C. E. Brandt	Højbjerg, Skjolden, Haverup Indhegning, Grydebjerg, Hjørtenæs og Parnas med Bøgholm (Bolig: Stormshus)	1/6 1882	800	12,32	
1.	Michael Herman Rolsted	Bromme Plantage (Bolig: Hansensminde)	1/10 1862	1,100	12	

2.	J. F. Johansen	Terløse, Orebo og Laarup Skove (Bolig: Dianalund)	1/11 1887	650	12,34
2.	Morten Christensen	Nordruplund Skov	1/10 1892	650	8,24
2.	H. Chr. Nielsen	Nordskov og Enemærket	1/5 1887	800	10,12
2.	F. W. H. Perret-Gentil	Store Bøgeskov	1/4 1879	900	10,20
2.	Harald P. Thorsøe	Lille Bøgeskov med Bjernede og Mørup Skove	1/11 1888	650	11,85
3. Skovløbere.					
1.	H. Chr. Mauritzen	Filosofgangen, Vindelbro Skovpart	1/10 1870	56	0,27
1.	Peter Nielsen*	Krebshusvænget, do.	1/6 1881	78	0,16
1.	Peder Magnus Frederiksen	Flomhuset, do.	1/7 1896	56	0,26
1.	Hans Jensen	Teglværkshuset, Ørnstrup Skovpart	1/5 1885	56	0,26
1.	Hendrik Larsen	Ørnstruphuset, do.	1/5 1893	48	0,31
1.	Niels P. Jensen	Udkigshuset, do.	1/11 1887	48 + 30	0,29
1.	Henrik Larsen	Nyhus, Vesterskov Skovpart	1/6 1889	48 + 30	0,34
1.	Jens Christiansen	Suserup Skov, do.	1/11 1887	48	0,04
1.	Niels Peter Jensen	Hjortenæs Skov, Stormshus Skovpart	1/11 1893	56	0,40
1.	Ole Andersen	Bromme Skov	1/11 1893	66	2,26
2.	Vilhelm de Fries	Store Bøgeskov	1/4 1894	48	2,34
4. Ledvogtere.					
1.	Jens Jørgensen*	Alsted Skov	1/11 1874	ingen Løn	4,25
1.	Chr. Hansen	do.	1/8 1885	—	4,16
1.	Hans Chr. Hansen	Stensbøg Skov, Vindelbro Skovpart	1/9 1893	48	4,19
1.	Hans Christiansen*	Troldholmshus, do.	1/5 1882	ingen Løn	3,22
1.	Frederik Petersen	Egelundshus, Ørnstrup Skov- part	1/5 1894	—	8,12
1.	Jens Jensen*	Lundehus, Vesterskov Skovpart	1/11 1874	—	4,56
1.	Niels Larsen*	Lærkehus, do.	1/11 1876	—	3,90

hans foranstaaende Lønning) 2 pCt. af Salgsbeløbet. I de Skovfogden i Bromme tillagte 1,100 Kr. er indbefattet 200 Kr. i Godtgørelse for Tjenesteleddens Ringhed.

Alle Skovløberne og Ledvogterne have desuden 8 Kr. aarlig i Husvedligeholdelseshjælp og de med * betegnede tillige 11 Kr. 33 Øre aarlig for i sin Tid inddraget Deputatbrønde. Det Beløb af 30 Kr. aarlig, der er tillagt 2 Skovløbere, og af 48 Kr. aarlig, der er tillagt 9 Ledvogtere, ydes dem for Arbejde ved Udlevering af Effekter, og det Ledvogter Fr. Hansen tillagte aarlige Beløb af 60 Kr. ydes ham for at hente Arbejdspenge i Bromme. I Brændselsdeputat have Skovløberne og Led-

*) De to Skovridere oppebære tillige 15⁰/₀ Skydepenge af Salgsbeløbet for Raavildt og Harer — der sælges til Fordel for Akademiet — samt Indtægten af det øvrige Vildt, hvilke Emolumenter kunne anslaaes til 100 á 150 Kr. aarlig for hver Skovrider.

Distrikt	Skovbetjentens Navn og Stilling	Angivelse af, hvilken Del af Skovterritoriet Vedkommende virker ved	Naar ansat	Lønning med Tillæg	Tjeneste- jord	Anmærkning
				Kr.	Td. Land	
1.	Jacob Nielsen*	Vesterskov Skovpart	1/11 1881	ingen Løn	7,89	vogterne hver 1 1/2 Favne Fagot, 2 Favne Pindebrænde og 2 Kubikfavne Kvas med Undtagelse af Betjentene i Bromme, der hver have 7 Kubikfavne Naaletræros.
1.	Julius Larsen	Munkedam, Vesterskov Skovpart	1/4 1894	—	1,89	
1.	Hans Peter Nielsen	Topshøj Skov	1/10 1892	—	3,18	
1.	Chr. Jensen*	Feldskov	1/4 1865	48	2,63	
1.	Frederik Larsen	Horsebøg Skov	1/4 1894	48	4,61	
1.	Peter Sørensen*	Højbjerg Skov, Stormhus Skovpart	1/5 1883	ingen Løn	3,16	
1.	Chr. Christiansen*	Hjortenæs Skov	1/10 1874	—	7,09	
1.	Peder Hansen	Bromme Skov	1/5 1884	—	4,69	
1.	Rasmus Olsen*	do.	1/12 1872	—	4,87	
1.	Christen Olsen	do.	1/6 1884	—	3,90	
2.	Christen Karsholt	Laarup Skov	1/11 1891	48	3,20	
2.	Christen Olsen*	Orebo Skov	1/5 1881	48	6,96	
2.	Ole Nielsen*	Tersløse Skov	1/5 1868	48	3,62	
2.	Hans Peter Hansen*	Nordruplund Skov	1/5 1893	ingen Løn	3,61	
2.	Jørgen Jensen*	Nordskov	1/11 1863	—	3,24	
2.	Hans Olsen	do.	1/10 1898	—	3,25	
2.	Christen Christensen	Enemærket	1/11 1890	—	3,09	
2.	Frederik Hansen*	Store Bøgeskov	1/11 1878	60 + 48	3,52	
2.	A. R. Andersen*	Lille Bøgeskov	1/4 1863	48	3,23	
2.	Karl Hans Larsen	Bjernede og Mørup Skove	1/11 1888	48	3,75	

Erhvervelser og Salg af Gods.

Herom henvises til hvad foran under »Godsvæsenet« er bemærket S. 57.

Leje- og Forpagtningsforhold.

Englodderne 99 b, 99 c og 100 a af Bjørnede Skov. Disse Lodder, der som i Medd. 1879—88 S. 52, jfr. S. 154, anført vare bortforpagtede til Forpagteren af Mørup Hovedgaard Jordy indtil Udgangen af Marts 1897, ere ved en i Forbindelse med Fornyelsen af Forpagtningen angaaende bemeldte Hovedgaard, jfr. foran S. 120, stedfunden Fornylse af Forpagtningen angaaende Lodderne bortforpagtede til fornævnte Forpagter Jordy indtil Udgangen af Marts 1909 paa samme Vilkaar som tidligere, hvorom se Medd. 1879—88 S. 52, dog at Pengeafgiften nedsattes til 600 Kr. aarlig.

En Del af Engen Kaamose i Orebo Skov. Denne Del, c. 5 Tdr. Land stor, er i Henhold til Ministeriets Resolution af 16de Marts 1893 bortforpagtet til Græsbenyttelse til Proprietær Smith til Kvellinghøj for en Tid af 8 Aar fra 1ste Maj s. A. mod en aarlig Afgift af 125 Kr.

Fiskeriet samt Siv- og Rørskæret i Sorø, Tuel og Pedersborg Søer. Det i 1888 fornyede Forpagtningsforhold, hvorefter Fiskeriet i disse Søer sammen med det saakaldte Mellemmarkshus med Jordtilliggende samt Fiskeriet i den saakaldte »Køhlens Park« ved Stationsvejen bortforpagtedes for 10 Aar fra 1ste Maj s. A. til Læge P. Beyer af Kjøbenhavn mod en aarlig Afgift af 650 Kr. og med Tilladelse for Forpagteren til at overlade Driften — dog paa eget Ansvar — til sin Broder G. C. A. Beyer, jfr. Medd. 1879—88 S. 154, er i Henhold til Ministeriets Resolution af 1ste April 1898 fornyet paa 15 Aar mod en aarlig Afgift af 800 Kr. og iøvrigt i det væsentlige paa samme Vilkaar som hidtil.

I Henhold til Ministeriets Resolution af 16de Juni 1898 er Siv- og Rørskæret i de nævnte tre Søer, hvilket hidtil i det Omfang, hvori Akademiet raader over det, aarlig var blevet bortsolgt ved offentlig Auktion, i samme Omfang bortforpagtet til fornævnte Forpagter af Fiskeriet i Søerne for samme Tidsrum, for hvilket Fiskeriforpagtningen gælder, mod en aarlig Afgift af 250 Kr. Gennemsnitsindtægten ved det aarlige Salg af Siv- og Rørskæret har i de sidste 10 Aar været 152 Kr. 83 Øre.

Fiskeriet og Rørskæret i Gyrstinge Sø. Ved Skrivelse af 13de April 1891 bemyndigede Ministeriet Overinspektøren til for et Tidsrum af 10 Aar fra 1ste Maj s. A. at forny de om Forpagtningen af Fiskeri og Rørskær i bemeldte Sø tidligere afsluttede Kontrakter med 6 tilgrændsende Lodsejere og Skovrideren for vedkommende Distrikt (2det Distrikt) paa samme Vilkaar som hidtil, og ved Skrivelse af 27de November 1896 bifaldt Ministeriet, at den da nylig udnævnte nye Skovrider paa Distriktet Buchwald indtraadte i den tidligere Skovriders Plads i Forpagtningsforholdet. Forpagtningsafgiften er herefter 56 Kr. aarlig, hvoraf Skovrideren udreder 16 Kr.

Fiskeriet og Rørskæret i Bromme Sø. Fiskeriet er tilligemed Rørskæret i Søen ud for Akademiets egen Grund indtil Midtstrøms i Henhold

til Ministeriets Resolutioner af 13de Januar 1897 og 9de December 1898 bortforpagtet til Sagfører Ehlers i Sorø paa 7 Aar fra 1ste Januar 1897 for 25 Kr. aarlig. Nogle tørlagte Arealer og Rørskæret ud for nogle til Søen stødende Ejendomme er i Henhold til Ministeriets Resolution af 18de November 1896 bortforpagtet til de vedkommende Ejere paa 20 Aar for 20 Kr. aarlig, jfr. nedenfor S. 201—2.

Fiskeriet i Tjustrup Sø og Næsby Aa. Dette, der tidligere har været bortforpagtet til Skovrider Hanson, bortlejes nu i Henhold til Ministeriets Resolution af 5te November 1896 for 1 Aar ad Gangen til Gaardejer Chr. Sørensen af Lynge for 20 Kr. aarlig.

Der tilkommer endvidere Skovvæsenet følgende aarlige Leje- og Forpagtningsbeløb: Fra Louisestiftelsen 3 Tdr. Byg efter Kapitelstakst, for Rørskær i Sorø Sø mellem Egevang og Feldskov samt Græs- og Høslet paa det tørlagte Areal af Søen fra Egevang til Skovvæsenets Baadebro 10 Kr., for et tørlagt Areal af Sorø Sø ved Feldskov 1 Kr., for et tørlagt Areal af Sorø Sø mellem Feldskov og Parnas 10 Kr., for et Engstykke i Hjortenæs Skov 16 Kr., Grundafgift af en Pavillon paa Ægir i samme Skov 50 Kr., for en Eng i Tersløse Skov 48 Kr., for en Husplads sammesteds 1 Kr., for Benyttelsen af en Vej gennem Lille Bøgeskov 10 Kr., af Fiskerhuset ved Filosofgangen 200 Kr., jfr. foran S. 125.

Den i Medd. 1879—88 S. 155 omtalte Tilladelse, som i 1888 blev given fhv. Kapitajn og Slotsforvalter Juell til Anlæg af et Sanatorium i Hjortenæs Skov, er ikke bleven benyttet.

Fiskeriet i Sorø, Pedersborg og Tuel Søer.

Paa Foranledning af Overinspektøren og i Henhold til Ministeriets Skrivelse af 19de Marts 1892 undersøgte fhv. Adjunkt Feddersen Fiskeriforholdene i de nævnte 3 Søer i Maj Maaned s. A. og afgav derefter under 14de s. M. følgende Betænkning herom til Overinspektøren:

Paa den højtærede Overinspektions Anledning har jeg i Dagene den 9de og 10de Maj d. A. haft Lejlighed til at danne mig et Skøn over Forholdene i og ved Sorø-, Pedersborg- og Tuel-Søerne samt over den nuværende Drift af samme. Min Opfattelse af Søernes og af Fiskeriets Tilstand kan jeg sammenfatte i nedenstaaende Fremstilling, idet jeg dog beder erindret, at dette dog ikke kan omfatte saadanne Enkeltheder, som man først gennem en grundigere Undersøgelse kan blive nøjere kendt med og vurdere.

I Almindelighed er det en udbredt Forestilling, at Landets Ferskvandsfiskerier forhen har været langt rigeligere end for Tiden, og at Tilbagegangen skyldes et uforstandigt Fiskeri. Dette gælder imidlertid mindre for Søernes Vedkommende end for de Aaløb, til hvilke Vandrefiske søger eller burde kunne søge. Dersom derimod en virkelig Tilbagegang er paaviselig for Søernes Vedkommende, skyldes denne i første Række de bl. a. ved Agerbrugets Fremgang o. s. v. forandrede naturlige Forhold, hvorved Søernes Forraad paa Fiskeføde er blevet forringet eller hindres i at blive fornyet i tilstrækkelig Grad. Thi ligesaalidt som en Agermark vedblivende kan give den samme rigelige Afgrøde Aar efter andet, kan en Søbund gøre det;

dens Næringsevne vil efterhaanden blive udtømt. Det er jo imidlertid en Kendsgerning, at ikke alene vore Søers Vandstand for Tiden er formindsket og følgelig ogsaa det Areal, hvorpaa Fiskene søger Føde, men at ogsaa Tilløbene fra Agre, Enge, Moser og Skove ved Udgrøftning og Afvanding er forringet og desuden ikke bringer den Næringsværdi med som tidligere.

Sorø Sø er netop et Vidnesbyrd om, hvorledes Forholdene kan ændres, efterhaanden som Menneskets Indflydelse paa Omgivelserne gør sig gældende, naar saadanne Vilkaar oven i Købet mangler, der kunde ad naturlig Vej erstatte, hvad der ved Kulturen tabes. Søen har nemlig intet synderligt værdifuldt Tilløb fra dens Opland; den faar væsentligt sin Vandmængdes Tab gennem Fordampning erstattet ved Nedbør, og denne bringer kun en forsvindende Næringsværdi med sig. Tilløbene fra Byens og Akademiets Affaldsrender er af tvivlsom Værd og kan næppe opveje, hvad Søen har tabt, efter at dens Forbindelse med det udstrakte Flomparti er blevet afskaaret. Enhver, der mindes Tilstanden for omtrent 40 Aar tilbage, vil indrømme dette og erkende, at Fiskeføde den Gang langt rigeligere end nu kunde komme Søen til Gode. Hertil føjer sig endnu, at Forsumpningen imellem Bøgholm og Land er i en saa stærk Fremgang. — Man har meddelt mig et Kort over Søens Dybder, udarbejdet af Sejlforeningen i Sorø. Desværre mangler dette interessante Kort andre Opgivelser, der kunde være nyttige ved et Skøn over Søens Værdi som Fiskevand, saasom Dynd-, Sand-, Lerbund, og indeholder heller intet om Søens Plantevækst m. v. Der har ikke været Tid for mig til hverken i denne eller i de andre Søer at prøve Bundforholdene, og for et foreløbigt Skøn er det heller ikke nødvendigt. Men dersom man i Fremtiden kunde ønske at gribe rationelt ind i Søens Drift, vilde det være et nyttigt Grundlag for Arbejdet at have et nøje Kendskab til samtlige de naturlige Vilkaar. — Søens væsentligste madnyttige Fiske-slags opgives at være Aal, Gedde, Aborre, Brasen, Suder foruden Krebs; af andre Fiskearter nævnes Ferskvandskvabbe, Skallefiske og Horke. — Under Slagelsevejen reguleres Afløbet til Pedersborg Sø ved et Stigbord, medens et lignende afspærrer imod Flomsletten. Følgelig er der en vis Stilstand i Sorø-Søens Vand.

Den mindre Pedersborger-Sø har langs hele Bredden en kraftig Opvækst af Tagrør. Bredderne er saa godt som over alt stenede og grusede; Forsumpningen er ikke stor og sker tilsyneladende kun oppe under Pedersborg samt under Slagelsevejen ved Afløbet fra Sorø-Sø. Det vilde være ønskeligt (af Hensyn til Fiskeriet), dersom Opvæksten i Søen, især paa sidst nævnte Sted, blev avet, hvilket kan ske ved jævnlig Afskæring under Vandet i Sommertiden. De omliggende, dyrkede Marker, som denne Sø har (i Modsætning til Sorø-Sø), bidrager rimeligvis en Del til at opretholde dens Værdi som Fiskevand. — Fiskearterne opgives at være de samme som i Sorø-Sø. Søen roses som et godt Geddevand, hvilken Opfattelse dog muligvis skyldes tilfældige Omstændigheder.

Tuel-Sø, der har Tilløb fra Pedersborg-Sø, fra flere Mosedrag og fra Flom-Omraadet samt overvejende er omgivet af dyrket Agerland, afgiver sit Vand ad et Aaløb, der ved Krebshuset gaar under Slagelsevejen, og som fører til det omfattende Vandløb, der til sidst danner Suse-Aaen. Bred-

derne og de andre naturlige Forhold er fortrinlige. Dette fremgaar ogsaa af den Kvalitet, Fiskene viste ved en foretagen Vaaddragning. — Fiskearterne er de samme som i de andre Søer; dog skal Ferskvandskvabben mangle.

Den nuværende Fiskeriforpagter er forsynet rigeligt med Redskaber af bedste Kvalitet, rigeligere end man plejer at finde det hos professionelle Fiskere. Han er en dannet Mand, som tænker over sin Gærning og dens Vilkaar. Jeg har haft Lejlighed til at se en af ham i andet Øjemed afgivet Opgørelse over Udbyttet af Fangsten i Sorø-Søerne, hvoraf fremgaar, at dette ikke er saa ringe, som det har Ord for at være. Men tillige har jeg den Opfattelse, at Fangsten dog ikke naar den Størrelse, den kunde naa til, dersom Fiskeriet, og særlig Aalefangsten, blev drevet rationellere og samtidig i alle tre Søer, hvilket for Tiden ikke synes at være Tilfældet. Det ser ud til, at Søerne kun skiftevis bruges, og at der kun fiskes, naar ikke andre Interesser optager Forpagteren, nemlig Driften af den til Forpagtningen hørende Jord. Jeg har ikke de nærmere Opgivelser ved Haanden; men naar Forpagteren opgiver Fangsten af Gedde alene til c. 3,000 Pd., er dette en Indtægt for denne ene Fiskesorts Vedkommende af mindst 1,200 Kr., og den erholdes ved et Fiskeri, som ikke volder synderlige Anstrængelser, og som alligevel næppe har været saa intensivt, som det kunde have været. Forpagteren har kun én Mand til Hjælp, og, saa vidt jeg forstaar det, er han tillige anbragt ved Markarbejdet. Men under saadanne Forhold kan det ikke ventes, at Udbyttet af Fiskeriet bliver, hvad det kunde bringes op til, og uden at det dog blev udtømmende for Fiskemængden.

Privatfolks Klager over, at de har Vanskelighed ved at faa Fisk fra Søerne, har næppe meget paa sig. Det er naturligt, at Forpagteren afhænder, hvor han faar mest for Fangsten, og han staar sig bedst ved at afhænde den til det større Marked. Det er for meget at forlange, at han skulde holde Fiske gaaende for i Ny og Næ at tilfredsstille enkelte Kunder, naar disse ønskede at faa en Ret Ferskvandsfisk. Nutidens lettede Forbindelser gør det til en Kendsgærning, at det som oftest er helt vanskeligt at faa Fiskemad købt ved selve Fiskepladserne, fordi Fisken tit er solgt, forinden den er fanget. I ældre Tider var det omvendt. Mange af Klagerne over Fiskemangel skyldes dette forandrede Forhold.

Naar det i Henhold til Forpagterens Kontrakt er paabudt ham at forbedre Fiskeriet i Søerne, og naar han i dette Øjemed har udsat en Del Gedde- og Ørredyngel, tillader jeg mig at henlede Opmærksomheden paa det ønskelige i, at det nærmere præciseres, hvorledes han kan bidrage til en virkelig Forbedring, og at hans Foretagender i saa Henseende kontrolleres. Det forekommer mig nemlig, at Udsættelsen af Geddeyngel just ikke er synderlig paatrængende, naar jeg ser hen til det Udbytte, der ved det nuværende Fiskeri indvindes af denne Fiskesort. Jeg har nemlig den Opfattelse, at Sorø-Søerne for Tiden egentlig ikke mangler Gedder; men jeg opfatter Forpagterens Tanke saaledes, at da han finder Geddefangsten indbringende og samtidig ikke meget anstrængende eller krævende synderlig Arbejdskraft, har han ment det bedst at faa en dygtig Mængde Gedder. Men han har ikke været klar over, at lige saa lidt som et Vand kan med Udbytte give Føde til flere end et vist Antal Fiske, kan det heller ikke

nære ud over et vist Antal Gedder. Jeg er uvis, hvor vidt disse Vande kan have en meget større Geddemængde, end de for Tiden har. — Den i Aar udsatte Geddeyngel er bleven anbragt paa skønsomme Pladser. Tiden maa vise med hvilket Udfald. Men jeg nytter Lejligheden til at gøre opmærksom paa, at man vistnok hidtil har haft for stor Tillid til at erholde et passende Udslag af at udsætte Yngel af Vandrerred i Vande (Søer), hvor de aldrig vilde være komne uden Menneskets Hjælp. Heri ligger rimeligvis Grunden til, at Udsættelse af Ørred i Søer etc. hidtil ikke har givet det forventede Udbytte, og det vil derfor fremtidig være rettest at søge udsat Yngel af den Slags Ørred, der konstant har Ophold i Indsøer. Saa længe man ikke kan skaffe den Slags Yngel, vil det være ret problematisk, hvor vidt Yngel af Vandrerred vil vokse op og vænne sig til i alle vore Indsøer. Af de soranske Søer vil jeg foretrække Tuel- og Pedersborg-Sø til saadanne Forsøg.

Af andre Forbedringer vil jeg især henlede Opmærksomheden paa Foranstaltninger, der kan forøge Aalemængden og bringe Krøbsemængden op paa det tidligere Standpunkt. Ad Tuel-Søens Afløb har den spæde Aaleyngel fortrinlig Lejlighed til at komme ind i Søerne, og jeg har opgivet Forpagteren, hvorledes han vil kunne hjælpe den frem over Stigbordet, som skiller imellem Pedersborg- og Sorø-Sø. Ligeledes har jeg anvist ham, hvorledes han kan have en Udclækning af Geddeæg ved samme Stigbord, dersom det altsaa er ønskeligt og nødvendigt at producere Geddeyngel. — Krebs bør skaffes fra gode Pladser d. v. s. af en god Race. Ligeledes henleder jeg Opmærksomheden, og fremfor alt, paa at indsætte Aaleyngel direkte.

For alle Parter vil det være hensigtsmæssigt, at enhver Udsættelse af Yngel og Krebs, og enhver anden Forbedring sker under Tilsyn, og dette vil Forstsvæsenet lettest kunne afgive.

Af foranstaaende fremgaar, at jeg i det hele finder Fiskeriets Vilkaar i Sorø Søerne heldigt, medens jeg ikke skønner rettere, end at der under disse Vilkaar og med de forhaandenværende Midler maatte kunne ved forøget Arbejdskraft og ved nyttige Foranstaltninger erholdes et større Udbytte ved Søernes Drift.

Dampbaadsfart i Sorø Sø.

Ved Ministeriets Resolution af 26de Maj 1866 tillodes det Jernstøber Lunge i Sorø at benytte en af ham forfærdiget Dampbaad til Passagerfragt i Sorø Sø mod at underkaste sig Godsbestyrelsens (nu efter Søens Henlæggelse under Skovvæsenet, jfr. Medd. 1857—78 S. 193—94, dettes) Forskrifter saa vel med Hensyn til Anbringelsen af de fornødne Landgangsbroer som med Hensyn til Overholdelsen af god Orden samt mod Betaling af 30 Kr. aarlig til Opsynsmanden ved Søen, Skovløberen i Fiskerhuset, som Godtgørelse for det Tab, som denne, der havde Tilladelse til at udleje Robaade i Søen, vilde lide ved Dampbaadsfarten. Dampbaaden gik senere, førentlig for c. 23 Aar siden, over til Smedemester Lindeschow-Friis, der ifølge den daværende Overinspektørs Tilladelse senere stadig har fortsat

Dampbaadsfarten paa Søen, navnlig mellem Akademihaven, hvor han har en Anlægsbro for Dampbaaden (jfr. foran S. 138 nederst), og Parnas paa de oprindelig foreskrevne Vilkaar. Ved Ministeriets Resolution af 12te April 1897 er det bestemt, at Afgiften, efter at Skovløberstillingen i Fiskerhuset er bleven nedlagt, skal erlægges til Skovløbernes og Ledvogternes Enkeforsørgelses- og Understøttelseskasse.

Ved Skrivelse af 20de Maj 1899 gav Ministeriet et Interessentskab af Borgere i Sorø Tilladelse til indtil videre at lade Sorø Sø paa en nærmere angiven Rute befære med en lille Dampbaad og dermed befordre Passagerer mod Betaling, dog paa Vilkaar at Anløbsstederne udelukkende falde paa det Skovvæsenet underlagte Territorium, at Interessentskabet erlægger en aarlig Afgift af 30 Kr. til Skovkassen, at dette i enhver Henseende er undergivet Skovvæsenets Kontrol og Anvisninger saa vel med Hensyn til Fartruter som med Hensyn til Anløbsbroer m. v., samt at Tilladelsen kan tilbagekaldes, naarsomhelst Ministeriet maatte anse saadant betimeligt, og at Afgiften kan forhøjes, naar det maatte findes passende.

Badeanstalter i Sorø og Tuel Søer.

Ved Skrivelse af 16de Januar 1890 tillod Ministeriet et Konsortium af Borgere i Sorø at anlægge en offentlig Badeanstalt i Sorø Sø udfor et af Telegrafvæsenets Imprægneringsanstalt benyttet Jordstykke af Matr.-Nr. 9 af Sorø lille Ladegaards Jorder paa følgende Vilkaar:

- 1) at Badeanstalten skal borttages, naar det maatte blive forlangt af Ministeriet;
- 2) at ingensomhelst Beværtning maa finde Sted paa eller ved Badeanstalten;
- 3) at der paa selve Badeanstalten skal indrettes Aftrædelsesrum, derunder mindst eet hensigtsmæssigt indrettet Kloset, og at den i saa Henseende nødvendige Tømning og Rensning skal foregaa saaledes, at Ekskrementer og Urin ikke paa nogensomhelst Maade udskylles i Søen, men at alt bortbringes fra Badeanstalten og Søen, og at denne holdes fri for enhver Forurening, samtidig med at alle Renlighedskrav omhyggeligt iagttages;
- 4) at Badeanstalten vedligeholdes i passende Stand; og
- 5) at den aabne Del af Badeanstalten, hvorfra Nedstigningen i Søen sker, paa begge Sider forsynes med Skærme, som kunne forebygge, at man fra Bredden paa samme Side af Søen kan se de Badende, medens de stige ned i eller op af Vandet.

I Skrivelse af 26de November 1898 udtalte Ministeriet, at Tilsynet med Overholdelsen af de fornævnte Vilkaar henhører under Forvalteren ved Akademiet.

I Anledning af et Andragende af 24de Marts 1899 fra Sorø Byraad om Tilladelse til at opføre en offentlig Badeanstalt i Sorø Sø c. 100 Alen Nord for den sydlige Ende af Skjolden til Afbenyttelse særlig for den mindre vel stillede Befolkning i Sorø svarede Ministeriet under 14de Juni s.

A., at det havde stor Betænkelighed ved at tillade Anlægget af en Badeanstalt i den foreslaaede smalleste Del af Sorø Sø, hvor en saadan Anstalt vilde kunne give Anledning til alvorlige Ulemper for hele den Del af Befolkningen, som ellers færdes paa og langs Søbredden, men at det skulde henvise Byraadet til at henlægge Badeanstalten til Tuel Sø, der ikke laa længere fjernet fra Sorø By, end at Trangen for Arbejderbefolkningen til Badning der uden Vanskelighed kunde fyldestgøres, og hvor man vilde tillade Anlæg af den projekterede Badeanstalt paa Vilkaar, at Overenskomsten saa vel om Anlægget som om den fremtidige Vedligeholdelse og den hele Drift sluttedes med Byraadet, der paatog sig at hæfte for Overenskomstens Bestemmelser uden at henvise til Fagforeningerne, med hvilke Akademiet ikke havde nogen Forbindelse, at Byraadet indgik paa de i Ministeriets Skrivelse af 16de Januar 1890 angaaende Anlæg af en Badeanstalt i Sorø Sø fastsatte Vilkaar, jfr. foran, og at Byraadet forpligtede sig til at ansætte som Opsynsbetjent ved Badeanstalten en uberygtet Mand i kraftig Alder, der kunde garantere Orden og Anstændighed ved Badeanstaltens Drift.

Retsspørgsmaal vedrørende Akademiets Søer.

I Skrivelse af 3die December 1894 fremhævede Overinspektøren, at medens Grænserne for Sorø Sø, hvor der til den stødte Arealer, der henlaa under Tilsyn af Akademiets Skovvæsen, for største Delen vare betegnede ved Skelsten, var dette ikke Tilfældet paa Strækningen mellem Søgade og Skjolden, hvorfor han i Henhold til Ministeriets Resolution af 20de August 1883 (hvorved han bemyndigedes til ved en Landinspektør at lade Grænserne for samtlige Akademiets Søer afstikke, jfr. Medd. 1879—88 S. 157) anholdt om Bemyndigelse til at lade Søgrænsen paa den paagældende Strækning afsætte ved en Landinspektør og derefter afmærke ved Skelsten. Bemyndigelsen gaves ved Ministeriets Resolution af 6te s. M., og Afsætningen af Grænsen og Nedsættelsen af Skelsten foretoges derefter, dog saaledes at der i Henhold til Ministeriets Resolution af 3die Juli 1895 ikke anbragtes Skelsten for at betegne Grænsen mellem Søen og Matr. Nr. 9 af Sorø lille Ladegaards Jorder, der ejes af Akademiet og udlejes af dette, idet en Afmærkning her efter Matrikulkortet vilde komme i Strid med de faktiske Forhold, da en Del af det oprindelig under Sorø Sø hørende Areal var bortlejet i Forbindelse med Dele af Matr. Nr. 9, og en Afmærkning i Overensstemmelse med de faktiske Forhold i Forbindelse med en Berigtigelse af Matrikulkortet ikke skønnedes at have nogen Interesse, saa længe Matr. Nr. 9 helt ejedes af Akademiet, saaledes at en eventuel Forrykning af Søgrænsen her ikke som paa den øvrige Strækning hen til Skjolden vilde kunne fremkalde Tvivl i Retsforholdet til fremmede Ejere.

I Henhold til Ministeriets Resolutioner af 28de Decbr. 1896 og 8de Marts 1897 er der med Ejeren af »Lundsgaarden«, Matr. Nr. 11 a af Lyngby og Sogn, truffet nærmere Overenskomst om Grænsen mellem hans nævnte Ejendom og Sorø Sø.

Efter Overinspektørens Indstilling bemyndigedes han ved Ministeriets Skrivelse af 27de April 1893 til at lade Vestgrænsen af Bromme Sø af-

sætte ved en Landinspektør, hvilket derefter er sket. I 1895 erfarede det, at Afløbet fra Søen i 1881 eller 1882 var blevet sænket omtrent 1 Alen af en enkelt tilgrænsende Lodsejer, hvorved der var fremkommet meget tørt Land, paa Østsiden, hvor Akademiets Skove stode til Søen, en Bræmme af 10—20 Alens Bredder og rimeligvis mere paa andre Sider af Søen. Overinspektøren indstillede i den Anledning, at der skulde foretages en Bestemmelse af Søens Grænser, idet han bemærkede, at det ved Søens Sænkning fremkomne Areal i Almindelighed kun var af saare ringe Værdi, udvasket Søsand og Hængesæk, og derfor næppe store Omkostninger værd, hvorfor det formentlig vilde være rigtigst at se at komme til en Overenskomst med de tilgrænsende Lodsejere om en rimelig Grænse for Søen efter dens Stand før 1881 fremfor at føre en lang og kostbar Strid om Anerkendelsen af Søens oprindelige Grænser efter Matrikulskortet. I Skrivelse af 19de Oktober 1895 bemyndigede Ministeriet ham i Henhold hertil til at søge en mindelig Overenskomst i den paagældende Henseende tilvejebragt, og der blev derefter ført forskellige Forhandlinger med de tilgrænsende Lodsejere. De vilde imidlertid ikke direkte anerkende Akademiets Ejendomsret over de ved Søens Sænkning ud for deres Ejendomme fremkomne tørrelagte Arealer, hvorimod de erklærede sig villige til at indgaa et Lejemaal paa 20 Aar om dem med Akademiet paa den Betingelse, at de samtidig fik Rørskær ud for deres Ejendomme til Leje. Dette var da i Henhold til Ministeriets Resolution af 22de December 1882 tilligemed det øvrige Rørskær og Fiskeriet i hele Søen udlejet til Kammerraad Smith i Sorø for 10 Kr. aarlig, men denne opgav paa Grund af Forholdene Rørskæret ud for de paagældende Ejendomme. I Oktober 1896 blev derefter Søens Grænser mod de vedkommende fremmede Ejendomme fastsatte saaledes, at de omhandlede tørrelagte Arealer kom til at høre med til Søen, og i Henhold til Ministeriets Resolution af 18de November 1896 bortlejedes derefter i December s. A. de tørrelagte Arealer med tilhørende Rørskær paa 20 Aar til Lodsejerne for ialt 20 Kr. aarlig.

Tilsynet med Stien omkring Sorø Sø.

Herom se foran S. 139.

Snekastning.

Ved Skrivelse af 1ste Oktober 1891 bemyndigede Ministeriet Overinspektøren til for Skovvæsenets Vedkommende at foretage det fornødne, for at Skovvæsenet i Følge Lov om Snekastning af 9de April s. A. § 7, 1ste Stykke, kunde blive fritaget for at stille Mandskab in natura til Snekastning mod at erlægge en af Amtsraadet for et Tidsrum af 3 Aar overenstemmende med Egnens gangbare Pris paa Daglejerarbejde fastsat Betaling for hver Mand, der skulde have været stillet.

Afskrifter af Auktionskataloger.

I Anledning af at Birkedommeren i Sorø Birk havde forlangt Gebyr for de af ham som Auktionsdirektør givne Attestationer af Ekstrakt-Udskrifter af Kataloger over Auktionsgenstande ved Akademiets Skovauktioner

angaaende Salg af »Beholdninger fra forrige Aar«, hvilke Udskrifter, naar hele Beholdningen er udsolgt, skulle tilstilles Ministeriet og derpaa Revisor, udtalte Ministeriet efter om Sagen at have forhandlet med Generaldirektoratet for Skattevæsenet i Skrivelse af 6te August 1892, at de paagældende Afskrifter, der maatte siges at være bestemte til Brug ved offentlige Røgnskaber, maatte kunne udfærdiges saavel uden Gebyr som uden Brug af Stempel, jfr. Forordn. af 3die Juni 1842 § 2 i. f. og Viborg Landsoverretsdøm af 9de Juni (U. f. R. Side 927).

Salg af Skoveffekter.

Med Hensyn til Underhaandssalg gaves efter Overinspektørens Indstilling ved Ministeriets Resolution af 29de Januar 1895 følgende Til-lægsbestemmelser til de ved Ministeriets Resolution af 24de November 1884 givne Regler, jfr. Medd. 1879—88 S. 158—59:

1. Det ved Resolution af 24de November 1884 2 b hjemlede Salg under Haanden i større Partier til offentlige Institutioner udvides til at gælde ogsaa for større private Forbrugere, navnlig industrielle Etablissementer, især udenfor Skovenes nærmeste Afsætningskreds.
2. Salg under Haanden af ordinære Skoveffekter i mindre Partier til Købere i Skovenes nærmeste Opland kan tillades, naar det er af Vigtighed for Køberen at erholde det paagældende Effekt inden næste Auktion. Dog kunne saadanne Salg kun effektueres til en Pris, der er væsentlig højere, almindeligvis ca. 10 pCt., end sidste Auktions Middelprijs for samme Effekt i samme Afsætningskreds, naar det er aflagt i samme Skovningsaar (1ste Oktober—30te September) som det, i hvilket Salget finder Sted. For Salg under Haanden af Beholdning fra forrige Skovningsaar er ovenanførte Prisforhøjelse derimod ikke obligatorisk.
3. Overinspektøren bemyndiges til at approbere Indstillinger fra Skovriderne om de under 1 og 2 nævnte Salg under Haanden, naar Salgsbeløbet, inklusive Salær, ikke overskrider 500 Kr., hvorhos Overinspektøren har straks at indberette ethvert saadant Salg til Ministeriet paa samme Maade som anordnet for de i Resolution 24de November 1884 med Overinspektørens Approbation tilladte Salg af særlige Effekter. Denne Bemyndigelse gælder dog ikke for Afslutning af Kontrakter om aarlige Leverancer af Skovprodukter, der, selv om den enkelte Leverances Værdi ikke kan naa foranførte Beløb, kræve Ministeriets Approbation.

Ved Resolution af 3die Februar 1897 bifaldt Ministeriet, at Landbrugsministeriets Regulativ for Underhaandssalg i Cirkulære af 27de November 1896 med de af Forholdene følgende Forandringer indførtes ved Salg fra Akademiets Skove, dog saaledes at Ministeriets Approbation kun skulde behøves til Underhaandssalg, der angaa Beløb af over 500 Kr., medens Overinspektøren fik Bemyndigelse til at approbere alle Underhaandssalg, der ikke overstige 500 Kr. Det nævnte Cirkulære fra Landbrugsministeriet er saalydende:

Ifølge de instruktoriske Bestemmelser for Statsskovenes Bestyrelse af 25de August 1860 § 26 turde Salg under Haanden af Skoveffekter i Al-

mindelighed ikke finde Sted uden vedkommende Ministeriums gennem Overførsteren givne Samtykke og kunde kun ventes tilstaaet, hvor særegne Omstændigheder tilraadede det. Efterhaanden viste det sig nødvendigt at benytte Salg under Haanden i videre Omfang, hvorfor Finansministeriet i Cirkulære til Overførsterinspektionerne af 1ste December 1887 fastsatte nærmere Forskrifter for disse Salg.

De i dette Cirkulære indeholdte Bestemmelser om Salg under Haanden af Skoveffekter have imidlertid paa Grund af de stadig nedadgaaende Konjunkturer i Tidens Løb for saa vidt vist sig ufyldestgørende, som de ikke indrømme Distriktsbestyrerne tilstrækkelig Frihed til inden for passende Grænser uden Ministeriets forud indhentede Bemyndigelse at benytte denne Afsætningsmaade i det Omfang, som vil være nødvendigt for at opnaa den gunstigst mulige Afsætning, i hvilken Retning det ogsaa vil have Betydning, at der afholdes flere Auktioner paa Distrikterne end hidtil, samt at Udbydelsen af Gavntræet af Løvtræ sker saa tidlig i Skovningsaaret som muligt.

Idet Ministeriet for Auktionssalgets Vedkommende skal anmode Overførsterinspektionerne om at henlede Distriktsbestyrernes Opmærksomhed paa forannævnte tvende Punkter, har man med Hensyn til Salg under Haanden anset det for nødvendigt paa Grundlag af de instruktorske Bestemmelser at give følgende efter de nuværende Forhold afpassede nærmere Forskrifter:

1. Skovriderne bemyndiges til ligesom hidtil uden dertil indhentet Approbation samt uden at være bundne til almindelige Regler for Ansættelse af Salgspris at sælge under Haanden paa bedste Maade saadanne Smaaeffekter af ringe Værdi, som ikke ere Genstand for regelmæssig Aflægning og Udbud ved Auktionerne, saasom Dekorationstræer og Grønt, Naaetræene og Kvas til Dækris i Haver, Juletræer, Planter og Frø m. v., men kun naar Salget angaar smaa Kvantiteter. For større Mængder (o: samlet Salgspris + Salær 100 Kr. eller derover) af slige Effekter kræves særlig Indstilling med Motivering af den foreslaaede Pris.

2. Skovriderne bemyndiges endvidere til uden forud erhvervet Approbation at sælge under Haanden mindre Partier af saadanne Effekter, der ere Genstand for normal Aflægning ved Skovning (jfr. Sorteringsreglementet) og Udbud ved Auktion, naar Salget kun angaar mindre Kvantiteter (o: samlet Salgspris + Salær under 100 Kr.) og med Iagttagelse af følgende Regler for Prisansættelse:

- a. For Effekter, der skulle hugges paa Bestilling, og for saadanne, der vel ere aflagte, men endnu ikke udbudte ved Auktion, ansættes Prisen mindst 10 pCt. højere end den i det paagældende Finansaar i samme Afsætningskreds opnaaede højeste Auktionsmiddelpriis for samme Effekt; hvor en saadan Pris ikke foreligger, lægges paa samme Maade den i det foregaaende Finansaar opnaaede højeste Auktionsmiddelpriis til Grund, og er intet saadant Effekt solgt ved Auktion i samme Afsætningskreds, lægges hele Distriktets højeste Auktionsmiddelpriis til Grund for Værdiansættelsen;
- b. for Effekter, der forgæves have været udbudte ved Auktion, ansættes

Underhaandensalgsprisen 10 pCt. højere, end Vurderingen har været ved den Auktion, ved hvilken Effektet sidst har været udbudt, for saa vidt Salget finder Sted i det Skovningsaar (regnet fra 1ste Oktober til 30te September), i hvilket Effektet har været aflagt;

- c. for Beholdningseffekter, altsaa saadanne, som ere optagne i de pr. 30te September udfærdigede Beholdningslister, kan Prisen ansættes til Vurderingen ved den sidste Auktion, ved hvilken Effektet har været udbudt.

I alle andre Tilfælde, altsaa hvor Salget angaar større Beløb (o: 100 Kr. og derover), eller hvor Prisen ikke kan ansættes i Henhold til de foran anførte Regler, vil Indstilling til Inspektionen være at foretage med en omhyggelig Motivering af den foreslaaede Pris.

3. Overførsterne bemyndiges til at approbere alle saadanne Underhaandensalg, som i Henhold til Punkt 2 indstilles af Skovriderne, naar den samlede Salgssum ikke overstiger 300 Kr., dog at de have Indseende med, at Motiveringen af Prisansættelsen anføres paa Underhaandensalgsselskabet eller i særlig Indberetning, saa ofte den ikke er udført efter de under 2 a—c angivne Regler.

4. Landbrugsministeriet forbeholder sig Approbation af alle Underhaandensalg, der angaa større Beløb (over 300 Kr.), samt af alle Kontraktssalg angaaende Leverancer, der strække sig ud over det Skovningsaar, for hvilket Salget afsluttes.

5. Med Hensyn til Underhaandensalg af Egebark forholdes fremdeles efter de derom givne Regler i de instruktoriske Bestemmelser § 27, jfr. Finansministeriets Skrivelse af 25de Oktober 1867. *)

6. Ved Salg under Haanden i Henhold til Nr. 1 og 2 foran bemyndiges vedkommende Skovrider til af Køberen at modtage Salgsbeløbet, for saa vidt dette ikke udgør 100 Kr. eller derover, samt til derefter at lade Effekterne udlevere. Ved hver Maanedes Udgang — i Marts Maaned dog senest den 21de — eller, for saa vidt der allerede forinden en Maanedes Udgang er til Skovrideren ved flere stedfundne Salg indbetalt 300 Kr. (eller derover), da, saa snart dette Beløb er naaet, bliver Fortegnelse over de solgte Effekter i sædvanlig Form at indsende til Ministeriet gennem Overførsterinspektionen, hvorefter der vil blive tillagt vedkommende Skovkasse Ordre til at modtage Beløbet af Skovrideren. Udgør det Beløb, som en Køber har at erlægge, 100 Kr. eller derover, vil Beløbet ikke være at indbetale til Skovrideren, men direkte til Skovkassen efter herfra meddelt Indtægtsordre. Som Følge heraf vil Skovrideren i saa Tilfælde have snarest muligt, efterat Salgstilbudet er modtaget — i de under 3 og 4 nævnte Tilfælde, for saa vidt Effekterne alt ere aflagte, og det i øvrigt efter Salgstilbudets Beskaffenhed er muligt, samtidig med Indstillingen om Salgets Approbation — at fremsende gennem Inspektionen en i Overensstemmelse med de til enhver Tid gældende Regler om Underhaandensalgsselskabers Affattelse udarbejdet Fortegnelse over de paagældende Effekter, for at Indtægtsordre paa Salgsbeløbet snarest kan blive tillagt Skovkassen; og maa i

*) Se Medd. 1857—78 S. 338—39.

disse Tilfælde Udleveringen af Effekterne først finde Sted, naar Skovkassens Kvittering med vedhængende Udleveringsordre forevises for vedkommende Skovbetjent, ligesom for Auktionssalg er bestemt.

7. Inden Udgangen af hvert Aars August Maaned ville Distriktsbestyrerne have til Overførsterinspektionerne at indsende en specificeret Fortegnelse over de Effekter, der i Henhold til de i det forløbne Skovningsaar gjorte Erfaringer menes ikke at kunne finde Afsætning i Skovens naturlige Opland og til Distriktets faste Kunder af Savværker, Landhaandværkere og andre Industridrivende, hvorefter Overførsterne med Ministeriets forud indhentede Approbation træffe nærmere Bestemmelser om, paa hvilken Maade de paagældende Effekter skulle søges afhændede.

Oversigt over Skovvæsenets Indtægter og Udgifter for Tidsrummet 1ste April 1889 til 31te Marts 1898,
sammenstillede med de tilsvarende Budgetsummer.

I n d t æ g t	Finansaaret 1889—90		Finansaaret 1890—91		Finansaaret 1891—92	
	Budget	Virkelig Indtægt	Budget	Virkelig Indtægt	Budget	Virkelig Indtægt
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
1. Indtægt af Træmaterialier	107,668. 41	121,981. 55	108,463. 2	128,936. 10	115,850. 38	130,304. 76
2. Refunderede Opskovnings- og Tilkørselspenge.....	1,035. 10	926. 50	1,031. 50	970. 10	1,031. 50	973. 70
3. Indtægt af Hæslet og Græsning	4,251.	3,273. 21	4,109. 60	3,670. 22	3,974. 20	3,495. 57
4. Indtægt af Vildtbanen	1,015	765.	1,015.	881.	915.	897.
5. Leje- og Forpagtningsafgifter	1,825.	1,827. 25	1,825.	1,824. 73	1,825.	1,828. 15
6. Tilfældige Indtægter	200.	1,635. 64	200.	28. 88	200.	1,604. 28
7. Værdi af Deputater	4,060. 96	4,043. 78	3,913. 12	3,858. 9	3,973. 45	3,933. 81
Tilbagebetalt Lønningsforsku.....	"	"	"	"	"	150.
Summa Indtægt...	120,055. 47	134,452. 93	120,557. 24	140,169. 12	127,769. 53	143,187. 27

I n d t æ g t	Finansaaret 1892—93		Finansaaret 1893—94		Finansaaret 1894—95	
	Budget	Virkelig Indtægt	Budget	Virkelig Indtægt	Budget	Virkelig Indtægt
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
1. Indtægt af Træmaterialier	125,520. 53	127,673. 97	126,323. 41	128,059. 9	132,717. 11	114,533. 94
2. Refunderede Opskovnings- og Tilkørselspenge.....	1,025. 10	982. 30	1,056. 30	1,040. 90	1,059. 90	982. 30
3. Indtægt af Høslet og Græsning	3,799. 40	3,789. 93	3,700. 40	4,105. 89	3,435. 85	3,478. 45
4. Indtægt af Vildtbanen	915.	1,120.	915.	991. 60	915.	709. 50
5. Leje- og Forpagtningsafgifter	1,825.	1,823. 26	1,825.	1,948. 95	1,950.	1,944. 87
6. Tilfældige Indtægter.....	200.	69. 88	200.	49. 88	200.	35. 48
7. Værdi af Deputater	4,160. 74	4,196. 22	4,337. 10	4,356. 84	4,487. 41	4,420. 87
Tilbagebetalt Lønningsforskud.....	>	50.	>	>	>	>
Summa Indtægt...	137,445. 77	139,705. 56	138,357. 21	140,553. 15	144,765. 27	126,105. 41

I n d t æ g t	Finansaaret 1895—96		Finansaaret 1896—97		Finansaaret 1897—98	
	Budget	Virkelig Indtægt	Budget	Virkelig Indtægt	Budget	Virkelig Indtægt
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
1. Indtægt af Træmaterialier	135,848. 83	119,904. 34	136,808. 98	119,795. 77	131,171. 98	126,810. 57
2. Refunderende Opskovnings- og Tilkørselspenge	1,051. 30	807. 15	1,051. 30	1,000. 60	1,051. 30	979. 10
3. Indtægt af Høslet og Græsning	3,159. 86	2,521. 17	3,127. 64	3,181. 78	3,223.	3,274. 69
4. Indtægt af Vildtbanen	915.	781. 50	915.	920. 25	915.	1,159. 10
5. Leje- og Forpagtningsafgifter	1,950.	1,945. 84	1,951.	2,074. 91	1,951.	1,809. 46
6. Tilfældige Indtægter.	200.	44. 38	200.	28. 88	200.	117. 6
7. Værdi af Deputater	4,481. 79	4,481. 79	4,343. 10	4,303. 88	4,163. 99	4,126. 47
Afdrag paa Lønningsforskud	»	150.	»	25.	»	»
Indkomne Restancer	»	220.	»	22.	»	100.
Summa Indtægt...	147,606. 78	130,856. 17	148,397. 2	131,353. 7	142,676. 27	138,376. 45

Ud gift	Finansaaret 1889—90		Finansaaret 1890—91		Finansaaret 1891—92	
	Budget	Virkelig Udgift	Budget	Virkelig Udgift	Budget	Virkelig Udgift
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
1. Lønninger	19,320.	18,800. 06	19,320.	18,733. 61	19,320.	18,903. 61
2. Understøttelser	1,410.	1,090. 43	1,460.	1,303. 46	2,135.	1,960. 44
3. Bygningsudgifter	3,204.	3,179. 09	4,164.	4,036. 61	10,694.	10,630. 34
4. Opskovning og Tildannelser	21,790.	21,288. 86	21,890.	21,421. 18	24,290.	23,680. 67
5. Auktions- og Salgsomkostninger	7,260.	6,288.	6,230.	6,349. 82	6,186.	6,470. 56
6. Kultur- og Skovforbedringsarbejder	18,400.	17,924. 76	18,400.	17,164. 66	18,600.	17,531. 77
7. Skatter og Kommuneafgifter	14,800.	13,920. 91	14,900.	14,635. 23	14,900.	15,290. 14
8. Jagtudgifter	415.	113. 50	415.	127. 90	400.	140. 30
9. Ekstraordinære Udgifter	3,300.	3,448. 70	3,300.	812. 42	3,300.	682. 51
10. Værdi af Deputater	4,060. 96	4,043. 78	3,913. 12	3,858. 09	3,973. 45	3,933. 81
Summa Udgift	93,959. 96	90,098. 09	93,992. 12	88,442. 98	103,798. 45	99,224. 15
Indtægten udgjorde	120,055. 47	134,452. 93	120,557. 24	140,169. 12	127,769. 53	143,187. 27
Paaregnet og virkeligt Overskud	126,095. 51	44,354. 84	26,565. 12	51,726. 14	23,971. 08	43,963. 12

U d g i f t	Finansaaret 1892—93		Finansaaret 1893—94		Finansaaret 1894—95	
	Budget	Virkelig Udgift	Budget	Virkelig Udgift	Budget	Virkelig Udgift
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
1. Lønninger	20,120.	19,562. 40	20,180.	20,124. 61	20,180.	20,179. 66
2. Understøttelser	2,135.	1,836. 21	2,135.	2,097. 04	3,250.	2,872. 87
3. Bygningsudgifter	4,349.	4,227. 70	5,654.	4,996. 44	8,829.	8,585. 68
4. Opskovning og Tildannelser	24,820. 40	23,424. 85	25,270.	24,272. 02	25,480.	20,472. 96
5. Auktions- og Salgsomkostninger	6,230.	6,893. 94	6,810.	6,657. 79	7,190.	6,058. 07
6. Kultur- og Skovforbedringsarbejder !	18,900.	16,787. 80	18,900.	16,991. 56	18,500.	17,465. 09
7. Skatter og Kommuneafgifter	15,000.	15,932. 29	15,000.	15,883. 56	15,000.	16,491. 30
8. Jagtudgifter	400.	200. 75	400.	173. 44	400.	105. 18
9. Ekstraordinære Udgifter	3,300.	887. 33	3,300.	719. 86	4,300.	4,300.
10. Værdi af Deputater	4,160. 74.	4,196. 22	4,337. 10	4,356. 84	487. 41	4,420. 87
Lønningsforsku d	»	»	»	»	»	175.
Ifølge Decision	»	»	»	»	»	1. 75
Summa Udgift...	99,415. 14	93,949. 49	101,986. 10	96,273. 16	107,616. 41	101,128. 43
Indtægten udgjorde...	137,445. 77	139,705. 56	138,357. 21	140,553. 15	144,765. 27	126,105. 41
Paaregnet og virkeligt Overskud...	38,030. 63	45,756. 7	36,371. 11	44,279. 99	37,148. 86	24,976. 98

Udgift	Finansaaret 1895—96		Finansaaret 1896—97		Finansaaret 1897—98	
	Budget	Virkelig Udgift	Budget	Virkelig Udgift	Budget	Virkelig Udgift
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
1. Lønninger	20,180.	20,180.	20,180.	19,291. 66	19,720.	18,734. 31
2. Understøttelser	2,700.	2,604. 54	2,700.	2,557.	2,700.	2,201. 18
3. Bygningsudgifter.....	12,387.	6,826. 02	13,157.	13,083. 55	8,122.	7,961. 82
4. Opskovning og Tildannelser.....	25,580.	23,121. 36	26,100.	23,528. 75	25,600.	23,646. 98
5. Auktions- og Salgsomkostninger.....	7,190.	5,606. 21	7,190.	4,811. 28	7,190.	4,923. 93
6. Kultur og Skovforbedringsarbejder.....	18,100.	16,024. 27	17,830.	15,218. 58	18,230.	17,543. 06
7. Skatter og Kommuneafgifter	15,000.	15,408. 27	15,400.	14,947. 38	15,800.	14,557. 84
8. Jagtudgifter.....	400.	122. 28	400.	245. 48	400.	197. 61
9. Ekstraordinære Udgifter.....	4,300.	3,764. 03	3,300.	3,300.	3,300.	1,371. 61
10. Værdi af Deputater	4,481. 79	4,481. 79	4,343. 10	4,303. 88	4,163. 99	4,126. 47
Ifølge Decision	»	»	»	» 50	»	»
Summa Udgift...	110,318. 79	98,138. 77	110,600. 10	101,288. 06	105,225. 99	95,264. 81
Indtægten udgjorde...	147,606. 78	130,856. 17	148,397. 02	131,353. 07	142,676. 27	138,376. 45
Paaregnet og virkeligt Overskud...	37,287. 99	32,717. 40	37,796. 92	30,065. 01	37,450. 28	43,111. 64

Skovvæsenets Netto-Overskud har for efternævnte Finansaar altsaa været følgende:

1889—90	44,354	Kr. 84 Øre	1894—95	24,976	Kr. 98 Øre
1890—91	51,726	— 14 —	1895—96	32,717	— 40 —
1891—92	43,963	— 12 —	1896—97	30,065	— 01 —
1892—93	45,756	— 07 —	1897—98	43,111	— 64 —
1893—94	44,279	— 99 —			

**Deputaterne, efter den under 10de Juli 1862 approberede Skovrulle med senere Forandringer,
vare ved Udgangen af Finansaaret 1898—99 følgende (jfr. Medd. 1879—88 S. 187—91):**

Deputatisterne	Bøg					Blødtræ		Naale- træ- Ros	Anmærkninger
	godt kløvet Brænde	Knudet eller be- skadiget Brænde	Fagot- brænde	Pinde- brænde	Kvas	Pinde- brænde	Kvas		
I. Sorø Skole og Opdragelsesanstalt.	Favne	Favne	Favne	Favne	Kubikf.	Favne	Kubikf.	Kubikf.	
Det Schytteske Legat 8 Fv.									
Scavenius' Legat 8 —									
Sygeplejersken 9 —									
5te og 6te Klases Elever 45 —									
5te og 6te Klases Tjenerkammer. 3 —									
Badelokalerne 1 —									
Bibliotek 1/2 —									
Gymnastiksal 1 —									
Sløjdskolen 1 —									
—————	76 1/2	»	»	»	»	»	»	»	Værdien erstattes Skov- kassen af Hovedkassen.
II. Økonomien og andre Indretninger samt Godsvæsenet.									
Kl. Br. Kn. Br.									
Økonomien 148 39 1/2									
Godskontorerne 3 1/2 »									
Tingstuen 2 »									
Væksthus 3 »									
—————	156 1/2	39 1/2	»	»	»	»	»	»	ligeledes.
At overføre . . .	233	39 1/2	»	»	»	»	»	»	

VI. Skovvæsenet:

12 Skovfogder à 5 Fv. Fagot, 2 Fv. Pindebrænde og 7 Kubikfavne Kvas (Pindebrænde og Kvas til Skovfogden i Bromme af Blødtræ, alt det øvrige af Bøg)	»	»	60	22	77	2	7	»	} ligeledes.
34 Skovløbere og Ledvogtere à 1½ Fv. Fagot, 2 Favne Pindebrænde og 2 Kubikfavne Kvas	»	»	51	68	68	»	»	»	
4 Skovløbere og Ledvogtere (i Bromme) à 7 Kubikfavne Naaetræros	»	»	»	»	»	»	»	28	
Salgsstuen i Bromme	»	»	»	»	»	»	»	2	
VII. Forskellige:									
2 Politibetjente i Sorø (for Arbejde ved Skovauktioner)	»	»	»	2	»	»	»	»	} ligeledes.
Husmand A. Pedersen i Gyrstinge	»	»	1	»	»	»	»	»	
Ledvogter Lars Petersens Enke	»	»	»	3	»	»	»	»	
— Ole Rasmussens —	»	»	»	»	»	»	»	3	
At overføre	302 ⁵ / ₁₂	45 ⁵ / ₆	131 ¹ / ₂	95	145	2	7	33	

*) Deputaterne til Sognepræster ere efter Ministeriets Skrivelse af 17de November 1884 følgende: Præsterne i Liunge og Alsted hver 2 Favne godt kløvet Brænde og 1½ Favne Fagot, Præsten i Slaglille 5½ Favne godt kløvet Brænde og 4¼ Favne Fagot, Præsterne i Pedersborg og Gyrstinge hver 2½ Favne godt kløvet Brænde og 1½ Favne Fagot, Præsten i Stenmagle 3¼ Favne godt kløvet Brænde og 1¾ Favne Fagot, Præsterne i Tersløse og Munkebjergby hver 6 Favne godt kløvet Brænde og 2¼ Favne Fagot, Præsten i Nidløse 4½ Favne godt kløvet Brænde og 1½ Favne Fagot samt endelig Præsterne i Stillinge og Havrebjerg hver 1¼ Favne godt kløvet Brænde og ¾ Favne Fagot.

**) Skolerne i Liunge, Slaglille, Pedersborg, Munkebjergby, Fuldbby, Stenmagle, Gyrstinge, Flinterup, Tersløse og Havrebjerg.

Deputatisterne	Bøg					Blødtræ		Naale- træ- Ros	Anmærkninger
	godt kløvet Brænde	Knudet eller be- skadiget Brænde	Fagot- brænde	Pinde- brænde	Kvas	Pinde- brænde	Kvas		
Overført...	Favne 302 ⁵ / ₁₂	Favne 45 ⁵ / ₆	Favne 131 ¹ / ₂	Favne 95	Kubikf. 145	Favne 2	Kubikf. 7	Kubikf. 33	} ligeledes.
Ledvogter Chr. Olsens Enke	»	»	»	3	»	»	»	»	
— Wilh. Jensens —	»	»	»	3	»	»	»	»	
— Hans Nielsens —	»	»	»	3	»	»	»	»	
— Jens Nielsens —	»	»	»	3	»	»	»	»	
Entl. Ledvogter J. Chr. Christiansens Enke Skovløber Anders Jørgensen	»	»	»	3	»	»	»	»	
Ialt Deputater...	302 ⁵ / ₁₂	45 ⁵ / ₆	131 ¹ / ₂	113	145	2	7	33	

Af tidligere Deputater ere følgende bortfaldne siden 1889: Rektor 20 Favne, Tegnelærer Dalsgaard 10, Forstraad Guldberg 4, 1 Skovløbers og 5 Ledvogteres Enker tilsammen 18, og Deputaterne til Sygeplejersken, Badelokalerne samt Skovfogderne ere blevne nedsatte, medens der i Deputatet til Økonomen har fundet en Ombytning Sted af beskadiget Brænde med knudet Brænde i mindre Kvantum.